

รายงานผลการพิจารณาศึกษาญัตติ เรื่อง แนวทางการแก้ไขปัญหายาสูบและยาเส้นราคาตกต่ำ

กลุ่มงานคณะกรรมการการเงิน การคลัง สถาบันการเงินและตลาดการเงิน
สำนักกรรมการ ๑
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

รายงานผลการพิจารณาศึกษาญัตติ
เรื่อง แนวทางการแก้ไขปัญหายาสูบและยาเส้นราคาตกต่ำ

ของ
คณะกรรมการการการเงิน การคลัง สถาบันการเงินและตลาดการเงิน
สภาผู้แทนราษฎร

กลุ่มงานคณะกรรมการการการเงิน การคลัง สถาบันการเงินและตลาดการเงิน
สำนักกรรมการ ๑
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ด่วนที่สุด

ที่ สผ ๐๐๑๗.๐๕/๖๒๐๘

(สำเนา)

คณะกรรมการการการเงิน การคลัง
สถาบันการเงินและตลาดการเงิน
สภาผู้แทนราษฎร
ถนนสามเสน เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๕ สิงหาคม ๒๕๖๗

เรื่อง รายงานผลการพิจารณาศึกษาญัตติ เรื่อง แนวทางการแก้ไขปัญหาหายสูญและยาเส้นราคาตกต่ำ
กราบเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

สิ่งที่ส่งมาด้วย รายงานผลการพิจารณาศึกษาญัตติ เรื่อง แนวทางการแก้ไขปัญหาหายสูญและยาเส้น
ราคาตกต่ำ จำนวน ๑ ชุด

ตามที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๖ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๒๓ (สมัยสามัญประจำปี
ครั้งที่หนึ่ง) วันพุธที่ ๑๘ ตุลาคม ๒๕๖๖ ที่ประชุมได้พิจารณาญัตติ เรื่อง ขอให้สภาผู้แทนราษฎร
ตั้งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหาหายสูญและยาเส้นราคาตกต่ำ (นายจักร์ตัน
พั้วช่วย เป็นผู้เสนอ) และได้มีมติให้คณะกรรมการการการเงิน การคลัง สถาบันการเงินและตลาดการเงิน
เป็นผู้พิจารณาตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๙๐ โดยได้กำหนด
ระยะเวลาการพิจารณาศึกษาไว้ ๙๐ วัน ซึ่งต่อมาประธานสภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาอนุญาตให้
ขยายระยะเวลาการพิจารณาศึกษาเพิ่มเติม ในครั้งที่ ๑ จำนวน ๖๐ วัน ครั้งที่ ๒ จำนวน ๖๐ วัน และ
ครั้งที่ ๓ จำนวน ๙๐ วัน นั้น ซึ่งคณะกรรมการการการเงิน การคลัง ประกอบด้วย

๑. นายณัฐพงษ์ สุปรียศิลป์	ประธานคณะกรรมการ
๒. นายอภิชาติ ตีรสวัสดิ์ชัย	รองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. นายวรภพ วิริยะโรจน์	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง
๔. นายพิบูลย์ รัชกิจประการ	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สาม
๕. นายวารุจ ศิริวัฒน์	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สี่
๖. นายจิตติพงษ์ วิริยะโรจน์	กรรมการและประธานที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๗. นายจตุติ ไกรฤกษ์	กรรมการและที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๘. นายธนธร โล่ห์สุนทร	โฆษกคณะกรรมการ
๙. นายชัยวัฒน์ สถาวรวิจิตร	โฆษกคณะกรรมการ
๑๐. นายธนยศ ทิมสุวรรณ	กรรมการ
๑๑. นายวรท ศิริรักษ์	กรรมการ
๑๒. นายวิรัช พิมพะนิตย์	กรรมการ
๑๓. นายวุฒิพงษ์ นามบุตร	กรรมการ
๑๔. นางสาวแอนศิริ วลัยกนก	กรรมการ

/๑๕. นายอรรถกร...

๑๕. นายอรรถกร ศิริลัทธยากร เลขานุการคณะกรรมการ

ต่อมา นายอรรถกร ศิริลัทธยากร ได้พ้นจากกรรมการ เนื่องจากได้มีหนังสือขอลาออกจากกรรมการเป็นกรรมการ เป็นผลให้ตำแหน่งกรรมการในคณะกรรมการว่างลง ตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๑๐๘ และในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๖ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๒๗ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง) วันพฤหัสบดีที่ ๗ มีนาคม ๒๕๖๗ ที่ประชุมเห็นชอบให้ตั้ง นายอัคร ทองใจสด เป็นกรรมการในคณะกรรมการการเงิน การคลัง สถาบันการเงินและตลาดการเงิน แทน ทั้งนี้ ที่ประชุมคณะกรรมการ ครั้งที่ ๒๔ วันพุธที่ ๑๔ มิถุนายน ๒๕๖๗ ได้มีมติตั้ง นายอัคร ทองใจสด เป็นเลขานุการคณะกรรมการ

บัดนี้ คณะกรรมการได้ดำเนินการพิจารณาศึกษาญัตติ เรื่อง แนวทางการแก้ไขปัญหาสุขภาพและยาเส้นราคาตกต่ำ เสร็จเรียบร้อยแล้ว จึงขอเสนอรายงานเพื่อบรรจุระเบียบวาระเข้าที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรเพื่อพิจารณารายงานและข้อสังเกตของคณะกรรมการต่อไป

จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(ลงชื่อ) อนุรักษ์ สุปรียศิลป์

(นายอนุรักษ์ สุปรียศิลป์)

ประธานคณะกรรมการการเงิน การคลัง
สถาบันการเงินและตลาดการเงิน

สำนักกรรมการ ๑

กลุ่มงานคณะกรรมการการเงิน การคลัง

สถาบันการเงินและตลาดการเงิน

โทรศัพท์ ๐๒ ๒๔๒ ๕๙๐๐ ต่อ ๖๑๕๑

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ : finance@parliament.go.th

สำเนาถูกต้อง

(นางสาวปริยาภรณ์ แก้วโยน)

ผู้อำนวยการสำนักกรรมการ ๑

นางสาวสิราภรณ์ จรุงศรีอภิสิทธิ์/ร่าง
นางสาวรัชนิวรรณ ลงสุวรรณ/พิมพ์
นางสาวนิภา ก้วสกุล/ตรวจ

ตรวจทาน

ครั้งที่ ๑ นางสาวสิราภรณ์ จรุงศรีอภิสิทธิ์
ครั้งที่ ๒ นายศุภวัฒน์ ต้อนรับสกุล
ครั้งที่ ๓ นางสาวสุจินันท์ สิบพงศ์พัฒนา
ครั้งที่ ๔ นางสาวนิภา ก้วสกุล

รายนามคณะกรรมการการเงิน การคลัง สถาบันการเงินและตลาดการเงิน
สภาผู้แทนราษฎร

นายณัฐพงษ์ สุปรียศิลป์
ประธานคณะกรรมการ

นายอภิชาติ ตีรสวัสดิ์ชัย
รองประธานคณะกรรมการ
คนที่หนึ่ง

นายวราภ วัริยะโรจน์
รองประธานคณะกรรมการ
คนที่สอง

นายพิบูลย์ รัชกิจประการ
รองประธานคณะกรรมการ
คนที่สาม

นายวราจ ศิริวัฒน์
รองประธานคณะกรรมการ
คนที่สี่

นายจิตติพงษ์ วัริยะโรจน์
กรรมการและประธาน
ที่ปรึกษาคณะกรรมการ

นายจตุ ไกรฤกษ์
กรรมการและที่ปรึกษา
คณะกรรมการ

นายธนธร โล่ห์สุนทร
โฆษกคณะกรรมการ

นายชัยวัฒน์ สถาวรวิจิตร
โฆษกคณะกรรมการ

นายธนยศ ทิมสุวรรณ
กรรมการ

นายวรท ศิริรักษ์
กรรมการ

นายวิรัช พิมพ์นิตย์
กรรมการ

นายธนยศ ทิมสุวรรณ
กรรมการ

นางสาวแอนศิริ วลัยกนก
กรรมการ

นายอรรถกร ศิริลัทธยากร
เลขานุการคณะกรรมการ
(ดำรงตำแหน่งตั้งแต่วันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๖๖ - วันพุธที่ ๖
มีนาคม ๒๕๖๗)

นายอัคร ทองใจสด
เลขานุการคณะกรรมการ
(ดำรงตำแหน่งตั้งแต่วันที่ ๗ มีนาคม ๒๕๖๗)

รายนามคณะอนุกรรมการการเงิน การคลัง
ในคณะกรรมการการเงิน การคลัง สถาบันการเงินและตลาดการเงิน
สภาผู้แทนราษฎร

นายจิตติพงษ์ วิริยะโรจน์
ประธานคณะอนุกรรมการ

นายพุดธิชัย วิริยะโรจน์
รองประธานคณะอนุกรรมการ
คนที่หนึ่ง

นายธนธร โล่สุนทร
รองประธานคณะอนุกรรมการ
คนที่สอง

นายไชยวัฒนา ตินรัตน์
อนุกรรมการ

นายจักรรัตน์ พิ้วช่วย
อนุกรรมการ

นายกิตติทัศน์ ผาทอง
อนุกรรมการ

นายกรณรงค์ ฤทธิฤชัย
อนุกรรมการ

นางสาวชวรรณ เฉิตรีศมี
อนุกรรมการ

นายชาญวิทย์ พังจิตติสานต์
อนุกรรมการ

นายวิรุณ ชัยสีเอกิจ
เลขานุการคณะอนุกรรมการ

คำนำ

รายงานผลการพิจารณาศึกษาญาติ เรื่อง แนวทางการแก้ไขปัญหายาสูบและยาเส้นราคาตกต่ำของคณะกรรมการการเงิน การคลัง สถาบันการเงินและตลาดการเงิน สภาผู้แทนราษฎร เป็นรายงานที่จัดทำขึ้นตามที่ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๖ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๒๓ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) วันพุธที่ ๑๘ ตุลาคม ๒๕๖๖ มอบหมายให้พิจารณาศึกษาตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๙๐ อันเนื่องมาจากยาสูบเป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญประเภทหนึ่งในการสร้างรายได้ให้กับเกษตรกรผู้เพาะปลูกยาสูบมาอย่างยาวนาน โดยเฉพาะในพื้นที่ภาคเหนือ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่นิยมปลูกยาสูบกันเป็นจำนวนมากเพื่อนำมาใช้เป็นวัตถุดิบหลักในการผลิตบุหรี่ โดยการปลูกยาสูบสามารถสร้างรายได้ให้กับเกษตรกรผู้เพาะปลูกยาสูบอย่างต่อเนื่องและเป็นรายได้หลักในการดำรงชีวิตตลอดมา แต่ในปัจจุบันเกษตรกรผู้เพาะปลูกยาสูบกลับต้องประสบปัญหาราคายาสูบและยาเส้นตกต่ำเนื่องจากการลดปริมาณการรับซื้อใบยาสูบลงเป็นจำนวนมากจากมาตรการด้านสุขภาพ การปรับโครงสร้างภาษีสรรพสามิตยาสูบใหม่ รวมถึงการปรับขึ้นอัตราภาษีอย่างต่อเนื่อง ซึ่งมาตรการดังกล่าวส่งผลให้ราคาบุหรี่ที่ผลิตภายในประเทศปรับตัวสูงขึ้น ผู้บริโภคส่วนหนึ่งหันไปบริโภคบุหรี่นำเข้ามากขึ้น ประกอบกับมีการลักลอบนำเข้าบุหรี่ผิดกฎหมายและบุหรี่ไฟฟ้าเพิ่มมากขึ้น จากสาเหตุดังกล่าวข้างต้น ทำให้เกษตรกรผู้เพาะปลูกยาสูบที่ยึดถืออาชีพในการเพาะปลูกใบยาสูบมาอย่างยาวนานได้รับความเดือดร้อนทางด้านรายได้ที่ไม่เพียงพอในการดำรงชีวิต และต้องแบกรับภาระหนี้สิน อีกทั้งเกษตรกรชาวไร่ยาสูบดั้งเดิมยังไม่สามารถที่จะเปลี่ยนแปลงไปปลูกพืชเศรษฐกิจอื่น เพื่อทดแทนอาชีพเดิมได้ จึงเป็นปัญหาที่เกษตรกรชาวไร่ยาสูบต้องเผชิญและมีแนวโน้มที่จะก่อให้เกิดปัญหามากยิ่งขึ้นต่อไป ไม่เป็นผลดีต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศไทย

ทั้งนี้ คณะกรรมการได้พิจารณาศึกษาสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นเพื่อหาแนวทางการแก้ไขปัญหายาสูบและยาเส้นราคาตกต่ำอย่างเหมาะสมรอบด้านครบถ้วนในทุกมิติ ตามที่สภาผู้แทนราษฎรมอบหมายโดยปรากฏผลการพิจารณาศึกษา และผลการดำเนินการแก้ไขปัญหายาสูบและยาเส้นราคาตกต่ำอย่างเป็นรูปธรรม รวมทั้งมีข้อสังเกตเพื่อเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปัญหายาสูบและยาเส้นราคาตกต่ำตามรายงานของคณะกรรมการฉบับนี้ ซึ่งคณะกรรมการหวังเป็นอย่างยิ่งว่าผลการศึกษาและข้อสังเกตของคณะกรรมการจะเป็นประโยชน์ต่อสภาผู้แทนราษฎรในการเสนอแนะแนวทางเพื่อแก้ไขปัญหาคความเดือดร้อนของเกษตรกรผู้เพาะปลูกยาสูบต่อไป

(นายณัฐพงษ์ สุปรียศิลป์)

ประธานคณะกรรมการการเงิน การคลัง
สถาบันการเงินและตลาดการเงิน

สารบัญ

หน้า

รายนามคณะกรรมการการเงิน การคลัง สถาบันการเงินและตลาดการเงิน	
รายนามคณะอนุกรรมการการเงิน การคลัง	
คำนำ.....	ก
สารบัญ.....	ข
สารบัญภาพ.....	ง
สารบัญตาราง.....	จ
บทสรุปผู้บริหาร.....	ฉ
รายงานการพิจารณาศึกษาของคณะกรรมการการเงิน การคลัง.....	๑
บทที่ ๑ บทนำ.....	๖
๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	๖
๑.๒ วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	๗
๑.๓ วิธีการศึกษา.....	๗
๑.๔ ระยะเวลาในการศึกษา.....	๗
๑.๕ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	๘
บทที่ ๒ ผลการรวบรวมข้อมูลจากการพิจารณาศึกษา.....	๙
๒.๑ การพิจารณาศึกษาของคณะกรรมการ.....	๙
๒.๑.๑ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร.....	๙
๒.๑.๒ การให้ข้อมูลของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง.....	๑๒
๒.๒ การพิจารณาศึกษาของคณะอนุกรรมการ.....	๑๔
๒.๒.๑ ภาคีเครือข่ายชาวไร้ยาสูบแห่งประเทศไทย.....	๑๔
๒.๒.๒ สมาคมอนุรักษ์ยาเส้นพื้นเมืองไทย.....	๑๖
๒.๒.๓ การยาสูบแห่งประเทศไทย.....	๑๖
๒.๒.๔ กรมสรรพสามิต.....	๒๔
๒.๒.๕ กรมศุลกากร.....	๓๕
บทที่ ๓ การพิจารณาศึกษา เรื่อง แนวทางการแก้ไขปัญหายาสูบและยาเส้นราคาตกต่ำ.....	๓๘
๓.๑ สรุปผลการศึกษาวิเคราะห์ปัญหายาสูบและยาเส้นราคาตกต่ำ.....	๓๘
๓.๑.๑ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร.....	๓๘
๓.๑.๒ ภาคีเครือข่ายชาวไร้ยาสูบแห่งประเทศไทย.....	๓๙
๓.๑.๓ สมาคมอนุรักษ์ยาเส้นพื้นเมืองไทย.....	๓๙
๓.๑.๔ การยาสูบแห่งประเทศไทย.....	๔๐
๓.๑.๕ กรมสรรพสามิต.....	๔๐
๓.๑.๖ กรมศุลกากร.....	๔๑

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
๓.๒ ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหายาสูบและยาเส้นราคาตกต่ำ	๔๒
ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	
๓.๒.๑ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร.....	๔๒
๓.๒.๒ ภาคีเครือข่ายชาวไร่ยาสูบแห่งประเทศไทย.....	๔๓
๓.๒.๓ สมาคมอนุรักษ์ยาเส้นพื้นเมืองไทย.....	๔๓
๓.๒.๔ การยาสูบแห่งประเทศไทย.....	๔๓
๓.๓ ข้อเสนอแนะของคณะกรรมการการเงิน การคลัง	๔๕
ในการแก้ไขปัญหายาสูบและยาเส้นราคาตกต่ำ	
๓.๓.๑ การยาสูบแห่งประเทศไทย.....	๔๕
๓.๓.๒ กรมสรรพสามิต.....	๔๕
๓.๓.๓ กรมศุลกากร.....	๔๖
๓.๔ ผลการดำเนินงานแก้ไขปัญหายาสูบและยาเส้นราคาตกต่ำ	๔๖
๓.๔.๑ การยาสูบแห่งประเทศไทย.....	๔๖
๓.๔.๒ กรมสรรพสามิต.....	๔๗
๓.๔.๓ กรมศุลกากร.....	๔๗
๓.๕ การแสดงผลการดำเนินงานแก้ไขปัญหายาสูบและยาเส้นราคาตกต่ำ	๔๘
๓.๕.๑ การแสดงผลการดำเนินงานของคณะกรรมการการเงิน การคลัง.....	๔๘
๓.๕.๒ การแสดงผลการดำเนินงานของคณะกรรมการการเงิน การคลัง	๕๐
สถาบันการเงินและตลาดการเงิน สภาผู้แทนราษฎร	
บทที่ ๔ บทสรุป และข้อสังเกตของคณะกรรมการ	๕๓
๔.๑ บทสรุป	๕๓
๔.๑.๑ ผลการศึกษาวิเคราะห์ปัญหา ยาสูบและยาเส้นราคาตกต่ำ.....	๕๔
๔.๑.๒ ข้อเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปัญหา ยาสูบและยาเส้นราคาตกต่ำ.....	๕๕
๔.๑.๓ สรุปผลการดำเนินการแก้ไขปัญหา ยาสูบและยาเส้นราคาตกต่ำ.....	๕๖
๔.๒ ข้อสังเกตของคณะกรรมการ	๕๗
๔.๒.๑ การยาสูบแห่งประเทศไทย.....	๕๗
๔.๒.๒ กรมสรรพสามิต.....	๕๘
๔.๒.๓ กรมศุลกากร.....	๕๙

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก ญัตติ

ภาคผนวก ข เอกสารประกอบการพิจารณาจากหน่วยงาน

ภาคผนวก ค ประมวลภาพการดำเนินงาน

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพที่ ๑	แผนภาพแสดงผลการดำเนินงานด้านการจำหน่ายบุหรี่ในประเทศ ตั้งแต่ปี ๒๕๖๐ - ๒๕๖๖	๑๗
ภาพที่ ๒	แผนภาพแสดงการนำส่งรายได้ภาครัฐ (ค่าเสตมป์ยาสูบและกองทุน) ตั้งแต่ปี ๒๕๖๐ - ๒๕๖๖	๑๗
ภาพที่ ๓	แผนภาพแสดงปริมาณและมูลค่าการรับซื้อใบยาของการยาสูบแห่งประเทศไทย	๑๘
ภาพที่ ๔	แผนภาพแสดงส่วนแบ่งการตลาด ตั้งแต่ปี ๒๕๖๐ - ๒๕๖๖	๑๘
ภาพที่ ๕	แผนภาพแสดงการเติบโตของผลิตภัณฑ์ทดแทนบุหรี่	๑๙
ภาพที่ ๖	แผนภาพแสดงการแพร่ระบาดของบุหรี่ที่ผิดกฎหมาย	๑๙
ภาพที่ ๗	แผนภาพแสดงข้อมูลต้นทุนการผลิตบุหรี่ (บาท:ซอง)	๒๒
ภาพที่ ๘	แผนภาพแสดงแนวทางการปรับโครงสร้างภาษีบุหรี่	๒๗
ภาพที่ ๙	แผนภาพแสดงผลการปราบปราม (สินค้ายาสูบ) ทั่วประเทศ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๖๗	๓๒
ภาพที่ ๑๐	แผนภาพแสดงผลการปราบปราม ปี พ.ศ. ๒๕๖๗ (ต.ค. ๖๖ - ๒๒ พ.ค. ๖๗)	๓๓
ภาพที่ ๑๑	แผนภาพแสดงแนวทางการปรับโครงสร้างภาษียาเส้น	๓๕
ภาพที่ ๑๒	แผนภาพแสดงผลการจับกุมบุหรี่ ยาสูบ และบุหรี่ไฟฟ้า	๓๖
ภาพที่ ๑๓	แผนภาพแสดงแผนแนวทางปฏิบัติในการป้องกัน และปราบปรามการลักลอบนำเข้าบุหรี่และบุหรี่ไฟฟ้าในพื้นที่ประเทศไทย	๔๒
ภาพที่ ๑๔	ภาพการแถลงข่าวผลการดำเนินงานแก้ไขปัญหายาสูบและยาเส้นราคาตกต่ำ เมื่อวันอังคารที่ ๑๔ พฤษภาคม ๒๕๖๗ เวลา ๑๓.๓๐ นาฬิกา ณ ห้องแถลงข่าว ชั้น ๑ อาคารรัฐสภา	๔๙
ภาพที่ ๑๕	แถลงผลการดำเนินงานแก้ไขปัญหายาสูบและยาเส้นราคาตกต่ำเมื่อวันอังคารที่ ๑๖ กรกฎาคม ๒๕๖๗ เวลา ๑๓.๓๐ นาฬิกา ณ ห้องแถลงข่าว ชั้น ๒ อาคารรัฐสภา	๕๑
ภาพที่ ๑๖	ตัวแทนจากภาคีเครือข่ายชาวไร่ยาสูบแห่งประเทศไทยและคณะ มอบช่อดอกไม้ แสดงความขอบคุณคณะกรรมการการเงิน การคลัง สถาบันการเงิน และตลาดการเงิน สภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันอังคารที่ ๑๖ กรกฎาคม ๒๕๖๗ ณ จุฬารับยื่นหนังสือ ชั้น ๑ (โชนกลาง) อาคารรัฐสภา	๕๒

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ ๑ การปรับขึ้นราคารับซื้อใบยาสูบภายในประเทศในอัตราร้อยละ ๑๐.....	๕๐
ตั้งแต่วันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๖๗	

บทสรุปผู้บริหาร

คณะกรรมการการการเงิน การคลัง สถาบันการเงินและตลาดการเงิน สภาผู้แทนราษฎร ได้พิจารณาศึกษาหาแนวทางการแก้ไขปัญหายาสูบและยาเส้นราคาตกต่ำ รวมถึงระเบียบหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้อง ให้มีความเหมาะสมและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อประเทศชาติและประชาชน ตามที่สภาผู้แทนราษฎรได้มอบหมายให้คณะกรรมการพิจารณาศึกษาญัตติ เรื่อง แนวทางการแก้ไขปัญหา ยาสูบและยาเส้นราคาตกต่ำ โดยได้กำหนดกรอบแนวทางการดำเนินงานของคณะกรรมการ การศึกษาปัญหา ยาสูบและยาเส้นราคาตกต่ำที่ส่งผลต่อเกษตรกรผู้เพาะปลูกยาสูบ และแนวทางแก้ไข ปัญหาดังกล่าวจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การพิจารณาศึกษามีความชัดเจน มีประสิทธิภาพ และสามารถรวบรวมข้อมูล ข้อเท็จจริง ข้อกฎหมาย ตลอดจนข้อเสนอแนะจากทุกภาคส่วนอย่างเป็นระบบ ดังนั้น คณะกรรมการจึงพิจารณาศึกษาโดยวิธีการประชุมเพื่อรับฟังความคิดเห็นจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง และการศึกษาผลการประชุม รวมถึงการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูล เอกสารทางวิชาการ และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ซึ่งปรากฏผลการพิจารณาศึกษาตามกรอบและแนวทางการดำเนินงาน ดังนี้

ผลการพิจารณาศึกษาของคณะกรรมการ

รายงานผลการพิจารณาศึกษาญัตติ เรื่อง แนวทางการแก้ไขปัญหา ยาสูบและยาเส้นราคาตกต่ำ ของคณะกรรมการการการเงิน การคลัง สถาบันการเงินและตลาดการเงิน สภาผู้แทนราษฎร เป็นรายงาน ที่จัดทำขึ้นตามที่ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๖ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๒๓ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) วันพุธที่ ๑๘ ตุลาคม ๒๕๖๖ มอบหมายให้พิจารณาศึกษาตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๙๐ และคณะกรรมการได้พิจารณาศึกษาสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นเพื่อหาแนวทางการแก้ไขปัญหา ยาสูบและยาเส้นราคาตกต่ำอย่างเหมาะสมรอบด้านครบถ้วนในทุกมิติ โดยปรากฏผลการพิจารณาศึกษา และผลการดำเนินการแก้ไขปัญหา ยาสูบและยาเส้นราคาตกต่ำอย่างเป็นรูปธรรม รวมทั้งมีข้อสังเกตเพื่อเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปัญหา ยาสูบและยาเส้นราคาตกต่ำ ดังนี้

๑. ผลการดำเนินการแก้ไขปัญหา ยาสูบและยาเส้นราคาตกต่ำ

การยาสูบแห่งประเทศไทย

๑) การยาสูบแห่งประเทศไทยได้ดำเนินการขอใช้ชั่งกลางของรัฐบาล จำนวน ๘๙ ล้านบาท ซึ่งได้ผ่านการพิจารณาจากคณะกรรมการการยาสูบแห่งประเทศไทย และได้ดำเนินการส่งเรื่องต่อไปยังกระทรวงการคลังเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ และเมื่อกระทรวงการคลังเห็นชอบแล้วให้ส่งต่อไปยังรัฐบาลเพื่อให้คณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบก่อนให้นายกรัฐมนตรีพิจารณาอนุมัติต่อไป

๒) คณะกรรมการการยาสูบแห่งประเทศไทย ได้ประชุมและมีมติเมื่อวันที่ ๒๐ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๗ เห็นชอบให้มีการปรับเพิ่มราคาใบยาสูบภายในประเทศฤดูการผลิต ๒๕๖๖/๒๕๖๗ โดยปรับเพิ่มราคาใบยาสูบแต่ละประเภท ได้แก่ สายพันธุ์เวอร์จิเนีย ประมาณร้อยละ ๘.๒๑ สายพันธุ์เบอร์เลย์ ประมาณร้อยละ ๑๐.๖๘ และสายพันธุ์เตอร์กิช ประมาณร้อยละ ๑๑.๒๖ โดยการปรับขึ้นราคาใบยาสูบทั้ง ๓ สายพันธุ์จะปรับขึ้นเฉลี่ยประมาณร้อยละ ๑๐

๓) ที่ประชุมคณะกรรมการการยาสูบแห่งประเทศไทย ได้มีการประชุมและมีมติเมื่อวันที่ ๑๙ มิถุนายน ๒๕๖๗ เห็นชอบให้การปรับขึ้นราคาใบยาสูบแต่ละประเภทมีผลย้อนหลังถึงเดือน

มกราคม ๒๕๖๗ เพื่อเป็นการช่วยเหลือเกษตรกรผู้เพาะปลูกยาสูบให้ได้รับราคาซื้อขายยาสูบอย่างเท่าเทียมกัน

๔) การยาสูบแห่งประเทศไทยปรับเพิ่มโควตาซื้อขายยาสูบภายในประเทศให้แก่เกษตรกรผู้เพาะปลูกยาสูบ ได้แก่ สายพันธุ์เวอร์จิเนีย จากเดิม ๔.๒๓ ล้านกิโลกรัม เป็น ๔.๗๓ ล้านกิโลกรัม สายพันธุ์เตอร์กิช จากเดิม ๑.๖๔ ล้านกิโลกรัม เป็น ๒.๐๕ ล้านกิโลกรัม และสายพันธุ์เบอร์เลย์ รับซื้อจำนวนประมาณ ๗.๑๔ ล้านกิโลกรัม

กรมสรรพสามิต

๑) กรมสรรพสามิตชี้แจงและยืนยันว่าจะป้องกันและปราบปรามการลักลอบนำเข้าบุหรี่ปิดกฎหมายร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานตำรวจแห่งชาติ บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด เป็นต้น รวมทั้งการนำระบบออนไลน์มาใช้ในการสืบสวนหาข่าวการซื้อขายบุหรี่ปิดกฎหมาย ตลอดจนการตัดตอนเส้นทางในการขนส่งบุหรี่ปิดกฎหมายเข้ามาทางบริเวณพื้นที่ภาคใต้ เพื่อดำเนินการควบคุมกับการปรับปรุงโครงสร้างภาษีสรรพสามิตยาสูบใหม่ และในปี พ.ศ. ๒๕๖๖ มีจำนวนคดีความผิดที่เกี่ยวข้องยาสูบและจับกุมได้ ประมาณ ๘,๔๘๙ คดี ซึ่งเป็นคดีที่สืบผ่านระบบออนไลน์ จำนวน ๒๐๐ คดี (คิดเป็นร้อยละ ๒) มีการเปรียบเทียบปรับไปแล้ว จำนวน ๒๓๑ ล้านบาท และได้นำส่งเป็นรายได้แผ่นดินจำนวน ๑๓๘ ล้านบาท รวมทั้งมีการตรวจยึดของกลางบุหรี่ปิดในพื้นที่ในประเทศและต่างประเทศได้จำนวน ๑,๔๐๐,๐๐๐ ซอง

๒) กรมสรรพสามิตอยู่ระหว่างการดำเนินงานพิจารณาในเรื่องการกำหนดอัตราภาษีและกรมสรรพสามิตจะไม่ได้เร่งรีบดำเนินการโดยใช้ฐานข้อมูลจากด้านใดเพียงด้านเดียว เนื่องจากต้องพิจารณาถึงผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นแบบรอบด้าน ทั้งในส่วนของเกษตรกรรวมถึงเรื่องของการสาธารณสุขด้วย ทั้งนี้ กรมสรรพสามิตจะนำข้อคิดเห็นของที่ประชุมคณะอนุกรรมการฯ ซึ่งเป็นประโยชน์ และกรมสรรพสามิตมีความมุ่งมั่นตั้งใจที่จะดำเนินการให้รอบคอบรัดกุม โดยใช้ข้อมูลมาสนับสนุนการพิจารณาตัดสินใจต่อไป

กรมศุลกากร

กองสืบสวนและปราบปราม กรมศุลกากร ได้จัดทำแผนแนวทางปฏิบัติร่วมในการป้องกันและปราบปรามการลักลอบนำเข้าบุหรี่ปิดและบุหรี่ปิดไฟฟ้าในพื้นที่ประเทศไทยเรียบร้อยแล้ว ซึ่งเมื่อได้รับการพิจารณาให้ความเห็นชอบเรียบร้อยแล้วจะได้แจ้งให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องปฏิบัติตามแผนดังกล่าว และรายงานผลการดำเนินการให้กรมศุลกากรทราบต่อไป

๒. ข้อเสนอของคณะกรรมการฯ

จากผลการดำเนินการแก้ไขปัญหายาสูบและยาเส้นราคาตกต่ำคณะกรรมการฯ ได้มีข้อสังเกตในแก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไป ดังนี้

การยาสูบแห่งประเทศไทย

- ๑) การยาสูบแห่งประเทศไทยควรพิจารณาหาทางลดต้นทุนในการผลิตบุหรี่ปิด
- ๒) ควรยกระดับใบยาสูบของเกษตรกรผู้เพาะปลูกยาสูบในประเทศไทย เช่น นำใบยาสูบมาผลิตเป็นซิการ์ภายใต้ตราสินค้าของประเทศไทย เป็นต้น
- ๓) ควรผลักดันให้มีการปรับปรุงกฎหมายเพื่อให้การยาสูบแห่งประเทศไทยสามารถรับจ้างผลิตและจำหน่ายบุหรี่ปิดไปยังต่างประเทศได้

๔) ในการหาทางแก้ไขปัญหให้กับเกษตรกรผู้เพาะปลูกยาสูบ อาจดำเนินการโดยเสนอให้เกษตรกรทำการส่งออกใบยาสูบไปยังต่างประเทศ และขอให้รัฐบาลจ่ายเงินชดเชยให้กับเกษตรกรเพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า

๕) การยาสูบแห่งประเทศไทยควรเร่งดำเนินการในเรื่องของปัจจัยสนับสนุนการผลิตใบยาสูบ ฤดูกาลผลิต ๒๕๖๖/๒๕๖๗ ให้แก่เกษตรกรผู้เพาะปลูกยาสูบ เนื่องจากมีเกษตรกรผู้เพาะปลูกยาสูบทั่วประเทศที่ยังไม่ได้รับปัจจัยสนับสนุนการผลิตใบยาสูบ ฤดูกาลผลิต ๒๕๖๖/๒๕๖๗

๖) การยาสูบแห่งประเทศไทย ควรดำเนินการจัดทำความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปรับโครงสร้างสรรพสามิตยาสูบใหม่ รวมทั้งการกำหนดอัตราภาษียาสูบที่เหมาะสมกับเกษตรกรผู้เพาะปลูกยาสูบและการยาสูบแห่งประเทศไทย โดยอาจนำเสนอไปยังคณะอนุกรรมการหรือคณะกรรมการเพื่อพิจารณาศึกษาและดำเนินการผลักดันต่อไป

๗) การยาสูบแห่งประเทศไทย ควรจัดทำแผนในการแก้ไขปัญหายาสูบและยาเส้นตกต่ำ โดยวิธีการเสนอให้ปรับแก้ไขกฎหมายอย่างไร นำเสนอไปยังคณะอนุกรรมการหรือคณะกรรมการเพื่อพิจารณาศึกษาและช่วยผลักดันต่อไป

กรมสรรพสามิต

๑) กรมสรรพสามิตควรพิจารณาศึกษาการปรับโครงสร้างภาษีสรรพสามิตยาสูบใหม่ให้เหมาะสม เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาจากการปรับโครงสร้างภาษีสรรพสามิตยาสูบเหมือนครั้งที่ผ่านมาที่ทำให้ราคาบุหรี่ยิ่งสูงขึ้นเท่านั้น และการขึ้นภาษีสรรพสามิตยาสูบไม่ทำให้จำนวนผู้สูบบุหรี่ลดลง เนื่องจากผู้สูบบุหรี่อาจเปลี่ยนไปสูบบุหรี่ยาเส้น บุหรี่ผิดกฎหมายและบุหรี่ไฟฟ้าทดแทน เป็นสาเหตุให้รายได้จากการจัดเก็บภาษีสรรพสามิตบุหรี่ยิ่งลดลง และทำให้การยาสูบแห่งประเทศไทยไม่สามารถจัดเก็บรายได้ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

๒) กรมสรรพสามิตควรทำการศึกษาผลกระทบของการปรับโครงสร้างภาษีสรรพสามิตยาสูบใหม่อย่างรอบด้าน มีความสมเหตุสมผลโดยอาจเทียบเคียงกับอัตราภาษีที่เคยเรียกเก็บก่อนปี พ.ศ. ๒๕๖๔ และควรมีความชัดเจนด้านกรอบระยะเวลาดำเนินการปรับโครงสร้างภาษีสรรพสามิตยาสูบใหม่เนื่องจากการปรับอัตราภาษีบุหรี่ยิ่งสูงขึ้นอาจจะส่งผลกระทบต่อปัญหาบุหรี่ยัดกฎหมายและอาจส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมยาสูบและเกษตรกรผู้เพาะปลูกยาสูบ ตลอดจนอาจก่อให้เกิดการทุจริตในวงราชการได้

๓) กรมสรรพสามิตควรให้ความสำคัญกับเครื่องมือหรือวิธีการในการกำหนดสมมติฐานและการวิเคราะห์ผลกระทบด้านต่าง ๆ เพื่อใช้ประกอบการพิจารณาปรับโครงสร้างภาษีสรรพสามิตยาสูบใหม่ ให้มีความน่าเชื่อถือและมีความแม่นยำ

๔) กรมสรรพสามิตควรทบทวนการเพิ่มอัตราในการจัดเก็บภาษีสรรพสามิตยาสูบ เนื่องจากการปรับโครงสร้างภาษีสรรพสามิต ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๖๐ ทำให้มีบุหรี่ยัดกฎหมายเพิ่มขึ้นร้อยละ ๒๓ ส่งผลกระทบต่อกลุ่มเกษตรกรผู้เพาะปลูกยาสูบมากกว่า ๓๐,๐๐๐ ครัวเรือน ได้รับความเดือดร้อนอย่างมาก

๕) กรมสรรพสามิตควรมีมาตรการให้ความช่วยเหลือกลุ่มเกษตรกรผู้เพาะปลูกยาสูบในกรณีที่ภาครัฐมีการกำหนดนโยบายลดอัตราภาษีบุหรี่ยัดกฎหมาย เช่น การหาแนวทางปลูกพืชทดแทน การอบรมแนวทางการประกอบอาชีพใหม่ การสนับสนุนเงินชดเชย เป็นต้น

๖) กรมสรรพสามิตควรเริ่มต้นที่จะพิจารณาเรื่องการให้ความช่วยเหลือเกษตรกร ทั้งในเรื่องกองทุนต่าง ๆ โดยทำการศึกษาหาแนวทางในการจัดตั้งกองทุนเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรขึ้น เหมือนกับหลายหน่วยงานซึ่งได้รับเงินภาษีสรรพสามิตไปดำเนินงาน เช่น สำนักงานกองทุนสนับสนุน การสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) เป็นต้น

๗) กรมสรรพสามิตควรพิจารณาตั้งคณะทำงานขึ้น เพื่อศึกษาหาแนวทางในการจัดตั้ง กองทุนช่วยเหลือเกษตรกรผู้เพาะปลูกยาสูบ ซึ่งอาจนำส่งข้อมูลการพิจารณาศึกษามาให้คณะอนุกรรมการ เพื่อให้ช่วยผลักดันหากมีปัญหาอุปสรรคทางด้านกฎหมาย ทั้งนี้ เพื่อให้กรมสรรพสามิตมีช่องทาง ในการให้ความช่วยเหลือเกษตรกรผู้เพาะปลูกยาสูบต่อไป

กรมศุลกากร

๑) สถิติผลการจับกุมบุหรี่ยาสูบ และบุหรี่ปั๊พในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ และ พ.ศ. ๒๕๖๖ ของกรมศุลกากรถือว่าไม่สอดคล้องกับจำนวนปริมาณของบุหรี่ปั๊พและบุหรี่ปั๊พที่มีจำหน่าย ทั่วประเทศ ดังนั้นเห็นควรให้กรมศุลกากรเร่งดำเนินการปราบปรามบุหรี่ปั๊พและบุหรี่ปั๊พ มากขึ้นซึ่งก่อให้เกิดความเสียหายแก่ภาครัฐและเกษตรกรผู้เพาะปลูกยาสูบ

๒) กรมศุลกากรควรจัดทำแผนแนวทางปฏิบัติร่วมในการป้องกันและปราบปรามการลักลอบ นำเข้าบุหรี่ปั๊พและบุหรี่ปั๊พในพื้นที่ประเทศไทย

รายงานผลการพิจารณาศึกษาญัตติ
เรื่อง แนวทางการแก้ไขปัญหาหายาสูบและยาเส้นราคาตกต่ำ
คณะกรรมการการเงิน การคลัง สถาบันการเงินและตลาดการเงิน สภาผู้แทนราษฎร

ตามที่ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๖ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๒๓ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) วันพุธที่ ๑๘ ตุลาคม ๒๕๖๖ ได้พิจารณาญัตติ เรื่อง ขอให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหาหายาสูบและยาเส้นราคาตกต่ำ (นายจักร์ตัน พิ้วช่วย เป็นผู้เสนอ) และมีมติให้คณะกรรมการการเงิน การคลัง สถาบันการเงินและตลาดการเงิน เป็นผู้พิจารณาศึกษาตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๙๐ โดยกำหนดระยะเวลาพิจารณาศึกษา ๙๐ วัน ต่อมาคณะกรรมการได้มีมติขอขยายระยะเวลาในการดำเนินงาน จำนวน ๓ ครั้ง คือ ครั้งที่ ๑ จำนวน ๖๐ วัน ครั้งที่ ๒ จำนวน ๖๐ วัน ครั้งที่ ๓ จำนวน ๙๐ วัน ซึ่งคณะกรรมการคณะนี้ประกอบด้วย

(๑) นายณัฐพงษ์ สุปรียศิลป์	ประธานคณะกรรมการ
(๒) นายอภิชาติ ตีรสวัสดิ์ชัย	รองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง
(๓) นายวรภพ วิริยะโรจน์	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง
(๔) นายพิบูลย์ รัชกิจประการ	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สาม
(๕) นายวารุจ ศิริวัฒน์	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สี่
(๖) นายจิตติพงษ์ วิริยะโรจน์	กรรมการและประธานที่ปรึกษาคณะกรรมการ
(๗) นายจตุติ ไกรฤกษ์	กรรมการและที่ปรึกษาคณะกรรมการ
(๘) นายธนาธร โล่ห์สุนทร	โฆษกคณะกรรมการ
(๙) นายชัยวัฒน์ สถาวรวิจิตร	โฆษกคณะกรรมการ
(๑๐) นายธนายศ ทิมสุวรรณ	กรรมการ
(๑๑) นายวรท ศิริรักษ์	กรรมการ
(๑๒) นายวิรัช พิมพะนิตย์	กรรมการ
(๑๓) นายวุฒิพงษ์ นามบุตร	กรรมการ
(๑๔) นางสาวแอนศิริ วลัยกนก	กรรมการ
(๑๕) นายอรรถกร ศิริลัทธยากร	เลขานุการคณะกรรมการ

ต่อมา นายอรรถกร ศิริลัทธยากร ได้พ้นจากกรรมการ เนื่องจากได้มีหนังสือขอลาออกจากกรรมการเป็นกรรมการ เป็นผลให้ตำแหน่งกรรมการในคณะกรรมการว่างลง ตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๑๐๘ และในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๖ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๒๗ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง) วันพฤหัสบดีที่ ๗ มีนาคม ๒๕๖๗ ที่ประชุมเห็นชอบให้ตั้ง นายอัคร ทองใจสด เป็นกรรมการในคณะกรรมการการเงิน การคลัง สถาบันการเงินและตลาดการเงิน แทน ทั้งนี้ ที่ประชุมคณะกรรมการ ครั้งที่ ๒๔ วันพุธที่ ๑๙ มิถุนายน ๒๕๖๗ ได้มีมติตั้งนายอัคร ทองใจสด เป็นเลขานุการคณะกรรมการ

บัดนี้ คณะกรรมการได้ดำเนินการพิจารณาศึกษาญัตติ เรื่อง แนวทางการแก้ไขปัญหายาสูบและยาเส้นราคาตกต่ำ เสร็จเรียบร้อยแล้ว จึงขอรายงานผลการพิจารณาศึกษาเรื่องดังกล่าวต่อสภาผู้แทนราษฎร ดังนี้

๑. การดำเนินงาน

ในคราวประชุมคณะกรรมการการเงิน การคลัง สถาบันการเงินและตลาดการเงิน สภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ ๔ เมื่อวันที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๖๖ ที่ประชุมได้มีมติมอบหมายให้คณะอนุกรรมการการเงิน การคลัง ในคณะกรรมการการเงิน การคลัง สถาบันการเงินและตลาดการเงิน สภาผู้แทนราษฎร ทำหน้าที่พิจารณาศึกษาหาแนวทางการแก้ไขปัญหายาสูบและยาเส้นราคาตกต่ำ และจัดทำรายงานผลการพิจารณาศึกษาเสนอต่อคณะกรรมการเพื่อพิจารณาและเสนอต่อสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งคณะอนุกรรมการคณะนี้ ประกอบด้วย

๑.๑ นายจิตติพงษ์ วิริยะโรจน์	ประธานคณะอนุกรรมการ
๑.๒ นายพฤฒิชัย วิริยะโรจน์	รองประธานคณะอนุกรรมการ คนที่หนึ่ง
๑.๓ นายธนาธร โล่ห์สุนทร	รองประธานคณะอนุกรรมการ คนที่สอง
๑.๔ นายจักรรัตน์ พัวช่วย	อนุกรรมการ
๑.๕ นายไชยวัฒนา ตินรัตน์	อนุกรรมการ
๑.๖ นายกิตติทัศน์ ผาทอง	อนุกรรมการ
๑.๗ นายกรณรงค์ ฤทธิ์ธำชัย	อนุกรรมการ
๑.๘ นางสาวกชวรรณ เฉ็ดรัมย์	อนุกรรมการ
๑.๙ นายชาญวิทย์ พิงจิตติสานต์	อนุกรรมการ
๑.๑๐ นายวิรุณ ชัยลือกิจ	เลขานุการคณะอนุกรรมการ

๒. การพิจารณาศึกษา

๒.๑ คณะอนุกรรมการการเงิน การคลัง ได้มีการประชุมร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อพิจารณาศึกษาในเรื่องแนวทางการแก้ไขปัญหายาสูบและยาเส้นราคาตกต่ำ จำนวน ๑๖ ครั้ง ดังนี้

- ๑) การประชุมคณะอนุกรรมการ ครั้งที่ ๑ วันอังคารที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๖๖
- ๒) การประชุมคณะอนุกรรมการ ครั้งที่ ๓ วันอังคารที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๖
- ๓) การประชุมคณะอนุกรรมการ ครั้งที่ ๕ วันอังคารที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๖
- ๔) การประชุมคณะอนุกรรมการ ครั้งที่ ๗ วันอังคารที่ ๑๒ ธันวาคม ๒๕๖๖
- ๕) การประชุมคณะอนุกรรมการ ครั้งที่ ๘ วันอังคารที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๖๖
- ๖) การประชุมคณะอนุกรรมการ ครั้งที่ ๙ วันอังคารที่ ๒ มกราคม ๒๕๖๗
- ๗) การประชุมคณะอนุกรรมการ ครั้งที่ ๑๐ วันอังคารที่ ๙ มกราคม ๒๕๖๗
- ๘) การประชุมคณะอนุกรรมการ ครั้งที่ ๑๒ วันอังคารที่ ๒๓ มกราคม ๒๕๖๗
- ๙) การประชุมคณะอนุกรรมการ ครั้งที่ ๑๔ วันอังคารที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗
- ๑๐) การประชุมคณะอนุกรรมการ ครั้งที่ ๑๖ วันอังคารที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗
- ๑๑) การประชุมคณะอนุกรรมการ ครั้งที่ ๑๘ วันอังคารที่ ๕ มีนาคม ๒๕๖๗
- ๑๒) การประชุมคณะอนุกรรมการ ครั้งที่ ๒๐ วันอังคารที่ ๑๙ มีนาคม ๒๕๖๗
- ๑๓) การประชุมคณะอนุกรรมการ ครั้งที่ ๒๒ วันอังคารที่ ๒ เมษายน ๒๕๖๗

๑๔) การประชุมคณะอนุกรรมการ ครั้งที่ ๒๔ วันพฤหัสบดีที่ ๑๘ เมษายน ๒๕๖๗

๑๕) การประชุมคณะอนุกรรมการ ครั้งที่ ๒๖ วันอังคารที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๖๗

๑๖) การประชุมคณะอนุกรรมการ ครั้งที่ ๒๘ วันอังคารที่ ๑๔ พฤษภาคม ๒๕๖๗

๒.๒ คณะอนุกรรมการได้เชิญหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมประชุม เพื่อให้ข้อมูลและแสดงความคิดเห็นประกอบการพิจารณา ประกอบด้วย

๑) ภาควิชาเครือข่ายชาวไร่ยาสูบแห่งประเทศไทย

๑) นายประเสริฐ สงวนทรัพย์	นายกสมาคมชาวไร่ยาสูบเบอร์เลย์
จังหวัดสุโขทัย
๒) นายสุทิน พินศรี	รองนายกสมาคมชาวไร่ยาสูบเบอร์เลย์
จังหวัดสุโขทัย
๓) นายอัจริยะ วัฒนาวพร	อุปนายกสมาคมผู้บ่มผู้เพาะปลูก
และผู้ค้าใบยาสูบ จังหวัดเชียงราย
๔) นายอรุณ โปธิตา	เลขาธิการสมาคมพัฒนาชาวไร่บ่มเอง
จังหวัดเชียงใหม่
๕) นายบัลลังก์ อุบลศรี	เครือข่ายชาวไร่ยาสูบเชียงราย
๕) นายอมรเทพ ศรีธนานุกรณ์	ชาวไร่ยาสูบเชียงราย
๖) นายปริญญา ต๊ะต่องใจ	ชาวไร่ยาสูบเชียงราย
๗) นายสันต์ ทารสุโพธิ	นายกสมาคมชาวไร่ยาสูบเตอร์กิช
จังหวัดร้อยเอ็ด
๘) นางปาริฉัตร นุสนทรา	เจ้าหน้าที่สมาคมชาวไร่ยาสูบเตอร์กิช
จังหวัดร้อยเอ็ด

๒) สมาคมอนุรักษ์ยาเส้นพื้นเมืองไทย

๑) นายภคิน วลโภาคัย	นายกสมาคมอนุรักษ์ยาเส้นพื้นเมืองไทย
๒) นายธนภุต วลโภาคัย	ที่ปรึกษาสมาคมอนุรักษ์ยาเส้นพื้นเมืองไทย
๓) นางสุพิชญา สุวรรณโสภ	เลขาธิการสมาคมอนุรักษ์ยาเส้นพื้นเมืองไทย

๓) การยาสูบแห่งประเทศไทย

๑) นายธีรชัย อัดนวนนิช	ประธานกรรมการการยาสูบแห่งประเทศไทย
๒) นายภูมิจิตต์ พงษ์พันธุ์งาม	ผู้ว่าการการยาสูบแห่งประเทศไทย
๓) นายนพดล หาญนสาร	รองผู้ว่าการด้านบริหาร
๔) นายรักษศักดิ์ อินทร์ปราบ	รองผู้ว่าการด้านการตลาด
๕) นายเอกรัตน์ ชโนวรรณะ	รองผู้ว่าการด้านใบยา
๖) นายยรรยงค์ พรรณนา	รองผู้ว่าการด้านการผลิต
๗) นายวิศาล ไหมวิจิตร	ผู้ตรวจการ
๘) นางสุชาดา อนันต์วรณิชย์	ผู้อำนวยการฝ่ายตลาด
๙) นายณัฐพงษ์ สำราญใจ	ผู้อำนวยการฝ่ายใบยา
๑๐) นายบรรยง กันจุไร	ผู้อำนวยการฝ่ายจัดหาและรักษาพัสดุ

(๑๑) นางวรรณิ์ เฟื่องศิลป์	รองผู้อำนวยการฝ่ายทรัพยากรบุคคล
(๑๒) นายมหศักดิ์ บัญญุน	รองผู้อำนวยการฝ่ายจัดหาและรักษาพัสดุ
(๑๓) นางสาวนุชเนตร สนวนอุทัย	ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายบัญชีและการเงิน
(๑๔) นายชาย ทศนาญชลี	ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายขาย
(๑๕) นายชินะภพ สินธุมาศ	ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายผลิตภัณฑ์สำเร็จรูป
(๑๖) นางสาวนันทกา มาร์กษ์กุล	หัวหน้าสำนักพัฒนาธุรกิจ
(๑๗) นายฉัตรชัย เพ็งจันทร์	หัวหน้ากองจัดการใบยาและพัสดุไร่ ฝ่ายใบยา
(๑๘) นางสาววิชาพรรณน พัดเจริญ	นักพัฒนาธุรกิจ ๘
(๑๙) นายไกรวิทย์ เจมมูข	ผู้ช่วยหัวหน้าสำนักกฎหมาย
(๒๐) นางสาวภาณี จงสถิตไพบูลย์	ผู้ชำนาญการปรุง
(๒๑) นายวงศพัทธ์ วงศ์ไพศาล	พนักงานธุรการ
๔) กรมสรรพาสามิต	
(๑) นางจิตติธาดา ธนะโสภณ	รองอธิบดี
รักษาการในตำแหน่งที่ปรึกษา
ด้านยุทธศาสตร์ภาษีสรรพาสามิต
(๒) ว่าที่ร้อยตรีประยุทธ เสตถาภิรมย์	รองอธิบดี
(๓) นางสาวอภิภา วิศรุตเวช	ผู้อำนวยการส่วนพัฒนาโครงสร้างภาษี
(๔) นายวิโรจน์รัตน์ แจ่มวรรณ	ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านการตรวจสอบสรรพาสามิต
(๕) นายดำรงศักดิ์ วันแฉะ	นักวิชาการสรรพาสามิตชำนาญการพิเศษ
(๖) นางสาวณัฐศลี โสรีกุล	นักวิชาการสรรพาสามิตชำนาญการพิเศษ
(๗) นางสาวปารณีย์ ชุนวงษ	นักวิชาการสรรพาสามิตชำนาญการพิเศษ
(๘) นายภัทร ภัทรประสิทธิ์	นักวิชาการภาษีชำนาญการพิเศษ
(๙) นายปริยวิศว์ พริ้งสุลกะ	นักวิชาการสรรพาสามิตชำนาญการ
(๑๐) นางสาวทัศนีย์ อ่อนรู้ที่	นักวิชาการภาษีปฏิบัติการ
๕) กรมศุลกากร	
(๑) นายอภิชาติ ใจงาม	ผู้เชี่ยวชาญด้านการสืบสวน
และปราบปราม รักษาราชการแทน
ผู้อำนวยการกองสืบสวนและปราบปราม
(๒) นายชลัฐ ปทุมพรรุจี	ผู้อำนวยการส่วนสืบสวนปราบปราม ๒
(๓) นายเฉลิมพล คุณประทุม	หัวหน้าฝ่ายสืบสวนปราบปราม ๒
๖) ผู้เข้าฟังการประชุม	
(๑) นายฐานวัฒน์ วิบูลย์ธนสาร	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
(๒) นายวีรพัฒน์ ปริยวงศ์	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
(๓) นายกษิเดช แดงเดช	ผู้ช่วยดำเนินงานนายวรภพ วิริยะโรจน์
(๔) นายพันธ์ศักดิ์ จันทร์ปัญญา	ผู้ติดตามนายพฤตชัย วิริยะโรจน์
(๕) นางสาวปานวดี ชินกระจ่างกิจ	ผู้ติดตามนายฐานวัฒน์ วิบูลย์ธนสาร

บทที่ ๑ บทนำ

๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ด้วยยาสูบเป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญประเภทหนึ่งในการสร้างรายได้ให้กับเกษตรกรผู้เพาะปลูกยาสูบมาอย่างยาวนาน โดยเฉพาะในพื้นที่ภาคเหนือ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่นิยมปลูกใบยาสูบกันเป็นจำนวนมากเพื่อนำมาใช้เป็นวัตถุดิบหลักในการผลิตบุหรี่ โดยการปลูกใบยาสูบสามารถสร้างรายได้ให้กับเกษตรกรอย่างต่อเนื่องและเป็นรายได้หลักในการดำรงชีวิตตลอดมา แต่ในปัจจุบันเกษตรกรผู้เพาะปลูกยาสูบกลับต้องประสบปัญหาราคายาสูบและยาเส้นตกต่ำ เนื่องจากการลดปริมาณการรับซื้อใบยาสูบลงเป็นจำนวนมาก มาตรการด้านสุขภาพ การปรับโครงสร้างภาษีสรรพสามิตยาสูบใหม่ รวมถึงการปรับขึ้นอัตราภาษีอย่างต่อเนื่อง ซึ่งมาตรการดังกล่าวส่งผลให้ราคาบุหรี่ที่ผลิตภายในประเทศปรับตัวสูงขึ้น ผู้บริโภคส่วนหนึ่งหันไปบริโภคบุหรี่ยี่ห้อนำเข้ามากขึ้น ประกอบกับ มีการลักลอบนำเข้าบุหรี่ยี่ห้อหมูหมายและบุหรี่ไฟฟ้าเพิ่มมากขึ้น จากสาเหตุดังกล่าวข้างต้น ทำให้เกษตรกรที่ยึดถืออาชีพในการเพาะปลูกใบยาสูบมาอย่างยาวนานได้รับความเดือดร้อนทางด้านรายได้ที่ไม่เพียงพอในการดำรงชีวิต และต้องแบกรับภาระหนี้สิน อีกทั้งเกษตรกรผู้เพาะปลูกยาสูบดั้งเดิมยังไม่สามารถที่จะเปลี่ยนแปลงไปปลูกพืชเศรษฐกิจอื่นเพื่อทดแทนอาชีพเดิมได้ จึงเป็นปัญหาที่เกษตรกรผู้เพาะปลูกยาสูบต้องเผชิญและมีแนวโน้มที่จะก่อให้เกิดปัญหามากยิ่งขึ้นต่อไป ไม่เป็นผลดีต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศไทย ดังนั้น จึงควรมีการพิจารณาศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหายาสูบและยาเส้นราคาตกต่ำ เพื่อให้มีการพิจารณาศึกษาสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นและแนวทางในการแก้ไขปัญหายาสูบอย่างรอบด้านครบถ้วนในทุกมิติ จะเป็นการบรรเทาปัญหาความเดือดร้อนให้กับเกษตรกรผู้เพาะปลูกยาสูบให้มีรายได้เพียงพอในการดำรงชีวิต และมีแนวทางการประกอบอาชีพที่เหมาะสมและยั่งยืนได้ต่อไปในอนาคต

จากสภาพปัญหาดังกล่าวข้างต้น ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๖ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๒๓ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) วันพุธที่ ๑๘ ตุลาคม ๒๕๖๖ ได้พิจารณาญัตติ เรื่อง ขอให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาการศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหายาสูบและยาเส้นราคาตกต่ำ (นายจักรพันธ์ พัวช่วย เป็นผู้เสนอ) และที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรได้มีมติให้ส่งคณะกรรมการการเงิน การคลัง สถาบันการเงินและตลาดการเงิน ดำเนินการพิจารณาการศึกษาเพื่อหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาดังกล่าวและจัดทำรายงานผลการพิจารณาญัตติเสนอต่อสภาผู้แทนราษฎร รัฐบาล ตลอดจนหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไป โดยกำหนดระยะเวลาการศึกษาจำนวน ๙๐ วัน ดังนั้น เพื่อให้การพิจารณาการศึกษาและการจัดทำรายงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพเกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของคณะกรรมการ และก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชน คณะกรรมการจึงได้มีมติมอบหมายให้คณะอนุกรรมการการเงิน การคลัง ดำเนินการพิจารณาการศึกษาเรื่องดังกล่าวในเชิงลึกและจัดทำรายงานเพื่อเสนอต่อคณะกรรมการ โดยการศึกษานี้ คณะอนุกรรมการได้กำหนดกรอบในการพิจารณาการศึกษา รวบรวม วิเคราะห์ข้อมูลสภาพปัญหาราคายาสูบและยาเส้นตกต่ำ โครงสร้างและอัตราภาษีสรรพสามิตยาสูบและยาเส้น รวมถึงปัญหาการลักลอบนำเข้าบุหรี่ยี่ห้อหมูหมายและบุหรี่ไฟฟ้า จากหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งศึกษาข้อมูลจากเอกสารวิชาการ

งานวิจัย และข้อเท็จจริงจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ เพื่อจัดทำเป็นข้อสังเกตแนวทางการแก้ไขปัญหาเชิงนโยบายและมาตรการทางกฎหมายเสนอต่อสภาผู้แทนราษฎรพิจารณาให้ความเห็นชอบนำเสนอต่อคณะรัฐมนตรีและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป

๑.๒ วัตถุประสงค์ของการศึกษา

- ๑.๒.๑ เพื่อศึกษา รวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลสถานการณ์ปัญหายาสูบและยาเส้นราคาตกต่ำ
- ๑.๒.๒ เพื่อศึกษา ปัญหาและอุปสรรค จากการดำเนินการแก้ไขปัญหายาสูบและยาเส้นราคาตกต่ำ
- ๑.๒.๓ เพื่อเสนอแนะแนวทางและวิธีการแก้ไขปัญหายาสูบและยาเส้นราคาตกต่ำ
- ๑.๒.๔ เพื่อนำเสนอรายงานและข้อสังเกตของคณะกรรมการธิการต่อสภาผู้แทนราษฎร คณะรัฐมนตรี และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๑.๓ วิธีการศึกษา

๑.๓.๑ ศึกษา รวบรวมข้อมูลปฐมภูมิ ข้อมูลทุติยภูมิ และหลักฐานเชิงประจักษ์ จากหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน เกษตรกรผู้เพาะปลูกยาสูบ จากการรับฟังและเปลี่ยนความคิดเห็นจากการประชุมกับหน่วยงานและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับปัญหายาสูบและยาเส้นราคาตกต่ำ รวมทั้งเอกสารวิชาการ งานวิจัย และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เพื่อสรุปข้อมูล ข้อเท็จจริง เกี่ยวกับสภาพปัญหา ผลกระทบที่เกิดขึ้น และแนวทางการแก้ไขปัญหาในปัจจุบัน สำหรับเป็นข้อมูลเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหาอย่างยั่งยืนต่อไป

๑.๓.๒ วิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาปัญหายาสูบและยาเส้นตกต่ำ เพื่อจัดทำข้อสังเกตในการแก้ไขปัญหาและกฎหมายที่เกี่ยวข้องให้เป็นรูปธรรม เกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชนและสามารถแก้ไขปัญหายาสูบและยาเส้นตกต่ำได้อย่างยั่งยืน

๑.๔ ระยะเวลาในการศึกษา

คณะกรรมการธิการการเงิน การคลัง สถาบันการเงินและตลาดการเงิน สภาผู้แทนราษฎร ได้ดำเนินการพิจารณาศึกษาญาติแนวทางการแก้ไขปัญหายาสูบและยาเส้นราคาตกต่ำตามที่สภาผู้แทนราษฎรมอบหมาย โดยกำหนดระยะเวลาพิจารณาศึกษาจำนวน ๙๐ วัน กล่าวคือ ตั้งแต่วันที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๖๖ ถึงวันที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๖๗ และเนื่องจากมีข้อมูลและข้อเท็จจริงที่คณะกรรมการธิการจะต้องพิจารณาศึกษา เพื่อให้การพิจารณาศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหายาสูบและยาเส้นราคาตกต่ำ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ คณะกรรมการจึงมีมติเห็นควรขอขยายระยะเวลาการพิจารณาศึกษาตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๑๐๖ จำนวน ๓ ครั้ง ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

๑.๔.๑ ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๖ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๒๖ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง) วันพุธที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๖๗ ได้มีมติให้คณะกรรมการธิการการเงิน การคลัง สถาบันการเงินและตลาดการเงิน สภาผู้แทนราษฎร เป็นผู้พิจารณาศึกษา โดยมีระยะเวลาการพิจารณาศึกษาภายใน ๖๐ วัน กล่าวคือ ระหว่างวันที่ ๑๖ มกราคม ถึงวันที่ ๑๘ มีนาคม ๒๕๖๗

๑.๔.๒ ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๖ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๖ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง) วันพฤหัสบดีที่ ๑๔ มีนาคม ๒๕๖๗ ได้มีมติให้คณะกรรมการธิการการเงิน การคลัง สถาบันการเงินและ

ตลาดการเงิน สภาผู้แทนราษฎร เป็นผู้พิจารณาญาติ โดยมีระยะเวลาการพิจารณาศึกษาภายใน ๖๐ วัน กล่าวคือ ระหว่างวันที่ ๑๙ มีนาคม ถึงวันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๖๗

๑.๔.๓ ประธานสภาผู้แทนราษฎร ได้พิจารณาอนุญาตให้คณะกรรมการการเงิน การคลัง สถาบันการเงินและตลาดการเงิน สภาผู้แทนราษฎร เป็นผู้พิจารณาญาติ ตามหนังสือสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ที่ สผ. ๐๐๑๔/๔๗๗๖ ลงวันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๖๗ โดยมีระยะเวลาการพิจารณาศึกษาภายใน ๙๐ วัน กล่าวคือ ระหว่างวันที่ ๑๖ พฤษภาคม ถึงวันที่ ๑๓ สิงหาคม ๒๕๖๗

๑.๕ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

๑.๕.๑ คณะกรรมการการเงินและสภาผู้แทนราษฎรได้รับทราบข้อมูลสถานการณ์ปัญหายาสูบและยาเส้นราคาตกต่ำ

๑.๕.๒ คณะกรรมการการเงินและสภาผู้แทนราษฎรได้รับทราบปัญหาและอุปสรรคจากการดำเนินการแก้ไขปัญหายาสูบและยาเส้นราคาตกต่ำ

๑.๕.๓ คณะกรรมการการเงินและสภาผู้แทนราษฎรได้รับทราบแนวทางและวิธีการแก้ไขปัญหายาสูบและยาเส้นราคาตกต่ำ

๑.๕.๔ คณะกรรมการได้นำเสนอรายงานพร้อมข้อสังเกตเกี่ยวกับแนวทางการแก้ไขปัญหายาสูบและยาเส้นราคาตกต่ำต่อสภาผู้แทนราษฎร

๑.๕.๕ สภาผู้แทนราษฎรได้นำเสนอรายงานพร้อมข้อสังเกตเกี่ยวกับแนวทางการแก้ไขปัญหายาสูบและยาเส้นราคาตกต่ำ ต่อคณะรัฐมนตรี และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไป

บทที่ ๒

ผลการรวบรวมข้อมูลจากการพิจารณาศึกษา

คณะกรรมการการการเงิน การคลัง สถาบันการเงินและตลาดการเงิน สภาผู้แทนราษฎร ได้ดำเนินการพิจารณาศึกษาญัตติแนวทางการแก้ไขปัญหายาสูบและยาเส้นราคาตกต่ำ และได้มอบหมายให้คณะอนุกรรมการการการเงิน การคลัง ดำเนินการพิจารณาศึกษาญัตติภายใต้กรอบหน้าที่และอำนาจตามที่สภาผู้แทนราษฎรมอบหมาย โดยกำหนดกรอบแนวทางการพิจารณาศึกษาญัตติจากการรวบรวมประเด็นปัญหา ข้อมูล ข้อเท็จจริง ข้อกฎหมาย และข้อเสนอแนะ ปัญหายาสูบและยาเส้นราคาตกต่ำจากทุกภาคส่วน ทั้งจากหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน เกษตรกรผู้เพาะปลูกยาสูบ โดยการรับฟังแลกเปลี่ยนความคิดเห็นจากการประชุมกับหน่วยงานและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับปัญหายาสูบและยาเส้นราคาตกต่ำ รวมทั้งเอกสารวิชาการ งานวิจัย และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ และเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหายุ่งข้อง โดยเชิญหน่วยงานที่มีบทบาทและพันธกิจที่เกี่ยวข้องกับเรื่องดังกล่าวเข้าร่วมประชุมเพื่อชี้แจงข้อมูล ซึ่งสรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

๒.๑ การพิจารณาศึกษาของคณะกรรมการ

สืบเนื่องจากการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๖ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๒๓ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) วันพุธที่ ๑๘ ตุลาคม ๒๕๖๖ ได้พิจารณาญัตติ เรื่อง ขอให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหายาสูบและยาเส้นราคาตกต่ำ (นายจักร์รัตน์ พ้าวช่วย เป็นผู้เสนอ) และที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรได้มีมติให้ส่งคณะกรรมการการการเงิน การคลัง สถาบันการเงิน และตลาดการเงิน ดำเนินการพิจารณาศึกษาเพื่อหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาดังกล่าวและจัดทำรายงานผลการพิจารณาศึกษาญัตติเสนอต่อสภาผู้แทนราษฎร

คณะกรรมการการการเงิน การคลัง สถาบันการเงินและตลาดการเงิน สภาผู้แทนราษฎร ได้กำหนดการประชุม ครั้งที่ ๔ วันพุธที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๖๖ ได้ทำการพิจารณาญัตติตามที่สภาผู้แทนราษฎรมอบหมายให้คณะกรรมการดำเนินการ คือ ญัตติเรื่อง ขอให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหายาสูบและยาเส้นราคาตกต่ำ โดยเชิญผู้เสนอญัตติ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และผู้แทนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มาให้ข้อมูลต่อคณะกรรมการ สรุปได้ดังนี้

๒.๑.๑ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

๑) นายจักร์รัตน์ พ้าวช่วย สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดเพชรบูรณ์ เขต ๒ พรรคพลังประชารัฐ (ผู้เสนอญัตติ) ให้ความเห็นว่า ยาสูบเป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญในการสร้างรายได้ให้แก่เกษตรกรมาอย่างยาวนาน โดยเฉพาะในพื้นที่ภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ทำให้เกษตรกรผู้เพาะปลูกยาสูบมีรายได้มั่นคงในการดำรงชีพตลอดมา แต่ในปัจจุบันพบว่า เกษตรกรผู้เพาะปลูกยาสูบประสบปัญหาราคายาสูบและยาเส้นตกต่ำ โดยมีสาเหตุจากการลดปริมาณการรับซื้อใบยาสูบและยาเส้นลงเป็นจำนวนมาก ประกอบกับมาตรการด้านสุขภาพและการปรับโครงสร้างภาษีสรรพสามิตยาสูบใหม่ รวมทั้งการปรับขึ้นอัตราภาษีอย่างต่อเนื่อง ซึ่งมาตรการดังกล่าวส่งผลให้ราคาบุหรี่ยามีการปรับตัวสูงขึ้น ทำให้มีการลักลอบนำเข้าบุหรี่ยี่ห้อเพิ่มมากขึ้น ส่งผลให้เกษตรกร

ผู้เพาะปลูกยาสูบได้รับความเดือดร้อน รายได้ไม่เพียงพอต่อการดำเนินชีวิตและต้องแบกรับภาระหนี้สินที่มีอยู่ อีกทั้งเกษตรกรผู้เพาะปลูกยาสูบยังขาดแนวทางสนับสนุนการปลูกพืชเศรษฐกิจอื่นเพื่อทดแทนการปลูกยาสูบได้ ซึ่งตามที่กล่าวมาข้างต้นเป็นปัญหาที่เกษตรกรผู้เพาะปลูกยาสูบกำลังเผชิญอยู่ และมีแนวโน้มที่จะเป็นปัญหามากขึ้นในอนาคต จึงเห็นควรให้มีการศึกษาพิจารณาเพื่อหาแนวทางแก้ไขปัญหายาสูบรอบด้านและครบทุกมิติ เพื่อบรรเทาความเดือดร้อนให้กับเกษตรกรผู้เพาะปลูกยาสูบให้สามารถดำรงชีวิตได้อย่างยั่งยืน

๒) นางพรรณสิริ กุลนาถศิริ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสุโขทัย เขต ๑ พรรคเพื่อไทย ให้ความเห็นเห็นว่า เพื่อให้การแก้ไขปัญหายาสูบเป็นไปอย่างยั่งยืน จึงขอเสนอแนวทางแก้ไขปัญหา ๕ ประเด็น ดังนี้

(๑) ด้านภาษี สืบเนื่องจากการปรับอัตราโครงสร้างภาษีสรรพสามิตตามพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. ๒๕๖๐ ทำให้การจัดเก็บรายได้จากภาษียาสูบมีการลดลงอย่างต่อเนื่อง ในทางกลับกันพบว่ามีการลักลอบนำเข้าและจำหน่ายบุหรี่หนีภาษีเพิ่มมากขึ้นทั้งบุหรี่แบบซองและบุหรี่ไฟฟ้า เมื่อรายได้จากการจำหน่ายยาสูบลดต่ำลงจึงส่งผลกระทบต่อโควตาการรับซื้อยาสูบ ทำให้เกษตรกรผู้เพาะปลูกยาสูบมีรายได้ลดลง สร้างความเดือดร้อนต่อการดำรงชีวิตเป็นอย่างยิ่ง จึงขอเสนอให้มีการทบทวนโครงสร้างภาษีสรรพสามิตตามพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. ๒๕๖๐

(๒) ด้านปัจจัยการผลิต สืบเนื่องจากต้นทุนปัจจัยการผลิตมีการปรับสูงขึ้น เช่น ค่าปุ๋ย ค่าการขนส่งและน้ำมันเชื้อเพลิง เป็นต้น แต่ภาครัฐให้การช่วยเหลือเพียงร้อยละ ๕๐ โดยมีการแบ่งจ่ายเป็นจำนวน ๒ ครั้ง ซึ่งมีความล่าช้ามากไม่ทันต่อการเยียวยาความเดือดร้อนของเกษตรกรผู้เพาะปลูกยาสูบ จึงขอเสนอให้มีการเยียวยาต้นทุนปัจจัยการผลิตที่ปรับสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องพร้อมทั้งเร่งรัดการจ่ายเงินช่วยเหลือให้มีความรวดเร็วยิ่งขึ้น

(๓) ด้านกฎหมายและมาตรการที่เกี่ยวข้อง เนื่องจากประเทศไทยยังไม่อนุญาตให้ใช้บุหรี่ไฟฟ้าได้ ปัจจุบันจึงมีการสนับสนุนให้มีกฎหมายควบคุมและมีการแก้ไขกฎหมายเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้าอย่างเป็นรูปธรรม อย่างไรก็ตาม การสนับสนุนให้มีการแก้ไขกฎหมายดังกล่าวอาจเป็นการส่งเสริมให้สามารถนำเข้า ผลิต และครอบครองบุหรี่ไฟฟ้าได้อย่างถูกกฎหมายมากกว่าการควบคุมการใช้บุหรี่ไฟฟ้าให้เหมาะสมกับแต่ละกลุ่มเป้าหมาย นอกจากนี้ ยังมีร่างกฎกระทรวงกำหนดส่วนประกอบผลิตภัณฑ์ยาสูบและสารที่เกิดจากการเผาไหม้ของส่วนประกอบผลิตภัณฑ์ยาสูบหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขการแจ้งและการออกใบรับรอง และอัตราค่าธรรมเนียม พ.ศ. ซึ่งหนึ่งในสาระสำคัญของร่างกฎกระทรวงดังกล่าว คือ ห้ามการใส่ส่วนประกอบและสารปรุงแต่งทั้งหมดในบุหรี่ โดยเฉพาะเมนทอล ซึ่งหากกฎหมายมีการบังคับใช้ อาจทำให้ยอดจำหน่ายบุหรี่ของประเทศไทยลดลง และก่อให้เกิดปัญหาบุหรี่ผิดกฎหมายเพิ่มขึ้น เนื่องจากบุหรี่ของประเทศไทยเพื่อบ้านหรือบุหรี่ผิดกฎหมายก็ยังมีส่วนประกอบหรือรสชาติของเมนทอลอยู่ ซึ่งอาจทำให้เกษตรกรผู้เพาะปลูกยาสูบโดนปรับลดโควตาซื้อยาสูบลงอีก จากปัญหาที่กล่าวมาข้างต้น จึงเห็นควรให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทบทวนการออกกฎหมายต่าง ๆ ให้มีความรอบคอบยิ่งขึ้น โดยคำนึงถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้นให้รอบด้าน

(๔) ด้านการจัดตั้งกองทุนชาวยุโรปยาสูบ ควรมีการจัดตั้งกองทุนชาวยุโรปยาสูบที่เป็นรูปธรรม เพื่อช่วยแก้ไขปัญหายาสูบและสร้างความยั่งยืนในอาชีพได้ โดยใช้งบประมาณจากรายได้ภาษีสรรพสามิตสุราและบุหรี่เช่นเดียวกับหน่วยงานที่มีรายได้จากภาษีเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะ คือ

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) องค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย (ไทยพีบีเอส) และกองทุนพัฒนากีฬาแห่งชาติ

(๕) การปลูกพืชทดแทน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรส่งเสริมการปลูกพืชทดแทนการปลูกไยยาสูบ โดยควรเป็นพืชที่สามารถสร้างรายได้ไม่น้อยกว่าไยยาสูบ และควรมีการประกันราคาพืชทดแทนดังกล่าวด้วย

๓) นายทรงยศ รามสูต สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดน่าน เขต ๑ พรรคเพื่อไทย ให้ความเห็นว่า การขึ้นอัตราภาษีทำให้ผลประกอบการของการยาสูบแห่งประเทศไทยตกต่ำลง และส่งผลให้ราคาไยยาสูบและยาเส้นตกต่ำ รวมทั้งการกำหนดอัตราในการรับซื้อไยยาสูบจากเกษตรกรผู้เพาะปลูกยาสูบไม่สอดคล้องกับปริมาณการปลูกไยยาสูบของเกษตรกร อีกทั้งปัจจัยในการเพาะปลูกไยยาสูบมีการปรับตัวสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องโดยเฉพาะราคาปุ๋ย จึงเห็นควรให้มีการพิจารณาศึกษาหาแนวทางเพื่อเยียวยาความเดือดร้อนของเกษตรกรผู้เพาะปลูกยาสูบ

๔) นายวรวิจน์ เอื้ออภิญญกุล สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดแพร่ เขต ๓ พรรคเพื่อไทย ให้ความเห็นว่า โครงสร้างอัตราภาษีที่มีความไม่เหมาะสมได้สร้างผลกระทบมากกว่าการสร้างประโยชน์ เนื่องจากรัฐจัดเก็บภาษีได้น้อยลงและผู้บริโภคบุหรี่ยังไม่ได้มีจำนวนน้อยลงอย่างที่คาดการณ์ไว้ กลับกลายเป็นว่าผู้บริโภคเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปบริโภคบุหรี่ยี่ห้อคุณภาพและบุหรี่ยี่ห้อไฟฟ้าแทน ทำให้การยาสูบแห่งประเทศไทย ถูกแย่งส่วนแบ่งการตลาด ยอดจำหน่ายลดน้อยลง ส่งผลกระทบต่อโควตาการรับซื้อไยยาสูบและส่งผลกระทบต่อเนื่องมายังเกษตรกรผู้เพาะปลูกยาสูบเป็นอย่างมาก ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องไม่ว่าจะเป็นการยาสูบแห่งประเทศไทย กรมสรรพสามิต และกรมศุลกากร จึงควรหาแนวทางที่แก้ไขอย่างเร่งด่วนและยั่งยืน เพื่อแก้ไขความเดือดร้อนให้กับเกษตรกรผู้เพาะปลูกยาสูบซึ่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจะทำหน้าที่ในการติดตามการแก้ไขปัญหาอย่างใกล้ชิดต่อไป

๕) นายบุญชัย กิตติธราทรัพย์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดเพชรบูรณ์ เขต ๓ พรรคพลังประชารัฐ ให้ความเห็นว่า ปัญหาของเกษตรกรที่ผ่านมาจะเกิดจากการรับซื้อไยยาสูบเพื่อผลิตเป็นยาเส้นของพ่อค้าคนกลางที่อยู่ในพื้นที่และมีความยึดโยงกับเกษตรกร ปัญหาที่ผ่านมาคือโควตาในการรับซื้อไยยาสูบของพ่อค้าคนกลางหนึ่งรายรับซื้อไยยาสูบได้จำนวน ๑๒,๐๐๐ กิโลกรัมต่อปี ในอัตรา ๐.๐๒๕ บาทต่อกรัม ทั้งนี้ ต้องการให้มีการพิจารณาขยายโควตาการรับซื้อไยยาสูบเพิ่มให้พ่อค้าคนกลางเป็นจำนวน ๕๐,๐๐๐ กิโลกรัมต่อปี และเมื่อมีการปรับขึ้นอัตราภาษีจะส่งผลให้พ่อค้าคนกลางประสบปัญหาไม่สามารถที่จะเข้าไปช่วยเหลือเกษตรกรได้ และในกรณีที่หลายภาคส่วนเสนอให้มีการแก้ไขปัญหาด้วยการให้เกษตรกรปลูกพืชทดแทนเพื่อให้มีรายได้เพียงพอกับการเลี้ยงชีพ ใช้หนี้สิน รวมถึงส่งลูกหลานเรียนหนังสือได้นั้น จะต้องปลูกพืชทดแทนชนิดใดจึงจะประสบความสำเร็จ ในขณะเดียวกันปริมาณการสูบบุหรี่ยี่ห้อสุบยาเส้นก็ลดลง ประกอบกันยาเส้นจะไม่ได้มีโควตาหรือไม่มีการช่วยเหลือจากภาครัฐบาลเลย ส่งผลให้เกษตรกรต้องเผชิญปัญหาต่าง ๆ เช่น ค่าแรง หรือปุ๋ยที่แพงขึ้น เป็นต้น ดังนั้น จึงขอให้คณะกรรมการและผู้ที่เกี่ยวข้อง ได้พิจารณาให้ความช่วยเหลือเรื่องโควตา ปัญหาปุ๋ยมีราคาสูง รวมถึงพืชทดแทนที่จะสร้างรายได้เพียงพอให้แก่เกษตรกร

๖) นายนิยม วิวรรณดิษฐกุล สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดแพร่ เขต ๒ พรรคเพื่อไทย ให้ความเห็นว่า พื้นที่จังหวัดแพร่จะมีการปลูกไยยาสูบมายาวนานนับร้อยปี แต่ปัจจุบันจำนวนผู้ปลูกไยยาสูบลดลงมาก คงเหลืออยู่ที่ในเขตอำเภอร้องกวางและอำเภอสองบางส่วนเท่านั้น

ซึ่งมีสาเหตุหลายประเด็นที่เกี่ยวข้องกับเรื่องภาษี บุหรี่เถื่อน และบุหรี่ไฟฟ้า นอกจากนี้ ยังมีประเด็นเรื่องที่ถูกผู้ปลูกยาใบสูบถูกลดโควตาลงเรื่อย ๆ ตั้งแต่ปี ๒๕๖๐ ลดลงไปร้อยละ ๕๐ ซึ่งแม้ว่าภาคีเครือข่ายชาวไร่ยาสูบได้นำเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหา แต่เห็นว่าการดำเนินการแก้ไขปัญหาจะเป็นไปได้ยากในบางประเด็น ดังนี้

- (๑) ราคาใบยาสูบที่สะท้อนถึงต้นทุนการผลิตจริง ๆ
- (๒) โครงสร้างภาษีของบุหรี่เป็นอัตราเดียว
- (๓) ไม่ปรับขึ้นอัตราภาษี
- (๔) ปราบปรามบุหรี่เถื่อน
- (๕) ตรากฎหมายของบุหรี่ไฟฟ้า

ทั้งนี้ ประเด็นปัญหายาสูบและยาเส้นราคาตกต่ำจะเป็นปัญหาที่เรื้อรังมายาวนาน ซึ่งการเสนอวิธีการแก้ไขปัญหาโดยการปลูกพืชทดแทนจะเป็นแนวทางหนึ่ง แต่อาจจะดำเนินการได้ยากเนื่องจากแต่ละพื้นที่มีความแตกต่างกันจะต้องปลูกพืชทดแทนชนิดใด จึงจะเหมาะสมกับพื้นที่และยั่งยืน ดังนั้น ทุกฝ่ายจึงควรร่วมกันพิจารณาช่วยหาแนวทางให้ชาวไร่ยาสูบสามารถประกอบอาชีพได้ต่อไป

๒.๑.๒ การให้ข้อมูลของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๑) กรมสรรพสามิต ได้นำเสนอข้อมูลว่า นับจากปี ๒๕๖๐ โครงสร้างภาษีสรรพสามิตยาสูบ มีการจัดเก็บภาษีตามมูลค่า ๒ อัตรา คือ

- (๑) บุหรี่ราคาขายปลีกแนะนำของละไม่เกิน ๖๐ บาท เสียภาษีในอัตราร้อยละ ๒๐ และ บุหรี่ราคาขายปลีกแนะนำที่เกิน ๖๐ บาทต่อซอง เสียภาษีในอัตราร้อยละ ๔๐
 - (๒) จัดเก็บภาษีตามปริมาณในอัตรา ๑.๒๐ บาทต่อมวน
- ต่อมาได้มีการปรับโครงสร้างภาษีสรรพสามิตยาสูบใหม่ และมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๔ ดังนี้

- (๑) อัตราภาษีบุหรี่ซิการ์เรต
 - จัดเก็บภาษีตามมูลค่าร้อยละ ๒๕ ของราคาขายปลีกแนะนำของละไม่เกิน ๗๒ บาท และร้อยละ ๔๒ ของราคาขายปลีกแนะนำที่เกินของละ ๗๒ บาท
 - จัดเก็บอัตราภาษีตามปริมาณ ๑.๒๕ บาทต่อมวน
- (๒) อัตราภาษียาเส้นที่มีปริมาณการผลิตไม่เกิน ๑๒,๐๐๐ กิโลกรัมต่อปี จัดเก็บอัตราภาษีตามปริมาณ ๐.๐๒๕ บาทต่อกรัม และยาเส้นที่มีปริมาณการผลิตเกิน ๑๒,๐๐๐ กิโลกรัม จัดเก็บอัตราภาษีตามปริมาณ ๐.๑๐ บาทต่อกรัม

อย่างไรก็ตาม กรมสรรพสามิตอยู่ระหว่างการทบทวนการปรับโครงสร้างภาษียาสูบใหม่ เพื่อให้มีความสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน

๒) กรมศุลกากร ได้นำเสนอข้อมูลว่า กรมศุลกากรมีภารกิจหลักในการอำนวยความสะดวกทางการค้าและส่งเสริมระบบโลจิสติกส์และส่งเสริมเศรษฐกิจของประเทศด้วยมาตรการทางศุลกากรและข้อมูลการค้าระหว่างประเทศ เพิ่มขีดความสามารถในการปกป้องสังคมให้ปลอดภัยด้วยระบบควบคุมทางศุลกากร จัดเก็บภาษีอากรอย่างเป็นธรรม โปร่งใส และมีประสิทธิภาพ วิเคราะห์และประเมินความเสี่ยงในการกระทำผิดตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากร ตลอดจนสืบสวนและ

ปราบปรามการกระทำผิดตามกฎหมายศุลกากร และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง โดยมีผลการจับกุมบุหรี่ยาสูบ และบุหรี่ปิไฟฟ้า ระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๖๕ - ๒๕๖๖ ดังนี้

(๑) ปี พ.ศ. ๒๕๖๕ มีการจับกุมบุหรี่ปิผิดกฎหมาย จำนวน ๑,๑๖๙ ราย คิดเป็นมูลค่า ๓๐๗.๒๑ ล้านบาท ยาเส้นผิดกฎหมาย จำนวน ๑๘ ราย คิดเป็นมูลค่า ๑๖๔,๐๐๐ บาท และบุหรี่ปิไฟฟ้า จำนวน ๘๐๔ ราย คิดเป็นมูลค่า ๑๕.๗๑ ล้านบาท

(๒) ปี พ.ศ. ๒๕๖๖ มีการจับกุมบุหรี่ปิผิดกฎหมาย จำนวน ๑,๗๐๑ ราย คิดเป็นมูลค่า ๑๐๖.๑๔ ล้านบาท ยาเส้นผิดกฎหมาย จำนวน ๒๘ ราย คิดเป็นมูลค่า ๑.๐๘๖ ล้านบาท และบุหรี่ปิไฟฟ้า จำนวน ๔๖๘ ราย คิดเป็นมูลค่า ๙๗.๐๖ ล้านบาท

อย่างไรก็ตาม อุปสรรคที่สำคัญในการปราบปราม คือ ภูมิประเทศตามแนวชายแดนมีลักษณะพื้นที่ที่กว้างขวางมีความแตกต่างกันมาก ประกอบกับจำนวนเจ้าหน้าที่ของกรมศุลกากรมีจำนวนไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติหน้าที่ อีกทั้งในบางพื้นที่การปราบปรามจำเป็นต้องมีการบูรณาการการทำงานร่วมกันกับหลายหน่วยงาน เช่น กระทรวงมหาดไทย กระทรวงกลาโหม เป็นต้น เนื่องจากเจ้าหน้าที่กรมศุลกากรไม่อาจดำเนินการได้โดยลำพังภายใต้ปัญหาความรุนแรงภายในพื้นที่ เช่น จังหวัดชายแดนภาคใต้ หรือเขตทะเลหลวง เป็นต้น นอกจากนี้ งบประมาณเพื่อปราบปรามการนำเข้าสิ่งของผิดกฎหมายเข้ามาในราชอาณาจักร ที่ได้รับการจัดสรรยังไม่เพียงพอต่อการดำเนินการ

๓) การยาสูบแห่งประเทศไทย ได้นำเสนอข้อมูลว่า ภายหลังจากปรับโครงสร้างภาษีสรรพสามิตยาสูบแบบใหม่ตามพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. ๒๕๖๐ และโครงสร้างภาษีสรรพสามิตยาสูบ ประกอบกับปัญหาการแพร่ระบาดของบุหรี่ปิผิดกฎหมาย ตลอดจนการแข่งขันทางการค้าในอุตสาหกรรมบุหรี่ปิต่างชาติ และจำนวนผู้สูบบุหรี่ปิที่น้อยลงตามนโยบายภาครัฐและแนวโน้มการลดการสูบบุหรี่ปิทั่วโลก ทำให้การยาสูบแห่งประเทศไทยมีปริมาณการจำหน่ายบุหรี่ปิลดลง โดยผลการดำเนินงานที่ผ่านมา นับตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๖๐ การยาสูบแห่งประเทศไทยมีปริมาณการจำหน่ายบุหรี่ปิลดลงร้อยละ ๕๐ จากเดิมในปี พ.ศ. ๒๕๖๐ ที่มีปริมาณการจำหน่ายบุหรี่ปิได้ จำนวน ๒๘,๘๐๘ ล้านมวน แต่ในปี พ.ศ. ๒๕๖๖ มีปริมาณการจำหน่ายบุหรี่ปิได้เพียง ๑๔,๐๒๘ ล้านมวน และมีกำไรสุทธิจากเดิมในปี พ.ศ. ๒๕๖๐ จำนวน ๙,๓๔๓ ล้านบาท แต่ในปี ๒๕๖๖ ลดลงเหลือเพียง ๒๒๙ ล้านบาท ส่งผลให้ส่วนแบ่งการตลาด (Market Size) ของบุหรี่ปิถูกกฎหมาย ปรับลดลงร้อยละ ๒๖.๒๗ ซึ่งส่งผลกระทบต่อเนื่องไปยังปริมาณการรับซื้อใบยาสูบของการยาสูบแห่งประเทศไทย ที่ปรับลดลงร้อยละ ๕๘.๖๘ จากสาเหตุที่กล่าวมาข้างต้นทำให้การยาสูบแห่งประเทศไทยมีผลประกอบการที่ลดลง จึงมีการปรับลดโควตาการรับซื้อใบยาสูบจากเกษตรกรลงด้วยเช่นกัน

ดังนั้น การยาสูบแห่งประเทศไทยจึงมีแนวทางการให้ความช่วยเหลือเกษตรกรผู้เพาะปลูกยาสูบ โดยการจ่ายเงินสนับสนุนปัจจัยการผลิตให้กับเกษตรกรผู้เพาะปลูกยาสูบ แต่ไม่เกินปริมาณโควตาที่ได้รับการจัดสรร ซึ่งในฤดูกาลผลิต ๒๕๖๕/๒๕๖๖ การยาสูบแห่งประเทศไทยได้ขอจัดสรรงบประมาณจากภาครัฐเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรในวงเงิน ๕๖.๑๖ ล้านบาท โดยได้มอบอำนาจให้ผู้จัดการสำนักงานยาสูบส่วนภูมิภาค ได้แก่ สำนักงานยาสูบเชียงใหม่ เชียงราย แพร่ สุโขทัย เพชรบูรณ์ บ้านไผ่ นครพนม และหนองคาย เป็นผู้อนุมัติเบิกจ่ายเงินสนับสนุนปัจจัยการผลิตเพื่อให้ความช่วยเหลือเกษตรกรผู้เพาะปลูกยาสูบ

๔) **ภาคีเครือข่ายชาวไร่ยาสูบแห่งประเทศไทย** ได้นำเสนอข้อมูลว่า ในช่วงที่ผ่านมา การทำไร่ยาสูบถือเป็นหนึ่งในอาชีพที่มีความยั่งยืน สร้างงาน สร้างรายได้เลี้ยงครอบครัวเกษตรกร ได้เป็นอย่างดี ประเทศไทยมีการผลิตใบยาสูบจำนวนประมาณ ๒๔ ล้านกิโลกรัมต่อปี ประกอบด้วย ใบยาสูบ ๓ สายพันธุ์ ได้แก่ เวอร์จิเนีย เบอรัลเลย์ และเตอร์กิช โดยมีเกษตรกรผู้เพาะปลูกยาสูบจำนวน ประมาณ ๓๐,๐๐๐ ครัวเรือน และมีผู้ที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมยาสูบจำนวนประมาณ ๑๐๐,๐๐๐ คน ครอบคลุมทั้งภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคกลางตอนบน แต่ปัจจุบันเกษตรกร ผู้เพาะปลูกยาสูบได้ประสบกับปัญหามากมาย ไม่ว่าจะเป็นการที่การยาสูบแห่งประเทศไทยไม่ได้มีการ ปรับเพิ่มราคารับซื้อใบยาสูบเป็นระยะเวลากว่า ๑๐ ปี การรับซื้อใบยาสูบพันธุ์เวอร์จิเนียที่มีการปรับ ราคาดลดลงไปเหลือราคา ๔ บาทต่อกิโลกรัม ในขณะที่ต้นทุนการเพาะปลูกใบยาสูบที่ปรับตัวเพิ่มขึ้น ร้อยละ ๓๐ โดยเพิ่มขึ้นเฉลี่ย ๑๒ บาทต่อกิโลกรัม ตลอดจนปัญหาที่การยาสูบแห่งประเทศไทย ลดปริมาณการรับซื้อใบยาสูบในประเทศลงร้อยละ ๕๐ นับจากปี ๒๕๖๐ เป็นต้นมา ซึ่งนอกจากสาเหตุ ของปัญหาต่าง ๆ ที่กล่าวมาข้างต้นนั้น ยังมีสาเหตุมาจากการปรับโครงสร้างภาษีสรรพสามิตยาสูบแบบใหม่ ตามพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. ๒๕๖๐ ซึ่งส่งผลให้การยาสูบแห่งประเทศไทยมีปริมาณ การจำหน่ายบุหรี่ยี่ลดลง ส่งผลกระทบโดยตรงกับชาวไร่ยาสูบและผู้บ่มอิสระ จากการปรับลดปริมาณ การรับซื้อใบยาสูบ รวมถึงต้นทุนปัจจัยการผลิตที่สูงขึ้นด้วย อีกทั้งยังมีสาเหตุจากการที่ผู้บริโภคเปลี่ยนไป สูบบุหรี่ผิดกฎหมาย ยาเส้น และบุหรี่ไฟฟ้าแทน เนื่องจากมีราคาที่ถูกลงกว่า นอกจากนี้ การปรับปรุงอัตราภาษี ยาสูบ ไม่ได้ลดแรงจูงใจในการบริโภคยาสูบของประชาชน แต่กลับสร้างผลกระทบต่อผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ในหลายมิติ ทำให้เกิดการแข่งขันด้านราคาระหว่างบุหรี่ภายในประเทศและภายนอกประเทศเพิ่มขึ้น ส่งผลกระทบในทางลบต่อธุรกิจยาสูบ ทั้งเกษตรกรผู้เพาะปลูกยาสูบและการยาสูบแห่งประเทศไทย เป็นอย่างมาก จึงขอให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเร่งให้ความช่วยเหลือโดยการผลักดันเรื่องการปรับขึ้นราคา ใบยาสูบให้สอดคล้องกับต้นทุนที่เพิ่มขึ้น รวมถึงการแก้ไขปัญหาโครงสร้างภาษี โดยการเร่งปรับ โครงสร้างภาษีบุหรี่ให้มีความเหมาะสม ตลอดจนผลักดันให้มีการปราบปรามบุหรี่ยี่ผิดกฎหมาย เพื่อความยั่งยืนของอุตสาหกรรมยาสูบของประเทศไทย

ในการนี้ ที่ประชุมคณะกรรมการการเงิน ได้มีมติมอบหมายให้คณะอนุกรรมการการเงิน การคลัง ดำเนินการพิจารณาศึกษาญาติติแนวทางการแก้ไขปัญหายาสูบและยาเส้น ราคาตกต่ำในเชิงลึก และจัดทำรายงานเพื่อเสนอต่อคณะกรรมการพิจารณาดำเนินการต่อไป

๒.๒ การพิจารณาศึกษาของคณะอนุกรรมการ

คณะอนุกรรมการการเงิน การคลัง ในคณะกรรมการการเงิน การคลัง สถาบันการเงิน และตลาดการเงิน สภาผู้แทนราษฎร ซึ่งได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการการเงิน การคลัง สถาบันการเงินและตลาดการเงิน ให้ดำเนินการพิจารณาญาติติแนวทางการแก้ไขปัญหายาสูบ และยาเส้นราคาตกต่ำ ซึ่งคณะอนุกรรมการได้ดำเนินการประชุมร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จำนวน ๑๖ ครั้ง เพื่อรับฟังข้อมูล ข้อเท็จจริง รวมถึงการให้ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ ที่เป็นประโยชน์เกี่ยวกับประเด็นแนวทางการแก้ไขปัญหายาสูบและยาเส้นราคาตกต่ำ สรุปได้ดังนี้

๒.๒.๑ ภาคีเครือข่ายชาวไร่ยาสูบแห่งประเทศไทย

นายกิตติทัศน์ ผาทอง อนุกรรมการ ในฐานะเป็นตัวแทนภาคีเครือข่ายชาวไร่ยาสูบ แห่งประเทศไทย ได้นำเสนอข้อมูลสภาพปัญหาของเกษตรกรผู้เพาะปลูกยาสูบ เริ่มเกิดขึ้นเมื่อปี ๒๕๖๐

โดยกรมสรรพสามิตได้มีการปรับโครงสร้างสรรพสามิตยาสูบใหม่ ทำให้ผลประกอบการของการยาสูบแห่งประเทศไทย ลดลงส่งผลให้การยาสูบแห่งประเทศไทยไม่รับซื้อใบยาสูบของเกษตรกรผู้เพาะปลูกยาสูบ แต่เมื่อเกษตรกรผู้เพาะปลูกยาสูบได้มีการเรียกร้องความช่วยเหลือ การยาสูบแห่งประเทศไทยจึงได้ดำเนินการโดยมีการรับซื้อใบยาสูบ แต่ปรับลดปริมาณการรับซื้อใบยาสูบ โดยเฉพาะใบยาสูบสายพันธุ์เวอร์จิเนียลดลงถึงร้อยละ ๔๒ แต่ใบยาสูบสายพันธุ์อื่น ๆ ลดลงร้อยละ ๕๐ และเมื่อกรมสรรพสามิตได้มีการปรับโครงสร้างภาษีสรรพสามิตยาสูบใหม่ ในปี ๒๕๖๔ ทำให้การยาสูบแห่งประเทศไทยปรับลดปริมาณการรับซื้อใบยาสูบทุกสายพันธุ์ลดลงอีกร้อยละ ๒๕ ส่งผลกระทบต่อเกษตรกรผู้เพาะปลูกยาสูบ รัฐบาลจึงได้มีการอนุมัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ งบกลาง รายการเงินสำรองจ่าย เพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น จำนวน ๑๕๙ ล้านบาท เพื่อช่วยเหลือเกษตรกรผู้เพาะปลูกยาสูบประกอบกับในช่วงปี ๒๕๖๕ เกษตรกรผู้เพาะปลูกยาสูบได้รับผลกระทบจากปัจจัยการผลิตคือ ปุ๋ยมีราคาสูง ทำให้การยาสูบแห่งประเทศไทย ได้ให้ความช่วยเหลือเป็นเงินชดเชยแก่เกษตรกรเป็นจำนวนเงิน ๖.๒๖ บาทต่อกิโลกรัม และรัฐบาลอุดหนุนเพิ่มอีกเป็นจำนวนเงิน ๖.๒๖ บาทต่อกิโลกรัม รวมเป็นจำนวนเงิน ๑๒.๕๒ บาทต่อกิโลกรัม และในปัจจุบันเกษตรกรยังได้รับผลกระทบจากปัจจัยการผลิต ทำให้เกษตรกรได้รับความเดือดร้อน แต่ปรากฏว่ายังไม่มีมาตรการจากรัฐบาลและการยาสูบแห่งประเทศไทย ในการให้ความช่วยเหลือเงินชดเชยให้กับเกษตรกร และขอให้หน่วยงานภาครัฐพิจารณาให้มีการปรับราคาซื้อใบยาสูบให้สอดคล้องกับต้นทุนการผลิตที่เพิ่มสูงขึ้น

นอกจากนี้ ผู้แทนจากภาคีเครือข่ายชาวไร่ยาสูบแห่งประเทศไทย ได้นำเสนอข้อมูลจำนวนเกษตรกรผู้เพาะปลูกยาสูบสายพันธุ์เวอร์จิเนีย สายพันธุ์เบอร์เลย์ และสายพันธุ์เตอร์กิช ได้รับผลกระทบจากการปรับโครงสร้างภาษีสรรพสามิตยาสูบ ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๖๐ และ พ.ศ. ๒๕๖๔ ทำให้ผลประกอบการของการยาสูบแห่งประเทศไทยลดลงจึงได้ปรับลดโควตาซื้อใบยาสูบลง โดยใบยาสูบสายพันธุ์เวอร์จิเนียและสายพันธุ์เบอร์เลย์ลดลง ร้อยละ ๕๐ ส่วนใบยาสูบสายพันธุ์เตอร์กิชลดลง ร้อยละ ๕๘ ส่งผลให้รายได้ของเกษตรกรผู้เพาะปลูกยาสูบแต่ละสายพันธุ์ลดลงตามไปด้วย ประกอบกับต้นทุนการเพาะปลูกใบยาสูบที่สูงขึ้น เช่น ค่าปุ๋ย ค่าการขนส่งและน้ำมันเชื้อเพลิง เป็นต้น และการยาสูบแห่งประเทศไทยไม่มีการปรับราคาซื้อใบยาสูบมาเป็นระยะเวลา ๑๐ ปีแล้ว จนกระทั่งในปี พ.ศ. ๒๕๖๕ การยาสูบแห่งประเทศไทยมีการสนับสนุนปัจจัยการผลิตให้แก่เกษตรกรผู้เพาะปลูกยาสูบ ดังนี้

- ใบยาสูบสายพันธุ์เวอร์จิเนีย จำนวน ๑๒.๒๘ บาทต่อกิโลกรัม
- ใบยาสูบสายพันธุ์เบอร์เลย์ จำนวน ๘ บาทต่อกิโลกรัม
- ใบยาสูบสายพันธุ์เตอร์กิช จำนวน ๕ บาทต่อกิโลกรัม

เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๖๕ มีเกษตรกรผู้เพาะปลูกยาสูบจังหวัดสุโขทัย จำนวน ๓,๐๐๐ ราย แต่ในปี พ.ศ. ๒๕๖๖ เหลือจำนวน ๒,๘๐๐ ราย โดยการที่เกษตรกรผู้เพาะปลูกยาสูบมีจำนวนลดลง เนื่องจากการยาสูบแห่งประเทศไทยไม่มีการปรับราคาซื้อใบยาสูบมาเป็นระยะเวลา ๑๐ ปี สวนทางกับราคาต้นทุนการเพาะปลูกใบยาสูบที่สูงขึ้น เช่น ค่าปุ๋ย ค่าการขนส่งและน้ำมันเชื้อเพลิง เป็นต้น เกษตรกรผู้เพาะปลูกยาสูบจึงหันไปให้ความสนใจปลูกพืชอื่นแทน เช่น ข้าวที่มีส่วนต่างประกันรายได้ อ้อยที่มีกำไรมากกว่า เป็นต้น ประกอบกับเกษตรกรรุ่นใหม่ไม่ได้ให้ความสนใจกับอาชีพเกษตรกรผู้เพาะปลูกยาสูบ เนื่องจากต้นทุนการเพาะปลูกสูงแต่ได้กำไรน้อยหรืออาจจะขาดทุนได้

๒.๒.๒ สหคณอนุรักษัทยาเส้นพื้นเมืองไทย

สหคณอนุรักษัทยาเส้นพื้นเมืองไทย ได้นำเสนอข้อมูลการจำแนกยาสูบ โดยในปี พ.ศ. ๒๕๐๙ ประเทศไทยได้มีการจำแนกยาสูบออกเป็น ๓ ประเภท คือ ยาเส้น ยาเส้นปรุง และบุหรี ซึ่งยาสูบแต่ละประเภทจะมีฐานภาษีที่แตกต่างกัน ซึ่งบุหรีจะมีฐานภาษีสูงสุดเนื่องจากการยาสูบแห่งประเทศไทยเป็นผู้ผลิตผูกขาดเจ้าเดียว และรองลงมาคือ ยาเส้นปรุง และยาเส้น

ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๕๖๐ มีการปรับฐานภาษีผลิตภัณฑ์ยาสูบทั้ง ๓ ประเภทให้มีช่วงฐานภาษีที่ใกล้เคียงกัน ทำให้การจำหน่ายผลิตภัณฑ์ยาสูบเกิดการชะลอตัวลง ประกอบกับประเทศไทยมียุทธศาสตร์ความร่วมมือเป็นภาคีเครือข่ายด้านสุขภาพกับองค์การอนามัยโลก (WHO) โดย WHO มีนโยบายให้ประเทศไทยลดจำนวนผู้สูบบุหรี่ภายในประเทศลง

ดังนั้น ในปี พ.ศ. ๒๕๖๒ จึงมีการปรับเพิ่มอัตราภาษีสรรพสามิตยาสูบอย่างกะทันหัน โดยมีการปรับอัตราภาษียาเส้นตามปริมาณ จากเดิมราคา ๐.๐๕ บาทต่อกรัม ปรับเป็นราคา ๐.๑๐ บาทต่อกรัม ทำให้บุหรีมีราคาสูงขึ้น ซึ่งภาครัฐคาดการณ์ว่า จะสามารถทำให้ประชาชนลดปริมาณการบริโภคบุหรีลงหรือเลิกสูบบุหรีได้ แต่ในความเป็นจริงกลับทำให้ประชาชนหันไปบริโภคบุหรีนำเข้าจากต่างประเทศที่มีราคาถูกลงกว่า รวมทั้งมีการลักลอบนำเข้าบุหรีผิดกฎหมายเพิ่มมากขึ้น

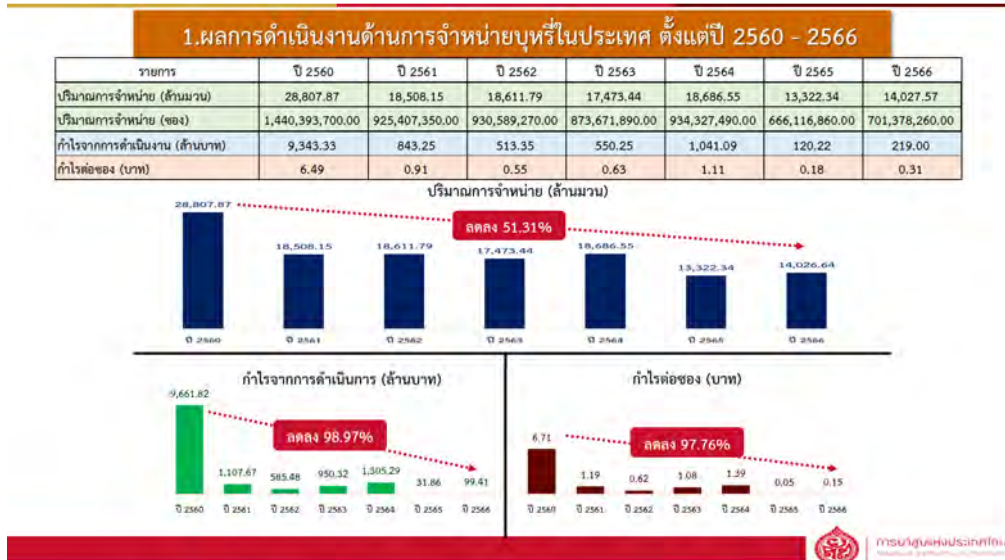
และในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ เกษตรกรผู้เพาะปลูกยาเส้นพื้นเมืองได้รับผลกระทบจากวิกฤตการณ์น้ำท่วมที่อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ ทำให้ไม่สามารถจำหน่ายยาเส้นได้ เนื่องจากผู้ประกอบการยาเส้นทั้งในและนอกพื้นที่ยังมีภาระการแสมตมปียาเส้นคงค้างชำระอยู่ ทำให้ไม่มีเงินทุนเพื่อไปซื้อยาเส้นจากเกษตรกรผู้เพาะปลูกยาเส้นพื้นเมืองได้ ดังนั้น สหคณอนุรักษัทยาเส้นพื้นเมืองไทย จึงได้ยื่นหนังสือร้องทุกข์ต่อผู้ว่าราชการจังหวัดเพชรบูรณ์ จังหวัดหนองคาย และจังหวัดชัยภูมิ เพื่อขอความช่วยเหลือในเรื่องดังกล่าว ต่อมากรมสรรพสามิตได้มีการกำหนดอัตราภาษียาเส้นที่มีปริมาณการผลิตไม่เกิน ๑๒,๐๐๐ กิโลกรัมต่อปี จัดเก็บอัตราภาษีตามปริมาณที่ ๐.๐๒๕ บาทต่อกรัม และยาเส้นที่ผลิตเกิน ๑๒,๐๐๐ กิโลกรัม จะจัดเก็บอัตราภาษีตามปริมาณที่ ๐.๑๐ บาทต่อกรัม โดยการกำหนดอัตราภาษีดังกล่าวสามารถช่วยเหลือได้เพียงเกษตรกรผู้เพาะปลูกยาเส้นพื้นเมืองเท่านั้น แต่สำหรับผู้ประกอบการรายใหม่ (Startup) และผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SME) ที่มีปริมาณการผลิตยาเส้น ประมาณ ๕๐,๐๐๐ - ๑๐๐,๐๐๐ กิโลกรัมต่อปี และหากมีการกำหนดราคาขายยาเส้นอยู่ที่ ๑๐ บาท เมื่อขายยาเส้นครบจำนวน ๑๒,๐๐๐ กิโลกรัมแล้ว ส่วนที่เกินก็ไม่สามารถปรับราคาขายขึ้นได้ ทำให้ผู้ประกอบการธุรกิจยาเส้นประเภท Startup และ SME ไม่สามารถดำเนินธุรกิจได้อย่างต่อเนื่อง รวมทั้งส่งผลให้เกิดการแทรกแซงของบุหรีผิดกฎหมาย บุหรีไฟฟ้า และยาเส้นที่ไม่มีอาการแสมตมปียาเส้นเพิ่มขึ้น

๒.๒.๓ การยาสูบแห่งประเทศไทย

การยาสูบแห่งประเทศไทย ได้นำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานมาเป็นระยะเวลา ๘๔ ปี และมีหน้าที่ในการดูแลเกษตรกรผู้เพาะปลูกยาสูบตามพระราชบัญญัติการยาสูบแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๖๑ ซึ่งการยาสูบแห่งประเทศไทยได้รับผลกระทบจากการดำเนินงานมาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๖ โดยมีรายละเอียดดังนี้

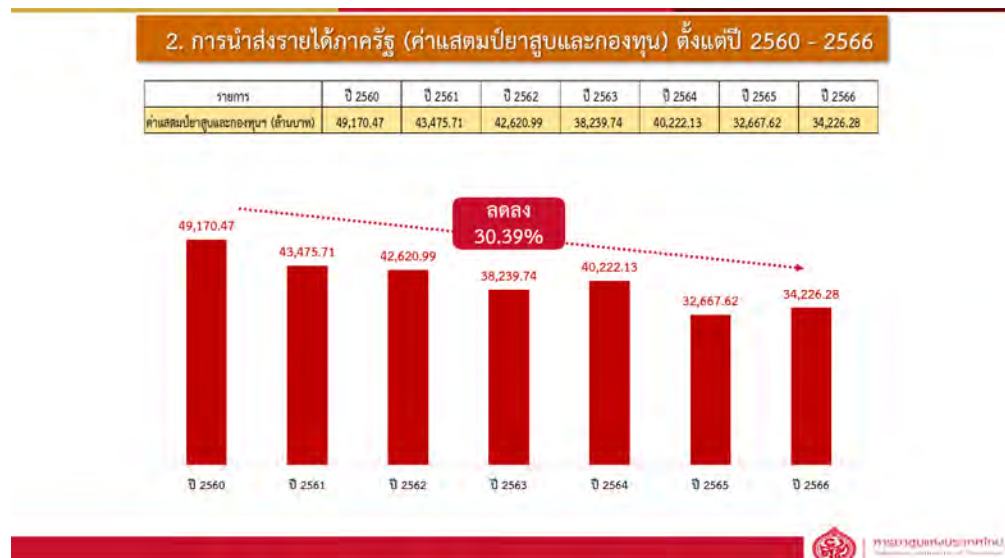
๑) ด้านการจำหน่ายบุหรีภายในประเทศ ซึ่งปริมาณการจำหน่ายบุหรีภายในประเทศต่อล้านมวน ลดลงร้อยละ ๕๑.๓๑ โดยมีปริมาณการจำหน่ายบุหรี ในปี พ.ศ. ๒๕๖๐ จำนวนประมาณ

๒๘,๘๐๐ ล้านบาท และในปี พ.ศ. ๒๕๖๖ คงเหลือจำนวนประมาณ ๑๔,๐๐๐ ล้านบาท อีกทั้งกำไรจากการดำเนินการ ลดลงร้อยละ ๙๗.๖๖ โดยมีกำไรจากการดำเนินการ ในปี พ.ศ. ๒๕๖๐ จำนวนประมาณ ๙,๓๐๐ ล้านบาท และในปี พ.ศ. ๒๕๖๖ คงเหลือจำนวนประมาณ ๒๑๙ ล้านบาท รวมทั้งกำไรจากการจำหน่ายบุหรีต่อซอง ลดลงร้อยละ ๙๕.๑๙ โดยมีกำไรสูงสุดในปี พ.ศ. ๒๕๖๐ จำนวนประมาณ ๖.๔๙ บาทต่อซอง มีกำไรต่ำสุดในปี พ.ศ. ๒๕๖๕ จำนวนประมาณ ๐.๑๘ บาทต่อซอง และในปี พ.ศ. ๒๕๖๖ คงเหลือจำนวนประมาณ ๐.๓๑ บาทต่อซอง

ภาพที่ ๑ แผนภาพแสดงผลการดำเนินงานด้านการจำหน่ายบุหรีในประเทศ ตั้งแต่ปี ๒๕๖๐ - ๒๕๖๖

๒) ด้านการนำส่งรายได้ภาครัฐ ลดลงร้อยละ ๓๐.๓๙ โดยมีการนำส่งค่าแสตมป์ยาสูบและกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ ในปี พ.ศ. ๒๕๖๐ จำนวนประมาณ ๔๙,๑๗๐.๔๗ ล้านบาท และในปี พ.ศ. ๒๕๖๖ คงเหลือจำนวนประมาณ ๓๔,๒๖๖.๒๘ ล้านบาท

ภาพที่ ๒ แผนภาพแสดงการนำส่งรายได้ภาครัฐ (ค่าแสตมป์ยาสูบและกองทุน) ตั้งแต่ปี ๒๕๖๐ - ๒๕๖๖

๓) ด้านปริมาณและมูลค่าการรับซื้อใบยาของการยาสูบแห่งประเทศไทย ซึ่งปริมาณการรับซื้อใบยา ลดลงร้อยละ ๕๘.๖๘ โดยปริมาณการรับซื้อใบยา ในปี พ.ศ. ๒๕๖๐ จำนวนประมาณ ๒๖ ล้านกิโลกรัม และในปี พ.ศ. ๒๕๖๖ คงเหลือจำนวนประมาณ ๑๐ ล้านกิโลกรัม รวมทั้งมูลค่าการรับซื้อใบยาสูบ ลดลงร้อยละ ๕๗.๓๐ โดยมูลค่าการรับซื้อใบยา ในปี พ.ศ. ๒๕๖๐ จำนวนประมาณ ๒,๐๐๐ ล้านบาท และในปี พ.ศ. ๒๕๖๖ คงเหลือจำนวนประมาณ ๙๔๐ ล้านบาท

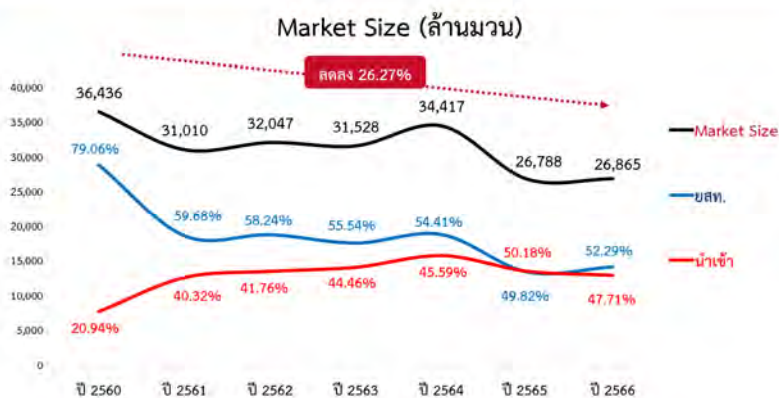
3. ปริมาณและมูลค่าการรับซื้อใบยาของ ยสท.

ภาพที่ ๓ แผนภาพแสดงปริมาณและมูลค่าการรับซื้อใบยาของการยาสูบแห่งประเทศไทย

๔) ส่วนแบ่งการตลาด ลดลงร้อยละ ๒๖.๒๗ โดยมีการจำหน่ายบุหรี่ในปี พ.ศ. ๒๕๖๐ จำนวนประมาณ ๓๖,๐๐๐ ล้านมวน และในปี พ.ศ. ๒๕๖๖ คงเหลือจำนวนประมาณ ๒๖,๐๐๐ ล้านมวน

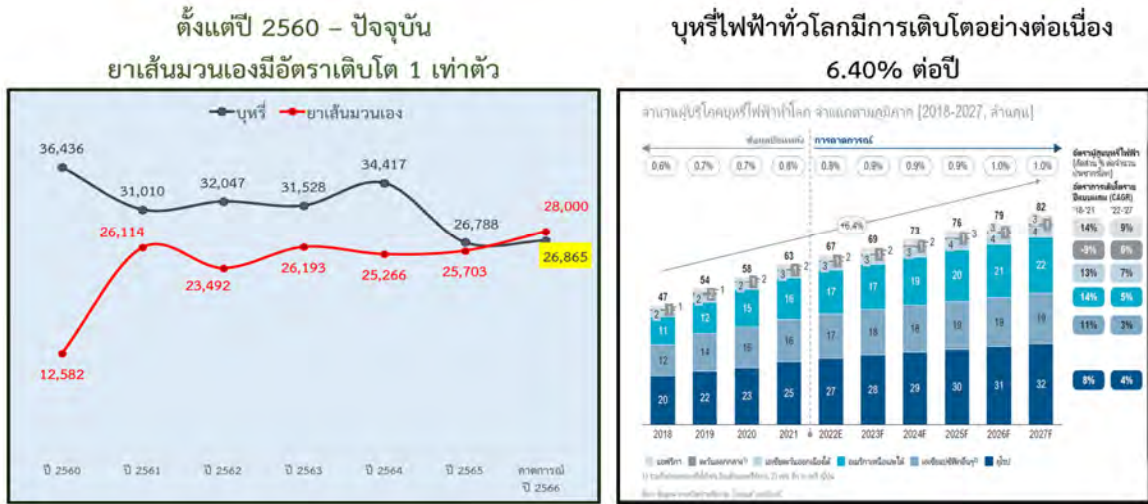
4. ส่วนแบ่งการตลาด ตั้งแต่ปี 2560 - 2566

ภาพที่ ๔ แผนภาพแสดงส่วนแบ่งการตลาด ตั้งแต่ปี ๒๕๖๐ - ๒๕๖๖

๕) การเติบโตของผลิตภัณฑ์ทดแทนบุหรี่ ปัจจุบันยาเส้นมวนเองมีอัตราการเติบโตเป็นหนึ่งเท่าของปริมาณบุหรี่ในตลาด โดยในปี พ.ศ. ๒๕๖๐ มีปริมาณยาเส้นมวนเองจำนวนประมาณ ๑๒,๐๐๐ ล้านมวน และเนื่องจากยาเส้นมวนเองจะเสียภาษีในอัตราที่ต่ำจึงส่งผลให้ในปี พ.ศ. ๒๕๖๖ ยาเส้นมวนเองมีปริมาณเพิ่มขึ้นเป็นจำนวนประมาณ ๒๘,๐๐๐ ล้านมวน รวมทั้งบุหรี่ไฟฟ้าที่มีอัตราการเติบโตอย่างต่อเนื่อง ประมาณร้อยละ ๖.๔๐ ต่อปี

5. การเติบโตของผลิตภัณฑ์ทดแทนบุหรี่

ภาพที่ ๕ แผนภาพแสดงการเติบโตของผลิตภัณฑ์ทดแทนบุหรี่

๖) การแพร่ระบาดของบุหรี่ผิดกฎหมาย โดยคาดว่าในปี พ.ศ. ๒๕๖๖ จะมีสัดส่วนของบุหรี่ที่มีได้เสียภาษีสูงถึง ร้อยละ ๒๒.๓๐ ซึ่งจากเดิม ในปี พ.ศ. ๒๕๖๕ มีสัดส่วนเพียง ร้อยละ ๑๕.๕๐

6. การแพร่ระบาดของบุหรี่ผิดกฎหมาย

ภาพที่ ๖ แผนภาพแสดงการแพร่ระบาดของบุหรี่ที่ผิดกฎหมาย

ทั้งนี้ ปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการดำเนินธุรกิจของการยาสูบแห่งประเทศไทย ได้แก่ โครงสร้างภาษีสรรพสามิตยาสูบ และข้อจำกัดของกฎหมาย ต้นทุนวัตถุดิบ/การผลิตที่เพิ่มสูงขึ้น จากผลกระทบของปัญหาภูมิรัฐศาสตร์ สภาพเศรษฐกิจหลังจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19) พฤติกรรมการบริโภคที่เปลี่ยนแปลงไป การเพิ่มขึ้นของบุหรี่ผิดกฎหมาย แนวนอ้ม การขยายตัวของตลาดยาเส้น คู่แข่งทางธุรกิจในระดับสากล รายได้ของเกษตรกรผู้เพาะปลูกยาสูบลดลง กระแสต่อต้านบุหรี่ยากยิ่งขึ้น และการปรับตัวขององค์กรและบุคลากร

ในการนี้ การยาสูบแห่งประเทศไทย ได้นำเสนอข้อมูลแนวทางการแก้ไขปัญหายาสูบ และยาเส้นราคาตกต่ำ โดยแบ่งการดำเนินงานออกเป็น ๓ ระยะ ดังนี้

๑) ระยะสั้น

- การยาสูบแห่งประเทศไทย ได้ดำเนินการปรับเพิ่มโควตาฤดูการผลิตปี ๒๕๖๖/๒๕๖๗ โดยใบยาสูบสายพันธุ์เวอร์จิเนีย จากเดิม ๔.๒๓ ล้านกิโลกรัม เป็น ๔.๗๓ ล้านกิโลกรัม และใบยาสูบสายพันธุ์เตอร์กิช จากเดิม ๑.๖๔ ล้านกิโลกรัม เป็น ๒.๐๕ ล้านกิโลกรัม

- การยาสูบแห่งประเทศไทยอยู่ระหว่างการนำเสนอขอรับความเห็นชอบรายละเอียดโครงการสนับสนุนค่าใช้จ่ายการผลิตยาสูบที่สูงขึ้นให้กับเกษตรกรผู้เพาะปลูกยาสูบ เฉพาะฤดูการผลิต ๒๕๖๖/๒๕๖๗ ดังนี้

- ใบยาสูบ สายพันธุ์เวอร์จิเนีย ให้ค่าชดเชยในราคา ๘.๕๑ บาทต่อกิโลกรัม
- ใบยาสูบ สายพันธุ์เบอร์เลย์ ให้ค่าชดเชยในราคา ๕.๕๑ บาทต่อกิโลกรัม
- ใบยาสูบ สายพันธุ์เตอร์กิช ให้ค่าชดเชยในราคา ๔.๕๙ บาทต่อกิโลกรัม

๒) ระยะกลาง

- ผลักดันการจำหน่ายใบยาสูบเพื่อลดจำนวนคงคลังใบยาที่เกิน (Overstock) เพื่อให้สามารถปรับเพิ่มโควตาให้กับเกษตรกรผู้เพาะปลูกยาสูบได้

- ทบทวนโครงสร้างราคาใบยาเพื่อให้การยาสูบแห่งประเทศไทยสามารถจำหน่ายใบยาสูบได้โดยที่ไม่ผิดกฎระเบียบที่กำหนด

- ทบทวนขั้นตอนกระบวนการผลิตและส่งเสริมให้สอดคล้องกับสถานการณ์ทั้งในแง่ของการลดต้นทุนและเทคโนโลยีการผลิต

๓) ระยะยาว

สภาผู้แทนราษฎรควรพิจารณาตั้งกรรมาธิการวิสามัญ ทำการศึกษาในเรื่องผลกระทบจากนโยบายภาครัฐที่มีต่ออุตสาหกรรมยาสูบทั้งระบบ และหาทางออก โดยการศึกษาทุกมิติที่เกี่ยวกับยาสูบ ได้แก่

- พิจารณาโครงสร้างอัตราภาษีบุหรี่ในประเทศทั้งระบบอย่างเหมาะสม

เนื่องจากผลกระทบต่อการดำเนินการของการยาสูบแห่งประเทศไทย มิได้เกิดจากการปรับอัตราภาษีสรรพสามิตยาสูบเป็น ๒ อัตรา (2-Tier) เท่านั้น แต่เป็นผลสืบเนื่องมาจากการปรับเปลี่ยนฐานการคำนวณอัตราภาษีจากเดิมคำนวณตามต้นทุนเป็นคำนวณตามราคาขายปลีกหรือตามปริมาณ ซึ่งทำให้ผู้บริโภคปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการบริโภคไปที่บุหรี่นำเข้าซึ่งมีราคาใกล้เคียงกัน ดังนั้น แม้จะมีการปรับโครงสร้างภาษีสรรพสามิตยาสูบเป็นอัตราเดียว ผลการดำเนินงานของการยาสูบก็อาจจะไม่สามารถกลับไปมีรายได้สูงดังเดิม

- กำหนดให้ผู้ประกอบการเอกชนที่นำเข้าบุหรี่ยาสูบมาจำหน่ายในประเทศจะต้องใช้
ใบยาสูบที่เพาะปลูกภายในประเทศ (Local Content)

- จัดตั้งกองทุนจากภาษีสรรพสามิตยาสูบ เพื่อดูแลและช่วยเหลือเกษตรกร
ผู้เพาะปลูกยาสูบ

- ผลักดันให้ภาครัฐกำหนดนโยบายควบคุมบุหรี่ยาสูบผ่านการยาสูบแห่งประเทศไทย
เพื่อควบคุมมาตรฐานและคุณภาพของผลิตภัณฑ์

ข้อมูลโครงสร้างราคาบุหรี่ยาสูบ

ปัจจุบันต้นทุนการผลิตบุหรี่ยาสูบ ๑ ซอง มีต้นทุนราคาใบยาสูบจำนวน ๒ บาทต่อซอง
โดยบุหรี่ยาสูบ ๑ มวน ประกอบด้วยใบยาสูบสายพันธุ์เตอร์กิช เเวอร์จินเนีย เบอร์เลย์ ก้านใบยาและแผ่นผงใบยา
รวมน้ำหนักประมาณ ๐.๘ กรัมต่อมวน นอกจากนี้ ยังมีต้นทุนค่าใช้จ่ายในการตลาด ซึ่งเป็นค่าใช้จ่าย
ที่ช่วยเหลือผู้ค้าบุหรี่ยาสูบเป็นช่วง ๆ ไป โดยการยาสูบแห่งประเทศไทยแบ่งผู้ค้าบุหรี่ยาสูบเป็น ๓ กลุ่ม ได้แก่

กลุ่มที่ ๑ (ป๑) คือ ร้านค้าที่เป็นตัวแทนในแต่ละจังหวัด สามารถจำหน่ายบุหรี่ยาสูบได้
ไม่จำกัดจำนวน ซึ่งในปัจจุบันมีจำนวน ๒๐๐ กว่ารายทั่วประเทศ

กลุ่มที่ ๒ (ป๒) คือ ผู้ค้าส่งช่วงในแต่ละอำเภอที่ซื้อต่อมาจาก ป๑ จะถูกควบคุมจำนวน
ครอบครองบุหรี่ยาสูบไว้คราวละไม่เกินจำนวน ๑,๐๐๐ มวน

กลุ่มที่ ๓ (ป๓) คือ ร้านค้าปลีก ซึ่งซื้อบุหรี่ยาสูบจากกลุ่ม ป๒ และถูกจำกัดจำนวน
การครอบครองไว้คราวละ ๒ ห่อ (๒๐ ซอง)

สำหรับข้อมูลราคาต้นทุนของบุหรี่ยาสูบ ๑ ซอง จำแนกตามยี่ห้อได้ดังนี้

- ยี่ห้อกรองทิพย์ และสายฝน มีค่าใช้จ่ายในการผลิต จำนวนประมาณ ๕.๖๔ บาทต่อซอง
ค่าใช้จ่ายในการบริหาร จำนวนประมาณ ๒.๕๑ บาทต่อซอง ค่าใช้จ่ายในการขาย จำนวนประมาณ
๐.๓๒ บาทต่อซอง ค่าใช้จ่ายในการตลาด จำนวนประมาณ ๘.๕๐ บาทต่อซอง ซึ่งยังไม่รวมต้นทุนและ
ภาษีต่อซอง

- ยี่ห้อ SMS GOAL LINE และกรองทิพย์ ๗.๑ มีค่าใช้จ่ายในการผลิต จำนวนประมาณ
๕.๑๗ บาทต่อซอง ค่าใช้จ่ายในการบริหาร จำนวนประมาณ ๒.๕๑ บาทต่อซอง ค่าใช้จ่ายในการขาย
จำนวนประมาณ ๐.๓๒ บาทต่อซอง ค่าใช้จ่ายในการตลาด จำนวนประมาณ ๕.๒๐ บาทต่อซอง
ซึ่งยังไม่รวมต้นทุนและภาษีต่อซอง

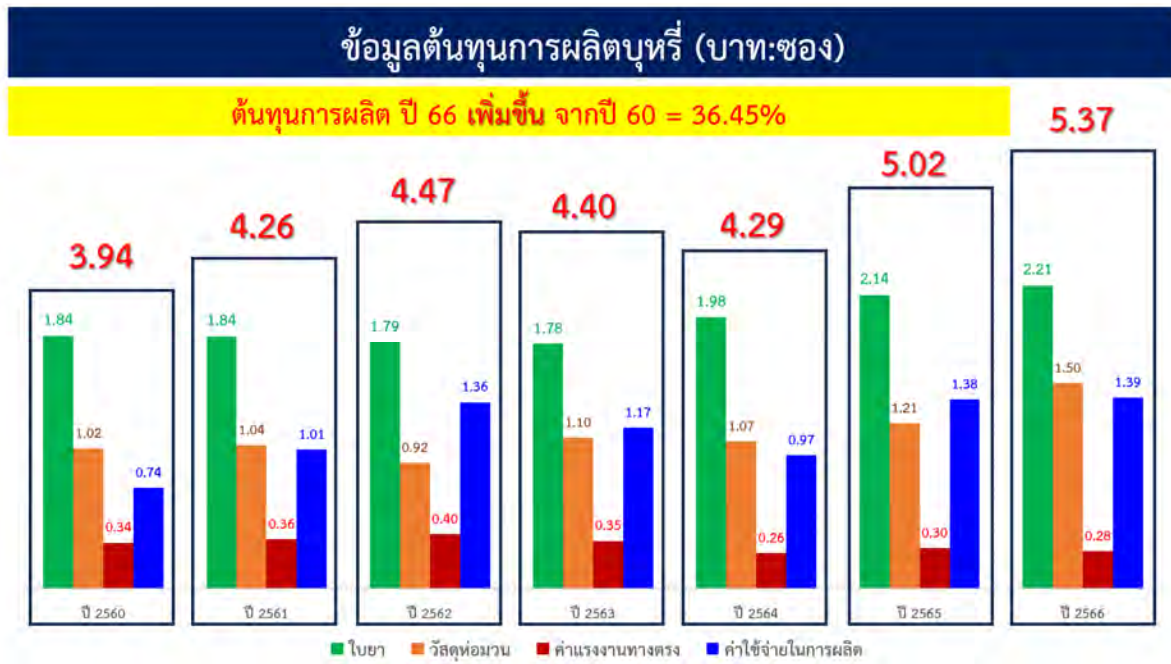
- ยี่ห้อไนท์ และ LINE ๗.๑ มีค่าใช้จ่ายในการผลิต จำนวนประมาณ ๔.๗๗ บาทต่อซอง
ซึ่งยังไม่รวมค่าใช้จ่ายในการบริหาร ค่าใช้จ่ายในการขาย ค่าใช้จ่ายในการตลาด ต้นทุนและภาษีต่อซอง

ข้อมูลต้นทุนการผลิตบุหรี่ยาสูบของการยาสูบแห่งประเทศไทย

โดยต้นทุนการผลิต ปี พ.ศ. ๒๕๖๖ เพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. ๒๕๖๐ เท่ากับร้อยละ ๓๖.๔๕
โดยในปี พ.ศ. ๒๕๖๐ - พ.ศ. ๒๕๖๔ ความเปลี่ยนแปลงต้นทุนใบยาสูบจะปรับตัวสูงขึ้นเรื่อย ๆ
จากเดิมก่อนปี พ.ศ. ๒๕๖๒ จะมีค่าใช้จ่ายที่เรียกว่า “ค่า GAP” (Good Agricultural Practice : GAP คือ
ค่าใช้จ่ายที่ช่วยสนับสนุนให้เกษตรกรนำไปใช้ในการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีในการผลิตพืช เพื่อให้ได้
ผลผลิตที่ดี มีคุณภาพ ได้มาตรฐาน ปลอดภัยทั้งต่อผู้ผลิตและผู้บริโภค) ซึ่งเดิมเป็นค่าใช้จ่ายการบริหาร
แต่ผู้สอบบัญชีเห็นว่าควรได้มาซึ่งใบยาสูบโดยที่การยาสูบแห่งประเทศไทยจ่ายค่า GAP ด้วยนั้น ควรต้อง
รวมอยู่ในต้นทุนวัตถุดิบ ดังนั้น นับจากปี พ.ศ. ๒๕๖๒ เป็นต้นมา ค่า GAP จึงรวมอยู่ในต้นทุนวัตถุดิบ

ทั้งนี้ ไบยาสูบที่รับซื้อในฤดูกาลนี้ (พ.ศ. ๒๕๖๒) จะถูกนำไปใช้ในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ และปี พ.ศ. ๒๕๖๔ โดยในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ จะใช้ปริมาณไม่มากนัก แต่จะใช้เป็นปริมาณมากในปี พ.ศ. ๒๕๖๔ และเพิ่มจำนวนมากขึ้นเรื่อย ๆ จนถึงปี พ.ศ. ๒๕๖๖

สำหรับต้นทุนการผลิตบุหรี (บาทต่อซอง) ในปี พ.ศ. ๒๕๖๐ เท่ากับ ๓.๙๔ บาท ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ เท่ากับ ๔.๒๖ บาท ปี พ.ศ. ๒๕๖๒ เท่ากับ ๔.๔๗ บาท ปี พ.ศ. ๒๕๖๓ เท่ากับ ๔.๔๐ บาท ปี พ.ศ. ๒๕๖๔ เท่ากับ ๔.๒๙ บาท ปี พ.ศ. ๒๕๖๕ เท่ากับ ๕.๐๒ บาท และปี พ.ศ. ๒๕๖๖ เท่ากับ ๕.๓๗ บาท

ภาพที่ ๗ แผนภาพแสดงข้อมูลต้นทุนการผลิตบุหรี (บาท:ซอง)

รายละเอียดข้อมูลต้นทุนการผลิตบุหรีและค่าการตลาด (บาทต่อซอง) ของการยาสูบแห่งประเทศไทย (ณ เดือนกันยายน ๒๕๖๖) ประกอบด้วย

- ไบยาสูบ ๒.๓๑๙ บาท
- วัสดุต่อมวน ๑.๓๖๔ บาท
- ค่าแรงงานทางตรง ๐.๒๗๔ บาท
- ค่าใช้จ่ายในการผลิต ๑.๓๘๐ บาท
- ค่าใช้จ่ายในการบริหาร ๒.๕๒๐ บาท
- ค่าการตลาด ๕.๐๓๐ บาท

ทั้งนี้ ค่าการตลาดไม่นับเป็นค่าใช้จ่ายของการยาสูบแห่งประเทศไทย จึงเป็นเพียงการกำหนดราคาขายในช่องทางการจำหน่าย โดยกำหนดเพื่อจูงใจให้ร้านค้านำสินค้าไปวางจำหน่าย ซึ่งเทียบเคียงกับคู่แข่งในตลาด

ข้อมูลรายละเอียดค่าการตลาด โดยจำแนกออกตามยี่ห้อของบุหรี่ ดังนี้

๑) บุหรี่ยี่ห้อสามมิตร ๙๐ กรองทอง ๙๐ กรองทิพย์ ๙๐ และสายฝน ๙๐ จะมีราคาหน้าโรงงาน จำนวนประมาณ ๙๖.๕๐ บาทต่อซอง ราคาขายส่ง จำนวนประมาณ ๙๗.๖๐ ราคาขายส่งช่วงสุดท้าย จำนวนประมาณ ๙๘.๗๐ บาทต่อซอง และราคาขายปลีก จำนวนประมาณ ๑๐๕ บาทต่อซอง

๒) บุหรี่ยี่ห้อ Wonder s (ซองสีแดงและสีเขียว) SMS (ซองสีแดงและสีเขียว) Goal (ซองสีแดงและสีเขียว) Line (ซองสีแดงและสีเขียว) และ กรองทิพย์ ๗.๑ s (ซองสีแดง) จะมีราคาหน้าโรงงาน จำนวนประมาณ ๖๔.๘๐ บาทต่อซอง ราคาขายส่ง จำนวนประมาณ ๖๕.๕๐ ราคาขายส่งช่วงสุดท้าย จำนวนประมาณ ๖๖.๒๐ บาทต่อซอง และราคาขายปลีก จำนวนประมาณ ๗๐ บาทต่อซอง

๓) บุหรี่ยี่ห้อ Line ๗.๑ (ซองสีแดงและสีเขียว) และ KNIGHT (Blue) จะมีราคาหน้าโรงงาน จำนวนประมาณ ๖๒.๒๐ บาทต่อซอง ราคาขายส่ง จำนวนประมาณ ๖๒.๙๐ ราคาขายส่งช่วงสุดท้าย จำนวนประมาณ ๖๓.๖๐ บาทต่อซอง และราคาขายปลีก จำนวนประมาณ ๖๗ บาทต่อซอง

ทั้งนี้ การผลิตบุหรี่ ๑ ซอง จะใช้ปริมาณยาสูบไม่เกิน ๘๐ กรัม โดยแต่ละยี่ห้อจะผสม ใบยาสูบสายพันธุ์เวอร์จิเนีย สายพันธุ์เบอร์เลย์ และสายพันธุ์เตอร์กิชในปริมาณที่แตกต่างกัน โดยในปัจจุบันต้นทุนราคาใบยาสูบสายพันธุ์เวอร์จิเนีย จำนวนประมาณ ๑๑๐.๘๑ บาทต่อกิโลกรัม ใบยาสูบสายพันธุ์เบอร์เลย์ จำนวนประมาณ ๖๘.๖๓ บาทต่อกิโลกรัม และใบยาสูบสายพันธุ์เตอร์กิช จำนวนประมาณ ๘๑.๘๒ บาทต่อกิโลกรัม นอกจากนี้ ยังมีส่วนประกอบย่อยในการผลิตหลายรายการ เช่น ใบยาสูบ กั้นกรอง กระดาษ ใบยาเส้นพอง สารปรุงแต่ง บรรจุภัณฑ์ เป็นต้น

เนื่องจากการผลิตบุหรี่ของการยาสูบแห่งประเทศไทยเป็นการผลิตเพื่อจำหน่ายเฉพาะในประเทศไทยเท่านั้น แต่การผลิตบุหรี่ของผู้ประกอบการผลิตบุหรี่ในต่างประเทศเป็นการผลิตเพื่อจำหน่ายไปทั่วโลก จึงทำให้ต้นทุนการผลิตของการยาสูบแห่งประเทศไทยสูงกว่าผู้ประกอบการผลิตบุหรี่ในต่างประเทศ อีกทั้งตามกฎหมายการยาสูบแห่งประเทศไทยมีหน้าที่และอำนาจในการผลิตเพื่อจำหน่ายภายในประเทศเท่านั้น แต่ไม่สามารถรับจ้างผลิตเพื่อจำหน่ายได้

ข้อมูลโครงสร้างด้านบุคลากรของการยาสูบแห่งประเทศไทย

การยาสูบแห่งประเทศไทยมีจำนวนพนักงาน ประมาณ ๒,๖๐๐ คน และลูกจ้างจำนวน ประมาณ ๔๐๐ คน รวมทั้งสิ้นจำนวนประมาณ ๓,๐๐๐ คน คิดเป็นค่าใช้จ่ายเงินเดือนให้แก่พนักงาน จำนวนเงินประมาณ ๑๐๒ ล้านบาทต่อเดือน

ข้อมูลแผนการลดต้นทุนในการผลิตบุหรี่ (แก้ไขปัญหาวัตถุดิบในการผลิต (Direct material))

๑) ระยะสั้น

- ผลักดันและดำเนินการตามแนวทางในการลดต้นทุน จากต้นทุนวัตถุดิบหลักที่ปรับราคาสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง เช่น การดำเนินการสรรหาคู่ค้า/ผู้แทนจำหน่ายรายใหม่ในกลุ่มวัตถุดิบหลักที่ขาดแคลน เช่น กั้นกรองสำเร็จรูป กระดาษ White tipping เป็นต้น เพื่อให้เกิดการแข่งขันด้านราคา

- การควบคุมอัตราการสูญเสียวัตถุดิบ และการลดอัตราการใช้วัตถุดิบ โดยนำแนวทางการใช้ความคิดสร้างสรรค์ นวัตกรรม และเทคนิคทางวิศวกรรม (Cigarette Design Improve)

มาใช้ในกระบวนการผลิต เช่น การควบคุมน้ำหนักบุหรีให้อยู่ในเกณฑ์ทั่วไปตามห้องตลาด การใช้สติกเกอร์พิมพ์บาร์โค้ดสำเร็จรูป เป็นต้น เพื่อลดการใช้ Ribbon และการซ่อมบำรุงหัวพิมพ์ ซึ่งมีราคาแพง การติดตั้งระบบ TIRS เพื่อลดการทิ้งฝุ่นยาเส้น การปรับปรุงชุด Reject บุหรีที่เครื่องบรรจุของ เพื่อลดการเป่าบุหรีทิ้งเสีย เป็นต้น

๒) ระยะกลาง

- การศึกษาความเป็นไปได้และดำเนินการตามแผนงานในการนำก้นกรองกระดาษก้นกรอง Polypropylene (PP) ก้นกรอง Polylactic Acid (PLA) มาใช้งาน

- ศึกษาการทำสัญญาซื้อวัตถุดิบหรือก้นกรองด้วยการร่วมทุนกับบริษัทผู้ผลิตบุหรีต่างประเทศเพื่อเพิ่มปริมาณการซื้อวัตถุดิบให้ได้ตามขั้นต่ำและนำมาแบ่งปันกันในการใช้งาน

๓) ระยะยาว

- ศึกษาการลงทุนดัดแปลงเครื่องผลิตก้นกรอง CA ให้สามารถผลิตก้นกรองกระดาษก้นกรอง Polypropylene (PP) ก้นกรอง Polylactic Acid (PLA) ด้วยเส้นใยที่มีจำหน่ายในห้องตลาด

ข้อมูลแผนการแก้ไขปัญหาค่าใช้จ่าย (Overhead) ของการยาสูบแห่งประเทศไทย

๑) ระยะสั้น

- ทบทวนโครงสร้างต้นทุนการผลิตบุหรีต่อหน่วย ให้สอดคล้องกับประมาณการจำหน่ายปีงบประมาณ ๒๕๖๗ รวมทั้งบริหารจัดการค่าใช้จ่ายคงที่ (Fixed Cost) ที่อยู่ในค่าใช้จ่ายในการผลิต (Overhead Cost) ให้ดีเพิ่มขึ้น เช่น การลดค่าซ่อมบำรุงตามสัญญารายปีกับบริษัทภายนอกตามสัดส่วนเครื่องจักรถูกปรับสภาพเป็นเครื่องจักรสำรอง การลดค่าจ้างเหมาแรงงานจ้างเหมาภายนอกโดยหันมาพึ่งพาเครื่องมืออุปกรณ์มากขึ้น เป็นต้น

๒) ระยะกลาง

- พิจารณาค่าใช้จ่ายที่กระจายตามพื้นที่ต่าง ๆ เช่น ค่าทำความสะอาด โดยเพิ่มการจัดสรรการใช้พื้นที่อย่างคุ้มค่ามากขึ้น เป็นต้น

๓) ระยะยาว

- ศึกษาความเป็นไปได้ใน Overhaul หรือดัดแปลงเครื่องจักรด้านมวนและบรรจุของอ่อนให้เป็นเครื่องจักรของที่มีรูปทันสมัย เพื่อรองรับปริมาณการจำหน่ายบุหรีต่างประเทศที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น

๒.๒.๔ กรมสรรพสามิต

กรมสรรพสามิตได้นำเสนอข้อมูลการปฏิรูปกฎหมายภาษีสรรพสามิต โดยจัดทำเป็นพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. ๒๕๖๐ ซึ่งเป็นการเปลี่ยนโครงสร้างของระบบกฎหมายภาษีสรรพสามิต และแนวทางการจัดเก็บภาษีแบบใหม่ โครงสร้างภาษีสรรพสามิตยาสูบตามพระราชบัญญัติยาสูบ พ.ศ. ๒๕๐๙ และพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. ๒๕๖๐ มีรูปแบบดังนี้

๑) พระราชบัญญัติยาสูบ พ.ศ. ๒๕๐๙

- ฐานภาษี คือ ราคาขาย ณ โรงงานอุตสาหกรรมบุหรีหรือราคา C.I.F. บวกอากรในกรณีการกำหนดให้เก็บภาษีตามมูลค่า และในกรณีตามปริมาณให้ใช้หน่วยนับเป็นกรัม

- การคำนวณภาษี ใช้ระบบ ๒ เลือก ๑ คือ อัตราตามมูลค่าหรืออัตราตามปริมาณ โดยให้เลือกภาระภาษีที่สูงกว่ามาคำนวณภาษี

- ภาวะภาษี

(๑) เงินบำรุงกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) ร้อยละ ๒.๐

(๒) เงินบำรุงองค์การขององค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย

ร้อยละ ๑.๕

(๓) เงินกองทุนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ร้อยละ ๑.๕

(๔) ภาษีบำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัด ถูกจัดเก็บเพิ่มจากบุหรี ๑.๘๖ บาทต่อซอง

๒) พระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. ๒๕๖๐

- ฐานภาษี คือ ราคาขายปลีกแนะนำไม่รวมภาษีมูลค่าเพิ่ม ในกรณีการกำหนดให้เก็บภาษีตามมูลค่า และในกรณีตามปริมาณให้ใช้หน่วยนับเป็นกรัมหรือมวน

- การคำนวณภาษี ใช้ระบบผสมคือ อัตราตามมูลค่าและอัตราตามปริมาณ

- ภาวะภาษี

(๑) ภาษีเพื่อมหาดไทย อัตราร้อยละ ๑๐

(๒) เงินบำรุงกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) อัตราร้อยละ ๒.๐

(๓) เงินบำรุงองค์การขององค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย

อัตราร้อยละ ๑.๕

(๔) เงินกองทุนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ อัตราร้อยละ ๑.๕

(๕) เงินกองทุนผู้สูงอายุ อัตราร้อยละ ๒

(๖) ภาษีบำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัดถูกจัดเก็บเพิ่มจากบุหรี ๑.๘๖ บาทต่อซอง

กล่าวคือในปี พ.ศ. ๒๕๖๐ กรมสรรพสามิตมีการจัดเก็บภาษีสรรพสามิตยาสูบตามมูลค่าแบบ ๑ อัตรา (1-Tier) โดยในช่วงแรกกำหนดให้มีการจัดเก็บภาษีตามมูลค่าแบบ ๒ อัตรา (2-Tier) และจะปรับให้มีการจัดเก็บภาษีแบบ 1-Tier ในปี พ.ศ. ๒๕๖๒ แต่เนื่องจากผู้ประกอบการอุตสาหกรรมยาสูบได้ร้องขอให้กรมสรรพสามิตขยายเวลาในการปรับโครงสร้างภาษีสรรพสามิตยาสูบจากแบบ 2-Tier เป็นแบบ 1-Tier ออกไปก่อน เพื่อให้ผู้ประกอบการได้มีระยะเวลาในการปรับตัวจนกระทั่งในปี พ.ศ. ๒๕๖๔ จึงมีการปรับโครงสร้างภาษีสรรพสามิตยาสูบ โดยยังคงจัดเก็บภาษีตามมูลค่าแบบ 2-Tier แต่มีการปรับเปลี่ยนอัตราการจัดเก็บภาษีตามมูลค่าจากเดิมที่เคยจัดเก็บภาษีในอัตราร้อยละ ๒๐ ของราคาขายปลีกแนะนำของละไม่เกิน ๖๐ บาท เพิ่มเป็นร้อยละ ๒๕ ของราคาขายปลีกแนะนำของละไม่เกิน ๗๒ บาท และในอัตราร้อยละ ๔๐ ของราคาขายปลีกแนะนำที่เกินของละ ๖๐ บาท เพิ่มเป็นร้อยละ ๔๒ ของราคาขายปลีกแนะนำที่เกินของละ ๗๒ บาท ซึ่งกรมสรรพสามิตคาดการณ์ว่า การปรับเพิ่มอัตราภาษีดังกล่าวจะทำให้เกิดความแตกต่างทางด้านราคากระหว่างบุหรีนำเข้าจากต่างประเทศกับบุหรีในประเทศ ซึ่งเป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจให้เกิดการแข่งขันทางการตลาดมากขึ้น แต่ผลการจัดเก็บภาษีสรรพสามิตยาสูบในปี พ.ศ. ๒๕๖๕ และ ๒๕๖๖ กลับลดลงเมื่อเปรียบเทียบกับการจัดเก็บภาษีในปี พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔

จากการพิจารณาในเรื่องของโครงสร้างภาษีนับจากปี พ.ศ. ๒๕๖๐ ได้มีการกำหนดโครงสร้างภาษีสรรพสามิตยาสูบ โดยจัดเก็บภาษีตามมูลค่าแบบ ๒ อัตรา (2-Tier) ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๕๖๔ ได้ปรับเป็นการจัดเก็บภาษีสรรพสามิตยาสูบตามมูลค่าแบบอัตราเดียว ซึ่งจะเป็นไปตามที่กรมสรรพสามิตได้กำหนดไว้ในปี พ.ศ. ๒๕๖๒ว่าจะเดินหน้าสู่การจัดเก็บภาษีสรรพสามิตยาสูบแบบอัตราเดียว

ทั้งนี้ จากการดำเนินการจัดเก็บภาษีสรรพสามิตยาสูบตามมูลค่าแบบอัตราเดียว ที่ผ่านมา พบว่า ยังไม่เป็นผลดีต่ออุตสาหกรรมยาสูบ รวมถึงไม่ส่งผลในการให้ความช่วยเหลือเกษตรกรผู้เพาะปลูกยาสูบได้

อย่างไรก็ตาม กรมสรรพสามิตยังคงมุ่งดำเนินการจัดเก็บภาษีสรรพสามิตยาสูบตามมูลค่าแบบอัตราเดียวต่อไป โดยอาจจะกำหนดอัตราการจัดเก็บภาษีสรรพสามิตยาสูบไว้ที่อัตราร้อยละ ๒๕ หรืออัตราร้อยละ ๔๒ ซึ่งอยู่ระหว่างการพิจารณาศึกษาข้อดีและข้อเสียในการจัดเก็บภาษีสรรพสามิตยาสูบในแต่ละอัตรา ก่อนที่จะนำเสนอนโยบายต่อกระทรวงการคลังต่อไป

ข้อมูลการปรับโครงสร้างภาษีสรรพสามิตยาสูบใหม่

กรมสรรพสามิตชี้แจงว่า ได้นำหลักความเท่าเทียมเป็นธรรมมาใช้ประกอบการพิจารณากำหนดแนวทางภาษีสรรพสามิตยาสูบใหม่อย่างรอบด้าน ในกรณีที่มีการปรับราคาขายปลีก บุหรี่ กรมสรรพสามิตจะศึกษาถึงผลกระทบในด้านต่าง ๆ เช่น การเลือกบริโภคของประชาชน การลักลอบนำเข้าบุหรี่ผิดกฎหมาย ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมยาสูบและเกษตรกรผู้เพาะปลูกยาสูบ เป็นต้น รวมทั้งหากสินค้าบริโภคนั้นส่งผลกระทบต่อสุขภาพเหมือนกันจะต้องมีค่าภาระภาษีที่เท่ากัน รวมถึงกรมสรรพสามิตได้มีการพิจารณากำหนดทิศทางที่ค่อนข้างชัดเจนมากขึ้นในเรื่องของโครงสร้างภาษี แม้การปรับโครงสร้างภาษีจะเป็นเพียงประเด็นเล็กน้อยที่จะสร้างผลกระทบต่ออุตสาหกรรมยาสูบ แต่เห็นว่าการปรับโครงสร้างภาษีจะช่วยขับเคลื่อนให้อุตสาหกรรมยาสูบดีขึ้น

ทั้งนี้ การปรับโครงสร้างภาษีสรรพสามิตยาสูบ จะต้องมีขั้นตอนในการรับฟังความคิดเห็นกับผู้ประกอบการอุตสาหกรรมยาสูบ หน่วยงานทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องมากขึ้น เพื่อให้ทราบถึงข้อมูล และข้อเท็จจริงของปัญหาต่าง ๆ ของผู้เกี่ยวข้อง รวมถึงวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น และนำข้อมูลดังกล่าวมาประกอบการกำหนดนโยบาย กฎหมาย และแนวทางในการปรับโครงสร้างภาษีสรรพสามิตที่เหมาะสมต่อไป

จากการพิจารณาในเรื่องของโครงสร้างภาษีนับจากปี พ.ศ. ๒๕๖๐ ได้มีการกำหนดโครงสร้างภาษีสรรพสามิตยาสูบ โดยจัดเก็บภาษีตามมูลค่าแบบ ๒ อัตรา (2-Tier) ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๕๖๔ ได้ปรับเป็นการจัดเก็บภาษีสรรพสามิตยาสูบตามมูลค่าแบบอัตราเดียว ซึ่งจะเป็นไปตามที่กรมสรรพสามิตได้กำหนดไว้ในปี พ.ศ. ๒๕๖๒ว่าจะเดินหน้าสู่การจัดเก็บภาษีสรรพสามิตยาสูบแบบอัตราเดียว ทั้งนี้ จากการดำเนินการจัดเก็บภาษีสรรพสามิตยาสูบตามมูลค่าแบบอัตราเดียว ที่ผ่านมา พบว่ายังไม่เป็นผลดีต่ออุตสาหกรรมยาสูบ รวมถึงไม่ส่งผลในการให้ความช่วยเหลือเกษตรกรผู้เพาะปลูกยาสูบได้ อย่างไรก็ตาม กรมสรรพสามิตยังคงมุ่งดำเนินการจัดเก็บภาษีสรรพสามิตยาสูบตามมูลค่าแบบอัตราเดียวต่อไป โดยอาจจะกำหนดอัตราการจัดเก็บภาษีสรรพสามิตยาสูบไว้ที่อัตราร้อยละ ๒๕ หรืออัตราร้อยละ ๔๒ ซึ่งอยู่ระหว่างการพิจารณาศึกษาข้อดีและข้อเสียในการจัดเก็บภาษีสรรพสามิตยาสูบในแต่ละอัตรา ก่อนที่จะนำเสนอนโยบายต่อกระทรวงการคลังต่อไป

ทั้งนี้ สาเหตุในการปรับโครงสร้างภาษีสรรพสามิตยาสูบในปี ๒๕๖๔ คือ การพยายามปรับปรุงราคาบุหรี่ยี่นำเข้าจากต่างประเทศให้มีราคาเท่ากับบุหรี่ยี่ผลิตในประเทศ รวมถึงทำให้การยาสูบแห่งประเทศไทยสามารถแข่งขันกับบุหรี่ยี่นำเข้าจากต่างประเทศ ซึ่งการดำเนินการดังกล่าวสามารถทำให้บุหรี่ยี่ของการยาสูบแห่งประเทศไทยมีส่วนแบ่งการตลาดเพิ่มมากขึ้น และสัดส่วนปริมาณ

การชำระภาษีบุหรี่ในประเทศและบุหรี่ย่านนำเข้าตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๖ จะเห็นได้ว่าตั้งแต่ปี ๒๕๖๔ มีปริมาณการชำระภาษีบุหรี่ย่านลดลง

แนวทางการปรับโครงสร้างภาษีบุหรี่												
สมมติฐานในการคำนวณ : 1. ไข่ Price Elasticity of Demand ของบุหรี่แต่ละยี่ห้อ 2. ราคาบุหรี่ Tier บน ที่คิดเป็น 5% ของตลาดคงที่												
ตัวอย่างบุหรี่ ยี่ห้อ A และ B		ปัจจุบัน	นำเสนอ									
			แนวทางที่ 1	แนวทางที่ 2	แนวทางที่ 2.1	แนวทางที่ 2.2	แนวทางที่ 3	แนวทางที่ 4	แนวทางที่ 5	แนวทางที่ 6	แนวทางที่ 7	แนวทางที่ 7.1
			≤72,25%+1.25	25%+1.25	25%+1.30	25%+1.30 Q คงที่	25%+1.30 Q คงที่	30%+1.25	30%+1.30	42%+1.25	25%+1.20	20%+1.20
ยี่ห้อ A Tierล่าง E=-2.70	ราคาต่อซอง	70	70	71	71	72	74	75	84	69	65	65
	ภาระภาษีต่อซอง	41.36	41.36	42.65	42.65	42.82	45.78	47.13	57.97	40.06	36.08	36.08
ยี่ห้อ B Tierบน E=-4.91	ราคาต่อซอง	105	105	105	105	105	105	105	105	105	105	105
	ภาระภาษีต่อซอง	66.21	49.53	50.53	50.53	50.53	54.44	55.44	66.21	48.53	43.63	43.63

↓

ภาพรวมอุตสาหกรรมยาสูบ												
ปริมาณรวมทั้งหมด (ล้านซอง/ปี)	1,352.45	0	-35.55	0	0	-116.80	-152.29	-396.97	35.43	152.17	236.49	
รายได้รวมทั้งหมด (ล้านบาท/ปี)	58,250.30	-1,268.29	-1,054.91	464.6	687.30	-489.56	-518.46	-1,441.72	-1,573.51	-3,055.83	0	

ภาพที่ ๘ แผนภาพแสดงแนวทางการปรับโครงสร้างภาษีบุหรี่

อย่างไรก็ตาม กรมสรรพสามิตมุ่งเป้าหมายในการจัดเก็บภาษีสรรพสามิตยาสูบแบบ Tier เดียว ซึ่งจากเดิมกำหนดภาษีแบบ 2-Tier ไว้ เนื่องจากคาดว่าบุหรี่ย่านนำเข้าจากต่างประเทศกับบุหรี่ย่านภายในประเทศจะมีราคาที่แตกต่างกัน แต่ปรากฏข้อเท็จจริงว่าบุหรี่ย่านนำเข้าจากต่างประเทศมีการลดราคาขายลงมาแข่งขันกับบุหรี่ย่านภายในประเทศ ดังนั้น การกำหนดอัตราภาษีแบบ 2-Tier จึงไม่ได้ช่วยในเรื่องของการจัดเก็บรายได้ภาษีของประเทศไทย สำหรับประเด็นเรื่องการปราบปรามบุหรี่ย่านเถื่อนนั้น อธิบดีกรมสรรพสามิตก็ได้มอบนโยบายเร่งด่วนในเรื่องดังกล่าวไว้เรียบร้อยแล้ว โดยมีการทำ MOU กับกองบัญชาการตำรวจสอบสวนกลาง ในเรื่องการปราบปรามบุหรี่ย่านเถื่อน รวมถึงประสานความร่วมมือกับผู้ประกอบการขนส่งในการปราบปรามบุหรี่ย่านเถื่อนด้วยเช่นกัน

ข้อมูลประมาณการจัดเก็บได้ภาษีสรรพสามิตบุหรี่

๑) การจัดเก็บรายได้ ภาษีสรรพสามิตยาสูบที่ผ่านมา รายได้ทั้งหมดประมาณร้อยละ ๙๐ จะอยู่ในส่วนการจัดเก็บภาษี 1-Tier จะต่ำกว่าที่กรมสรรพสามิตคาดการณ์ไว้ เช่น ในปี พ.ศ. ๒๕๖๐ คาดการณ์ไว้ที่ราคา ๖๐ บาท ส่งผลให้รายได้ภาษีที่จัดเก็บได้ส่วนใหญ่จะมาจากกาจำหน่ายบุหรี่ย่านในราคา ๖๐ บาทเท่านั้น และในการที่กรมสรรพสามิตกำหนดโครงสร้างภาษีเป็นแบบอัตราเดียว โดยอาจจะกำหนดอัตราการจัดเก็บภาษีย่านร้อยละ ๒๕ หรือร้อยละ ๔๒ นั้น หากกำหนดอัตราภาษีไว้ที่ร้อยละ ๔๒ ภาครัฐจะมีรายได้เพิ่มขึ้นในกรณีที่ปริมาณการขายไม่ได้ลดลง และหากกรมสรรพสามิตจัดเก็บอัตราภาษีย่านร้อยละ ๒๕ รายได้ภาษี 2-Tier ร้อยละ ๑๐ จะหายไปบางส่วน ซึ่งคาดการณ์ไว้เป็นจำนวนเงินประมาณ ๑,๐๐๐ - ๒,๐๐๐ ล้านบาท

๒) กรณีกรมสรรพสามิตใช้อัตราภาษีย่านร้อยละ ๒๕ รายได้ภาษีจะหายไปจำนวนประมาณ ๑,๐๐๐ - ๒,๐๐๐ ล้านบาท แต่ในกรณีใช้อัตราภาษีย่านร้อยละ ๔๒ รายได้การจัดเก็บภาษีจะเพิ่มขึ้น

เป็นจำนวนประมาณ ๕,๐๐๐ ล้านบาท ในสมมติฐานที่ประมาณการขายมีจำนวนเท่าเดิมสำหรับการจัดเก็บรายได้ภาษีบุหรี่ซิการ์เรต ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๖๐ จนถึงปัจจุบัน มีแนวโน้มลดลง แม้ว่าจะไม่มีการปรับอัตราภาษีหรือการปรับราคาขายปลีกบุหรี่ ซึ่งรายได้ภาษีบุหรี่ซิการ์เรตส่วนใหญ่มาจากบุหรี่ที่มีราคาอยู่ในระดับ (Tier) ล่าง โดยในปี พ.ศ. ๒๕๖๖ มีรายได้จากการจัดเก็บภาษีบุหรี่ใน Tier ล่าง อยู่ที่ร้อยละ ๙๑.๗๓ และ Tier บน อยู่ที่ร้อยละ ๘.๒๗ ซึ่งแนวโน้มที่ปริมาณบุหรี่ใน Tier บน จะแย่งส่วนแบ่งตลาดบุหรี่ใน Tier ล่าง ต่ำกว่าร้อยละ ๕ หากในอนาคตมีการปรับอัตราภาษีบุหรี่ซิการ์เรต เป็นแบบอัตราเดียว (Single Rate) ซึ่งกรมสรรพสามิตได้จัดทำสมมติฐานแนวทางการกำหนดอัตราภาษี และผลกระทบทางรายได้ภาษีไว้ดังนี้

- แนวทางที่ ๑ คือ อัตราภาษีตามมูลค่า ร้อยละ ๒๕ ตามปริมาณ ๑.๒๕ บาทต่อมวน ซึ่งจะทำให้รายได้ภาษีลดลง ประมาณ ๑,๒๖๘ ล้านบาทต่อปี

- แนวทางที่ ๒ คือ อัตราภาษีตามมูลค่า ร้อยละ ๒๕ ตามปริมาณ ๑.๓๐ บาทต่อมวน ซึ่งจะทำให้รายได้ภาษีลดลง ประมาณ ๑,๐๕๕ ล้านบาทต่อปี

- แนวทางที่ ๓ คือ อัตราภาษีตามมูลค่า ร้อยละ ๓๐ ตามปริมาณ ๑.๒๕ บาทต่อมวน ซึ่งจะทำให้รายได้ภาษีลดลง ประมาณ ๔๙๐ ล้านบาทต่อปี

- แนวทางที่ ๔ คือ อัตราภาษีตามมูลค่า ร้อยละ ๓๐ ตามปริมาณ ๑.๓๐ บาทต่อมวน ซึ่งจะทำให้รายได้ภาษีลดลง ประมาณ ๕๒๐ ล้านบาทต่อปี

- แนวทางที่ ๕ คือ อัตราภาษีตามมูลค่า ร้อยละ ๔๒ ตามปริมาณ ๑.๒๕ บาทต่อมวน ซึ่งจะทำให้รายได้ภาษีลดลง ประมาณ ๑,๔๔๒ ล้านบาทต่อปี

- แนวทางที่ ๖ คือ อัตราภาษีตามมูลค่า ร้อยละ ๒๐ ตามปริมาณ ๑.๒๐ บาทต่อมวน ซึ่งจะทำให้รายได้ภาษีลดลง ประมาณ ๓,๐๕๕ ล้านบาทต่อปี

โดยกรมสรรพสามิตเห็นว่า แนวทางที่ ๓ เป็นแนวทางที่เหมาะสมที่สุด เนื่องจากเป็นแนวทางที่มีผลกระทบทางรายได้ภาษีติดลบน้อยที่สุด ประกอบกับหากเลือกแนวทางนี้แล้ว การยาสูบแห่งประเทศไทยจะสามารถดำเนินงานให้มีกำไรและมีรายได้เพียงพอที่จะสามารถเพิ่มโควตาซื้อใบยาสูบจากเกษตรกรผู้เพาะปลูกยาสูบได้

ข้อมูลการเปรียบเทียบโครงสร้างภาษีสรรพสามิตบุหรี่

กรณีที่มีการเสนอให้กรมสรรพสามิตพิจารณาปรับอัตราภาษีสรรพสามิตใหม่ เพื่อเป็นการช่วยเหลือเกษตรกรและการยาสูบแห่งประเทศไทย โดยการเปลี่ยนกลับไปใช้โครงสร้างอัตราภาษีในรูปแบบเดิมเหมือนกับปี พ.ศ. ๒๕๖๐ คือ ให้จัดเก็บภาษีตามมูลค่าแบบ ๒ อัตรา (2-Tier) ในอัตราร้อยละ ๒๐ ของราคาขายปลีกแนะนำของละไม่เกิน ๖๐ บาท และในอัตราร้อยละ ๔๐ ของราคาขายปลีกแนะนำที่เกินของละ ๖๐ บาท นั้น

กรมสรรพสามิตได้ทำการเปรียบเทียบโครงสร้างราคาขายปลีกของบุหรี่ยี่ห้อ A หากมีการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างภาษีสรรพสามิตยาสูบ (บุหรี่ยี่ห้อเรต) ออกเป็น ๒ กรณี ดังนี้

๑) กรณีปรับเพิ่มอัตรการจัดเก็บภาษีจาก Tier ๖๐ เป็น Tier ๗๒ คือ การปรับเพิ่มอัตรการจัดเก็บภาษีตามมูลค่าจากเดิมในอัตราร้อยละ ๒๐ ของราคาขายปลีกแนะนำของละไม่เกิน ๖๐ บาท เป็นร้อยละ ๒๕ ของราคาขายปลีกแนะนำของละไม่เกิน ๗๒ บาท และในอัตราร้อยละ ๔๐

ของราคาขายปลีกแนะนำที่เกินของละ ๖๐ บาท เป็นร้อยละ ๔๒ ของราคาขายปลีกแนะนำที่เกินของละ ๗๒ บาท

ข้อมูลราคาขายปลีกของบุหรี่ยี่ห้อ A เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๖๐ ที่มีการจัดเก็บภาษี Tier ๖๐ โดยมีต้นทุน ประมาณ ๒.๘๒ บาทต่อซอง ค่าบริหารจัดการ ประมาณ ๔๖.๖๖ บาทต่อซอง ภาษีสรรพสามิต (ตามปริมาณ) ประมาณ ๒๔ บาทต่อซอง ภาษีสรรพสามิต (ตามมูลค่า) ประมาณ ๑๑.๒๑ บาทต่อซอง กำไร ประมาณ ๖.๕๙ บาทต่อซอง และราคาขาย ประมาณ ๖๐ บาทต่อซอง

หากปรับเพิ่มอัตราการจัดเก็บภาษีจาก Tier ๖๐ เป็น Tier ๗๒ จะทำให้โครงสร้างราคาขายปลีกของบุหรี่ยี่ห้อ A มีต้นทุนเพิ่มขึ้น ประมาณ ๕.๘๕ บาทต่อซอง ค่าบริหารจัดการเพิ่มขึ้น ประมาณ ๕๓.๒๙ บาทต่อซอง ภาษีสรรพสามิต (ตามปริมาณ) เพิ่มขึ้น ประมาณ ๒๕ บาทต่อซอง ภาษีสรรพสามิต (ตามมูลค่า) เพิ่มขึ้น ประมาณ ๑๖.๓๖ บาทต่อซอง กำไรลดลง ประมาณ ๖.๒๘ บาทต่อซอง และราคาขายเพิ่มขึ้น ประมาณ ๗๐ บาทต่อซอง

๒) กรณีปรับลดอัตราการจัดเก็บภาษีจาก Tier ๗๒ เป็น Tier ๖๐ คือ การปรับลดอัตราการจัดเก็บภาษีตามมูลค่าจากอัตราร้อยละ ๒๕ ของราคาขายปลีกแนะนำของละไม่เกิน ๗๒ บาท เป็นร้อยละ ๒๐ ของราคาขายปลีกแนะนำของละไม่เกิน ๖๐ บาท และในอัตราร้อยละ ๔๒ ของราคาขายปลีกแนะนำที่เกินของละ ๗๒ บาท เป็นร้อยละ ๔๐ ของราคาขายปลีกแนะนำที่เกินของละ ๖๐ บาท

ข้อมูลราคาขายปลีกของบุหรี่ยี่ห้อ A ปีปัจจุบันที่มีการจัดเก็บภาษี Tier ๗๒ โดยมีต้นทุน ประมาณ ๕.๘๕ บาทต่อซอง ค่าบริหารจัดการ ประมาณ ๕๓.๒๙ บาทต่อซอง ภาษีสรรพสามิต (ตามปริมาณ) ประมาณ ๒๕ บาทต่อซอง ภาษีสรรพสามิต (ตามมูลค่า) ประมาณ ๑๖.๓๖ บาทต่อซอง กำไร ประมาณ ๖.๒๘ บาทต่อซอง และราคาขาย ประมาณ ๗๐ บาทต่อซอง

หากปรับลดอัตราการจัดเก็บภาษีจาก Tier ๗๒ เป็น Tier ๖๐ เหมือนเดิม จะทำให้โครงสร้างราคาขายปลีกของบุหรี่ยี่ห้อ A มีต้นทุน ประมาณ ๕.๘๕ บาทต่อซอง ค่าบริหารจัดการลดลง ประมาณ ๔๖.๐๘ บาทต่อซอง ภาษีสรรพสามิต (ตามปริมาณ) ลดลง ประมาณ ๒๔ บาทต่อซอง ภาษีสรรพสามิต (ตามมูลค่า) ลดลง ประมาณ ๑๑.๒๑ บาทต่อซอง กำไรลดลง ประมาณ ๔.๑๕ บาทต่อซอง (ซึ่งจะต้องปรับกำไรลดลง ประมาณ ๒ บาทต่อซอง เพื่อให้สามารถกำหนดราคาขาย ประมาณ ๖๐ บาทต่อซองได้) และราคาขายลดลง ประมาณ ๖๐ บาทต่อซอง

ข้อมูลอัตราความยืดหยุ่นของอุปสงค์ต่อราคาของบุหรี่ในต่างประเทศ (Price Elasticity of Demand) ได้แก่ ประเทศในกลุ่มสหราชอาณาจักร อยู่ระหว่าง -๐.๓๕ ถึง -๐.๗๘ ประเทศอินเดีย อยู่ระหว่าง -๐.๒๖ ถึง -๐.๘๓ ประเทศในเครือสหภาพยุโรป อยู่ระหว่าง -๐.๔ ถึง -๐.๘ ประเทศสหรัฐอเมริกา อยู่ระหว่าง -๐.๒๕ ถึง -๐.๕๐ และสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนจีน อยู่ที่ -๐.๕ ซึ่งตามข้อมูลข้างต้นจะพบว่าความยืดหยุ่นของอุปสงค์ต่อราคาของบุหรี่ของแต่ละประเทศ จะอยู่ในอัตราที่ไม่แตกต่างกันมาก ในขณะที่ประเทศไทยนั้นอัตราความยืดหยุ่นของอุปสงค์ต่อราคาของบุหรี่จะไม่มีผลคล้อยคลึงกับประเทศต่าง ๆ จึงส่งผลต่อกรณีเมื่อราคาบุหรี่ยี่ห้อ A มีการขึ้นลง จะส่งผลกระทบต่ออื่นที่ค่อนข้างรุนแรงกว่าประเทศอื่น ๆ

ทั้งนี้ หากต้องการให้อัตราภาษีบุหรี่เป็นไปตามความเห็นของคณะอนุกรรมการ ที่เห็นควรให้มีการพิจารณาเปลี่ยนกลับไปใช้โครงสร้างอัตราภาษีในรูปแบบเดิมเหมือนกับปี พ.ศ. ๒๕๖๐

ซึ่งเป็นอัตราภาษีตามมูลค่าแบบอัตราเดียว (1-Tier) กรมสรรพสามิตได้พิจารณาเปรียบเทียบแนวทางการปรับโครงสร้างภาษีบุหรี่ใหม่ ทั้งหมด ๗ แนวทาง ดังนี้

แนวทางที่ ๑ อัตราภาษีบุหรี่ จัดเก็บภาษีตามมูลค่าง่ายละ ๒๕ ของราคาขายปลีกแนะนำ และจัดเก็บภาษีตามปริมาณอัตรา ๑.๒๕ บาทต่อมวน เมื่อเปรียบเทียบตัวอย่างบุหรี่ยี่ห้อ A Tier ล่าง ซึ่งมีค่าความยืดหยุ่นของอุปสงค์ต่อราคาของบุหรี่ อยู่ที่ -๒.๗๐ กรณีราคาต่อซอง ๗๐ บาท จะมีภาระภาษีต่อซอง ๔๑.๓๖ บาท และ บุหรี่ยี่ห้อ B Tier บน ซึ่งมีค่าความยืดหยุ่นของอุปสงค์ต่อราคาของบุหรี่ อยู่ที่ -๔.๙๑ กรณีราคาต่อซอง ๑๐๕ บาท จะมีภาระภาษีต่อซอง ๔๙.๕๓ บาท เมื่อคำนวณภาพรวมอุตสาหกรรมยาสูบ พบว่ารายได้ภาษีจะลดลง ๑,๒๖๘.๒๙ ล้านบาทต่อปี

แนวทางที่ ๒ อัตราภาษีบุหรี่ จัดเก็บภาษีตามมูลค่าง่ายละ ๒๕ ของราคาขายปลีกแนะนำ และจัดเก็บภาษีตามปริมาณอัตรา ๑.๓๐ บาทต่อมวน เมื่อเปรียบเทียบตัวอย่างบุหรี่ยี่ห้อ A Tier ล่าง ซึ่งมีค่าความยืดหยุ่นของอุปสงค์ต่อราคาของบุหรี่ อยู่ที่ -๒.๗๐ กรณีราคาต่อซอง ๗๑ บาท จะมีภาระภาษีต่อซอง ๔๒.๖๕ บาท และ บุหรี่ยี่ห้อ B Tier บน ซึ่งมีค่าความยืดหยุ่นของอุปสงค์ต่อราคาของบุหรี่ อยู่ที่ -๔.๙๑ กรณีราคาต่อซอง ๑๐๕ บาท จะมีภาระภาษีต่อซอง ๕๐.๕๓ บาท เมื่อคำนวณภาพรวมอุตสาหกรรมยาสูบ พบว่าปริมาณรวมการจำหน่ายบุหรีลดลง ๓๕.๕๕ ล้านซองต่อปี รายได้ภาษีจะลดลง ๑,๐๕๔.๙๑ ล้านบาทต่อปี

แนวทางที่ ๒.๑ อัตราภาษีบุหรี่ จัดเก็บภาษีตามมูลค่าง่ายละ ๒๕ ของราคาขายปลีกแนะนำ และจัดเก็บภาษีตามปริมาณอัตรา ๑.๓๐ บาทต่อมวน ซึ่งมีค่าความยืดหยุ่นของอุปสงค์ต่อราคาของบุหรีคงที่ เมื่อเปรียบเทียบตัวอย่างบุหรี่ยี่ห้อ A Tier ล่าง กรณีราคาต่อซอง ๗๑ บาท จะมีภาระภาษีต่อซอง ๔๒.๖๕ บาท และ บุหรี่ยี่ห้อ B Tier บน กรณีราคาต่อซอง ๑๐๕ บาท จะมีภาระภาษีต่อซอง ๕๐.๕๓ บาท เมื่อคำนวณภาพรวมอุตสาหกรรมยาสูบ พบว่ารายได้ภาษีเพิ่มขึ้น ๔๖๔.๖๐ ล้านบาทต่อปี

แนวทางที่ ๒.๒ อัตราภาษีบุหรี่ จัดเก็บภาษีตามมูลค่าง่ายละ ๒๕ ของราคาขายปลีกแนะนำ และจัดเก็บภาษีตามปริมาณอัตรา ๑.๓๐ บาทต่อมวน ซึ่งมีค่าความยืดหยุ่นของอุปสงค์ต่อราคาของบุหรีคงที่ เมื่อเปรียบเทียบตัวอย่างบุหรี่ยี่ห้อ A Tier ล่าง กรณีราคาต่อซอง ๗๒ บาท จะมีภาระภาษีต่อซอง ๔๒.๘๒ บาท และ บุหรี่ยี่ห้อ B Tier บน กรณีราคาต่อซอง ๑๐๕ บาท จะมีภาระภาษีต่อซอง ๕๐.๕๓ บาท เมื่อคำนวณภาพรวมอุตสาหกรรมยาสูบ พบว่ารายได้ภาษีเพิ่มขึ้น ๖๘๗.๓๐ ล้านบาทต่อปี

แนวทางที่ ๓ อัตราภาษีบุหรี่ จัดเก็บภาษีตามมูลค่าง่ายละ ๓๐ ของราคาขายปลีกแนะนำ และจัดเก็บภาษีตามปริมาณอัตรา ๑.๒๕ บาทต่อมวน เมื่อเปรียบเทียบตัวอย่างบุหรี่ยี่ห้อ A Tier ล่าง ซึ่งมีค่าความยืดหยุ่นของอุปสงค์ต่อราคาของบุหรี อยู่ที่ -๒.๗๐ กรณีราคาต่อซอง ๗๔ บาท จะมีภาระภาษีต่อซอง ๔๕.๗๘ บาท และ บุหรี่ยี่ห้อ B Tier บน ซึ่งมีค่าความยืดหยุ่นของอุปสงค์ต่อราคาของบุหรี อยู่ที่ -๔.๙๑ กรณีราคาต่อซอง ๑๐๕ บาท จะมีภาระภาษีต่อซอง ๕๔.๔๔ บาท เมื่อคำนวณภาพรวมอุตสาหกรรมยาสูบ พบว่าปริมาณรวมการจำหน่ายบุหรีลดลง ๑๑๖.๘๐ ล้านซองต่อปี รายได้ภาษีจะลดลง ๔๘๙.๕๖ ล้านบาทต่อปี

แนวทางที่ ๔ อัตราภาษีบุหรี่ จัดเก็บภาษีตามมูลค่าง่ายละ ๓๐ ของราคาขายปลีกแนะนำ และจัดเก็บภาษีตามปริมาณอัตรา ๑.๓๐ บาทต่อมวน เมื่อเปรียบเทียบตัวอย่างบุหรี่ยี่ห้อ A

Tier ล่าง ซึ่งมีค่าความยืดหยุ่นของอุปสงค์ต่อราคาของบุหรี อยู่ที่ -๒.๗๐ กรณีราคาต่อซอง ๗๕ บาท จะมีภาระภาษีต่อซอง ๔๗.๑๓ บาท และ บุหรียี่ห้อ B Tier บน ซึ่งมีค่าความยืดหยุ่นของอุปสงค์ต่อราคาของบุหรี อยู่ที่ -๔.๙๑ กรณีราคาต่อซอง ๑๐๕ บาท จะมีภาระภาษีต่อซอง ๕๕.๔๔ บาท เมื่อคำนวณภาพรวมอุตสาหกรรมยาสูบ พบว่าปริมาณรวมการจำหน่ายบุหรีลดลง ๑๕๒.๒๙ ล้านซองต่อปี รายได้ภาษีจะลดลง ๕๑๘.๔๖ ล้านบาทต่อปี

แนวทางที่ ๕ อัตราภาษีบุหรี จัดเก็บภาษีตามมูลค้ำร้อยละ ๔๒ ของราคาขายปลีกแนะนำ และจัดเก็บภาษีตามปริมาณอัตรา ๑.๒๕ บาทต่อมวน เมื่อเปรียบเทียบตัวอย่างบุหรียี่ห้อ A Tier ล่าง ซึ่งมีค่าความยืดหยุ่นของอุปสงค์ต่อราคาของบุหรี อยู่ที่ -๒.๗๐ กรณีราคาต่อซอง ๘๔ บาท จะมีภาระภาษีต่อซอง ๕๗.๙๗ บาท และ บุหรียี่ห้อ B Tier บน ซึ่งมีค่าความยืดหยุ่นของอุปสงค์ต่อราคาของบุหรี อยู่ที่ -๔.๙๑ กรณีราคาต่อซอง ๑๐๕ บาท จะมีภาระภาษีต่อซอง ๖๖.๒๑ บาท เมื่อคำนวณภาพรวมอุตสาหกรรมยาสูบ พบว่าปริมาณรวมการจำหน่ายบุหรีลดลง ๓๙๖.๙๗ ล้านซองต่อปี รายได้ภาษีจะลดลง ๑,๔๔๑.๗๒ ล้านบาทต่อปี

แนวทางที่ ๖ อัตราภาษีบุหรี จัดเก็บภาษีตามมูลค้ำร้อยละ ๒๕ ของราคาขายปลีกแนะนำ และจัดเก็บภาษีตามปริมาณอัตรา ๑.๒๐ บาทต่อมวน เมื่อเปรียบเทียบตัวอย่างบุหรียี่ห้อ A Tier ล่าง ซึ่งมีค่าความยืดหยุ่นของอุปสงค์ต่อราคาของบุหรี อยู่ที่ -๒.๗๐ กรณีราคาต่อซอง ๖๙ บาท จะมีภาระภาษีต่อซอง ๔๐.๐๖ บาท และ บุหรียี่ห้อ B Tier บน ซึ่งมีค่าความยืดหยุ่นของอุปสงค์ต่อราคาของบุหรี อยู่ที่ -๔.๙๑ กรณีราคาต่อซอง ๑๐๕ บาท จะมีภาระภาษีต่อซอง ๔๘.๕๓ บาท เมื่อคำนวณภาพรวมอุตสาหกรรมยาสูบ พบว่าปริมาณรวมการจำหน่ายบุหรีเพิ่มขึ้น ๓๕.๔๓ ล้านซองต่อปี แต่รายได้ภาษีจะลดลง ๑,๕๗๓.๕๑ ล้านบาทต่อปี

แนวทางที่ ๗ อัตราภาษีบุหรี จัดเก็บภาษีตามมูลค้ำร้อยละ ๒๐ ของราคาขายปลีกแนะนำ และจัดเก็บภาษีตามปริมาณอัตรา ๑.๒๐ บาทต่อมวน เมื่อเปรียบเทียบตัวอย่างบุหรียี่ห้อ A Tier ล่าง ซึ่งมีค่าความยืดหยุ่นของอุปสงค์ต่อราคาของบุหรี อยู่ที่ -๒.๗๐ กรณีราคาต่อซอง ๖๕ บาท จะมีภาระภาษีต่อซอง ๔๐.๐๖ บาท และ บุหรียี่ห้อ B Tier บน ซึ่งมีค่าความยืดหยุ่นของอุปสงค์ต่อราคาของบุหรี อยู่ที่ -๔.๙๑ กรณีราคาต่อซอง ๑๐๕ บาท จะมีภาระภาษีต่อซอง ๔๓.๖๓ บาท เมื่อคำนวณภาพรวมอุตสาหกรรมยาสูบ พบว่าปริมาณรวมการจำหน่ายบุหรีเพิ่มขึ้น ๑๕๒.๑๗ ล้านซองต่อปี แต่รายได้ภาษีจะลดลง ๓,๐๕๕.๘๓ ล้านบาทต่อปี

แนวทางที่ ๗.๑ อัตราภาษีบุหรี จัดเก็บภาษีตามมูลค้ำร้อยละ ๒๐ ของราคาขายปลีกแนะนำ และจัดเก็บภาษีตามปริมาณอัตรา ๑.๒๐ บาทต่อมวน ซึ่งมีค่าความยืดหยุ่นของอุปสงค์ต่อราคาของบุหรีที่ได้รับผลกระทบจากบุหรีหนีภาษีจำนวนประมาณ ๒๓๐ ล้านซองหรือคิดเป็นร้อยละ ๑๗ เมื่อเปรียบเทียบตัวอย่างบุหรียี่ห้อ A Tier ล่าง กรณีราคาต่อซอง ๖๕ บาท จะมีภาระภาษีต่อซอง ๓๖.๐๘ บาท และ บุหรียี่ห้อ B Tier บน กรณีราคาต่อซอง ๑๐๕ บาท จะมีภาระภาษีต่อซอง ๔๓.๖๓ บาท เมื่อคำนวณภาพรวมอุตสาหกรรมยาสูบ พบว่าปริมาณรวมการจำหน่ายบุหรีเพิ่มขึ้น ๒๓๖.๔๙ ล้านซองต่อปี

ทั้งนี้ กรมสรรพสามิตเห็นว่าแนวทางที่ ๒.๒ เป็นแนวทางที่เหมาะสมที่สุด เนื่องจากเป็นแนวทางที่มีผลกระทบทางรายได้ภาษีติดลบน้อยที่สุด ประกอบกับหากเลือกแนวทางนี้ การยาสูบแห่งประเทศไทยจะสามารถดำเนินงานให้มีกำไรและมีรายได้เพียงพอที่จะสามารถเพิ่มโควตารับซื้อ

ใบยาสูบจากเกษตรกรผู้เพาะปลูกยาสูบได้ อย่างไรก็ตาม ฝ่ายนโยบายของกรมสรรพสามิตอยู่ระหว่างเร่งดำเนินการพิจารณาหาแนวทางที่เหมาะสมที่สุดต่อไป

ข้อมูลการปราบปรามบุหรีผิดกฎหมายของกรมสรรพสามิต

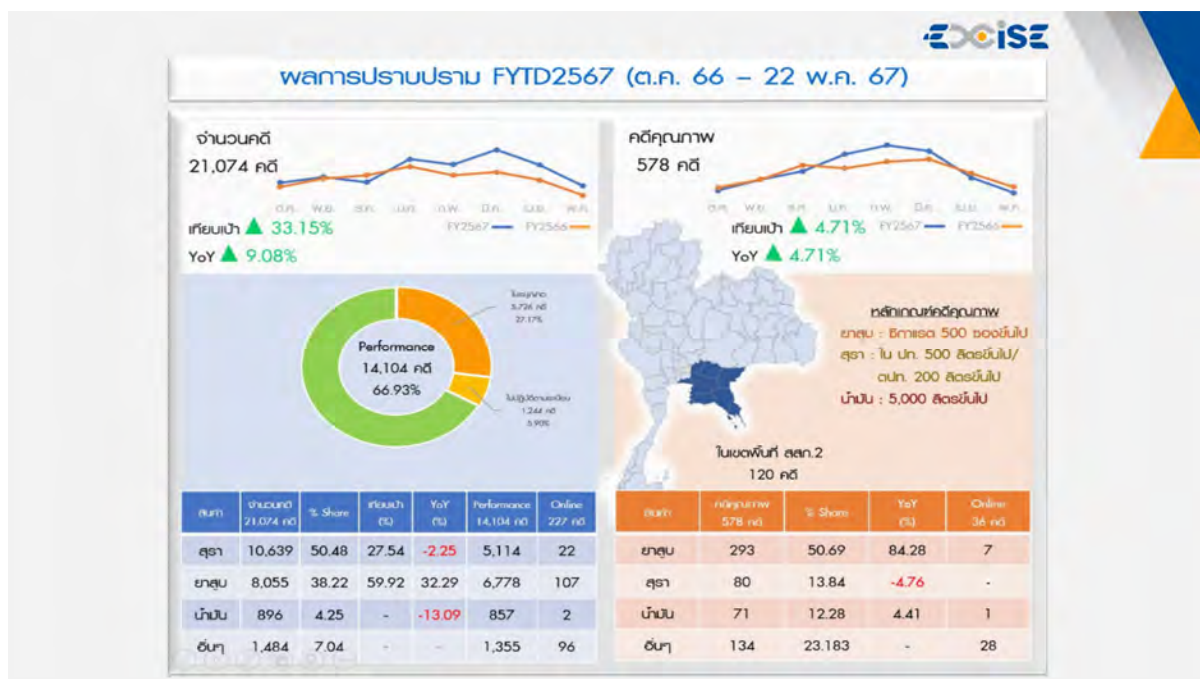
กรมสรรพสามิตชี้แจงว่า มีนโยบายเร่งด่วนในการป้องกันและปราบปรามการลักลอบนำเข้าบุหรีผิดกฎหมายร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานตำรวจแห่งชาติ บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด เป็นต้น รวมทั้งการนำระบบออนไลน์มาใช้ในการสืบสวนหาข่าวการซื้อขายบุหรีผิดกฎหมาย ตลอดจนการตัดตอนเส้นทางในการขนส่งบุหรีผิดกฎหมายเข้ามาทางบริเวณพื้นที่ภาคใต้ เพื่อดำเนินการควบคู่กับการปรับปรุงโครงสร้างภาษีสรรพสามิตยาสูบใหม่ และในปี พ.ศ. ๒๕๖๖ มีจำนวนคดีความผิดที่เกี่ยวข้องกับยาสูบและจับกุมได้ ประมาณ ๘,๔๘๙ คดี ซึ่งเป็นคดีที่สืบผ่านระบบออนไลน์ จำนวน ๒๐๐ คดี (คิดเป็นร้อยละ ๒) มีการเปรียบเทียบปรับไปแล้ว จำนวน ๒๓๑ ล้านบาท และได้นำส่งเป็นรายได้แผ่นดิน จำนวน ๑๓๘ ล้านบาท รวมทั้งมีการตรวจยึดของกลางบุหรีเถื่อนในประเทศและต่างประเทศได้ จำนวน ๑,๔๐๐,๐๐๐ ซอง โดยในปัจจุบันมีการลักลอบจำหน่ายบุหรีเถื่อนบนแพลตฟอร์มออนไลน์เป็นจำนวนมาก ซึ่งกรมสรรพสามิตได้เร่งขยายผลการจับกุมเครือข่ายลักลอบขนส่งบุหรีเถื่อนรายใหญ่ เพื่อเป็นการป้องกันและตัดตอนการซื้อขายและการขนส่งบุหรีเถื่อน โดยมีการประสานบริษัทขนส่งเอกชน และบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด เพื่อลงนามข้อตกลงระหว่างกันในการขอตรวจสอบสินค้า เนื่องจากปัจจุบันการขายสินค้าออนไลน์จะใช้บริการขนส่งจากบริษัทขนส่งเอกชน และบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด

ผลการปราบปราม (สินค้ายาสูบ) ทั่วประเทศ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566-2567

สินค้ายาสูบ	ผลการปราบปราม	
	ปีงบ 67 (ต.ค. - 22 พ.ค.)	ปีงบ 66 (ต.ค. - ก.ย.)
จำนวนคดี (ราย)	8,055	8,489
ค่าปรับและประมาณการค่าปรับ (ล้านบาท)	1,865.41	840.91
จำนวนสินค้าของกลาง :		
ในประเทศ (ซอง)	210,444	76,224
ต่างประเทศ (ซอง)	1,654,430	1,420,737

ภาพที่ ๙ แผนภาพแสดงผลการปราบปราม (สินค้ายาสูบ) ทั่วประเทศ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๖๗

ภาพที่ ๑๐ แผนภาพแสดงผลการปราบปราม ปี พ.ศ. ๒๕๖๗ (ต.ค. ๖๖ - ๒๒ พ.ค. ๖๗)

ข้อมูลการจัดเก็บภาษีสรรพสามิตยาเส้น

การจัดเก็บภาษีสรรพสามิตยาเส้นรายได้เริ่มคงที่ตั้งแต่ปี ๒๕๖๓ ซึ่งสามารถจัดเก็บรายได้ภาษีสรรพสามิตยาเส้นประมาณ ๑,๐๐๐ ล้านบาท และสำหรับกรณีที่มีการขอปรับขยายจำนวนการผลิตยาเส้น ซึ่งผู้ประกอบการต้องการให้มีการปรับเพิ่มจากจำนวน ๑๒,๐๐๐ กิโลกรัมต่อปี เป็นจำนวน ๓๐,๐๐๐ หรือ ๕๐,๐๐๐ กิโลกรัมต่อปี นั้น ในกรณีที่มีการปรับเพิ่มขึ้นเป็นจำนวน ๓๐,๐๐๐ หรือ ๓๕,๐๐๐ กิโลกรัมต่อปี จะมีกลุ่มผู้ประกอบการที่ได้รับประโยชน์จากการปรับเพิ่มในอัตราร้อยละ ๕ เท่านั้น ซึ่งจากเดิมที่กรมสรรพสามิตกำหนดจำนวนการผลิตยาเส้น จำนวน ๑๒,๐๐๐ กิโลกรัมต่อปี เพื่อเป็นการช่วยเหลือผู้ประกอบการรายย่อย ซึ่งมีสัดส่วนอยู่ประมาณร้อยละ ๙๐ หากพิจารณาปรับเพิ่มเป็น ๓๐,๐๐๐ - ๕๐,๐๐๐ กิโลกรัมต่อปี จะส่งผลต่อผู้ประกอบการขนาดกลางจะไม่ใช้กลุ่มผู้ประกอบการรายย่อยแต่อย่างใด

กรณีประเด็นการพิจารณาปรับขยายจำนวนการผลิตยาเส้นเพิ่มขึ้นจากเดิม เพื่อให้ความช่วยเหลือเกษตรกรและกลุ่มอุตสาหกรรมยาเส้นที่มีทุนน้อยในพื้นที่ต่างจังหวัด โดยอาจจะเพิ่มขึ้นจากเดิม ๑๒,๐๐๐ กิโลกรัมต่อปี เป็นจำนวน ๒๐,๐๐๐ หรือ ๒๕,๐๐๐ กิโลกรัมต่อปี นั้น จากสถิติข้อมูลปริมาณการชำระภาษีและรายได้ภาษีปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ พบว่า มีจำนวนผู้ประกอบการยาเส้น จำนวนทั้งสิ้น ๑,๐๕๔ ราย ประกอบด้วยผู้ประกอบการยาเส้นรายย่อยที่มีปริมาณการผลิตต่อปีไม่เกิน ๑๒,๐๐๐ กิโลกรัมต่อปี จำนวน ๙๗๐ ราย คิดเป็นร้อยละ ๙๒.๐๓ ส่วนผู้ประกอบการยาเส้นรายใหญ่ ที่มีปริมาณการผลิตต่อปีตั้งแต่ ๑๒,๐๐๑ - ๓๕,๐๐๐ กิโลกรัมต่อปี มีจำนวน ๕๐ ราย คิดเป็นร้อยละ ๔.๗๕ และผู้ประกอบการยาเส้นรายใหญ่ ที่มีปริมาณการผลิตต่อปีตั้งแต่ ๓๕,๐๐๑ กิโลกรัมต่อปี ขึ้นไป มีจำนวน ๓๔ ราย คิดเป็นร้อยละ ๓.๒๓ ซึ่งกรมสรรพสามิตเห็นว่า หากมีการปรับขยายจำนวนการผลิตยาเส้นเพิ่มขึ้นจาก ไม่เกิน ๑๒,๐๐๐ กิโลกรัมต่อปี เป็นไม่เกิน ๓๕,๐๐๐ อาจจะเป็นการเอื้อประโยชน์ให้แก่ผู้ประกอบการรายใหญ่เพียงกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งเท่านั้น

แนวทางการปรับโครงสร้างภาษียาเส้น

สถิติข้อมูลปริมาณการชำระภาษีและรายได้ภาษีปีงบประมาณ 2566

	ช่วงปริมาณ	จำนวน ผบก.		ร้อยละ	ปริมาณยาเส้น		ร้อยละ	รายได้ภาษี		ร้อยละ
	(กิโลกรัม)	(ราย)	ร้อยละ		(กิโลกรัม)	ร้อยละ		(ล้านบาท)	ร้อยละ	
<12,000 กก.ต่อปี	0-10,000	858	81.40	92.03	1,050,079.34	7.86	17.67	26.25	2.42	5.45
	10,001 - 12,000	112	10.63		1,310,806.62	9.81		32.77	3.02	
>12,000 กก.ต่อปี	12,001-20,000	26	2.47	3.42	400,241.63	3.00	4.65	16.62	1.53	2.74
	20,001-25,000	10	0.95		221,110.00	1.65		13.11	1.21	
	25,001-30,000	7	0.66	1.33	186,875.00	1.40	3.13	12.39	1.14	2.69
	30,001 - 35,000	7	0.66		231,038.00	1.73		16.80	1.55	
	35,001 ขึ้นไป	34	3.23	3.23	9,962,636.16	74.56	74.56	965.66	89.12	89.12
GRAND TOTAL		1,054	100.00	100.00	13,362,786.75	100.00	100.00	1,083.61	100.00	100.00

- ปัจจุบันจำนวนผู้ประกอบการรายย่อย จำนวน 970 ราย คิดเป็น 92.03% ของผู้ประกอบการยาเส้นทั้งหมด (ปริมาณการผลิตต่อปีไม่เกิน 12,000 กิโลกรัมต่อปี) ชำระภาษีในอัตราภาษีตามปริมาณ 25 บาท/ กิโลกรัม ซึ่งเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของกรมฯ ในการกำหนดอัตราภาษีที่แตกต่างกับตามปริมาณการผลิตต่อปี เพื่อแบ่งเบาภาระของผู้ประกอบการรายย่อย
- ดังนั้น การขยายช่วงปริมาณการผลิตต่อปี ตั้งแต่ 12,001-35,000 กิโลกรัมต่อปี อาจจะเป็นการให้ประโยชน์แก่ผู้ประกอบการรายใหญ่เพียงกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งเท่านั้น จำนวน 50 ราย คิดเป็น 4.75% ของผู้ประกอบการยาเส้นทั้งหมด

ภาพที่ ๑๑ แผนภาพแสดงแนวทางการปรับโครงสร้างภาษียาเส้น

ทั้งนี้ ฝ่ายนโยบายของกรมสรรพสามิตอยู่ระหว่างเร่งดำเนินการพิจารณาหาแนวทางที่เหมาะสมที่สุด

๒.๒.๕ กรมศุลกากร

กรมศุลกากรได้นำเสนอข้อมูลสถิติการนำเข้าบุหรี่และยาสูบในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ และ พ.ศ. ๒๕๖๖ ดังนี้

๑) ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕

- การนำเข้าบุหรี่ มูลค่า ๗,๗๔๘,๔๔๒,๑๐๗ บาท
- การนำเข้ายาสูบ มูลค่า ๑,๐๓๘,๘๖๘,๙๑๕ บาท

๒) ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖

- การนำเข้าบุหรี่ มูลค่า ๗,๒๘๖,๗๘๓,๕๓๔ บาท
- การนำเข้ายาสูบ มูลค่า ๑๑๘,๓๙๐,๗๗๑ บาท

สถิติการส่งออกบุหรี่และยาสูบในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ และ พ.ศ. ๒๕๖๖ ดังนี้

๑) ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕

- การส่งออกบุหรี่ มูลค่า ๔,๑๙๕,๕๖๖,๔๐๙ บาท
- การส่งออกยาสูบ มูลค่า ๙๔๙,๙๓๗,๘๗๗ บาท

๒) ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖

- การส่งออกบุหรี่ มูลค่า ๔,๒๓๗,๗๐๔,๒๓๐ บาท
- การส่งออกยาสูบ มูลค่า ๒๖๒,๙๖๕,๕๒๒ บาท

สถิติการนำเข้าบุหรี่และยาสูบผ่านแดนในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ และ พ.ศ. ๒๕๖๖ ดังนี้

๑) ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕

- บุหรี่ มูลค่า ๑๐๖,๘๒๘,๒๑๙.๔๑ บาท
- ยาสูบ มูลค่า ๙๖๙,๓๖๐.๕๐ บาท

๒) ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖

- บุหรี่ มูลค่า ๑๓๑,๒๓๘,๑๔๖.๔๙ บาท
- ยาสูบ มูลค่า ๑๗,๔๑๘,๖๑๘.๔๐ บาท

ผลการจับกุมบุหรี่ ยาสูบและบุหรี่ไฟฟ้า ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ และ พ.ศ. ๒๕๖๖ ดังนี้

๑) ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕

- บุหรี่ จำนวน ๑,๑๖๙ ราย คิดเป็นมูลค่า ๓๐๗.๒๑๐ ล้านบาท
- ยาเส้น จำนวน ๑๘ ราย คิดเป็นมูลค่า ๑๖๔,๐๐๐ ล้านบาท
- บุหรี่ไฟฟ้า จำนวน ๘๐๔ ราย คิดเป็นมูลค่า ๑๕.๗๑๐ ล้านบาท

๒) ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖

- บุหรี่ จำนวน ๑,๗๐๑ ราย คิดเป็นมูลค่า ๑๐๖.๑๔๐ ล้านบาท
- ยาเส้น จำนวน ๒๘ ราย คิดเป็นมูลค่า ๑.๐๖ ล้านบาท
- บุหรี่ไฟฟ้า จำนวน ๔๖๘ ราย คิดเป็นมูลค่า ๙๗.๐๖๐ ล้านบาท

ผลการจับกุมบุหรี่ ยาสูบ และบุหรี่ไฟฟ้า ระหว่างวันที่ ๑ - ๓๐ ตุลาคม ๒๕๖๖ ซึ่งจับกุมบุหรี่ไฟฟ้า จำนวน ๖ ราย เป็นจำนวนของกลาง ๑๑,๒๗๕ ชิ้น คิดเป็นมูลค่าการจับกุม ๑,๙๙๘,๓๗๐ บาท

ผลการจับกุมบุหรี่ ยาสูบ และบุหรี่ไฟฟ้า

รายละเอียดการจับกุมบุหรี่ บุหรี่ไฟฟ้า ยาสูบ และยาเส้น กองสืบสวนและปราบปราม กรมศุลกากร ระหว่างวันที่ ๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๖ ถึง วันที่ ๓๐ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๖			
ประเภท	จำนวนคดี(ราย)	จำนวนของกลาง(ชิ้น)	มูลค่าการจับกุม (บาท)
บุหรี่	-	-	-
บุหรี่ไฟฟ้า	๖	๑๑,๒๗๕	๑,๙๙๘,๓๗๐.๐๐
ยาเส้น	-	-	-
รวม	๖	๑๑,๒๗๕	๑,๙๙๘,๓๗๐.๐๐

ภาพที่ ๑๒ แผนภาพแสดงผลการจับกุมบุหรี่ ยาสูบ และบุหรี่ไฟฟ้า

ทั้งนี้ ตามที่กระทรวงพาณิชย์ได้มีประกาศกระทรวงพาณิชย์ เรื่อง กำหนดให้บารากูและบารากูไฟฟ้าหรือบุหรี่ไฟฟ้าเป็นสินค้าต้องห้ามในการนำเข้ามาในราชอาณาจักร พ.ศ. ๒๕๕๗ และได้มีปัญหาในเรื่องการตีความประกาศดังกล่าวทำให้เกิดช่องว่างของการบังคับใช้กฎหมาย จึงทำให้ช่วงเวลานั้นมีสินค้านี้เข้ามาในประเทศไทยเป็นจำนวนมาก ประกอบกับการสูบบุหรี่ของผู้สูบบุหรี่มีแนวโน้มเปลี่ยนแปลงการสูบบุหรี่จากบุหรี่มวนเป็นบุหรี่ไฟฟ้า จึงทำให้จำนวนผู้สูบบุหรี่ไฟฟ้าเพิ่มมากขึ้น และศุลกากรจะดำเนินการปราบปรามทันที โดยขั้นตอนการจับกุมกรมศุลกากรจะได้รับความร่วมมือกับกรมสรรพสามิตทั้งในพื้นที่และส่วนกลาง รวมถึงหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการปราบปราม

ปัจจุบันการนำเข้าบุหรี่ยี่ห้อจากต่างประเทศ จะต้องเสียอากรขาเข้า ร้อยละ ๖๐ แต่หากเป็นการนำเข้าบุหรี่ยี่ห้อจากประเทศที่ได้รับสิทธิภายใต้ข้อตกลงเขตการค้าเสรีอาเซียน (ASEAN Free Trade Area: AFTA) ซึ่งจะต้องแสดงหนังสือรับรองแหล่งกำเนิดสินค้า (Certificates of Origin) จึงจะได้รับยกเว้นอากรขาเข้า และการนำเข้ายาเส้นจะต้องเสียอากรขาเข้าร้อยละ ๓๐

ข้อมูลการตรวจสอบสินค้านำเข้า

การนำเข้าสินค้าผู้นำเข้าสินค้าต้องมีใบขนสินค้าอิเล็กทรอนิกส์และใบอนุญาตนำเข้าสินค้า ซึ่งในกรณีเอกสารครบถ้วนเจ้าหน้าที่ต้องตรวจสอบสินค้าว่าถูกต้องตามใบขนสินค้าหรือไม่ และการตรวจสอบสินค้ากรมศุลกากรไม่ได้ตรวจทุกตู้คอนเทนเนอร์ โดยกรมศุลกากรได้นำระบบบริหารความเสี่ยงมาใช้ในการกำหนดเงื่อนไขของการตรวจปล่อยสินค้า ซึ่งจะมีการตรวจตู้คอนเทนเนอร์สำหรับสินค้าขาเข้า ประมาณร้อยละ ๒๐ - ๓๐ ของตู้คอนเทนเนอร์ทั้งหมด ในกรณีสินค้าขาออกมีการตรวจตู้คอนเทนเนอร์ ประมาณ ร้อยละ ๕ ของตู้คอนเทนเนอร์ทั้งหมด โดยในการตรวจสินค้านั้นจะใช้เจ้าหน้าที่และเครื่อง X – Ray

กรณีที่กรมศุลกากรได้รับแจ้งหรือพบเห็นการกระทำผิดกฎหมาย เจ้าหน้าที่ศุลกากรจะดำเนินการจัดทำแผนที่แสดงที่ตั้งของร้านค้าที่จำหน่ายบุหรี่ยี่ห้อต่างประเทศไม่มีอากรแสตมป์ เพื่อยื่นขอหมายศาล พร้อมทั้งส่งเจ้าหน้าที่ไปเฝ้าดูความเคลื่อนไหว และหากระหว่างที่กำลังรอหมายศาลอยู่ผู้ต้องสงสัยมีเจตนาขนย้ายของผิดกฎหมายออกจากอาคารที่ตั้ง เจ้าหน้าที่ศุลกากรสามารถดำเนินการเข้าจับกุมตัวได้ทันที และหากตรวจสอบแล้วพบว่าเป็นการกระทำผิดกฎหมายจริง เจ้าหน้าที่จะส่งดำเนินคดีตามกฎหมายต่อไป

บทที่ ๓

การพิจารณาศึกษา เรื่อง แนวทางการแก้ไขปัญหายาสูบและยาเส้นราคาตกต่ำ

๓.๑ สรุปผลการศึกษาวเคราะห์ปัญหายาสูบและยาเส้นราคาตกต่ำ

๓.๑.๑ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

๑) ปัญหาราคายาสูบและยาเส้นตกต่ำ มีสาเหตุจากการยาสูบแห่งประเทศไทยปรับลดปริมาณการรับซื้อใบยาสูบและยาเส้น รวมทั้งการกำหนดโควตาและอัตราในการรับซื้อใบยาสูบจากเกษตรกรถูกรับลดลง ไม่สอดคล้องกับปริมาณการปลูกใบยาสูบของเกษตรกรที่มีเป็นจำนวนมาก ส่งผลให้เกษตรกรผู้เพาะปลูกยาสูบมีรายได้ลดลงไม่เพียงพอต่อการดำเนินชีวิต และต้องแบกรับภาระหนี้สินที่มีอยู่เดิมต่อไป

๒) การปรับอัตราโครงสร้างภาษีสรรพสามิตตามพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. ๒๕๖๐ ซึ่งการปรับขึ้นอัตราภาษีดังกล่าว ส่งผลให้ประกอบกิจการของการยาสูบแห่งประเทศไทยตกต่ำลง และเป็นสาเหตุให้ราคาใบยาสูบและยาเส้นตกต่ำด้วยเช่นกัน

นอกจากนี้ การปรับโครงสร้างอัตราภาษีที่มีความไม่เหมาะสมได้สร้างผลกระทบมากกว่าการสร้างประโยชน์ต่อระบบเศรษฐกิจ เนื่องจากภาครัฐจัดเก็บภาษีได้น้อยลง ในขณะที่จำนวนผู้บริโภคบุหรี่ยังไม่ได้ลดลงอย่างที่คาดการณ์ไว้ ซึ่งกลับกลายเป็นว่าผู้บริโภคเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปบริโภคบุหรี่ยี่ห้อคุณภาพและบุหรี่ยี่ห้อไฟฟ้า โดยพบว่ามีลักลอบนำเข้าและจำหน่ายบุหรี่ยี่ห้อที่ทั้งบุหรี่ยี่ห้อของและบุหรี่ยี่ห้อไฟฟ้าเพิ่มมากขึ้น

๓) ปัญหาด้านกฎหมาย เนื่องจากประเทศไทยยังไม่อนุญาตให้ใช้บุหรี่ยี่ห้อไฟฟ้าได้ ปัจจุบันจึงมีการสนับสนุนให้มีกฎหมายควบคุมและมีการแก้ไขกฎหมายเกี่ยวกับบุหรี่ยี่ห้อไฟฟ้าอย่างเป็นรูปธรรม อย่างไรก็ตาม การสนับสนุนให้มีการแก้ไขกฎหมายดังกล่าวอาจเป็นการส่งเสริมให้สามารถนำเข้าผลิต และครอบครองบุหรี่ยี่ห้อไฟฟ้าได้อย่างถูกกฎหมายมากกว่าการควบคุมการใช้บุหรี่ยี่ห้อไฟฟ้าให้เหมาะสมกับแต่ละกลุ่มเป้าหมาย นอกจากนี้ ยังมีร่างกฎกระทรวงกำหนดส่วนประกอบผลิตภัณฑ์ยาสูบและสารที่เกิดจากการเผาไหม้ของส่วนประกอบผลิตภัณฑ์ยาสูบหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการแจ้งและการออกใบรับรอง และอัตราค่าธรรมเนียม พ.ศ. ซึ่งหนึ่งในสาระสำคัญของร่างกฎกระทรวงดังกล่าว คือ ห้ามการใส่ส่วนประกอบและสารปรุงแต่งทั้งหมดในบุหรี่ยี่ห้อไฟฟ้า โดยเฉพาะเมนทอล ซึ่งหากกฎหมายมีการบังคับใช้ อาจทำให้ยอดจำหน่ายบุหรี่ยี่ห้อของประเทศไทยลดลง และก่อให้เกิดปัญหาบุหรี่ยี่ห้อคุณภาพเพิ่มขึ้น เนื่องจากบุหรี่ยี่ห้อของประเทศไทยหรือบุหรี่ยี่ห้อคุณภาพก็ยังมีส่วนประกอบหรือรสชาตินี้อยู่ ซึ่งอาจทำให้เกษตรกรผู้เพาะปลูกยาสูบโดนปรับลดโควตาซื้อใบยาสูบลงอีก

๔) ต้นทุนปัจจัยการผลิตสูงขึ้น เช่น ค่าปุ๋ย ค่าการขนส่ง และน้ำมันเชื้อเพลิง เป็นต้น ซึ่งแม้ว่าภาครัฐจะให้การช่วยเหลือในอัตราร้อยละ ๕๐ โดยมีการแบ่งจ่ายเป็นจำนวน ๒ ครั้ง แต่มีความล่าช้ามากไม่ทันกับสถานการณ์ในการเยียวยาปัญหาความเดือดร้อนของเกษตรกรผู้เพาะปลูกยาสูบ

๕) เกษตรกรผู้เพาะปลูกยาสูบยังขาดแนวทางสนับสนุนการปลูกพืชเศรษฐกิจอื่น เพื่อทดแทนการปลูกใบยาสูบอาจจะดำเนินการได้ยาก กล่าวคือจะต้องปลูกพืชทดแทนชนิดใดจึงจะประสบความสำเร็จ ประกอบกับแต่ละพื้นที่มีความแตกต่างกันจะต้องปลูกพืชทดแทนชนิดใดจึงจะเหมาะสมกับพื้นที่ที่สามารถสร้างรายได้ให้แก่เกษตรกรใช้ดำรงชีพอย่างเพียงพอและยั่งยืน

๓.๑.๒ ภาคีเครือข่ายชาวไร่ยาสูบแห่งประเทศไทย

ปัจจุบันเกษตรกรผู้เพาะปลูกยาสูบได้ประสบกับปัญหามากมาย ไม่ว่าจะเป็นการที่การยาสูบแห่งประเทศไทยไม่ได้มีการปรับเพิ่มราคาซื้อใบยาสูบเป็นระยะเวลากว่า ๑๐ ปี การรับซื้อใบยาสูบพันธุ์เวอร์จิเนียที่มีการปรับราคาลดลงไปเหลือราคา ๔ บาทต่อกิโลกรัม ในขณะที่ต้นทุนการเพาะปลูกใบยาสูบที่ปรับตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ ๓๐ โดยเพิ่มขึ้นเฉลี่ย ๑๒ บาทต่อกิโลกรัม ตลอดจนปัญหาที่การยาสูบแห่งประเทศไทยลดปริมาณการรับซื้อใบยาสูบในประเทศลงร้อยละ ๕๐ นับจากปี ๒๕๖๐ เป็นต้นมา ซึ่งสาเหตุของปัญหาต่าง ๆ ที่กล่าวมาข้างต้นนั้น ยังมีสาเหตุมาจากการปรับโครงสร้างภาษีสรรพสามิตยาสูบแบบใหม่ตามพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. ๒๕๖๐ ซึ่งส่งผลให้การยาสูบแห่งประเทศไทยมีปริมาณการจำหน่ายบุหรี่ที่ลดลง ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อเกษตรกรชาวไร่ยาสูบและผู้บ่มอัสระจากการปรับลดปริมาณการรับซื้อใบยาสูบและปัญหาปัจจัยการผลิตที่มีราคาสูง แต่ยังไม่มีการมาตรการจากรัฐบาลและการยาสูบแห่งประเทศไทย ในการให้ความช่วยเหลือเงินชดเชยให้กับเกษตรกร ดังนั้น จึงให้รัฐบาลและหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องพิจารณาให้ความช่วยเหลือโดยการปรับราคาซื้อใบยาสูบให้สอดคล้องกับต้นทุนการผลิตที่เพิ่มสูงขึ้น

นอกจากนี้ ยังมีสาเหตุจากการที่ผู้บริโภคเปลี่ยนไปสูบบุหรี่ผิดกฎหมาย ยาเส้น และบุหรี่ไฟฟ้าแทนเนื่องจากมีราคาถูกกว่า และภาคีเครือข่ายชาวไร่ยาสูบแห่งประเทศไทย เห็นว่าการปรับปรุงอัตราภาษียาสูบของกรมสรรพสามิต ไม่ได้ลดแรงจูงใจในการบริโภคยาสูบของประชาชน แต่กลับสร้างผลกระทบต่อผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในหลายมิติ ทำให้เกิดการแข่งขันด้านราคาระหว่างบุหรี่ภายในประเทศและภายนอกประเทศเพิ่มขึ้น ส่งผลกระทบต่อธุรกิจยาสูบ เกษตรกรผู้เพาะปลูกยาสูบและการยาสูบแห่งประเทศไทยเป็นอย่างมาก

๓.๑.๓ สมาคมอนุรักษ์ยาเส้นพื้นเมืองไทย

ในปี พ.ศ. ๒๕๖๐ มีการปรับฐานภาษีผลิตภัณฑ์ยาสูบทั้ง ๓ ประเภท ให้มีช่วงฐานภาษีที่ใกล้เคียงกัน ทำให้การจำหน่ายผลิตภัณฑ์ยาสูบเกิดการชะลอตัวลง ประกอบกับประเทศไทยมียุทธศาสตร์ความร่วมมือเป็นภาคีเครือข่ายด้านสุขภาพกับองค์การอนามัยโลก (WHO) โดย WHO มีนโยบายให้ประเทศไทยลดจำนวนผู้สูบบุหรี่ภายในประเทศลง ดังนั้น ในปี พ.ศ. ๒๕๖๒ จึงมีการปรับเพิ่มอัตราภาษีสรรพสามิตยาสูบอย่างกะทันหัน โดยมีการปรับอัตราภาษียาเส้นตามปริมาณจากเดิมราคา ๐.๐๕ บาทต่อกรัม ปรับเป็นราคา ๐.๑๐ บาทต่อกรัม ทำให้บุหรี่มีราคาสูงขึ้น ซึ่งภาครัฐคาดการณ์ว่า จะสามารถทำให้ประชาชนลดปริมาณการบริโภคบุหรี่ลงหรือเลิกสูบบุหรี่ได้ แต่ในความเป็นจริงกลับทำให้ประชาชนหันไปบริโภคบุหรี่ยาเส้นนำเข้าจากต่างประเทศที่มีราคาถูกกว่า รวมทั้งมีการลักลอบนำเข้าบุหรี่ยาเส้นผิดกฎหมายเพิ่มมากขึ้น และในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ เกษตรกรผู้เพาะปลูกยาเส้นพื้นเมืองได้รับผลกระทบจากวิกฤตการณ์น้ำท่วมที่อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ ทำให้ไม่สามารถจำหน่ายยาเส้นได้ เนื่องจากผู้ประกอบการยาเส้นทั้งในและนอกพื้นที่ยังมีภาวะอาการแสบตมป่วยยาเส้นคงค้างชำระอยู่ ทำให้ไม่มีเงินทุนเพื่อไปซื้อยาเส้นจากเกษตรกรผู้เพาะปลูกยาเส้นพื้นเมืองได้

ดังนั้น สมาคมอนุรักษ์ยาเส้นพื้นเมืองไทยจึงได้ยื่นหนังสือร้องทุกข์ต่อผู้ว่าราชการจังหวัดเพชรบูรณ์ จังหวัดหนองคาย และจังหวัดชัยภูมิเพื่อขอความช่วยเหลือ ต่อมากรมสรรพสามิตได้มีการกำหนดอัตราภาษียาเส้นที่มีปริมาณการผลิตไม่เกิน ๑๒,๐๐๐ กิโลกรัมต่อปี จัดเก็บอัตราภาษี

ตามปริมาณที่ ๐.๐๒๕ บาทต่อกรัม และยาเส้นที่ผลิตเกิน ๑๒,๐๐๐ กิโลกรัม จะจัดเก็บอัตราภาษีตามปริมาณที่ ๐.๑๐ บาทต่อกรัม โดยการกำหนดอัตราภาษีดังกล่าวสามารถช่วยเหลือได้เพียงเกษตรกรผู้เพาะปลูกยาเส้นพื้นเมืองเท่านั้น แต่สำหรับผู้ประกอบการรายใหม่ (Startup) และผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SME) ที่มีปริมาณการผลิตยาเส้น ประมาณ ๕๐,๐๐๐ - ๑๐๐,๐๐๐ กิโลกรัมต่อปี และหากมีการกำหนดราคาขายยาเส้นอยู่ที่ ๑๐ บาท เมื่อขายยาเส้นครบจำนวน ๑๒,๐๐๐ กิโลกรัมแล้ว ส่วนที่เกินก็ไม่สามารถปรับราคาขายขึ้นได้ ทำให้ผู้ประกอบการธุรกิจยาเส้นประเภท Startup และ SME ไม่สามารถดำเนินธุรกิจได้อย่างต่อเนื่อง รวมทั้งส่งผลให้เกิดการแทรกแซงของบุหรี่ปิดกฎหมาย บุหรี่ไฟฟ้า และยาเส้นที่ไม่มีอากรแสตมป์เพิ่มขึ้น

๓.๑.๔ การยาสูบแห่งประเทศไทย

ภายหลังการปรับโครงสร้างภาษีสรรพสามิตยาสูบแบบใหม่ตามพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. ๒๕๖๐ และโครงสร้างภาษีสรรพสามิตยาสูบ ประกอบกับปัญหาการแพร่ระบาดของบุหรี่ปิดกฎหมาย ตลอดจนการแข่งขันทางการค้าในอุตสาหกรรมบุหรี่ป่าต่างชาติ และจำนวนผู้สูบบุหรี่ที่น้อยลงตามนโยบายภาครัฐและแนวโน้มการลดการสูบบุหรี่ทั่วโลก ทำให้การยาสูบแห่งประเทศไทยมีปริมาณการจำหน่ายบุหรี่ป่าลดลง โดยผลการดำเนินงานที่ผ่านมา นับตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๖๐ การยาสูบแห่งประเทศไทยมีปริมาณการจำหน่ายบุหรี่ป่าลดลงร้อยละ ๕๐ จากเดิมในปี พ.ศ. ๒๕๖๐ ที่มีปริมาณการจำหน่ายบุหรี่ป่าได้ จำนวน ๒๘,๘๐๘ ล้านมวน แต่ในปี พ.ศ. ๒๕๖๖ มีปริมาณการจำหน่ายบุหรี่ป่าได้เพียง ๑๔,๐๒๘ ล้านมวน และมีกำไรสุทธิจากเดิมในปี พ.ศ. ๒๕๖๐ จำนวน ๙,๓๔๓ ล้านบาท แต่ในปี ๒๕๖๖ ลดลงเหลือเพียง ๒๒๙ ล้านบาท ส่งผลให้ส่วนแบ่งการตลาด (Market Size) ของบุหรี่ป่ากฎหมายปรับลดลงร้อยละ ๒๖.๒๗ ซึ่งส่งผลกระทบต่อเนื้อไปยังปริมาณการรับซื้อใบยาสูบของการยาสูบแห่งประเทศไทย ที่ปรับลดลงร้อยละ ๕๘.๖๘ จากสาเหตุที่กล่าวมาข้างต้นทำให้การยาสูบแห่งประเทศไทยมีผลประกอบการที่ลดลง จึงมีการปรับลดโควตาการรับซื้อใบยาสูบจากเกษตรกรลงด้วยเช่นกัน

๓.๑.๕ กรมสรรพสามิต

ในปี พ.ศ. ๒๕๖๐ กรมสรรพสามิตมีการจัดเก็บภาษีสรรพสามิตยาสูบตามมูลค่าแบบ ๑ อัตรา (1-Tier) โดยในช่วงแรกกำหนดให้มีการจัดเก็บภาษีตามมูลค่าแบบ ๒ อัตรา (2-Tier) และจะปรับให้มีการจัดเก็บภาษีแบบ 1-Tier ในปี พ.ศ. ๒๕๖๒ แต่เนื่องจากผู้ประกอบการอุตสาหกรรมยาสูบได้ร้องขอให้กรมสรรพสามิตขยายเวลาในการปรับโครงสร้างภาษีสรรพสามิตยาสูบจากแบบ 2-Tier เป็นแบบ 1-Tier ออกไปก่อน เพื่อให้ผู้ประกอบการได้มีระยะเวลาในการปรับตัว จนกระทั่งในปี พ.ศ. ๒๕๖๔ จึงมีการปรับโครงสร้างภาษีสรรพสามิตยาสูบ โดยยังคงจัดเก็บภาษีตามมูลค่าแบบ 2-Tier แต่มีการปรับเปลี่ยนอัตราการจัดเก็บภาษีตามมูลค่าจากเดิมที่เคยจัดเก็บภาษีในอัตราร้อยละ ๒๐ ของราคาขายปลีกแนะนำของละไม่เกิน ๖๐ บาท เพิ่มเป็นร้อยละ ๒๕ ของราคาขายปลีกแนะนำของละไม่เกิน ๗๒ บาท และในอัตราร้อยละ ๔๐ ของราคาขายปลีกแนะนำที่เกินของละ ๖๐ บาท เพิ่มเป็นร้อยละ ๔๒ ของราคาขายปลีกแนะนำที่เกินของละ ๗๒ บาท ซึ่งกรมสรรพสามิตคาดการณ์ว่า การปรับเพิ่มอัตราภาษีดังกล่าวจะทำให้เกิดความแตกต่างทางด้านราคาระหว่างบุหรี่ป่านำเข้าจากต่างประเทศกับบุหรี่ป่าในประเทศ ซึ่งเป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจให้เกิดการแข่งขันทางการตลาดมากขึ้น แต่ผลการจัดเก็บภาษีสรรพสามิตยาสูบในปี พ.ศ. ๒๕๖๕ และ ๒๕๖๖ กลับลดลงเมื่อเปรียบเทียบกับการจัดเก็บภาษีในปี พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔

จากการพิจารณาในเรื่องของโครงสร้างภาษีนับจากปี พ.ศ. ๒๕๖๐ ได้มีการกำหนดโครงสร้างภาษีสรรพสามิตยาสูบ โดยจัดเก็บภาษีตามมูลค่าแบบ ๒ อัตรา (2-Tier) ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๕๖๔ ได้ปรับเป็นการจัดเก็บภาษีสรรพสามิตยาสูบตามมูลค่าแบบอัตราเดียว ซึ่งจะเป็นไปตามที่กรมสรรพสามิตได้กำหนดไว้ในปี พ.ศ. ๒๕๖๒ ว่าจะเดินหน้าสู่การจัดเก็บภาษีสรรพสามิตยาสูบแบบอัตราเดียว ทั้งนี้ จากการดำเนินการจัดเก็บภาษีสรรพสามิตยาสูบตามมูลค่าแบบอัตราเดียวที่ผ่านมา พบว่ายังไม่เป็นผลดีต่ออุตสาหกรรมยาสูบ รวมถึงไม่ส่งผลในการให้ความช่วยเหลือเกษตรกรผู้เพาะปลูกยาสูบได้ อย่างไรก็ตาม กรมสรรพสามิตยังคงมุ่งดำเนินการจัดเก็บภาษีสรรพสามิตยาสูบตามมูลค่าแบบอัตราเดียวต่อไป โดยอาจจะกำหนดอัตราการจัดเก็บภาษีสรรพสามิตยาสูบไว้ที่อัตราร้อยละ ๒๕ หรืออัตราร้อยละ ๔๒ ซึ่งกรมสรรพสามิตอยู่ระหว่างการทบทวนการปรับโครงสร้างภาษียาสูบใหม่ เพื่อให้มีความสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน และพิจารณาศึกษาข้อดีและข้อเสียในการจัดเก็บภาษีสรรพสามิตยาสูบในแต่ละอัตราก่อนที่จะนำเสนอเสนอแนะนโยบายต่อกระทรวงการคลังต่อไป

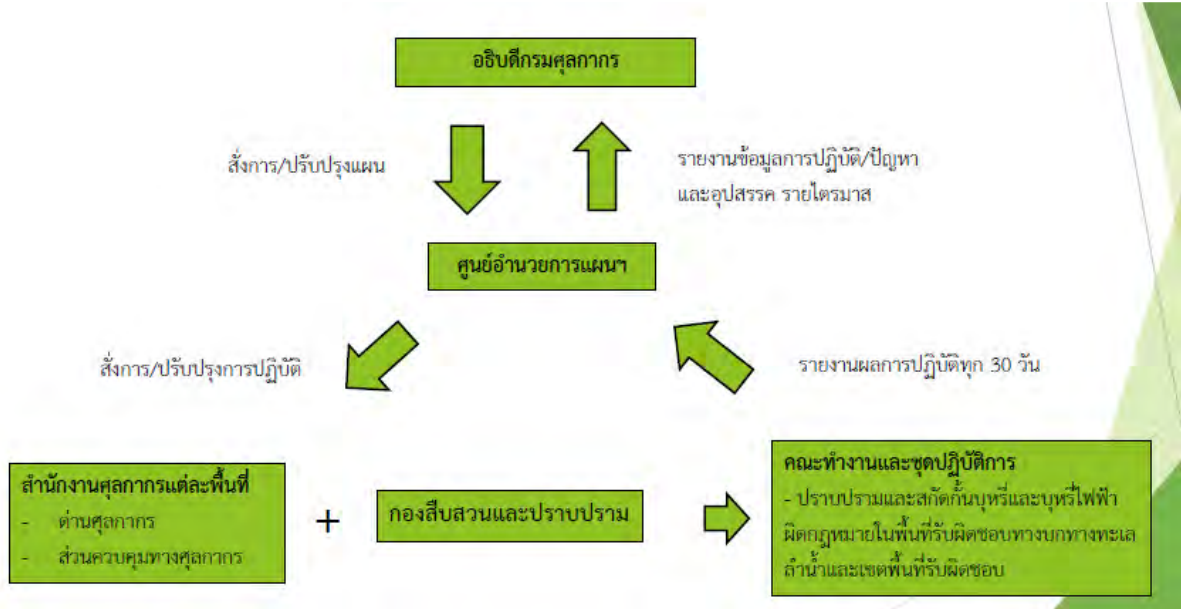
๓.๑.๖ กรมศุลกากร

กรมศุลกากรมีภารกิจหลักในการอำนวยความสะดวกทางการค้าและส่งเสริมระบบโลจิสติกส์และส่งเสริมเศรษฐกิจของประเทศด้วยมาตรการทางศุลกากรและข้อมูลการค้าระหว่างประเทศ เพิ่มขีดความสามารถในการปกป้องสังคมให้ปลอดภัยด้วยระบบควบคุมทางศุลกากรจัดเก็บภาษีอากรอย่างเป็นธรรม โปร่งใส และมีประสิทธิภาพ วิเคราะห์และประเมินความเสี่ยงในการกระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากร ตลอดจนสืบสวนและปราบปรามการกระทำความผิดตามกฎหมายศุลกากร และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

ทั้งนี้ ตามที่กระทรวงพาณิชย์ได้มีประกาศกระทรวงพาณิชย์ เรื่อง กำหนดให้บาราเกวและบาราเกวไฟฟ้าหรือบุหรี่ไฟฟ้าเป็นสินค้าต้องห้ามในการนำเข้ามาในราชอาณาจักร พ.ศ. ๒๕๕๗ และได้มีปัญหาในเรื่องการตีความประกาศดังกล่าวทำให้เกิดช่องว่างของการบังคับใช้กฎหมายจึงทำให้ช่วงเวลานั้นมีสินค้านี้เข้ามาในประเทศไทยเป็นจำนวนมาก ประกอบกับการสูบบุหรี่ของผู้สูบบุหรี่มีแนวโน้มเปลี่ยนแปลงการสูบบุหรี่จากบุหรี่ยวนเป็นบุหรี่ไฟฟ้า จึงทำให้จำนวนผู้สูบบุหรี่ไฟฟ้าเพิ่มมากขึ้น และศุลกากรจะดำเนินการปราบปรามทันที โดยขั้นตอนการจับกุมกรมศุลกากรจะได้รับความร่วมมือกับกรมสรรพสามิตทั้งในพื้นที่และส่วนกลาง รวมถึงหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการปราบปราม

อุปสรรคที่สำคัญในการปราบปราม คือ ภูมิประเทศตามแนวชายแดนมีลักษณะพื้นที่ที่กว้างขวางมีความแตกต่างกันมาก ประกอบกับจำนวนเจ้าหน้าที่ของกรมศุลกากรมีจำนวนไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติหน้าที่ อีกทั้งในบางพื้นที่การปราบปรามจำเป็นต้องมีการบูรณาการการทำงานร่วมกับหลายหน่วยงาน เช่น กระทรวงมหาดไทย กระทรวงกลาโหม เป็นต้น เนื่องจากเจ้าหน้าที่กรมศุลกากรไม่อาจดำเนินการได้โดยลำพังภายใต้ปัญหาความรุนแรงภายในพื้นที่ เช่น จังหวัดชายแดนภาคใต้ หรือเขตทะเลหลวง เป็นต้น นอกจากนี้ งบประมาณเพื่อปราบปรามการนำเข้าสิ่งของผิดกฎหมายเข้ามาในราชอาณาจักร ที่ได้รับการจัดสรรยังไม่เพียงพอต่อการดำเนินการ

นอกจากนี้ กรมศุลกากรมีแผนแนวทางปฏิบัติในการป้องกันและปราบปรามการลักลอบนำเข้าบุหรี่และบุหรี่ไฟฟ้าในพื้นที่ประเทศไทยหลักการกรมศุลกากรได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการการเงิน การคลัง สถาบันสถาบันการเงินและตลาดการเงินให้ดำเนินการปราบปรามบุหรี่และบุหรี่ไฟฟ้าผิดกฎหมาย เพื่อแก้ไขปัญหาราคาใบยาสูบในประเทศตกต่ำ

ภาพที่ ๑๓ แผนภาพแสดงแผนแนวทางปฏิบัติในการป้องกันและปราบปรามการลักลอบนำเข้าบุหรี่และบุหรี่ไฟฟ้าในพื้นที่ประเทศไทย

๓.๒ ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหายาสูบและยาเส้นราคาตกต่ำของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๓.๒.๑ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

๑) ด้านภาษี โดยเสนอให้มีการทบทวนโครงสร้างภาษีสรรพสามิตตามพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. ๒๕๖๐

๒) ด้านปัจจัยการผลิต โดยเสนอให้มีการเยียวยาด้านปัจจัยการผลิตที่ปรับสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องพร้อมทั้งเร่งรัดการจ่ายเงินช่วยเหลือให้มีความรวดเร็วยิ่งขึ้น

๓) ด้านกฎหมายและมาตรการที่เกี่ยวข้อง โดยเห็นควรให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทบทวนการออกกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ให้มีความรอบคอบยิ่งขึ้น โดยคำนึงถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้นให้รอบด้าน

๔) ด้านการจัดตั้งกองทุนชวไร่ยาสูบ โดยเห็นควรมีการจัดตั้งกองทุนชวไร่ยาสูบที่เป็นรูปธรรม เพื่อช่วยแก้ไขปัญหาและสร้างความยั่งยืนในอาชีพได้ โดยใช้งบประมาณจากรายได้ภาษีสรรพสามิตสุราและบุหรี่เช่นเดียวกับหน่วยงานที่มีรายได้จากภาษีเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะ คือ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) องค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย (ไทยพีบีเอส) และกองทุนพัฒนากีฬาแห่งชาติ

๕) การปลูกพืชทดแทน โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรส่งเสริมการปลูกพืชทดแทนการปลูกใบยาสูบ และควรเป็นพืชที่สามารถสร้างรายได้ไม่น้อยกว่าใบยาสูบ และควรมีการประกันราคาพืชทดแทนดังกล่าวด้วย

๓.๒.๒ ภาคีเครือข่ายชาวไร่ยาสูบแห่งประเทศไทย

๑) รัฐบาลและหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องควรให้ความช่วยเหลือโดยการพิจารณาปรับราคารับซื้อใบยาสูบให้สอดคล้องกับต้นทุนการผลิตที่เพิ่มสูงขึ้น

๒) ขอให้การยาสูบแห่งประเทศไทยเร่งดำเนินการให้ความช่วยเหลือสนับสนุนปัจจัยการผลิตของปี พ.ศ. ๒๕๖๖ ให้แก่เกษตรกรผู้เพาะปลูกยาสูบแต่ละสายพันธุ์

๓) ขอให้กรมสรรพสามิตพิจารณากำหนดอัตราภาษีที่เหมาะสม เนื่องจากโครงสร้างภาษีสรรพสามิตยาสูบใหม่ จะทำให้กำลังการผลิตยาสูบและยาเส้นของการยาสูบแห่งประเทศไทย ลดลงร้อยละ ๕๐ ส่งผลให้การรับซื้อใบยาสูบจากเกษตรกรผู้เพาะปลูกยาสูบแต่ละสายพันธุ์ลดลง แต่จำนวนผู้บริโภคบุหรี่ยี่และจำนวนของบุหรี่ยี่ผิดกฎหมายกลับเพิ่มขึ้น

๔) ขอให้ภาครัฐจัดสรรเงินจากการจัดเก็บภาษีสรรพสามิตยาสูบมาจัดตั้งเป็นกองทุนช่วยเหลือเกษตรกรผู้เพาะปลูกยาสูบ

๓.๒.๓ สมาคมอนุรักษ์ยาเส้นพื้นเมืองไทย

๑) กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข ควรส่งเสริมความรู้เกี่ยวกับยาสูบให้แก่ประชาชน แทนการเสนอแนะให้ผู้ประกอบการธุรกิจยาสูบและยาเส้นปรับเปลี่ยนท่อบรรจุภัณฑ์ยาสูบ เพื่อให้ประชาชนลดหรือเลิกการสูบ

๒) ขอให้กรมสรรพสามิตปรับขยายจำนวนของปริมาณการผลิตยาเส้นไม่เกิน ๑๒,๐๐๐ กิโลกรัมต่อปี ให้เพิ่มขึ้นจากเดิม และให้จัดเก็บอัตราภาษีตามปริมาณที่ ๐.๐๒๕ บาทต่อกรัม เพื่อเป็นการช่วยเหลือกลุ่มอุตสาหกรรมยาเส้นที่มีทุนน้อยในพื้นที่ต่างจังหวัด

๓) ขอให้ภาครัฐช่วยเหลือผู้ประกอบการยาเส้นให้จ่ายชำระภาษีเพียงประเภทเดียว เนื่องจากที่ผ่านมาภาครัฐกำหนดให้ผู้ประกอบการยาเส้นจ่ายชำระเพียงภาษีสรรพสามิตเท่านั้น แต่ในปัจจุบันกำหนดให้จ่ายชำระภาษีสรรพสามิตและภาษีสรรพากร ซึ่งมีฐานการเรียกเก็บภาษีที่แตกต่างกัน

๔) ขอให้ช่วยติดตามการใช้จ่ายงบประมาณของมูลนิธิธรรมาภิบาลเพื่อการไม่สูบบุหรี่ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) ในการดำเนินการกิจกรรมต่าง ๆ

๕) ขอให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์เร่งศึกษาหาพืชปลูกทดแทนใบยาสูบ และสามารถปลูกในพื้นที่เดิมแต่ยังคงให้ผลตอบแทนที่ใกล้เคียงกับการปลูกใบยาสูบได้

๓.๒.๔ การยาสูบแห่งประเทศไทย

๑) เนื่องจากปัจจุบันราคาใบยาสูบสายพันธุ์เวอร์จีเนียของเกษตรกรผู้เพาะปลูกยาสูบในประเทศไทย สูงกว่าราคาในตลาดโลก จึงไม่สามารถที่จะส่งออกได้ ดังนั้น การยาสูบแห่งประเทศไทย จึงสนับสนุนให้เกษตรกรเปลี่ยนจากการปลูกยาสูบสายพันธุ์เวอร์จีเนีย มาปลูกยาสูบสายพันธุ์เบอร์เลย์ และสายพันธุ์เตอร์กิชแทน ซึ่งการยาสูบแห่งประเทศไทยจะดำเนินการส่งเสริมและสนับสนุน ทั้งในส่วนของเมล็ดพันธุ์และส่วนอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมถึงพร้อมที่จะรับซื้อใบยาสูบโดยไม่จำกัดปริมาณ

นอกจากนี้ เนื่องจากใบยาสูบสายพันธุ์เบอร์เลย์และสายพันธุ์เตอร์กิช ราคาต่ำกว่าในตลาดโลก ดังนั้น ในปี พ.ศ. ๒๕๖๖ การยาสูบแห่งประเทศไทยจึงได้ทำการส่งออกใบยาสูบสายพันธุ์ดังกล่าวไปยังต่างประเทศจำนวนประมาณ ๕๐๐ ล้านบาท โดยการส่งออกใบยาสูบของประเทศไทยไปตลาดโลกเป็นผลมาจากการเกิดสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคโควิด - 19 และวิกฤตเอลนีโญ

ทำให้ Supply ไบยาสูบในตลาดโลกน้อยลงส่งผลให้ราคาไบยาสูบในตลาดโลกปรับตัวสูงขึ้น โดยเฉพาะสายพันธุ์เบอร์เลย์กับสายพันธุ์เตอร์กิช

๒) การยาสูบแห่งประเทศไทยต้องการให้เกิดความเท่าเทียมกันทางด้านภาษีระหว่าง บุหรี่ไทยกับบุหรี่ต่างประเทศ เนื่องจากปัจจุบันบุหรี่ต่างประเทศไม่มีการเสียภาษีแต่อย่างใด ไบยาสูบที่ใช้ผลิตบุหรี่ยังเป็นไบยาสูบของต่างประเทศ ไม่ได้รับซื้อไบยาสูบจากเกษตรกรไทย และนอกจากไบยาสูบที่การยาสูบแห่งประเทศไทยรับซื้อจากเกษตรกรไทยแล้ว ยังต้องนำเข้าก้นกรอง กระดาษห่อมวน และสารปรุงแต่งอื่น ๆ ที่จะต้องเสียภาษีด้วยเช่นกัน ดังนั้น จึงเห็นว่าไม่มีความเท่าเทียมกันทางด้านภาษี นอกจากนี้ ประเด็นเรื่องการจัดเก็บและจัดสรรภาษีเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะ (Earmarked Tax) ก็มีการจัดเก็บแบบซ้ำซ้อน เช่น ภาษีจัดเก็บให้กระทรวงมหาดไทย ภาษีจัดเก็บให้องค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) เป็นต้น จึงเห็นว่าควรแบ่งส่วนแบ่งจากภาษีเหล่านี้ให้กับเกษตรกรผู้เพาะปลูกยาสูบ โดยการจัดตั้งเป็นกองทุน ซึ่งสามารถดำเนินการได้โดยการแก้ไขกฎหมาย เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาให้กับเกษตรกรผู้เพาะปลูกยาสูบในระยะยาว

๓) การยาสูบแห่งประเทศไทยแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการปรับอัตราภาษีสรรพสามิต บุหรี่ ดังนี้

- ด้านเศรษฐกิจ เพื่อเป็นการลดช่องว่างราคาระหว่างบุหรี่ยุคกฎหมายกับบุหรี่ยุคกฎหมาย ผู้บริโภคกลับมาบริโภคบุหรี่ยุคกฎหมาย และทำให้มูลค่าตลาดบุหรี่ยุคกฎหมายที่หายไปจากระบบกลับคืนมา

- ด้านสาธารณสุข เพื่อให้ผู้บริโภคได้ใช้ผลิตภัณฑ์ที่มีการควบคุมสารต่าง ๆ ได้ ซึ่งบุหรี่ยุคกฎหมายไม่สามารถควบคุมได้

- ด้านสังคม เพื่อเป็นการสนับสนุนเกษตรกรผู้เพาะปลูกยาสูบภายในประเทศ ขายไบยาสูบให้มากขึ้น

นอกจากนี้ การยาสูบแห่งประเทศไทยยังมีแนวคิดให้มีการจัดเก็บภาษีสรรพสามิต ยาสูบ ตามมูลค่าเป็นแบบ ๓ อัตรา (3-Tier) แทนการจัดเก็บภาษีแบบ ๒ อัตรา (2-Tier) โดยอัตราที่เพิ่มขึ้นมา จะเรียกว่า “Economy Tier” ซึ่งให้มีการจัดเก็บภาษีบุหรี่ยุคในอัตราร้อยละ ๑๕ ของราคาขายปลีก แนะนำของละไม่เกิน ๖๐ บาท โดยบุหรี่ยุคใน Economy Tier จะต้องใช้วัตถุดิบภายในประเทศ (Local Content) เพื่อเป็นการสนับสนุนการใช้ไบยาสูบภายในประเทศ อีกทั้งเป็นการเพิ่มรายได้และความมั่นคงให้เกษตรกรผู้เพาะปลูกยาสูบภายในประเทศ ซึ่งการยาสูบแห่งประเทศไทย คาดการณ์ว่า หากปรับการจัดเก็บภาษีสรรพสามิตยาสูบ เป็นแบบ 3-Tier จะทำให้ปริมาณการจำหน่ายบุหรี่ยุคเพิ่มขึ้นจากปัจจุบันจำนวน ๑๒,๐๐๐ ล้านมวน เป็น ๑๘,๐๐๐ ล้านมวน และทำให้มีการรับซื้อไบยาสูบเพิ่มขึ้นจากปัจจุบันจำนวน ๑๓.๙ ล้านกิโลกรัม เป็นจำนวน ๑๖.๓ ล้านกิโลกรัม

๔) ขอให้คณะอนุกรรมการและคณะกรรมการ พิจารณาดำเนินการผลักดันให้เกิดการปรับโครงสร้างภาษีสรรพสามิตยาสูบที่เหมาะสม เพื่อช่วยให้การยาสูบแห่งประเทศไทยและเกษตรกรผู้เพาะปลูกยาสูบสามารถดำเนินงานต่อไปได้อย่างยั่งยืน

๓.๓ ข้อเสนอแนะของคณะกรรมการการเงิน การคลัง ในการแก้ไขปัญหายาสูบและยาเส้นราคาตกต่ำ

คณะกรรมการการเงินการคลังได้มีข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหายาสูบและยาเส้นราคาตกต่ำให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

๓.๓.๑ การยาสูบแห่งประเทศไทย

๑) ในอดีตที่ผ่านมาต้นทุนการผลิตวัสดุต่อซอง ค่าแรงงาน ค่าใช้จ่ายทางการผลิตมีการปรับเพิ่มขึ้นโดยตลอด คงเหลือเพียงใบยาสูบเท่านั้น ที่ไม่มีการปรับเพิ่มขึ้นแต่อย่างใด ซึ่งเห็นว่าไม่สมเหตุผลผลในกรณีที่ใบยาสูบซึ่งเป็นวัสดุหลักที่สำคัญในการผลิตคงราคาไว้ที่ ๒.๓๑๙ บาทต่อซอง โดยไม่มีการปรับเพิ่มราคา ซึ่งจะไม่ยุติธรรมกับเกษตรกรผู้เพาะปลูกยาสูบ ดังนั้น การยาสูบแห่งประเทศไทย ควรพิจารณาปรับขึ้นราคาใบยาสูบทั้ง ๓ สายพันธุ์ให้กับเกษตรกรในอัตราร้อยละ ๑๐ ทั้งนี้ อาจกระทำโดยการปรับลดค่าการตลาดลงประมาณ ๐.๒๐ บาท เพื่อนำเงินส่วนนี้ไปช่วยเหลือเกษตรกรผู้เพาะปลูกยาสูบจะเป็นผลดีมากกว่า และจะช่วยให้ปัญหาเรื่องการให้เงินช่วยเหลือค่าปัจจัยการผลิตให้กับเกษตรกร ซึ่งเกิดขึ้นทุกปีลดน้อยลงจนกระทั่งเกษตรกรสามารถประกอบอาชีพได้อย่างยั่งยืน

๒) การยาสูบแห่งประเทศไทยควรลดค่าใช้จ่ายด้านอื่น ๆ เช่น ค่าใช้จ่ายในการบริหาร ค่าใช้จ่ายในการตลาด เป็นต้น โดยพิจารณาดำเนินการลดค่าใช้จ่ายลงประมาณ ๒๐ สตางค์ต่อซอง เพื่อนำเงินมาช่วยสนับสนุนการปรับเพิ่มราคารับซื้อใบยาให้แก่เกษตรกร

๓) เนื่องจากมีเกษตรกรผู้เพาะปลูกยาสูบในพื้นที่จังหวัดเชียงราย จำนวน ๙๒ ราย ที่มีการปลูกใบยาสูบในช่วงต้นฤดู และมีการจำหน่ายใบยาสูบในระหว่างวันที่ ๑๗ มกราคม ๒๕๖๗ ถึง ๖ มีนาคม ๒๕๖๗ โดยคิดเป็นใบยาสูบจำนวนทั้งสิ้น ๑๕๖,๒๕๕ กิโลกรัม ซึ่งเป็นการจำหน่ายผลผลิตใบยาสูบก่อนวันที่การยาสูบแห่งประเทศไทยจะมีการประกาศปรับขึ้นราคารับซื้อใบยาสูบแต่ละประเภท ทำให้เกิดความไม่เสมอภาคด้านราคาจากการปรับราคารับซื้อใบยาสูบภายในประเทศ ฤดูการผลิต ๒๕๖๖/๒๕๖๗ ของการยาสูบแห่งประเทศไทย

ดังนั้น คณะกรรมการการเงินการคลังเห็นว่า ควรมีการปรับขึ้นราคารับซื้อใบยาสูบแต่ละประเภทย้อนหลังถึงเดือนมกราคม ๒๕๖๗ เพื่อเป็นการช่วยเหลือเกษตรกรผู้เพาะปลูกยาสูบให้ได้รับราคารับซื้อใบยาสูบอย่างเท่าเทียมกัน

๓.๓.๒ กรมสรรพสามิต

๑) กรมสรรพสามิตควรจัดทำแนวทางการปรับโครงสร้างภาษีบุหรี่ โดยยึดวัตถุประสงค์หลักเพื่อให้ราคาบุหรี่ของประเทศไทย

๑.๑) สามารถแข่งขันกับบุหรี่ยี่ห้อนำเข้าได้

๑.๒) ลดการนำเข้าบุหรี่เถื่อน

๑.๓) เพิ่มยอดภาษีมากกว่าอัตราภาษี ดังที่ผ่านมาเพิ่มอัตราภาษีแต่เก็บได้น้อยลง

๒) กรมสรรพสามิตควรทบทวนให้มีการปรับเพิ่มจำนวนของปริมาณการผลิตยาเส้นจากเดิมที่กำหนดให้ไม่เกิน ๑๒,๐๐๐ กิโลกรัมต่อปี ให้มีจำนวนเพิ่มขึ้นเหมาะสมกับการผลิตของเกษตรกร และจัดเก็บอัตราภาษีตามปริมาณที่ ๐.๐๒๕ บาทต่อกรัม เพื่อเป็นการช่วยเหลือกลุ่มอุตสาหกรรมยาเส้นที่มีทุนน้อยในพื้นที่ต่างจังหวัด

๓) กรมสรรพสามิตควรเร่งดำเนินการปราบปรามบุหรี่ที่ผิดกฎหมาย เพราะเป็นสาเหตุทำให้บุหรี่ของการยาสูบแห่งประเทศไทยไม่สามารถจำหน่ายได้ ซึ่งส่งผลกระทบต่อเกษตรกรผู้เพาะปลูกยาสูบด้วย

๔) เนื่องจากราคาขายปลีกบุหรี่มีผลต่อการบริโภคบุหรี่ของประชาชน ซึ่งหากกรมสรรพสามิตมีการกำหนดอัตราภาษีบุหรี่ไว้สูง จะทำให้ราคาขายปลีกบุหรี่เพิ่มขึ้น ส่งผลให้การบริโภคบุหรี่เดือนของประชาชนมีจำนวนเพิ่มขึ้น แต่หากกำหนดอัตราภาษีบุหรี่ไว้ต่ำ จะทำให้ราคาขายปลีกบุหรีลดลง ส่งผลให้การบริโภคบุหรี่เดือนของประชาชนมีจำนวนลดลง รวมทั้งกรมสรรพสามิตสามารถจัดเก็บรายได้ภาษีเพิ่มมากขึ้น

๕) กรมสรรพสามิตควรเร่งป้องกันและปราบปรามการลักลอบนำเข้าบุหรี่ผิดกฎหมาย ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยในปัจจุบันบุหรี่ผิดกฎหมายเป็นที่ต้องการของประชาชนที่สูบบุหรี่จำนวนมาก เนื่องจากมีราคาถูกกว่าบุหรี่ที่ถูกกฎหมาย และยังสามารถหาได้โดยง่าย ดังนั้น กรมสรรพสามิตจึงควรเร่งดำเนินการขยายพื้นที่การป้องกันและปราบปรามบุหรี่กฎหมายให้มากขึ้น

๖) การใช้มาตรการทางภาษีเพื่อลดการบริโภคบุหรี่ไม่มีประสิทธิผลเท่าที่ควร จึงควรสร้างความตระหนักรู้ (Awareness) ในเรื่องโทษของการบริโภคบุหรี่จะได้ผลในทางปฏิบัติมากกว่า เนื่องจากการเพิ่มอัตราภาษีเป็นเพียงการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้บริโภคโดยหันไปบริโภคบุหรี่นำเข้าบุหรี่ผิดกฎหมายหรือบุหรี่เถื่อนมากขึ้นเท่านั้น

๓.๓.๓ กรมศุลกากร

๑) สถิติผลการจับกุมบุหรี่ ยาสูบ และบุหรี่ไฟฟ้าในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ และ พ.ศ. ๒๕๖๖ ของกรมศุลกากรถือว่าไม่สอดคล้องกับจำนวนปริมาณของบุหรี่ผิดกฎหมายและบุหรี่ไฟฟ้าที่มีจำหน่ายทั่วประเทศ ดังนั้น เห็นควรให้กรมศุลกากรเร่งดำเนินการปราบปรามบุหรี่ผิดกฎหมายและบุหรี่ไฟฟ้ามากขึ้น ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ภาครัฐและเกษตรกรผู้เพาะปลูกยาสูบ

๒) กรมศุลกากรควรจัดทำแผนแนวทางการปฏิบัติร่วมในการป้องกันและปราบปรามการลักลอบนำเข้าบุหรี่และบุหรี่ไฟฟ้าในพื้นที่ประเทศไทย

๓.๔ ผลการดำเนินงานแก้ไขปัญหายาสูบและยาเส้นราคาตกต่ำ

จากการที่คณะอนุกรรมการการเงิน การคลัง ได้ให้ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหายาสูบและยาเส้นราคาตกต่ำต่อหน่วยงาน เพื่อนำไปพิจารณาดำเนินการแก้ไขปัญหามีผลการดำเนินการ ดังนี้

๓.๔.๑ การยาสูบแห่งประเทศไทย

หลังจากการเข้าร่วมประชุมกับคณะอนุกรรมการ การยาสูบแห่งประเทศไทย ได้ดำเนินการขอใช้งบกลางของรัฐบาล จำนวน ๘๙ ล้านบาท ซึ่งได้ผ่านการพิจารณาจากคณะกรรมการยาสูบแห่งประเทศไทย และได้ดำเนินการส่งเรื่องต่อไปยังกระทรวงการคลังเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ และเมื่อกระทรวงการคลังเห็นชอบแล้ว ได้ส่งต่อไปยังรัฐบาลเพื่อให้คณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบก่อนที่จะส่งให้นายกรัฐมนตรีพิจารณาอนุมัติต่อไป ซึ่งคาดว่าจะสามารถจ่ายเงินชดเชยให้กับเกษตรกรผู้เพาะปลูกยาสูบได้ ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๗ นี้ และสาเหตุที่เงินช่วยเหลือปัจจัยการผลิตจะเป็นการขอใช้งบกลางทั้งหมดนั้น เนื่องจากระยะเวลาที่ผ่านมาผลกำไรจากการดำเนินงานของการยาสูบแห่งประเทศไทยลดลง และเกิดเหตุการณ์ที่ส่งผลกระทบต่อต้นทุนการผลิตเพิ่มขึ้น ซึ่งเป็นสาเหตุให้การยาสูบแห่งประเทศไทยดำเนินการปรับราคาบุหรี่ขึ้นในช่วงเดือนกันยายน ๒๕๖๖ ที่ผ่านมา ซึ่งการปรับราคาดังกล่าวส่งผลให้ยอดขายบุหรีลดลงด้วยเช่นกัน

ทั้งนี้ ที่ประชุมคณะกรรมการการยาสูบแห่งประเทศไทย ได้ประชุมและมีมติเมื่อวันที่ ๒๐ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๗ เห็นชอบให้มีการปรับเพิ่มราคาใบยาสูบภายในประเทศฤดูการผลิต ๒๕๖๖/๒๕๖๗ โดยปรับเพิ่มใบยาแต่ละประเภท ได้แก่ สายพันธุ์เวอร์จิเนีย ประมาณร้อยละ ๘.๒๑ สายพันธุ์เบอร์เลย์ ประมาณร้อยละ ๑๐.๖๘ และสายพันธุ์เตอร์กิช ประมาณร้อยละ ๑๑.๒๖ ตามที่การยาสูบแห่งประเทศไทยเสนอ ซึ่งจะใช้ราคาตามที่คณะกรรมการการยาสูบแห่งประเทศไทยอนุมัติ ตั้งแต่วันที่ ๒๐ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๗ เป็นต้นไป โดยการปรับขึ้นราคาใบยาสูบทั้ง ๓ สายพันธุ์จะปรับขึ้นถ้วนเฉลี่ยประมาณร้อยละ ๑๐

นอกจากนี้ ที่ประชุมคณะกรรมการการยาสูบแห่งประเทศไทย ได้มีการประชุมและมีมติเมื่อวันที่ ๑๙ มิถุนายน ๒๕๖๗ เห็นชอบให้การปรับขึ้นราคารับซื้อใบยาสูบแต่ละประเภทมีผลย้อนหลังถึงเดือนมกราคม ๒๕๖๗ เพื่อเป็นการช่วยเหลือเกษตรกรผู้เพาะปลูกยาสูบให้ได้รับราคารับซื้อใบยาสูบอย่างเท่าเทียมกัน

๓.๔.๒ กรมสรรพสามิต

กรมสรรพสามิตชี้แจงและให้คำมั่นว่าจะพิจารณาในเรื่องการกำหนดอัตราภาษีอย่างรอบคอบไม่ให้กระทบต่อผลการดำเนินงานของการยาสูบแห่งประเทศไทยและยอดจัดเก็บภาษีสรรพสามิต กรมสรรพสามิตจะไม่ได้เร่งรีบดำเนินการโดยใช้ฐานข้อมูลจากด้านใดเพียงด้านเดียว เนื่องจากต้องพิจารณาถึงผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นแบบรอบด้าน ทั้งในส่วนของเกษตรกรรวมถึงเรื่องของการสาธารณสุขด้วย ทั้งนี้ กรมสรรพสามิตจะนำข้อคิดเห็นของที่ประชุมคณะอนุกรรมการซึ่งเป็นประโยชน์ และกรมสรรพสามิตมีความมุ่งมั่นตั้งใจที่จะดำเนินการให้รอบคอบรัดกุม โดยใช้ข้อมูลมาสนับสนุนการพิจารณาตัดสินใจต่อไป

นอกจากนี้ กรมสรรพสามิตมีนโยบายเร่งด่วนในการป้องกันและปราบปรามการลักลอบนำเข้าบุหรี่ปิดกฎหมายร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานตำรวจแห่งชาติ บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด เป็นต้น รวมทั้งการนำระบบออนไลน์มาใช้ในการสืบสวนหาข่าวการซื้อขายบุหรี่ปิดกฎหมาย ตลอดจนการตัดตอนเส้นทางในการขนส่งบุหรี่ปิดกฎหมายเข้ามาทางบริเวณพื้นที่ภาคใต้ เพื่อดำเนินการควบคู่กับการปรับปรุงโครงสร้างภาษีสรรพสามิตยาสูบใหม่ และในปี พ.ศ. ๒๕๖๖ มีจำนวนคดีความผิดที่เกี่ยวข้องกับยาสูบและจับกุมได้ ประมาณ ๘,๔๘๙ คดี ซึ่งเป็นคดีที่สืบผ่านระบบออนไลน์ จำนวน ๒๐๐ คดี (คิดเป็นร้อยละ ๒) มีการเปรียบเทียบปรับไปแล้ว จำนวน ๒๓๑ ล้านบาท และได้นำส่งเป็นรายได้แผ่นดิน จำนวน ๑๓๘ ล้านบาท รวมทั้งมีการตรวจยึดของกลางบุหรี่ปิดเถื่อนในประเทศและต่างประเทศได้ จำนวน ๑,๔๐๐,๐๐๐ ซอง โดยในปัจจุบันมีการลักลอบจำหน่ายบุหรี่ปิดเถื่อนบนแพลตฟอร์มออนไลน์เป็นจำนวนมาก ซึ่งกรมสรรพสามิตได้เร่งขยายผลการจับกุมเครือข่ายลักลอบขนส่งบุหรี่ปิดเถื่อนรายใหญ่ เพื่อเป็นการป้องกันและตัดตอนการซื้อขายและการขนส่งบุหรี่ปิดเถื่อน โดยมีการประสานบริษัทขนส่งเอกชน และบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด เพื่อลงนามข้อตกลงระหว่างกันในการขอตรวจสอบสินค้า เนื่องจากปัจจุบันการขายสินค้าออนไลน์จะใช้บริการขนส่งจากบริษัทขนส่งเอกชน และบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด

๓.๔.๓ กรมศุลกากร

กรมศุลกากรมีภารกิจหลักในการอำนวยความสะดวกทางการค้าและส่งเสริมระบบโลจิสติกส์และส่งเสริมเศรษฐกิจของประเทศด้วยมาตรการทางศุลกากรและข้อมูลการค้าระหว่างประเทศ

เพิ่มขีดความสามารถในการปกป้องสังคมให้ปลอดภัยด้วยระบบควบคุมทางศุลกากร จัดเก็บภาษีอากร
 อย่างเป็นธรรม โปร่งใส และมีประสิทธิภาพ วิเคราะห์และประเมินความเสี่ยงในการกระทำความผิด
 ตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากร ตลอดจนสืบสวนและปราบปรามการกระทำความผิดตามกฎหมายศุลกากร และ
 กฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง โดยมีผลการจับกุมบุหรี่ยาสูบ และบุหรี่ปิ๊ปปี้ระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๖๕ - ๒๕๖๖
 ดังนี้

๑) ปี พ.ศ. ๒๕๖๕ มีการจับกุมบุหรี่ปิ๊ปปี้ผิดกฎหมาย จำนวน ๑,๑๖๙ ราย คิดเป็นมูลค่า
 ๓๐๗.๒๑ ล้านบาท ยาเส้นผิดกฎหมาย จำนวน ๑๘ ราย คิดเป็นมูลค่า ๑๖๔,๐๐๐ บาท และบุหรี่ปิ๊ปปี้
 จำนวน ๘๐๔ ราย คิดเป็นมูลค่า ๑๕.๗๑ ล้านบาท

๒) ปี พ.ศ. ๒๕๖๖ มีการจับกุมบุหรี่ปิ๊ปปี้ผิดกฎหมาย จำนวน ๑,๗๐๑ ราย คิดเป็นมูลค่า
 ๑๐๖.๑๔ ล้านบาท ยาเส้นผิดกฎหมาย จำนวน ๒๘ ราย คิดเป็นมูลค่า ๑.๐๘๖ ล้านบาท และบุหรี่ปิ๊ปปี้
 จำนวน ๔๖๘ ราย คิดเป็นมูลค่า ๙๗.๐๖ ล้านบาท

ปัจจุบันกองสืบสวนและปราบปราม กรมศุลกากร ได้จัดทำแผนแนวทางการปฏิบัติร่วม
 ในการป้องกันและปราบปรามการลักลอบนำเข้าบุหรี่ปิ๊ปปี้และบุหรี่ปิ๊ปปี้ในพื้นที่ประเทศไทยเรียบร้อยแล้ว
 ซึ่งเมื่อได้รับการพิจารณาให้ความเห็นชอบเรียบร้อยแล้วจะได้แจ้งให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องปฏิบัติ
 ตามแผนดังกล่าวและรายงานผลการดำเนินการให้กรมศุลกากรทราบต่อไป

๓.๕ การแถลงผลการดำเนินงานแก้ไขปัญหายาสูบและยาเส้นราคาตกต่ำ

๓.๕.๑ การแถลงผลการดำเนินงานของคณะอนุกรรมการการเงิน การคลัง

คณะอนุกรรมการการเงิน การคลัง ได้แถลงผลการดำเนินงานแก้ไขปัญหายาสูบและ
 ยาเส้นราคาตกต่ำ เพื่อช่วยบรรเทาปัญหาความเดือดร้อนให้แก่เกษตรกรผู้เพาะปลูกยาสูบ ร่วมกับผู้แทน
 จากการยาสูบแห่งประเทศไทย ภาคีเครือข่ายชาวไร่ยาสูบแห่งประเทศไทย เมื่อวันที่ ๑๔
 พฤษภาคม ๒๕๖๗ เวลา ๑๓.๓๐ นาฬิกา ณ ห้องแถลงข่าว ชั้น ๑ อาคารรัฐสภา ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

๑. การยาสูบแห่งประเทศไทยได้ดำเนินการตามข้อเสนอแนะของคณะอนุกรรมการ
 ดังนี้

๑) ปรับขึ้นราคารับซื้อใบยาสูบภายในประเทศให้แก่เกษตรกรผู้เพาะปลูกยาสูบ
 ทุกสายพันธุ์ โดยเฉลี่ยในอัตราร้อยละ ๑๐ ตั้งแต่วันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๖๗ (สายพันธุ์เวอร์จิเนีย ประมาณ
 ร้อยละ ๘.๒๑ สายพันธุ์เบอร์เลย์ ประมาณร้อยละ ๑๐.๖๘ และสายพันธุ์เตอร์กิช ประมาณร้อยละ
 ๑๑.๒๖)

๒) ปรับเพิ่มโควตาซื้อใบยาสูบภายในประเทศให้แก่เกษตรกรผู้เพาะปลูกยาสูบ
 สายพันธุ์เวอร์จิเนีย ประมาณ ๔.๗๓ ล้านกิโลกรัม สายพันธุ์เบอร์เลย์ ประมาณ ๗.๑๔ ล้านกิโลกรัม และ
 สายพันธุ์เตอร์กิช ประมาณ ๒.๐๕ ล้านกิโลกรัม

๓) สนับสนุนปัจจัยการผลิตยาสูบสำหรับฤดูกาลผลิตปี ๒๕๖๖/๒๕๖๗ ให้แก่
 เกษตรกรผู้เพาะปลูกยาสูบสายพันธุ์เวอร์จิเนีย ประมาณ ๘.๕๑ บาทต่อกิโลกรัม สายพันธุ์เบอร์เลย์
 ประมาณ ๕.๕๒ บาทต่อกิโลกรัม และสายพันธุ์เตอร์กิช ประมาณ ๔.๕๙ บาทต่อกิโลกรัม

๒. กรมสรรพสามิตจะได้ดำเนินการศึกษาและจัดทำแนวทางการปรับอัตราภาษี
 สรรพสามิตยาสูบใหม่เสนอผู้มีอำนาจเพื่อพิจารณาต่อไป เพื่อไม่ให้เกิดผลกระทบต่อผลการดำเนินงาน
 ของการยาสูบแห่งประเทศไทย และไม่ทำให้ยอดจัดเก็บภาษีสรรพสามิตลดลง

๓. กรมศุลกากรจะได้ดำเนินการจัดทำแผนแนวทางการปฏิบัติร่วมในการป้องกันและปราบปรามการลักลอบนำเข้าบุหรี่และบุหรี่ไฟฟ้าในพื้นที่ประเทศไทย และแจ้งให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องปฏิบัติตามแผนดังกล่าว เพื่อให้การสกัดกั้นการลักลอบนำเข้าบุหรี่ผิดกฎหมายและบุหรี่ไฟฟ้าอย่างเป็นรูปธรรม

คณะอนุกรรมการได้มีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมให้แก่หน่วยงานต่าง ๆ ได้พิจารณาดำเนินการต่อไป ดังนี้

๑. คณะกรรมการการยาสูบแห่งประเทศไทย ควรพิจารณาขึ้นราคาใบยาสูบย้อนหลังถึงเดือนมกราคม ๒๕๖๗ ให้แก่เกษตรกรผู้เพาะปลูกยาสูบ เพื่อเป็นการช่วยเหลือเกษตรกรผู้เพาะปลูกยาสูบ

๒. กรมศุลกากรและกรมสรรพสามิต ควรเร่งดำเนินการปราบปรามบุหรี่ผิดกฎหมายและบุหรี่ไฟฟ้าอย่างเป็นรูปธรรม เนื่องจากเป็นสาเหตุที่ทำให้ปริมาณการจำหน่ายบุหรี่ถูกกฎหมายลดลงและส่งผลกระทบต่อเกษตรกรผู้เพาะปลูกยาสูบด้วย

๓. กรมสรรพสามิต ควรทำการทบทวนปรับโครงสร้างภาษีสรรพสามิตยาสูบใหม่ เนื่องจากการปรับโครงสร้างภาษีสรรพสามิตยาสูบใหม่จะทำให้ราคาบุหรี่สูงขึ้น ซึ่งการปรับขึ้นอัตราภาษีสรรพสามิตยาสูบไม่ทำให้ผู้สูบบุหรี่ลดลง แต่จะทำให้บุหรี่ผิดกฎหมายและบุหรี่ไฟฟ้าชนิดใช้น้ำทดแทนเพิ่มขึ้น ตลอดจนทำให้รายได้จากการจัดเก็บภาษีสรรพสามิตยาสูบลดลง รวมทั้งทำให้การยาสูบแห่งประเทศไทยไม่สามารถจัดเก็บรายได้ตามเป้าหมายที่กำหนดด้วย และควรพิจารณาปรับเพิ่มจำนวนของปริมาณการผลิตยาเส้นที่จัดเก็บอัตราภาษีตามปริมาณในอัตรา ๐.๐๒๕ บาทต่อกรัม เพื่อเป็นการช่วยเหลือกลุ่มอุตสาหกรรมยาเส้นในพื้นที่ต่างจังหวัดที่มีเงินลงทุนไม่มากนัก

ภาพที่ ๑๔ ภาพการแถลงข่าวผลการดำเนินงานแก้ไขปัญหายาสูบและยาเส้นราคาตกต่ำ
เมื่อวันอังคารที่ ๑๔ พฤษภาคม ๒๕๖๗ เวลา ๑๓.๓๐ นาฬิกา ณ ห้องแถลงข่าว ชั้น ๑ อาคารรัฐสภา

๓.๕.๒ การแถลงผลการดำเนินงานของคณะกรรมการการเงิน การคลัง สถาบันการเงิน และตลาดการเงิน สภาผู้แทนราษฎร

คณะกรรมการการเงิน การคลัง สถาบันการเงินและตลาดการเงิน สภาผู้แทนราษฎร โดยนายณัฐพงษ์ สุปรียศิลป์ ประธานคณะกรรมการ นายจิตติพนธ์ วิริยะโรจน์ ประธานคณะอนุกรรมการการเงิน การคลัง ได้ให้การต้อนรับผู้แทนจากภาคีเครือข่ายชาวไร่ยาสูบแห่งประเทศไทยและคณะ ซึ่งเป็นเกษตรกรผู้ปลูกยาสูบ ๓ สายพันธุ์ในประเทศไทย ประกอบด้วย สายพันธุ์เวอร์จิเนีย สายพันธุ์เบอร์เลย์ และสายพันธุ์เตอร์กิซ ที่เดินทางเข้ามาแสดงความขอบคุณ คณะกรรมการ คณะอนุกรรมการ และร่วมกันแถลงผลการดำเนินงานแก้ไขปัญหายาสูบและยาเส้นราคาตกต่ำ ของคณะกรรมการการเงิน การคลัง สถาบันการเงินและตลาดการเงิน สภาผู้แทนราษฎร เพื่อช่วยบรรเทาปัญหาความเดือดร้อนให้เกษตรกรผู้เพาะปลูกยาสูบ เมื่อวันที่ ๑๖ กรกฎาคม ๒๕๖๗ เวลา ๑๓.๓๐ นาฬิกา ณ ห้องแถลงข่าว ชั้น ๑ อาคารรัฐสภา ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ตามที่ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรได้มอบหมายให้คณะกรรมการการเงิน การคลัง สถาบันการเงินและตลาดการเงิน ดำเนินการพิจารณาศึกษาญัตติเรื่อง แนวทางการแก้ไขปัญหายาสูบและยาเส้นราคาตกต่ำ และที่ประชุมคณะกรรมการได้มอบหมายให้คณะอนุกรรมการการเงิน การคลัง ดำเนินการพิจารณาศึกษาเรื่องดังกล่าวในเชิงลึกเพื่อหาแนวทางในการแก้ไขปัญหา ซึ่งคณะอนุกรรมการได้ดำเนินการพิจารณาศึกษาเรียบร้อยแล้ว และได้จัดทำรายงานเพื่อเสนอต่อคณะกรรมการ สภาผู้แทนราษฎร รัฐบาล ตลอดจนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป โดยมีผลการดำเนินงาน ดังนี้

๑. การยาสูบแห่งประเทศไทยได้ดำเนินการตามข้อเสนอแนะของคณะอนุกรรมการ ดังนี้

๑) ปรับขึ้นราคารับซื้อใบยาสูบภายในประเทศให้แก่เกษตรกรผู้เพาะปลูกยาสูบทุกสายพันธุ์ โดยเฉลี่ยในอัตราร้อยละ ๑๐ ตั้งแต่วันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๖๗ รายละเอียดปรากฏตามตารางที่ ๑

ตารางที่ ๑ การปรับขึ้นราคารับซื้อใบยาสูบภายในประเทศในอัตราร้อยละ ๑๐ ตั้งแต่วันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๖๗

ประเภทใบยา	งบประมาณที่ปรับเพิ่มราคาซื้อ (ล้านบาท)	เพิ่มจากเดิม (ล้านบาท)
เวอร์จิเนีย	๕๘๖.๕๒	๕๒.๕๗
เบอร์เลย์	๕๔๙.๗๘	๕๙.๙๘
เตอร์กิซ	๑๙๔.๗๕	๒๐.๕๐
รวม	๑,๓๓๑.๐๕	๑๓๓.๐๕

๒) ปรับเพิ่มโควตาซื้อใบยาสูบภายในประเทศให้แก่เกษตรกรผู้เพาะปลูกยาสูบ ดังนี้

- สายพันธุ์เวอร์จิเนีย จากเดิม ๔.๒๓ ล้านกิโลกรัม เป็น ๔.๗๓ ล้านกิโลกรัม
- สายพันธุ์เตอร์กิซ จากเดิม ๑.๖๔ ล้านกิโลกรัม เป็น ๒.๐๕ ล้านกิโลกรัม
- สายพันธุ์เบอร์เลย์ ระบุจำนวนประมาณ ๗.๑๔ ล้านกิโลกรัม

๓) ที่ประชุมคณะกรรมการยาสูบแห่งประเทศไทย ได้มีการประชุมและมีมติ เมื่อวันที่ ๑๙ มิถุนายน ๒๕๖๗ เห็นชอบให้การปรับขึ้นราคารับซื้อใบยาสูบแต่ละประเภทมีผลย้อนหลัง ถึงเดือนมกราคม ๒๕๖๗ เพื่อเป็นการช่วยเหลือเกษตรกรผู้เพาะปลูกยาสูบให้ได้รับราคารับซื้อใบยาสูบ อย่างเท่าเทียมกัน

๔) การยาสูบแห่งประเทศไทย ได้ดำเนินการขอใช้งบกลางของรัฐบาล จำนวน ๘๙ ล้านบาท (เงินสนับสนุนปัจจัยการผลิตให้กับเกษตรกรผู้เพาะปลูกยาสูบ) ซึ่งได้ผ่านการพิจารณาจาก คณะกรรมการการยาสูบแห่งประเทศไทย และส่งเรื่องต่อไปยังกระทรวงการคลังเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบก่อนส่งต่อไปยังคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบต่อไป

๒. กรมสรรพสามิตจะได้ดำเนินการศึกษาและจัดทำแนวทางการปรับอัตราภาษี สรรพสามิตยาสูบใหม่เสนอผู้มีอำนาจเพื่อพิจารณาต่อไป เพื่อไม่ให้เกิดผลกระทบต่อผลการดำเนินงาน ของการยาสูบแห่งประเทศไทย และไม่ทำให้ยอดจัดเก็บภาษีสรรพสามิตลดลง

๓. กรมศุลกากรจะได้ดำเนินการจัดทำแผนแนวทางการปฏิบัติร่วมในการป้องกันและปราบปรามการลักลอบนำเข้าบุหรี่และบุหรี่ไฟฟ้าในพื้นที่ประเทศไทย และแจ้งให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ปฏิบัติตามแผนดังกล่าว เพื่อให้การสกัดกั้นการลักลอบนำเข้าบุหรี่ผิดกฎหมายและบุหรี่ไฟฟ้าอย่างเป็น รูปธรรม

ภาพที่ ๑๕ แลงผลการดำเนินงานแก้ไขปัญหายาสูบและยาเส้นราคาตกต่ำ
เมื่อวันอังคารที่ ๑๖ กรกฎาคม ๒๕๖๗ เวลา ๑๓.๓๐ นาฬิกา ณ ห้องแถลงข่าว ชั้น ๑ อาคารรัฐสภา

ทั้งนี้ คณะกรรมาธิการได้มีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมให้แก่หน่วยงานต่าง ๆ ได้พิจารณาดำเนินการต่อไป ดังนี้

๑. กรมศุลกากรและกรมสรรพสามิต ควรเร่งดำเนินการปราบปรามบุหรี่ผิดกฎหมาย และบุหรี่ไฟฟ้าอย่างเป็นรูปธรรม เนื่องจากเป็นสาเหตุที่ทำให้ปริมาณการจำหน่ายบุหรี่ถูกกฎหมายลดลง และส่งผลกระทบต่อเกษตรกรผู้เพาะปลูกยาสูบ

๒. กรมสรรพสามิต ควรทำการทบทวนปรับโครงสร้างภาษีสรรพสามิตยาสูบใหม่ เนื่องจากการปรับโครงสร้างภาษีสรรพสามิตยาสูบใหม่จะทำให้ราคาบุหรี่สูงขึ้น ซึ่งการปรับขึ้นอัตราภาษีสรรพสามิตยาสูบไม่ทำให้ผู้สูบบุหรี่ลดลง แต่จะทำให้บุหรี่ผิดกฎหมายและบุหรี่ไฟฟ้าชนิดใช้น้ำทดแทนเพิ่มขึ้น ตลอดจนทำให้รายได้จากการจัดเก็บภาษีสรรพสามิตยาสูบลดลง รวมทั้งทำให้การยาสูบแห่งประเทศไทยไม่สามารถจัดเก็บรายได้ตามเป้าหมายที่กำหนด

ภาพที่ ๑๖ ตัวแทนจากภาคีเครือข่ายชาวไร่ยาสูบแห่งประเทศไทยและคณะ มอบช่อดอกไม้ แสดงความขอบคุณคณะกรรมการการเงิน การคลัง สถาบันการเงินและตลาดการเงิน สภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ ๑๖ กรกฎาคม ๒๕๖๗ ณ จุดรับยื่นหนังสือ ชั้น ๑ (โซนกลาง) อาคารรัฐสภา

บทที่ ๔

บทสรุป และข้อสังเกตของคณะกรรมการธิการ

๔.๑ บทสรุป

คณะกรรมการธิการการเงิน การคลัง สถาบันการเงินและตลาดการเงิน สภาผู้แทนราษฎร ได้กำหนดวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา รวบรวม และวิเคราะห์ข้อมูลสภาพปัญหาการค้ายาสูบและยาเส้นตกรั่ว และเสนอแนะแนวทางและวิธีการแก้ไขปัญหาดังกล่าว ตลอดจนการนำเสนอรายงานผลการพิจารณาศึกษาญัตติ แนวทางการแก้ไขปัญหายาสูบและยาเส้นราคาตกรั่ว และข้อสังเกตของคณะอนุกรรมการธิการ คณะกรรมการธิการ สภาผู้แทนราษฎร คณะรัฐมนตรี และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยได้ดำเนินการพิจารณา ศึกษาข้อมูลปฐมภูมิ ข้อมูลทุติยภูมิ และหลักฐานเชิงประจักษ์ที่ได้รับจากหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน สมาคม ผู้เชี่ยวชาญ และเกษตรกรผู้เพาะปลูกยาสูบ ได้เชิญมาให้ข้อมูลและความคิดเห็น รวมถึงข้อมูล จากการศึกษาเอกสารวิชาการ งานวิจัย และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำข้อมูล ข้อเท็จจริงและ ข้อคิดเห็นมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ จัดทำเป็นข้อเสนอแนะแนวทางและวิธีการแก้ไขปัญหาดังกล่าว และแก้ไข กฎหมายที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การแก้ไขปัญหายาสูบและยาเส้นตกรั่วมีแนวทางและวิธีการที่เป็น รูปธรรม สามารถแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้อย่างยั่งยืนเกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชนและทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง

คณะกรรมการธิการการเงิน การคลัง สถาบันการเงินและตลาดการเงิน สภาผู้แทนราษฎร มีระยะเวลาในการพิจารณาศึกษาตามที่สภาผู้แทนราษฎรกำหนดจำนวน ๙๐ วัน และได้เริ่มดำเนินการ พิจารณาศึกษาญัตติแนวทางการแก้ไขปัญหายาสูบและยาเส้นราคาตกรั่ว ตั้งแต่วันที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๖๖ ถึงวันที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๖๗ โดยที่ประชุมคณะกรรมการได้มีมติมอบหมายให้ คณะอนุกรรมการธิการการเงิน การคลัง ดำเนินการพิจารณาศึกษาญัตติภายใต้กรอบหน้าที่และอำนาจ ตามที่สภาผู้แทนราษฎรมอบหมาย และเนื่องจากมีข้อมูลและข้อเท็จจริงที่คณะอนุกรรมการธิการจะต้อง พิจารณาศึกษา เพื่อให้การพิจารณาศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหายาสูบและยาเส้นราคาตกรั่ว เป็นอย่างมีประสิทธิภาพ คณะกรรมการธิการจึงมีมติเห็นควรขอขยายระยะเวลาการพิจารณาศึกษา ตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๑๐๖ จำนวน ๓ ครั้ง ดังมีรายละเอียด ต่อไปนี้

๑) ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๖ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๒๖ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง) วันพุธที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๖๗ ได้มีมติให้คณะกรรมการธิการการเงิน การคลัง สถาบันการเงินและ ตลาดการเงิน เป็นผู้พิจารณาญัตติ โดยมีระยะเวลาการพิจารณาศึกษาภายใน ๖๐ วัน กล่าวคือ ระหว่าง วันที่ ๑๖ มกราคม ถึงวันที่ ๑๘ มีนาคม ๒๕๖๗

๒) ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๖ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๖ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง) วันพฤหัสบดีที่ ๑๔ มีนาคม ๒๕๖๗ ได้มีมติให้คณะกรรมการธิการการเงิน การคลัง สถาบันการเงินและ ตลาดการเงิน เป็นผู้พิจารณาญัตติ โดยมีระยะเวลาการพิจารณาศึกษาภายใน ๖๐ วัน กล่าวคือ ระหว่าง วันที่ ๑๙ มีนาคม ถึงวันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๖๗

๓) ประธานสภาผู้แทนราษฎร ได้พิจารณาอนุญาตให้คณะกรรมการธิการการเงิน การคลัง สถาบันการเงินและตลาดการเงิน เป็นผู้พิจารณาญัตติ ตามหนังสือสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ที่ สผ. ๐๐๑๔/๔๗๗๖ ลงวันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๖๗ โดยมีระยะเวลาการพิจารณาศึกษาภายใน ๙๐ วัน กล่าวคือ ระหว่างวันที่ ๑๖ พฤษภาคม ถึงวันที่ ๑๓ สิงหาคม ๒๕๖๗

คณะอนุกรรมการได้เชิญผู้แทนจากหน่วยงานภาครัฐและผู้แทนจากหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมประชุมเพื่อชี้แจงข้อมูลเรื่องพิจารณาเรื่องแนวทางการแก้ไขปัญหายาสูบและยาเส้นราคาตกต่ำ โดยมีผู้แทนจากหน่วยงานภาครัฐ ประกอบด้วย กรมสรรพสามิต กรมศุลกากร และการยาสูบแห่งประเทศไทย รวมทั้งผู้แทนจากภาคเอกชน สมาคมและเกษตรกรผู้เพาะปลูกยาสูบ ประกอบด้วย ตัวแทนชาวไร่ยาสูบ ภาคีเครือข่ายชาวไร่ยาสูบแห่งประเทศไทย และสมาคมอนุรักษ์ยาเส้นพื้นเมืองไทย ทั้งนี้ คณะอนุกรรมการได้มีผลการพิจารณาตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้สรุปได้ ดังนี้

๔.๑.๑ ผลการศึกษาวิเคราะห์ปัญหายาสูบและยาเส้นราคาตกต่ำ

ผลการพิจารณาศึกษาวิเคราะห์ปัญหายาสูบและยาเส้นราคาตกต่ำ จากหน่วยงานภาครัฐ หน่วยงานภาคเอกชน และหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ทำให้ทราบภาพรวมของสถานการณ์ปัญหาราคายาสูบและยาเส้นตกต่ำมีสาเหตุจากการยาสูบแห่งประเทศไทยปรับลดปริมาณการรับซื้อใบยาสูบและยาเส้น รวมทั้งการกำหนดโควตาและอัตราในการรับซื้อใบยาสูบจากเกษตรกรถูกปรับลดลงไม่สอดคล้องกับปริมาณการปลูกใบยาสูบของเกษตรกรที่มีเป็นจำนวนมาก รวมถึงการปรับโครงสร้างภาษีสรรพสามิตยาสูบแบบใหม่ตามกฎกระทรวงกำหนดพิกัดอัตราภาษีสรรพสามิต (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐ และกฎกระทรวงกำหนดพิกัดอัตราภาษีสรรพสามิต (ฉบับที่ ๑๗) พ.ศ. ๒๕๖๔ ประกอบกับปัญหาการแพร่ระบาดของบุนีโรคกัญญาหมาย ตลอดจนการแข่งขันทางการค้าในอุตสาหกรรมบุนีโรคต่างชาติ และจำนวนผู้สูบบุหรี่ที่ถูกกัญญาหมายลดน้อยลง ทำให้การยาสูบแห่งประเทศไทยมีปริมาณการจำหน่ายบุนีโรคลดลง โดยผลการดำเนินงานที่ผ่านมา นับตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๖๐ การยาสูบแห่งประเทศไทยมีปริมาณการจำหน่ายบุนีโรค ลดลงร้อยละ ๕๐ จากเดิมในปี พ.ศ. ๒๕๖๐ ที่มีปริมาณการจำหน่ายบุนีโรคได้ จำนวน ๒๘,๘๐๘ ล้านมวน แต่ในปี พ.ศ. ๒๕๖๖ มีปริมาณการจำหน่ายบุนีโรคได้เพียง ๑๔,๐๒๘ ล้านมวน และมีกำไรสุทธิจากเดิมในปี พ.ศ. ๒๕๖๐ จำนวน ๙,๓๔๓ ล้านบาท แต่ในปี ๒๕๖๖ ลดลงเหลือเพียง ๒๒๙ ล้านบาท ส่งผลให้ส่วนแบ่งการตลาด (Market Size) ของบุนีโรคกัญญาหมาย ปรับลดลงร้อยละ ๒๖.๒๗ ซึ่งส่งผลกระทบต่อเนื่องไปยังปริมาณการรับซื้อใบยาสูบของการยาสูบแห่งประเทศไทย ที่ปรับลดลงร้อยละ ๕๘.๖๘ จากสาเหตุที่กล่าวมาข้างต้นทำให้การยาสูบแห่งประเทศไทยมีผลประกอบการที่ลดลง จึงมีการปรับลดโควตาการรับซื้อใบยาสูบจากเกษตรกรจึงเป็นสาเหตุให้ราคาใบยาสูบและยาเส้นตกต่ำด้วยเช่นกัน ทั้งนี้ การปรับโครงสร้างอัตราภาษีที่มีความไม่เหมาะสมได้สร้างผลกระทบมากกว่าการสร้างประโยชน์ต่อระบบเศรษฐกิจ เนื่องจากภาครัฐจัดเก็บภาษีได้น้อยลง ในขณะที่จำนวนผู้บริโภคบุนีโรคไม่ได้ลดลงอย่างที่คาดการณ์ไว้ ซึ่งกลับกลายเป็นว่าผู้บริโภคเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปบริโภคบุนีโรคกัญญาหมายและบุนีโรคไฟฟ้าเพิ่มมากขึ้น

ประเด็นปัญหาด้านกัญญาหมาย เนื่องจากประเทศไทยยังไม่อนุญาตให้ใช้บุนีโรคไฟฟ้าได้ ปัจจุบันจึงมีการสนับสนุนให้มีกัญญาหมายควบคุมและมีการแก้ไขกัญญาหมายเกี่ยวกับบุนีโรคไฟฟ้าอย่างเป็นทางการ อย่างไรก็ตาม การสนับสนุนให้มีการแก้ไขกัญญาหมายดังกล่าวอาจเป็นการส่งเสริมให้สามารถนำเข้า ผลิต และครอบครองบุนีโรคไฟฟ้าได้อย่างถูกกัญญาหมายมากกว่าการควบคุมการใช้บุนีโรคไฟฟ้าให้เหมาะสมกับแต่ละกลุ่มเป้าหมาย นอกจากนี้ ยังมีร่างกฎกระทรวงกำหนดส่วนประกอบผลิตภัณฑ์ยาสูบและสารที่เกิดจากการเผาไหม้ของส่วนประกอบผลิตภัณฑ์ยาสูบหลักเกณฑ์ วิธีการ และ

เงื่อนไขการแจ้งและการออกใบรับรอง และอัตราค่าธรรมเนียม พ.ศ. ซึ่งหนึ่งในสาระสำคัญของร่างกฎกระทรวงดังกล่าว คือ ห้ามการใส่ส่วนประกอบและสารปรุงแต่งทั้งหมดในบุหรี โดยเฉพาะเมนทอล ซึ่งหากกฎหมายมีการบังคับใช้ อาจทำให้ยอดจำหน่ายบุหรีของการยาสูบแห่งประเทศไทยลดลง และก่อให้เกิดปัญหาบุหรีผิดกฎหมายเพิ่มขึ้น เนื่องจากบุหรีของประเทศเพื่อนบ้านหรือบุหรีผิดกฎหมายก็ยังมีส่วนประกอบหรือรสชาตินี้อยู่ ซึ่งอาจทำให้เกษตรกรผู้เพาะปลูกยาสูบโดนปรับลดโควตาหรือซื้อใบยาสูบลงอีก

ปัญหาที่เกิดจากต้นทุนปัจจัยการผลิตสูงขึ้น เช่น ค่าปุ๋ย ค่าการขนส่ง และน้ำมันเชื้อเพลิง เป็นต้น ซึ่งแม้ว่าภาครัฐจะให้การช่วยเหลือในอัตราร้อยละ ๕๐ โดยมีการแบ่งจ่ายเป็นจำนวน ๒ ครั้ง แต่มีความล่าช้ามากไม่ทันกับสถานการณ์ในการเยียวยาปัญหาความเดือดร้อนของเกษตรกรผู้เพาะปลูกยาสูบ

นอกจากนี้ เกษตรกรผู้เพาะปลูกยาสูบยังขาดแนวทางสนับสนุนการปลูกพืชเศรษฐกิจอื่นเพื่อทดแทนการปลูกใบยาสูบอาจจะดำเนินการได้ยาก กล่าวคือจะต้องปลูกพืชทดแทนชนิดใดจึงจะประสบความสำเร็จ ประกอบกับแต่ละพื้นที่มีความแตกต่างกันจะต้องปลูกพืชทดแทนชนิดใดจึงจะเหมาะสมกับพื้นที่ที่สามารถสร้างรายได้ให้แก่เกษตรกรใช้ดำรงชีพอย่างเพียงพอและยั่งยืน

การลดการสูบบุหรี่อย่างยั่งยืนใช้มาตรการทางภาษีจะไม่ค่อยได้ผล เนื่องจากเมื่อบุหรีถูกกฎหมายที่ผลิตภายในประเทศราคาสูงขึ้น ผู้บริโภคจะหันไปบริโภคบุหรีนำเข้าและบุหรีเถื่อนหรือบุหรีไฟฟ้าแทน การแก้ไขปัญหาต้องให้การรณรงค์สร้างความตระหนักรู้ (Awareness) ในโทษของการสูบบุหรี่จะได้ผลมากกว่า

๔.๑.๒ ข้อเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปัญหายาสูบและยาเส้นราคาตกต่ำ

จากการพิจารณาศึกษาวิเคราะห์สรุปปัญหายาสูบและยาเส้นราคาตกต่ำ คณะอนุกรรมการการเงิน การคลัง ได้เสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปัญหายาสูบและยาเส้นราคาตกต่ำให้แก่หน่วยงานภาครัฐ หน่วยงานภาคเอกชน และหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

๑) การยาสูบแห่งประเทศไทย

เนื่องจากต้นทุนการผลิตวัสดุต่อซอง ค่าแรงงาน ค่าใช้จ่ายทางการผลิตจะปรับเพิ่มขึ้นโดยตลอด คงเหลือเพียงใบยาสูบซึ่งเป็นวัสดุหลักที่สำคัญในการผลิตคงราคาไว้ที่ ๒.๓๑๙ บาทต่อซอง โดยไม่มีการปรับเพิ่มราคา ดังนั้น การยาสูบแห่งประเทศไทยควรพิจารณาปรับขึ้นราคาใบยาสูบทั้ง ๓ สายพันธุ์ให้กับเกษตรกรในอัตราร้อยละ ๑๐ ทั้งนี้ อาจกระทำโดยการปรับลดค่าใช้จ่ายในการบริหารและค่าใช้จ่ายในการตลาดลงประมาณ ๐.๒๐ บาท เพื่อนำเงินส่วนนี้ไปช่วยเหลือเกษตรกรผู้เพาะปลูกยาสูบจะเป็นผลดีมากกว่า และจะช่วยแก้ปัญหาเรื่องการให้เงินช่วยเหลือค่าปัจจัยการผลิตให้กับเกษตรกร ซึ่งเกิดขึ้นทุกปีลดน้อยลงจนกระทั่งเกษตรกรสามารถประกอบอาชีพได้อย่างยั่งยืน

๒) กรมสรรพสามิต

กรมสรรพสามิตควรจัดทำแนวทางการปรับโครงสร้างภาษีบุหรีให้เหมาะสม เพื่อให้ผู้ประกอบการและเกษตรกรผู้เพาะปลูกยาสูบสามารถประกอบธุรกิจและประกอบอาชีพต่อไปได้อย่างยั่งยืน รวมถึงทบทวนให้มีการปรับเพิ่มเพดานของปริมาณการผลิตยาเส้นที่จะเสียภาษีอัตรา ๐.๐๒๕ บาทต่อกรัม จากเดิมที่กำหนดให้ไม่เกิน ๑๒,๐๐๐ กิโลกรัมต่อปี ให้เหมาะสมสอดคล้องกับการผลิตของเกษตรกร เพื่อเป็นการช่วยเหลือกลุ่มอุตสาหกรรมยาเส้นที่มีทุนน้อยในพื้นที่ต่างจังหวัด และควรเร่งป้องกัน

และปราบปรามการลักลอบนำเข้าบุหรี่ผิดกฎหมายร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพราะเป็นสาเหตุทำให้ บุหรี่ของการยาสูบแห่งประเทศไทยจำหน่ายได้น้อยลง เนื่องจากบุหรี่ผิดกฎหมายจะมีราคาถูกกว่าและ ยังสามารถหาได้โดยง่าย ดังนั้น กรมสรรพสามิตจึงควรเร่งดำเนินการขยายพื้นที่การป้องกันและ ปราบปรามบุหรี่ผิดกฎหมายให้มากขึ้น

๓) กรมศุลกากร

จากสถิติผลการจับกุมบุหรี่ ยาสูบ และบุหรี่ไฟฟ้าในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ และ พ.ศ. ๒๕๖๖ ของกรมศุลกากรถือว่าไม่สอดคล้องกับจำนวนปริมาณของบุหรี่ผิดกฎหมายและบุหรี่ไฟฟ้า ที่มีจำหน่ายทั่วประเทศ ดังนั้น เห็นควรให้กรมศุลกากรเร่งดำเนินการปราบปรามบุหรี่ผิดกฎหมายและ บุหรี่ไฟฟ้ามากขึ้น และควรจัดทำแผนแนวทางปฏิบัติร่วมในการป้องกันและปราบปรามการลักลอบ นำเข้าบุหรี่และบุหรี่ไฟฟ้าในพื้นที่ประเทศไทย

๔.๑.๓ สรุปผลการดำเนินการแก้ไขปัญหายาสูบและยาเส้นราคาตกต่ำ

๑) การยาสูบแห่งประเทศไทย

- หลังจากประชุมร่วมกับคณะอนุกรรมการการเงิน การคลัง การยาสูบ แห่งประเทศไทย ได้ดำเนินการตามข้อเสนอแนะของคณะอนุกรรมการโดยให้ความช่วยเหลือ เกษตรกรผู้เพาะปลูกยาสูบ โดยการจ่ายเงินสนับสนุนปัจจัยการผลิตให้กับเกษตรกรผู้เพาะปลูกยาสูบ แต่ ไม่เกินปริมาณโควตาที่ได้รับการจัดสรร โดยในปี พ.ศ. ๒๕๖๗ การยาสูบแห่งประเทศไทยได้ดำเนินการ ขอใช้งบกลางของรัฐบาล จำนวน ๘๙ ล้านบาท ซึ่งได้ผ่านการพิจารณาจากคณะกรรมการการยาสูบ แห่งประเทศไทย และได้ดำเนินการส่งเรื่องต่อไปยังกระทรวงการคลังเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ และเมื่อกระทรวงการคลังเห็นชอบแล้วให้ส่งต่อไปยังรัฐบาลเพื่อให้คณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบก่อนให้ นายกรัฐมนตรีพิจารณาอนุมัติต่อไป

- ที่ประชุมคณะกรรมการการยาสูบแห่งประเทศไทย ได้ประชุมและมีมติเมื่อวันที่ ๒๐ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๗ เห็นชอบให้มีการปรับเพิ่มราคาใบยาสูบภายในประเทศฤดูการผลิต ๒๕๖๖/ ๒๕๖๗ โดยปรับเพิ่มใบยาแต่ละประเภท ได้แก่ สายพันธุ์เวอร์จิเนีย ประมาณร้อยละ ๘.๒๑ สายพันธุ์เบอร์เลย์ ประมาณร้อยละ ๑๐.๖๘ และสายพันธุ์เตอร์กิช ประมาณร้อยละ ๑๑.๒๖ ตามที่การยาสูบแห่งประเทศไทยเสนอ ซึ่งจะใช้ราคาตามที่คณะกรรมการการยาสูบแห่งประเทศไทยอนุมัติ ตั้งแต่วันที่ ๒๐ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๗ เป็นต้นไป โดยการปรับขึ้นราคาใบยาสูบทั้ง ๓ สายพันธุ์จะปรับขึ้น เฉลี่ยประมาณร้อยละ ๑๐

- ที่ประชุมคณะกรรมการการยาสูบแห่งประเทศไทย ได้มีการประชุมและมีมติเมื่อวันที่ ๑๙ มิถุนายน ๒๕๖๗ เห็นชอบให้การปรับขึ้นราคาใบยาสูบแต่ละประเภทมีผลย้อนหลังถึงเดือน มกราคม ๒๕๖๗ เพื่อเป็นการช่วยเหลือเกษตรกรผู้เพาะปลูกยาสูบให้ได้รับราคาใบยาสูบอย่าง เท่าเทียมกัน

- การยาสูบแห่งประเทศไทยปรับเพิ่มโควตาใบยาสูบภายในประเทศ ให้แก่เกษตรกรผู้เพาะปลูกยาสูบ ได้แก่ สายพันธุ์เวอร์จิเนีย จากเดิม ๔.๒๓ ล้านกิโลกรัม เป็น ๔.๗๓ ล้านกิโลกรัม สายพันธุ์เตอร์กิช จากเดิม ๑.๖๔ ล้านกิโลกรัม เป็น ๒.๐๕ ล้านกิโลกรัม และ สายพันธุ์เบอร์เลย์ รับซื้อจำนวนประมาณ ๗.๑๔ ล้านกิโลกรัม

๒) กรมสรรพสามิต

กรมสรรพสามิตชี้แจงและยืนยันว่าจะป้องกันและปราบปรามการลักลอบนำเข้าบุหรี่ผิดกฎหมายร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานตำรวจแห่งชาติ บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด เป็นต้น รวมทั้งการนำระบบออนไลน์มาใช้ในการสืบสวนหาข่าวการซื้อขายบุหรี่ผิดกฎหมาย ตลอดจนการตัดตอนเส้นทางในการขนส่งบุหรี่ผิดกฎหมายเข้ามาทางบริเวณพื้นที่ภาคใต้ เพื่อดำเนินการควบคู่กับการปรับปรุงโครงสร้างภาษีสรรพสามิตยาสูบใหม่ และในปี พ.ศ. ๒๕๖๖ มีจำนวนคดีความผิดที่เกี่ยวข้องกับยาสูบและจับกุมได้ ประมาณ ๘,๔๘๙ คดี ซึ่งเป็นคดีที่สืบผ่านระบบออนไลน์ จำนวน ๒๐๐ คดี (คิดเป็นร้อยละ ๒) มีการเปรียบเทียบปรับไปแล้ว จำนวน ๒๓๑ ล้านบาท และได้นำส่งเป็นรายได้แผ่นดินจำนวน ๑๓๘ ล้านบาท รวมทั้งมีการตรวจยึดของกลางบุหรี่เถื่อนในประเทศและต่างประเทศได้จำนวน ๑,๔๐๐,๐๐๐ ซอง

ทั้งนี้ กรมสรรพสามิตอยู่ระหว่างการดำเนินงานพิจารณาในเรื่องการกำหนดอัตราภาษี และกรมสรรพสามิตจะไม่ได้เร่งรีบดำเนินการโดยใช้ฐานข้อมูลจากด้านใดเพียงด้านเดียว เนื่องจากต้องพิจารณาถึงผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นแบบรอบด้าน ทั้งในส่วนของเกษตรกรรวมถึงเรื่องของการสาธารณสุขด้วย ทั้งนี้ กรมสรรพสามิตจะนำข้อคิดเห็นของที่ประชุมคณะอนุกรรมการฯ ซึ่งเป็นประโยชน์ และกรมสรรพสามิตมีความมุ่งมั่นตั้งใจที่จะดำเนินการให้รอบคอบรัดกุม โดยใช้ข้อมูลมาสนับสนุนการพิจารณาตัดสินใจต่อไป

๓) กรมศุลกากร

กองสืบสวนและปราบปราม กรมศุลกากร ได้จัดทำแผนแนวทางแนวทางปฏิบัติร่วมในการป้องกันและปราบปรามการลักลอบนำเข้าบุหรี่และบุหรี่ไฟฟ้าในพื้นที่ประเทศไทยเรียบร้อยแล้ว ซึ่งเมื่อได้รับการพิจารณาให้ความเห็นชอบเรียบร้อยแล้วจะได้แจ้งให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องปฏิบัติตามแผนดังกล่าวและรายงานผลการดำเนินการให้กรมศุลกากรทราบต่อไป

๔.๒ ข้อสังเกตของคณะกรรมการฯ

คณะกรรมการฯ ได้มีข้อสังเกตในเรื่องของการแก้ไขปัญหายาสูบและยาเส้นราคาตกต่ำแก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

๔.๒.๑ การยาสูบแห่งประเทศไทย

- ๑) การยาสูบแห่งประเทศไทยควรพิจารณาหาทางลดต้นทุนในการผลิตบุหรี่
- ๒) ควรยกระดับใบยาสูบของเกษตรกรผู้เพาะปลูกยาสูบในประเทศไทย เช่น นำใบยาสูบมาผลิตเป็นซิการ์ภายใต้ตราสินค้าของประเทศไทย เป็นต้น
- ๓) ควรผลักดันให้มีการปรับปรุงกฎหมายเพื่อให้การยาสูบแห่งประเทศไทยสามารถรับจ้างผลิตและจำหน่ายบุหรี่ไปยังต่างประเทศได้
- ๔) ในการหาทางแก้ไขปัญหให้กับเกษตรกรผู้เพาะปลูกยาสูบ อาจดำเนินการโดยเสนอให้เกษตรกรทำการส่งออกใบยาสูบไปยังต่างประเทศ และขอให้รัฐบาลจ่ายเงินชดเชยให้กับเกษตรกรเพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า
- ๕) การยาสูบแห่งประเทศไทยควรเร่งดำเนินการในเรื่องของปัจจัยสนับสนุนการผลิตใบยาสูบ ฤดูกาลผลิต ๒๕๖๖/๒๕๖๗ ให้แก่เกษตรกรผู้เพาะปลูกยาสูบ เนื่องจากมีเกษตรกรผู้เพาะปลูกยาสูบทั่วประเทศที่ยังไม่ได้รับปัจจัยสนับสนุนการผลิตใบยาสูบ ฤดูกาลผลิต ๒๕๖๖/๒๕๖๗

๖) การยาสูบแห่งประเทศไทย ควรดำเนินการจัดทำความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปรับโครงสร้างสรรพสามิตยาสูบใหม่ รวมทั้งการกำหนดอัตราภาษียาสูบที่เหมาะสมกับเกษตรกรผู้เพาะปลูกยาสูบและการยาสูบแห่งประเทศไทย โดยอาจนำเสนอมายังคณะอนุกรรมการหรือคณะกรรมการเพื่อพิจารณาศึกษาและดำเนินการผลักดันต่อไป

๗) การยาสูบแห่งประเทศไทย ควรจัดทำแผนในการแก้ไขปัญหายาสูบและยาเส้นตกต่ำ โดยวิธีการเสนอให้ปรับแก้ไขกฎหมายอย่างไร นำเสนอมายังคณะอนุกรรมการหรือคณะกรรมการเพื่อพิจารณาศึกษาแล้วช่วยผลักดันต่อไป

๔.๒.๒ กรมสรรพสามิต

๑) กรมสรรพสามิตควรพิจารณาศึกษาการปรับโครงสร้างภาษีสรรพสามิตยาสูบใหม่ให้เหมาะสม เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาจากการปรับโครงสร้างภาษีสรรพสามิตยาสูบเหมือนครั้งที่ผ่านมาที่ทำให้ราคาบุหรี่ยุติสูงขึ้นเท่านั้น และการขึ้นภาษีสรรพสามิตยาสูบไม่ทำให้จำนวนผู้สูบบุหรี่ลดลง เนื่องจากผู้สูบบุหรี่อาจเปลี่ยนไปสูบบุหรี่ยาเส้น บุหรี่ผิดกฎหมายและบุหรี่ไฟฟ้าทดแทน เป็นสาเหตุให้รายได้จากการจัดเก็บภาษีสรรพสามิตบุหรี่ยุติลดลง และกระทบต่อผลประโยชน์ของการยาสูบแห่งประเทศไทย

๒) กรมสรรพสามิตควรทำการศึกษาผลกระทบของการปรับโครงสร้างภาษีสรรพสามิตยาสูบใหม่อย่างรอบด้าน มีความสมเหตุสมผลโดยอาจเทียบเคียงกับอัตราภาษีที่เคยเรียกเก็บก่อนปี พ.ศ. ๒๕๖๔ และควรมีความชัดเจนด้านกรอบระยะเวลาดำเนินการปรับโครงสร้างภาษีสรรพสามิตยาสูบใหม่เนื่องจากการปรับอัตราภาษีบุหรี่ยุติให้สูงขึ้นอาจจะส่งผลกระทบต่อปัญหาบุหรี่ยุติผิดกฎหมายและอาจส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมยาสูบและเกษตรกรผู้เพาะปลูกยาสูบ ตลอดจนอาจก่อให้เกิดการทุจริตในวงราชการได้

๓) กรมสรรพสามิตควรให้ความสำคัญกับเครื่องมือหรือวิธีการในการกำหนดสมมติฐานและการวิเคราะห์ผลกระทบด้านต่าง ๆ เพื่อใช้ประกอบการพิจารณาปรับโครงสร้างภาษีสรรพสามิตยาสูบใหม่ ที่มีความน่าเชื่อถือและมีความแม่นยำ

๔) กรมสรรพสามิตควรทบทวนการเพิ่มอัตราในการจัดเก็บภาษีสรรพสามิตยาสูบเนื่องจากการปรับโครงสร้างภาษีสรรพสามิต ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๖๐ ทำให้มีบุหรี่ยุติเข้าผิดกฎหมายเพิ่มขึ้นร้อยละ ๒๓ ส่งผลกระทบต่อกลุ่มเกษตรกรผู้เพาะปลูกยาสูบมากกว่า ๓๐,๐๐๐ ครัวเรือนได้รับความเดือดร้อนอย่างมาก

๕) กรมสรรพสามิตควรมีมาตรการให้ความช่วยเหลือกลุ่มเกษตรกรผู้เพาะปลูกยาสูบในกรณีที่ภาครัฐมีการกำหนดนโยบายลดอัตราภาษีสอบุหรี่ เช่น การหาแนวทางปลูกพืชทดแทน การอบรมแนวทางการประกอบอาชีพใหม่ การสนับสนุนเงินชดเชย เป็นต้น

๖) กรมสรรพสามิตควรเริ่มต้นที่จะพิจารณาเรื่องการให้ความช่วยเหลือเกษตรกรทั้งในเรื่องกองทุนต่าง ๆ โดยทำการศึกษาหาแนวทางในการจัดตั้งกองทุนเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรขึ้นเหมือนกับหลายหน่วยงานซึ่งได้รับเงินภาษีสรรพสามิตไปดำเนินงาน เช่น สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) เป็นต้น

๗) กรมสรรพสามิตควรพิจารณาตั้งคณะทำงานขึ้น เพื่อศึกษาหาแนวทางในการจัดตั้งกองทุนช่วยเหลือเกษตรกรผู้เพาะปลูกยาสูบ ซึ่งอาจนำเสนอข้อมูลการพิจารณาศึกษามาให้

คณะอนุกรรมการหรือคณะกรรมการ เพื่อให้ช่วยผลักดันหากมีปัญหาอุปสรรคทางด้านกฎหมาย
ทั้งนี้ เพื่อให้กรมสรรพสามิตมีช่องทางในการให้ความช่วยเหลือเกษตรกรผู้เพาะปลูกยาสูบต่อไป

๔.๒.๓ กรมศุลกากร

๑) สถิติผลการจับกุมบุหรี่ยาสูบ และบุหรี่ปิไฟฟ้าในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ และ
พ.ศ. ๒๕๖๖ ของกรมศุลกากรถือว่าไม่สอดคล้องกับจำนวนปริมาณของบุหรี่ปิผิดกฎหมายและบุหรี่ปิไฟฟ้า
ที่มีจำหน่ายทั่วประเทศ ดังนั้นเห็นควรให้กรมศุลกากรเร่งดำเนินการปราบปรามบุหรี่ปิผิดกฎหมายและ
บุหรี่ปิไฟฟ้ามากขึ้นซึ่งก่อให้เกิดความเสียหายแก่ภาครัฐและเกษตรกรผู้เพาะปลูกยาสูบ

๒) กรมศุลกากรควรจัดทำแผนแนวทางปฏิบัติร่วมในการป้องกันและปราบปราม
การลักลอบนำเข้าบุหรี่ปิและบุหรี่ปิไฟฟ้าในพื้นที่ประเทศไทย

คณะกรรมการขอเสนอรายงานผลการพิจารณาศึกษาญัตติ เรื่อง “แนวทาง
การแก้ไขปัญหายาสูบและยาเส้นราคาตกต่ำ” และข้อสังเกตของคณะกรรมการ มาเพื่อโปรดพิจารณา
และนำเสนอต่อที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรพิจารณาต่อไป

(นายอัคร ทองใจสด)

เลขานุการคณะกรรมการการเงิน การคลัง

สถาบันการเงินและตลาดการเงิน

สภาผู้แทนราษฎร

ภาคผนวก ก

ญัตติ

- ญัตติพิจารณาศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหายาสูบและยาเส้นราคาตกต่ำ
 - หนังสือขอขยายระยะเวลาการพิจารณาญัตติ

ที่ สผ ๐๐๑๔/๗๖๗๓

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
ถนนสามเสน เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๑๔ ตุลาคม ๒๕๖๖

เรื่อง ญัตติพิจารณาศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหายาสูบและยาเส้นราคาตกต่ำ

เรียน ประธานคณะกรรมการธิการการเงิน การคลัง สถาบันการเงินและตลาดการเงิน

สิ่งที่ส่งมาด้วย ญัตติตั้งกล่าวข้างต้น

ด้วยในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๖ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๒๓ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) วันพุธที่ ๑๘ ตุลาคม ๒๕๖๖ ที่ประชุมได้พิจารณาญัตติ เรื่อง ขอให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหายาสูบและยาเส้นราคาตกต่ำ (นายจักรรัตน์ พัวช่วย เป็นผู้เสนอ) และมีมติให้ส่งคณะกรรมการธิการการเงิน การคลัง สถาบันการเงินและตลาดการเงินพิจารณา ตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๙๐ โดยกำหนดระยะเวลาพิจารณาศึกษา ๙๐ วัน

จึงเรียนมาเพื่อโปรดดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

ว่าที่ ร.ต.ต.

(อาพิทธ์ สุขะนันท์)

รองเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร รักษาการแทน
เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

สำนักการประชุม

โทร. ๐ ๒๒๔๒ ๕๙๐๐ ต่อ ๗๕๒๑

(สำเนา)
เลขรับ ๒๗/๒๕๖๖ วันที่ ๑๐ ส.ค. ๒๕๖๖
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

สภาผู้แทนราษฎร
ถนนสามเสน เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๑๐ สิงหาคม ๒๕๖๖

เรื่อง ขอเสนอญัตติ เรื่อง ขอให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาศึกษาแนวทางการแก้ไข
ปัญหายาสูบและยาเส้นราคาตกต่ำ

กราบเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

ด้วยยาสูบเป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญประเภทหนึ่งในการสร้างรายได้ให้กับเกษตรกรผู้ปลูก
มาอย่างยาวนาน โดยเฉพาะในพื้นที่ภาคเหนือ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่นิยมปลูกยาสูบกันเป็นจำนวนมาก
เพื่อนำมาใช้เป็นวัตถุดิบหลักในการผลิตบุหรี่ โดยการปลูกยาสูบสามารถสร้างรายได้ให้กับเกษตรกรผู้ปลูก
มาอย่างต่อเนื่อง ทำให้เกษตรกรผู้ปลูกมีรายได้หลักในการดำรงชีวิตตลอดมา แต่ในปัจจุบันเกษตรกรผู้ปลูก
ยาสูบกลับต้องประสบปัญหาราคายาสูบและยาเส้นตกต่ำ เนื่องจากการลดปริมาณการรับซื้อยาสูบลงเป็นอย่างมาก
จากมาตรการด้านสุขภาพ และการปรับโครงสร้างภาษีสรรพสามิตยาสูบใหม่ รวมถึงการปรับขึ้นอัตราภาษี
อย่างต่อเนื่อง ซึ่งมาตรการดังกล่าวส่งผลทำให้ราคาบุหรี่ปรับตัวสูงขึ้น และมีการลักลอบนำเข้าบุหรี่ไฟฟ้า
เพิ่มมากขึ้น จากปัญหาราคายาสูบและยาเส้นตกต่ำ ส่งผลทำให้เกษตรกรผู้ปลูกที่ยึดถืออาชีพในการเพาะปลูก
ยาสูบมาอย่างยาวนานได้รับความเดือดร้อนไม่มีรายได้เพียงพอในการดำรงชีวิต และต้องแบกรับภาระหนี้สิน
 อีกทั้งเกษตรกรผู้ปลูกยาสูบดั้งเดิมยังไม่สามารถที่จะเปลี่ยนแปลงไปปลูกพืชเศรษฐกิจอื่นเพื่อทดแทนอาชีพเดิมได้
 จึงเป็นปัญหาที่เกษตรกรผู้ปลูกยาสูบต้องเผชิญและมีแนวโน้มที่จะก่อให้เกิดปัญหามากยิ่งขึ้นต่อไป ดังนั้น
 หากมีการพิจารณาศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหายาสูบและยาเส้นราคาตกต่ำ เพื่อให้มีการพิจารณา
 สภาพปัญหาที่เกิดขึ้นและแนวทางการแก้ไขปัญหายาสูบอย่างรอบด้านครบถ้วนในทุกมิติจะเป็นการบรรเทาปัญหา
 ความเดือดร้อนให้กับเกษตรกรผู้ปลูกยาสูบเพื่อให้มีรายได้เพียงพอในการดำรงชีวิต และมีแนวทางการประกอบอาชีพ
 ที่เหมาะสมและยั่งยืนได้ต่อไปในอนาคต

ดังนั้น จึงขอเสนอญัตติดังกล่าวมาเพื่อให้สภาผู้แทนราษฎรพิจารณาตั้งคณะกรรมการวิสามัญ
พิจารณาศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหายาสูบและยาเส้นราคาตกต่ำ ตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร
พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๔๙ ส่วนเหตุผลและรายละเอียดจะได้ชี้แจงในที่ประชุมสภาฯ ต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง
(ลงชื่อ) จักรรัตน์ พัวช่วย ผู้เสนอ
(นายจักรรัตน์ พัวช่วย)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคพลังประชาชน

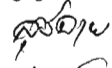

ผู้รับรอง (ญาติ เรื่อง ขอให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมการวิชาการวิสามัญพิจารณาศึกษาแนวทางการแก้ไข
ปัญหายาสูบและยาเส้นราคาตกต่ำ)

๑. นายบุญชัย กิตติธรราททรัพย์	๒. นายคอซีย์ มามู
๓. นางวันเพ็ญ พร้อมพัฒน์	๔. นางสาวกาญจนา จังหะ
๕. นายสุธรรม จริตงาม	๖. นายวรโชติ สุนทรขจร
๗. นายอนุชา บุรพชัยศรี	๘. นายสัญญา นิลสุพรรณ
๙. นายพิพิธ รัตนรักษ์	๑๐. นายถนอมพงศ์ หลีกภัย
๑๑. นายอรรถกร ศิริลัทธยากร	๑๒. นายภาคภูมิ บุลย์ประมุข
๑๓. นางบุญยิ่ง นิติกาญจนา	๑๔. นายปกรณ์ จินาคำ
๑๕. นายอนูรัตน์ ตันบรรจง	๑๖. นายชัยมงคล ไชยรบ
๑๗. นายวิริยะ ทองผา	๑๘. นายจำลอง ภูนวนทา
๑๙. นายสรวงศ์ เทียนทอง	๒๐. นายธนุพร ปุณณกันต์

สำเนาถูกต้อง

(นางสาวสายพินธุ์ จาตุรภัทร์)
วิทยากรเชี่ยวชาญ
กลุ่มงานระเบียบวาระ สำนักงานการประชุม

ภิญญลักษณ์ พิมพ์
 ทาน
 ตรวจ

เอกสารประกอบการพิจารณา

ญัตติ

เรื่อง ขอให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาศึกษา
แนวทางการแก้ไขปัญหายาสูบและยาเส้นราคาตกต่ำ

อ.พ. 11/2566 สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง

อ.พ. 11/2566
สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง

สำนักวิชาการ
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
โทร 0 2242 5900 ต่อ 5730, 5740, 5750

ญัตติ

เรื่อง ขอให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาศึกษา
แนวทางการแก้ไขปัญหายาสูบและยาเส้นราคาตกต่ำ

(นายจักรรัตน์ พัวช่วย เป็นผู้เสนอ)

คำนำ

เอกสารประกอบการพิจารณา (อ.พ.) นี้ จัดทำขึ้นเพื่อประโยชน์ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ร่างพระราชบัญญัติ ญัตติขอแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ พระราชกำหนด ญัตติ หรือหนังสือสัญญา ระหว่างประเทศ ที่เข้าสู่การประชุมของสภาผู้แทนราษฎร และที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภา โดยศึกษา รวบรวม และวิเคราะห์ข้อมูล สถิติ ข้อเท็จจริง บทความทางวิชาการ และ/หรืองานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นข้อมูลเบื้องต้น ให้กับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา กรรมการ และบุคคลในวงงานรัฐสภา ใช้ในการประกอบการพิจารณา ตลอดจนเป็นข้อมูลอ้างอิงสำหรับผู้สนใจทั่วไป

สำนักวิชาการ
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ผู้รับผิดชอบ

นายมานิช อินทนิม

ผู้อำนวยการสำนักวิชาการ

นางสุภาวดี ตันตระกูล

ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานบริการวิชาการ 2

ผู้จัดทำและรับผิดชอบ

นางสุภัทร คำมุงคุณ

วิทยากรเชี่ยวชาญ

นางสาวพรรณทิภา นิลโสภณ

วิทยากรเชี่ยวชาญ

นายวิริยะ คล้ายแดง

วิทยากรชำนาญการพิเศษ

นางสาววันวิภา สุขสวัสดิ์

นิติกรชำนาญการพิเศษ

นางสาวอุไร ธรรมเพชร

เจ้าพนักงานธุรการอาวุโส

นางสาวสุนันท์ เจสละ

เจ้าพนักงานธุรการอาวุโส

นางสาวสุพรรณิศา พรหมบุตร

เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน

สิงหาคม 2566

บทสรุปสำหรับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

ยาสูบเป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญโดยเป็นวัตถุดิบหลักในการผลิตบุหรี่ ซึ่งการปลูกยาสูบทำให้เกษตรกรมีรายได้หลักในการดำรงชีวิตตลอดมา แต่ในปัจจุบันเกษตรกรผู้เพาะปลูกต้นยาสูบประสบปัญหาาราคายาสูบและยาเส้นตกต่ำ เนื่องจากปริมาณการรับซื้อยาสูบลดลงเป็นอย่างมากจากมาตรการด้านสุขภาพและการปรับโครงสร้างภาษีสรรพสามิตยาสูบใหม่ รวมถึงการปรับขึ้นอัตราภาษีอย่างต่อเนื่อง ซึ่งมาตรการดังกล่าวส่งผลทำให้ราคาบุหรี่ปรับตัวสูงขึ้นและมีการลักลอบนำเข้าบุหรี่ไฟฟ้าเพิ่มมากขึ้น จากปัญหาาราคายาสูบและยาเส้นตกต่ำ ส่งผลทำให้เกษตรกรผู้เพาะปลูกต้นยาสูบได้รับความเดือดร้อน มีรายได้ไม่เพียงพอในการดำรงชีวิตและต้องแบกรับภาระหนี้สิน อีกทั้งเกษตรกรผู้ปลูกยาสูบดั้งเดิมยังไม่สามารถที่จะเปลี่ยนแปลงไปปลูกพืชเศรษฐกิจอื่นเพื่อทดแทนอาชีพเดิมได้ จึงเป็นปัญหาที่เกษตรกรผู้เพาะปลูกต้นยาสูบต้องเผชิญและมีแนวโน้มที่จะก่อให้เกิดปัญหามากยิ่งขึ้น จึงขอให้สภาผู้แทนราษฎรพิจารณาตั้งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหายาสูบและยาเส้นราคาตกต่ำ เพื่อให้มีการพิจารณาสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นและแนวทางการแก้ไขปัญหายาสูบอย่างรอบด้านครบถ้วนในทุกมิติ

โดยเอกสารประกอบการพิจารณาฉบับนี้ ได้กล่าวถึงสาระสำคัญ ประกอบด้วย 1) สถานการณ์การเพาะปลูกยาสูบ โดยภาพรวมมีแนวโน้มว่าครัวเรือนเกษตรกรเพาะปลูกยาสูบและเนื้อที่ปลูกยาสูบลดลง 2) การกำหนดนโยบายควบคุมยาสูบและมาตรการทางภาษีส่งผลให้ขนาดตลาดบุหรี่ในประเทศหดตัวลงร้อยละ 18 รวมถึงการลักลอบนำเข้าบุหรี่ การแข่งขันทางการค้าในอุตสาหกรรมบุหรี่ต่างชาติ และจำนวนผู้สูบบุหรี่ที่ลดลง ทำให้ขนาดตลาด ปริมาณและรายได้การจำหน่ายบุหรี่ของการยาสูบแห่งประเทศไทยลดลง ส่งผลให้ต้องปรับลดการจัดสรรโควตาการผลิตให้กับเกษตรกรและปริมาณการรับซื้อยาสูบจากเกษตรกรในบางพันธุ์ 3) รัฐบาลได้ให้ความช่วยเหลือโดยอนุมัติโครงการการให้ความช่วยเหลือเกษตรกรผู้เพาะปลูกต้นยาสูบและผู้บ่มอิสระที่ได้รับผลกระทบจากการลดปริมาณการรับซื้อใบยาสูบของการยาสูบแห่งประเทศไทย ฤดูกาลผลิต 2562/2563 จำนวนเงิน 159.69 ล้านบาท โดยได้ช่วยเหลือผู้มีสิทธิตามเกณฑ์ของโครงการแล้วจำนวน 12,936 ราย รวมเป็นเงิน 125.09 ล้านบาท และคณะกรรมการการยาสูบแห่งประเทศไทยอนุมัติให้ความช่วยเหลือสนับสนุนปัจจัยการผลิต ร้อยละ 50 เฉพาะฤดูกาลผลิต 2565/2566 จำนวนเงิน 56.16 ล้านบาท และขอรับการสนับสนุนเงินช่วยเหลือจากงบประมาณรายจ่ายแผ่นดิน เพิ่มเติมอีกร้อยละ 50 เพื่อบรรเทาความเดือดร้อนให้กับเกษตรกร

เอกสารประกอบการพิจารณา

สารบัญ

	หน้า
บทสรุปสำหรับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร	ก
ส่วนที่ 1 สารสำคัญ	
- ญัตติ เรื่อง ขอให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหายาสูบและยาเส้นราคาตกต่ำ (นายจักรรัตน์ พัวช่วย เป็นผู้เสนอ)	1-1
ส่วนที่ 2 บทวิเคราะห์	2-1
ส่วนที่ 3 ข้อมูลประกอบการพิจารณาญัตติ	3-1
- โครงการช่วยเหลือเกษตรกรผู้ปลูกยาสูบ	3-1
- การปลูกพืชทดแทนยาสูบ	3-5
- ส่วนแบ่งการตลาดบุหรี่	3-6
- การดำเนินคดีผู้ค้าบุหรี่ปลอม	3-6

ส่วนที่ 1

สาระสำคัญ

ญัตติ เรื่อง ขอให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหายาสูบและยาเส้นราคาตกต่ำ
(นายจักรรัตน์ พัวช่วย เป็นผู้เสนอ)

หลักการ

เพื่อให้สภาผู้แทนราษฎรพิจารณาดังคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหายาสูบและยาเส้นราคาตกต่ำ

เหตุผล

ด้วยยาสูบเป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญประเภทหนึ่งในการสร้างรายได้ให้กับเกษตรกรผู้ปลูกมาอย่างยาวนาน โดยเฉพาะในพื้นที่ภาคเหนือ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่นิยมปลูกยาสูบกันเป็นจำนวนมาก เพื่อนำมาใช้เป็นวัตถุดิบหลักในการผลิตบุหรี่ โดยการปลูกยาสูบสามารถสร้างรายได้ให้กับเกษตรกรผู้ปลูกมาอย่างต่อเนื่อง ทำให้เกษตรกรผู้ปลูกมีรายได้หลักในการดำรงชีวิตตลอดมา แต่ในปัจจุบันเกษตรกรผู้ปลูกยาสูบกลับต้องประสบปัญหาราคายาสูบและยาเส้นตกต่ำ เนื่องจากการลดปริมาณการรับซื้อยาสูบเป็นอย่างมาก จากมาตรการด้านสุขภาพ และการปรับโครงสร้างภาษีสรรพสามิตยาสูบใหม่ รวมถึงการปรับขึ้นอัตราภาษีอย่างต่อเนื่อง ซึ่งมาตรการดังกล่าวส่งผลทำให้ราคาบุหรี่ปรับตัวสูงขึ้น และมีการลักลอบนำเข้าบุหรี่ไฟฟ้าเพิ่มมากขึ้น จากปัญหาราคายาสูบและยาเส้นตกต่ำ ส่งผลทำให้เกษตรกรผู้ปลูกที่ยึดถืออาชีพในการเพาะปลูกยาสูบมาอย่างยาวนานได้รับความเดือดร้อนไม่มีรายได้เพียงพอในการดำรงชีวิต และต้องแบกรับภาระหนี้สิน อีกทั้งเกษตรกรผู้ปลูกยาสูบดั้งเดิมยังไม่สามารถที่จะเปลี่ยนแปลงไปปลูกพืชเศรษฐกิจอื่นเพื่อทดแทนอาชีพเดิมได้ จึงเป็นปัญหาที่เกษตรกรผู้ปลูกยาสูบต้องเผชิญและมีแนวโน้มที่จะก่อให้เกิดปัญหามากยิ่งขึ้นต่อไป ดังนั้นหากมีการพิจารณาศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหายาสูบและยาเส้นราคาตกต่ำเพื่อให้มีการพิจารณาสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นและแนวทางการแก้ไขปัญหายาสูบและยาเส้นอย่างรอบด้านครบถ้วนในทุกมิติจะเป็นการบรรเทาปัญหาความเดือดร้อนให้กับเกษตรกรผู้ปลูกยาสูบเพื่อให้มีรายได้เพียงพอในการดำรงชีวิต และมีแนวทางการประกอบอาชีพที่เหมาะสมและยั่งยืนได้ต่อไปในอนาคต

ส่วนที่ 2
บทวิเคราะห์

ยาสูบเป็นพืชเศรษฐกิจชนิดหนึ่งที่สามารถสร้างรายได้ให้กับเกษตรกรผู้เพาะปลูกและเป็นวัตถุดิบหลักสำหรับการผลิตเป็นบุหรี่ในอุตสาหกรรมยาสูบ จากข้อมูลของกรมส่งเสริมการเกษตรปี 2566/67 ปัจจุบัน (ข้อมูล ณ สิงหาคม 2566) มีครัวเรือนเกษตรกรผู้เพาะปลูกต้นยาสูบ 10,924 ครัวเรือนในพื้นที่ 29 จังหวัด เนื้อที่เก็บเกี่ยวผลผลิต 69,279.00 ไร่ และผลผลิตเก็บเกี่ยวได้ 25,501,450.20 กิโลกรัม โดยสายพันธุ์ที่เกษตรกรนิยมปลูก เช่น เวอร์ยีนีเย เบอร์เลย์ เตอร์กิช พันธุ์พื้นเมือง เป็นต้น โดยภาพรวมการผลิตมีแนวโน้มว่าจำนวนครัวเรือนเกษตรกรผู้เพาะปลูกต้นยาสูบ และเนื้อที่เพาะปลูกยาสูบลดลง (ตารางที่ 2.1 และตารางที่ 2.2)¹

ตารางที่ 2.1 จำนวนครัวเรือนเกษตรกรผู้เพาะปลูกต้นยาสูบปี 2560/61-2565/66

พันธุ์	จำนวนครัวเรือนเกษตรกร					
	2560/61	2561/62	2562/63	2563/64	2564/65	2565/66
เวอร์ยีนีเย	4,945.00	2,842.00	2,719.00	2,587.00	2,670.00	2,416.00
เบอร์เลย์	7,317.00	4,696.00	6,647.00	5,003.00	5,337.00	4,501.00
เตอร์กิช	7,359.00	4,942.00	6,985.00	3,591.00	3,570.00	4,062.00
พื้นเมือง	5,542.00	7,227.00	6,051.00	6,480.00	4,634.00	3,889.00
พันธุ์อื่น ๆ	927.00	380.00	395.00	678.00	906.00	403.00

หมายเหตุ: ข้อมูลจากกรมส่งเสริมการเกษตร (ข้อมูล ณ สิงหาคม 2566)

ตารางที่ 2.2 เนื้อที่ปลูก ปี 2560/61-2565/66

พันธุ์	เนื้อที่ปลูก (ไร่)					
	2560/61	2561/62	2562/63	2563/64	2564/65	2565/66
เวอร์ยีนีเย	34,548.50	19,231.00	17,436.02	19,499.50	22,825.35	16,547.85
เบอร์เลย์	50,564.00	36,775.00	43,112.25	30,067.50	38,104.80	40,842.30
เตอร์กิช	23,228.25	24,591.25	25,064.75	17,572.25	16,490.00	17,574.50
พื้นเมือง	39,844.75	51,665.25	39,884.00	45,227.50	34,401.57	32,619.08
พันธุ์อื่น ๆ	1,283.50	1,970.50	1,763.00	3,046.88	4,039.45	1,860.98

หมายเหตุ: ข้อมูลจากกรมส่งเสริมการเกษตร (ข้อมูล ณ สิงหาคม 2566)

¹ กรมส่งเสริมการเกษตร. (2566). รายงานข้อมูลภาวะการผลิตพืช พืชอายุสั้น (รต.01) จำแนกตามพืช/แมลง กลุ่ม พืชไร่ ชนิด ยาสูบ. สืบค้น 29 สิงหาคม 2566 จาก <https://production.doae.go.th/service/data-state-product/index>

ทั้งนี้ จากการกำหนดนโยบายควบคุมผลิตภัณฑยาสูบและมาตรการทางภาษี โดยมีประกาศอัตราภาษีบุหรืของกรมสรรพสามิตตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2564 ได้ส่งผลกระทบต่อการค้าปลีกการบริโภคบุหรืในประเทศ เพราะการปรับภาษีสรรพสามิตยาสูบทำให้บุหรืถูกกฎหมายทุกตราในตลาดปรับราคาเพิ่มขึ้น (บุหรืซิกาแลตที่มีราคาขายปลีกแนะนำไม่เกินซองละ 72 บาท ตามมูลค่าให้ใช้อัตราภาษีร้อยละ 25 และตามปริมาณ 1.25 บาทต่อมวน ราคาขายปลีกแนะนำเกินซองละ 72 บาท ตามมูลค่าให้ใช้อัตราภาษีร้อยละ 42 และตามปริมาณ 1.25 บาทต่อมวน) ส่งผลให้ขนาดตลาดบุหรืในประเทศโดยรวมหดตัวลดลงร้อยละ 18 และมีการลักลอบขายบุหรืที่ผิดกฎหมายจำนวนมาก² อีกทั้งการแข่งขันทางการค้าในอุตสาหกรรมบุหรืต่างชาติและจำนวนผู้สูบบุหรืน้อยลงตามนโยบายรัฐและกระแสโลก³ ทำให้ขนาดตลาด ปริมาณ และรายได้การจำหน่ายของการยาสูบแห่งประเทศไทยลดลง ทำให้ต้องปรับลดปริมาณการรับซื้อผลผลิตจากเกษตรกรในบางพันธุ์ เนื่องจากการขายมีการชะลอตัว โดยมีการจัดสรรโควตาการผลิตให้กับเกษตรกรในฤดูกาลผลิต 2560/61-2565/66 ดังตารางที่ 2.3 ซึ่งส่งผลต่อปริมาณการรับซื้อใบยาสูบจากเกษตรกร (ตารางที่ 2.4) รวมถึงผลกระทบต่อรายได้ของเกษตรกรตามมาด้วย⁴ (ตารางที่ 2.5)

ตารางที่ 2.3 การจัดสรรโควตาการผลิตให้กับเกษตรกร ฤดูกาลผลิต 2560/61 - 2565/66

ประเภทใบยา	ปริมาณการจัดสรรโควตาการผลิต (หน่วย:กิโลกรัม)					
	2560/61	2561/62	2562/63	2563/64	2564/65	2565/66
เวอร์ยิเนีย	9,818,851	5,575,231	5,638,444	5,628,400	5,630,076	4,222,576
เบอร์เลย์	11,000,000	5,714,470	5,725,023	5,710,494	5,727,893	7,125,720
เตอร์กิช	3,900,000	1,640,000	1,640,000	1,640,000	1,640,000	1,640,000

ที่มา: การยาสูบแห่งประเทศไทย

ตารางที่ 2.4 ปริมาณการซื้อใบยาสูบจากเกษตรกร ฤดูกาลผลิต 2560/61 - 2565/2566

ประเภทใบยา	ปริมาณการรับซื้อ (หน่วย:กิโลกรัม)					
	2560/61	2561/62	2562/63	2563/2564	2564/65	2565/66
เวอร์ยิเนีย	9,690,121.60	5,573,673.50	5,615,797.10	5,628,392.10	5,443,506.00	4,212,610.90
เบอร์เลย์	10,778,960.90	5,661,127.40	5,711,583.80	5,514,703.30	4,586,658.50	5,384,667.60
เตอร์กิช	3,870,319.70	1,239,805.50	1,396,076.50	1,633,258.40	1,337,245.40	1,220,451.40

ที่มา: การยาสูบแห่งประเทศไทย

² การยาสูบแห่งประเทศไทย. (2566). รายงานประจำปี 2565. สืบค้น 29 สิงหาคม 2566 จาก <https://www.thaitobacco.or.th/2023/01/0054623.html>

³ การยาสูบแห่งประเทศไทย. (20 มกราคม 2566). ยสท. ช่วยเหลือชาวไร่ยาสูบ สนับสนุนปัจจัยการผลิต ร้อยละ 50 วงเงิน 56.16 ล้านบาท ฤดูกาลผลิต 2565/2566. สืบค้น 29 สิงหาคม 2566 จาก <https://www.thaitobacco.or.th/2023/01/0054474.html>

⁴ กรมส่งเสริมการเกษตร. (2566). รายงานข้อมูลภาวะการผลิตพืช พืชอายุสั้น (รต.01) จำแนกตามพืช/แมลง กลุ่ม พืชไร่ ชนิด ยาสูบ. สืบค้น 29 สิงหาคม 2566 จาก <https://production.doae.go.th/service/data-state-product/index>

ตารางที่ 2.5 ราคาที่เกษตรกรขายได้เฉลี่ย (บาท/กิโลกรัม) ปี 2560-2566

พันธุ์	ราคาที่เกษตรกรขายได้เฉลี่ย (บาท/กิโลกรัม)					
	2560/61	2561/62	2562/63	2563/64	2564/65	2565/66
เวอร์รียเนีย	35.70	35.97	41.11	59.49	65.54	61.20
เบอร์เลย์	53.59	59.55	55.64	60.44	57.68	55.14
เตอร์กิช	50.07	74.08	67.90	78.45	74.24	77.65
พื้นเมือง	139.84	91.87	107.79	54.13	103.97	115.18
พันธุ์อื่น ๆ	126.22	107.68	388.11	59.91	87.40	88.77

หมายเหตุ: ข้อมูลจากกรมส่งเสริมการเกษตร

จากความเดือดร้อนของเกษตรกรผู้เพาะปลูกต้นยาสูบ รัฐบาลได้ให้การช่วยเหลือตามโครงการให้ความช่วยเหลือเกษตรกรผู้เพาะปลูกต้นยาสูบและผู้บ่มอัสระที่ได้รับผลกระทบจากการลดปริมาณการรับซื้อใบยาสูบของการยาสูบแห่งประเทศไทย ฤดูกาลผลิต 2562/2563 โดยการยาสูบแห่งประเทศไทยได้จ่ายเงินช่วยเหลือให้แก่เกษตรกรผู้มีสิทธิได้รับตามเกณฑ์ของโครงการ ในสัดส่วนตามต้นทุนดำเนินการระหว่างผู้บ่มอัสระกับเกษตรกรผู้เพาะปลูกขายใบยาสูบ ในอัตรา 70:30 ของเงินช่วยเหลือ สำหรับใบยาเวอร์รียเนียราคา กิโลกรัมละ 17.50 บาท ผู้บ่มอัสระจะได้รับเงินช่วยเหลือ 12.25 บาทต่อกิโลกรัม ส่วนเกษตรกรผู้เพาะปลูกขายใบยาสูบจะได้รับเงินช่วยเหลือ 5.25 บาทต่อกิโลกรัม สำหรับเกษตรกรผู้เพาะปลูกยาสูบเบอร์เลย์ จะได้รับเงินช่วยเหลือ 9.80 บาทต่อกิโลกรัม และเกษตรกรผู้เพาะปลูกยาสูบเตอร์กิช จะได้รับเงินช่วยเหลือ 14.00 บาทต่อกิโลกรัม และโครงการสนับสนุนค่าปัจจัยการผลิต ฤดูกาลผลิต 2565/2566 โดยให้ความช่วยเหลือเกษตรกรในวงเงิน 56.16 ล้านบาท⁵

ทั้งนี้ ภาคีเครือข่ายชาวไร่ยาสูบแห่งประเทศไทยได้เสนอแนวทางแก้ไข โดยในระยะเร่งด่วน การยาสูบแห่งประเทศไทยควรปรับราคาซื้อใบยาแห้งให้เพียงพอกับต้นทุนการผลิตที่สูงขึ้นและพิจารณาปรับลดโควตาใบยาสายพันธุ์เวอร์รียเนียอย่างค่อยเป็นค่อยไปเพื่อลดผลกระทบที่เกิดขึ้นกับเกษตรกร ส่วนการแก้ไขปัญหาในระยะกลาง โดยการออกกฎหมายที่จะกระทบต่ออุตสาหกรรมยาสูบต้องพิจารณารอบด้านและต้องเปิดโอกาสให้ผู้ที่ได้รับผลกระทบมีส่วนร่วมในการพิจารณากฎหมาย และควรมีการปราบปรามบุหรี่ที่ผิดกฎหมายอย่างจริงจัง ตลอดจนยกระดับความสามารถของการยาสูบแห่งประเทศไทยในการแข่งขันทางการค้าควบคู่กับการปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิตของเกษตรกรผู้เพาะปลูกต้นยาสูบ เพื่อลดต้นทุนและเพิ่มคุณภาพสินค้า และการแก้ไขปัญหาในระยะยาว ควรมีการพิจารณาปรับมาตรการทางภาษีบุหรี่ในประเทศอย่างเหมาะสม และเปิดเสรีการผลิตบุหรี่ในประเทศ เพื่อเพิ่มจำนวนผู้รับซื้อใบยาสูบในประเทศให้เพิ่มขึ้น โดยกำหนดให้ผู้ประกอบการต้องใช้ใบยาสูบในประเทศทั้งหมด ตลอดจนการตั้งกองทุนจากภาษีสรรพสามิตเพื่อรับซื้อโควตาคืนจากเกษตรกรผู้เพาะปลูกต้นยาสูบในราคาที่เหมาะสมเพื่อให้จำนวนโควตาสอดคล้องกับยอดขายบุหรี่ของการยาสูบแห่งประเทศไทย⁶

⁵ การยาสูบแห่งประเทศไทย. (17 ตุลาคม 2565). การยาสูบฯ ชี้แจงจ่ายเงินเยียวยาชาวไร่ครบถ้วนตามเกณฑ์ โครงการให้ความช่วยเหลือเกษตรกรที่ได้รับผลกระทบจากการลดโควตาซื้อใบยา. สืบค้น 29 สิงหาคม 2566 จาก <https://www.thaigov.go.th/news/contents/details/60534>

⁶ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. (ม.ป.ป.). รายงานของอนุกรรมการพิจารณาศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อระบบสุขภาพและติดตามการบังคับใช้กฎหมายด้านสาธารณสุขในคณะกรรมการสาธารณสุข. สืบค้น 29 สิงหาคม 2566 จาก https://www.parliament.go.th/ewtcommittee/ewt/25_publichealth/ewt_dl_link.php?nid=399&filename=129

ส่วนที่ 3 ข้อมูลประกอบการพิจารณาญาติ

โครงการช่วยเหลือเกษตรกรผู้ปลูกยาสูบ

- โครงการให้ความช่วยเหลือเกษตรกรผู้ปลูกยาสูบที่ได้รับผลกระทบจากการลดปริมาณการรับซื้อใบยาสูบ เฉพาะฤดูกาลผลิต 2561/2562¹

คณะรัฐมนตรีได้มีมติวันที่ 4 ธันวาคม 2561 เห็นชอบในหลักการโครงการให้ความช่วยเหลือเกษตรกรผู้ปลูกยาสูบที่ได้รับผลกระทบจากการลดปริมาณการรับซื้อใบยาสูบ เฉพาะฤดูกาลผลิต 2561/2562 ของการยาสูบแห่งประเทศไทย (ยสท.) เพื่อช่วยเหลือเกษตรกรผู้ปลูกยาสูบประเภทเวอร์รี่เนี่ย เบอร์เลย์ และเตอร์กิช ที่ได้ขึ้นทะเบียนกับการยาสูบแห่งประเทศไทย (ยสท.) และกรมสรรพสามิตแล้ว จำนวน 13,557 ราย ที่ได้รับผลกระทบจากการลดปริมาณการรับซื้อใบยาสูบของการยาสูบแห่งประเทศไทย (ยสท.) เฉพาะฤดูกาลผลิต 2561/2562 ซึ่งจะสามารถบรรเทาความเดือดร้อนให้กับเกษตรกรผู้เพาะปลูกยาสูบ โดยมอบหมายให้การยาสูบแห่งประเทศไทย (ยสท.) ร่วมกับกรมสรรพสามิตในฐานะที่เป็นผู้รับขึ้นทะเบียนเกษตรกรผู้ปลูกยาสูบ จัดทำรายละเอียดหลักเกณฑ์และวิธีการจ่ายเงินช่วยเหลือ พร้อมทั้งตรวจสอบสิทธิของเกษตรกรผู้ปลูกยาสูบที่จะได้รับความช่วยเหลือก่อนเริ่มดำเนินโครงการฯ โดยเฉพาะกรณีประเภทเวอร์รี่เนี่ยที่ต้องรวมเกษตรกรผู้ปลูกใบยาสูบบ่มเองที่ได้รับโควตา และเกษตรกรผู้ปลูกใบยาสูบภายใต้ผู้บ่มอิสระที่ได้รับโควตา เพื่อป้องกันการสวมสิทธิสำหรับค่าใช้จ่ายในการดำเนินโครงการฯ ทั้งนี้ ให้กระทรวงการคลังขอตกลงในรายละเอียดกับสำนักงบประมาณ ให้กระทรวงการคลังร่วมกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเร่งดำเนินการตามนัยข้อสั่งการของนายกรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 10 ตุลาคม 2561 พิจารณาแนวทางการส่งเสริมเกษตรกรให้เพาะปลูกพืชชนิดอื่นแทนการปลูกยาสูบ หรือสนับสนุนให้เกษตรกรผู้ปลูกยาสูบที่มีความพร้อมปรับเปลี่ยนไปประกอบอาชีพอื่นที่เหมาะสม โดยให้เร่งดำเนินการให้แล้วเสร็จก่อนที่จะเริ่มฤดูกาลผลิตในปี 2562/2563 เพื่อให้เกษตรกรที่จะได้รับผลกระทบมีเวลาเพียงพอในการปรับแผนการผลิต

¹ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี. (4 ธันวาคม 2561). โครงการให้ความช่วยเหลือเกษตรกรผู้ปลูกยาสูบที่ได้รับผลกระทบจากการลดปริมาณการรับซื้อใบยาสูบ เฉพาะฤดูกาลผลิต 2561/2562 [มติคณะรัฐมนตรี]. สืบค้น 29 สิงหาคม 2566 จาก https://resolution.soc.go.th/?page_id=74&find_word=%E0%B8%81%E0%B8%B2%E0%B8%A3%E0%B8%A2%E0%B8%B2%E0%B8%AA%E0%B8%B9%E0%B8%9A%E0%B9%81%E0%B8%AB%E0%B9%88%E0%B8%87%E0%B8%9B%E0%B8%A3%E0%B8%B0%E0%B9%80%E0%B8%97%E0%B8%A8%E0%B9%84%E0%B8%97%E0%B8%A2&start_date=&end_date=&book_number=&page_no=1.

- ทบทวนโครงการให้ความช่วยเหลือเกษตรกรผู้ปลูกยาสูบที่ได้รับผลกระทบจากการลดปริมาณการรับซื้อใบยาสูบเฉพาะฤดูกาลผลิต 2561/2562²

คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบให้ทบทวนมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 4 ธันวาคม 2561 ภายใต้กรอบวงเงินงบประมาณโครงการให้ความช่วยเหลือเกษตรกรผู้ปลูกยาสูบที่ได้รับผลกระทบจากการลดปริมาณการรับซื้อใบยาสูบเฉพาะฤดูกาลผลิต 2561/2562 โดยให้เกษตรกรผู้เพาะปลูกยาสูบภายใต้สังกัดผู้บ่มอิสระและผู้บ่มอิสระซึ่งเป็นผู้ได้รับผลกระทบจากการลดปริมาณการรับซื้อใบยา มีสิทธิได้รับเงินช่วยเหลือจากโครงการฯ ในสัดส่วนตามต้นทุนดำเนินการระหว่างผู้บ่มอิสระกับเกษตรกรผู้เพาะปลูกขายใบยาสด 70:30 ของเงินช่วยเหลือสำหรับใบยาเวอร์รี่เนียบ 17.50 บาทต่อกิโลกรัม โดยผู้บ่มอิสระได้รับเงินช่วยเหลือ 12.25 บาทต่อกิโลกรัม และเกษตรกรผู้เพาะปลูกขายใบยาสดได้รับเงินช่วยเหลือ 5.25 บาทต่อกิโลกรัม รวมทั้งการจัดสรรค่าธรรมเนียมการบริการโอนเงินแก่ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) รายละ 5 บาท โดยเจียดจ่ายจากกรอบวงเงินงบประมาณของโครงการฯ ตามที่กระทรวงการคลังเสนอ

- โครงการการให้ความช่วยเหลือเกษตรกรผู้เพาะปลูกต้นยาสูบและผู้บ่มอิสระที่ได้รับผลกระทบจากการลดปริมาณการรับซื้อใบยาสูบของการยาสูบแห่งประเทศไทย ฤดูกาลผลิต 2562/2563³

คณะรัฐมนตรีได้มีมติวันที่ 19 เมษายน 2565 อนุมัติค่าใช้จ่ายงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 งบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น จำนวน 159.69 ล้านบาท เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในโครงการความช่วยเหลือเกษตรกรผู้เพาะปลูกต้นยาสูบและผู้บ่มอิสระที่ได้รับผลกระทบจากการลดปริมาณการรับซื้อใบยาสูบของการยาสูบแห่งประเทศไทย ฤดูกาลผลิต 2562/2563 ภายหลังจากที่คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบในหลักการโครงการให้ความช่วยเหลือเกษตรกรผู้เพาะปลูกต้นยาสูบและผู้บ่มอิสระที่ได้รับผลกระทบจากการลดปริมาณการรับซื้อใบยาสูบของการยาสูบแห่งประเทศไทย ฤดูกาลผลิต 2562/2563 (วันที่ 28 กันยายน 2564) โดยมีรายละเอียด ดังนี้

² สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี. (12 มีนาคม 2562). ทบทวนโครงการให้ความช่วยเหลือเกษตรกรผู้ปลูกยาสูบที่ได้รับผลกระทบจากการลดปริมาณการรับซื้อใบยาสูบเฉพาะฤดูกาลผลิต 2561/2562 [มติคณะรัฐมนตรี]. สืบค้น 29 สิงหาคม 2566 จาก [https://resolution.soc.go.th/?page_id=74&find_word=%E0%B8%81%E0%B8%B2%E0%B8AA%E0%B8%B9%E0%B8%9A%E0%B9%81%E0%B8AB%E0%B9%88%E0%B8%87%E0%B8%9B%E0%B8%A3%E0%B8%B0%E0%B9%80%E0%B8%97%E0%B8%A8%E0%B9%84%E0%B8%97%E0%B8%A2&start_date=&end_date=&book_number=&page_no=1](https://resolution.soc.go.th/?page_id=74&find_word=%E0%B8%81%E0%B8%B2%E0%B8%A3%E0%B8%A2%E0%B8%B2%E0%B8AA%E0%B8%B9%E0%B8%9A%E0%B9%81%E0%B8AB%E0%B9%88%E0%B8%87%E0%B8%9B%E0%B8%A3%E0%B8%B0%E0%B9%80%E0%B8%97%E0%B8%A8%E0%B9%84%E0%B8%97%E0%B8%A2&start_date=&end_date=&book_number=&page_no=1).

³ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี. (19 เมษายน 2565). โครงการการให้ความช่วยเหลือเกษตรกรผู้เพาะปลูกต้นยาสูบและผู้บ่มอิสระที่ได้รับผลกระทบจากการลดปริมาณการรับซื้อใบยาสูบของการยาสูบแห่งประเทศไทย ฤดูกาลผลิต 2562/2563 [มติคณะรัฐมนตรี]. สืบค้น 29 สิงหาคม 2566 จาก https://resolution.soc.go.th/?page_id=74&find_word=%E0%B8%81%E0%B8%B2%E0%B8%A3%E0%B8%A2%E0%B8%B2%E0%B8AA%E0%B8%B9%E0%B8%9A%E0%B9%81%E0%B8AB%E0%B9%88%E0%B8%87%E0%B8%9B%E0%B8%A3%E0%B8%B0%E0%B9%80%E0%B8%97%E0%B8%A8%E0%B9%84%E0%B8%97%E0%B8%A2&start_date=&end_date=&book_number=&page_no=1

กลุ่มเป้าหมาย : เกษตรกรผู้เพาะปลูกต้นยาสูบที่ได้รับโควตาการรับซื้อใบยาสูบ ในฤดูกาลผลิต 2562/2563 ซึ่งได้ขึ้นทะเบียนกับการยาสูบแห่งประเทศไทย (ยสท.) และกรมสรรพสามิต รวมจำนวน 14,292 ราย แบ่งออกเป็น 3 ประเภทใบยา ดังนี้

- 1) ใบยาเวอร์จิเนีย (ชาวไร่ในสังกัด 2,378 ราย ผู้บ่มอิสระ 54 ราย และชาวไร่ใบยาสด 1,807 ราย)
- 2) ใบยาเบอร์เลย์ (ชาวไร่ในสังกัด 6,562 ราย)
- 3) ใบยาเตอร์กิช (ชาวไร่ในสังกัด 3,491 ราย)

การให้ความช่วยเหลือ : รัฐบาลให้ความช่วยเหลือโดยจ่ายเงินช่วยเหลือให้เกษตรกรผู้เพาะปลูกต้นยาสูบและผู้บ่มอิสระในอัตราร้อยละ 70 ของรายได้ที่ขาดหายไป โดยคำนวณเงินช่วยเหลือจากปริมาณโควตาการผลิตใบยาที่ลดลงในฤดูกาลผลิต 2562/2563 เปรียบเทียบกับปริมาณโควตาที่ได้รับในฤดูกาลผลิต 2560/2561 คูณด้วยร้อยละ 70 ของรายได้ที่ขาดหายไป โดยเกษตรกรผู้เพาะปลูกต้นยาสูบจะได้รับเงินช่วยเหลือตามปริมาณการรับซื้อใบยาสูบที่ลดลงจริงในแต่ละประเภทใบยา และปัจจุบันในพื้นที่ดังกล่าวต้องไม่มีการปลูกยาสูบทดแทน

ระยะเวลาโครงการ : ภายใน 150 วัน นับตั้งแต่คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบ

การดำเนินการ : การยาสูบแห่งประเทศไทย (ยสท.) ได้ดำเนินการจ่ายเงินช่วยเหลือหรือเงินเยียวยาเกษตรกรยาสูบ ให้แก่เกษตรกรผู้มีสิทธิได้รับตามเกณฑ์ของโครงการแล้ว จำนวน 12,936 ราย รวมเป็นเงินทั้งสิ้น 125,095,308.94 บาท ในสัดส่วนตามต้นทุนดำเนินการระหว่างผู้บ่มอิสระกับเกษตรกรผู้เพาะปลูกยาสูบใบยาสด ในอัตรา 70:30 ของเงินช่วยเหลือ

สำหรับใบยาเวอร์จิเนียราคา กิโลกรัมละ 17.50 บาท ผู้บ่มอิสระจะได้รับเงินช่วยเหลือ 12.25 บาทต่อกิโลกรัม เกษตรกรผู้เพาะปลูกยาสูบใบยาสดจะได้รับเงินช่วยเหลือ 5.25 บาทต่อกิโลกรัม เกษตรกรผู้เพาะปลูกยาสูบเบอร์เลย์จะได้รับเงินช่วยเหลือ 9.80 บาทต่อกิโลกรัม เกษตรกรผู้เพาะปลูกยาสูบเตอร์กิชจะได้รับเงินช่วยเหลือ 14.00 บาทต่อกิโลกรัม

รวมทั้งการจัดสรรค่าธรรมเนียมการบริการโอนเงินแก่ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) อีกรายละ 7 บาท จำนวน 90,552.00 บาท ซึ่งได้จ่ายเงินตามโครงการฯ ตามหลักเกณฑ์ครบถ้วนแล้ว คงเหลือเงินส่งคืนกรมบัญชีกลาง จำนวน 34,594,308.94 บาท เนื่องจากชาวไร่บางส่วนมีคุณสมบัติไม่ตรงตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้⁴

- โครงการสนับสนุนปัจจัยการผลิต ฤดูกาลผลิต 2565/2566

คณะกรรมการการยาสูบแห่งประเทศไทยได้มีมติอนุมัติให้ความช่วยเหลือเกษตรกรชาวไร่ยาสูบและผู้บ่มอิสระ โดยสนับสนุนปัจจัยการผลิตร้อยละ 50 ของต้นทุนการผลิตที่สูงขึ้น เฉพาะฤดูกาลผลิต 2565/2566 ในวงเงิน 56.16 ล้านบาท ให้กับชาวไร่ยาสูบและผู้บ่มอิสระที่ได้รับผลกระทบภายหลังการปรับโครงสร้างภาษีสรรพสามิตยาสูบแบบใหม่ตามพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2560 และโครงสร้างภาษีสรรพสามิตยาสูบ

⁴ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี. (17 ตุลาคม 2565). การยาสูบฯ ชี้แจงจ่ายเงินเยียวยาชาวไร่ครบถ้วนตามเกณฑ์ โครงการให้ความช่วยเหลือเกษตรกรที่ได้รับผลกระทบจากการลดโควตาซื้อใบยา. สืบค้น 29 สิงหาคม 2566 จาก <https://www.thaigov.go.th/news/contents/details/60534>

ประกอบกับปัญหาการแพร่ระบาดของบุรีมีติดกฎหมาย การแข่งขันทางการค้าในอุตสาหกรรมบุหรี่ปั้วต่างชาติ และจำนวนผู้สูบที่น้อยลงตามนโยบายรัฐและกระแสโลก ทำให้การยาสูบแห่งประเทศไทย (ยสท.) มียอดจำหน่ายที่ลดลง ส่งผลกระทบต่อตรงกับชาวไร่ยาสูบและผู้บ่มอิสระจากการปรับลดโควตาการรับซื้อใบยา รวมถึงต้นทุนปัจจัยการผลิตที่สูงขึ้น เช่น ค่าปุ๋ย ค่าการขนส่งและน้ำมันเชื้อเพลิง ดังนี้

ประเภทใบยา	ปริมาณ (ล้าน กก.)	สนับสนุนปัจจัยการผลิต (บาท/กก.)	เงินช่วยเหลือ (ล้านบาท)
เวอร์รียเนี่ย	4.23	6.26	26.48
เบอร์ลีย์	7.14	3.55	25.35
เตอร์กิช	1.64	2.64	4.33
รวมทั้งสิ้น			56.16

วิธีการให้ความช่วยเหลือเกษตรกร การยาสูบแห่งประเทศไทย (ยสท.) จะจ่ายเงินสนับสนุนปัจจัยการผลิตให้กับชาวไร่บ่มเองและผู้บ่มอิสระ เมื่อชาวไร่และผู้บ่มอิสระนำใบยาเวอร์รียเนี่ย ใบยาเบอร์ลีย์ ใบยาเตอร์กิช มาส่งขายให้กับการยาสูบแห่งประเทศไทย (ยสท.) ในแต่ละครั้ง (วิธีการคำนวณเงินช่วยเหลือคือ ปริมาณใบยาที่ส่งขายคูณอัตราค่าเงินสนับสนุนปัจจัยการผลิต) แต่ไม่เกินปริมาณโควตาที่ได้รับการจัดสรร โดยผู้ว่าการยาสูบแห่งประเทศไทย (ยสท.) ได้มอบอำนาจให้ผู้จัดการสำนักงานยาสูบส่วนภูมิภาค ได้แก่ สำนักงานยาสูบเชียงใหม่ เชียงราย แพร่ สุโขทัย เพชรบูรณ์ บ้านไผ่ นครพนม และหนองคาย เป็นผู้อนุมัติเบิกจ่ายเงินให้ความช่วยเหลือเกษตรกร โดยการสนับสนุนปัจจัยการผลิต ฤดูกาลผลิต 2565/2566 ตลอดทั้งกระบวนการ เริ่มฤดูกาลรับซื้อใบยาในช่วงปลายเดือนมกราคม 2566 ในส่วนของเงินสนับสนุนอีกร้อยละ 50 ที่การยาสูบแห่งประเทศไทย (ยสท.) ได้ขอจัดสรรงบประมาณจากรัฐบาลเพื่อช่วยเหลือเกษตรกร ในวงเงิน 56.16 ล้านบาทนั้น คณะกรรมการยาสูบแห่งประเทศไทยได้พิจารณาอนุมัติแล้ว และอยู่ระหว่างนำเสนอต่อกระทรวงการคลังเพื่อดำเนินการต่อไป⁵

⁵ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี. (21 มกราคม 2566). ยสท. ช่วยเหลือชาวไร่ยาสูบ สนับสนุนปัจจัยการผลิต ร้อยละ 50 วงเงิน 56.16 ล้านบาท ฤดูกาลผลิต 2565/2566. สืบค้น 29 สิงหาคม 2566 จาก <https://www.thaigov.go.th/news/contents/details/64007>

การปลูกพืชทดแทนยาสูบ

จากบทความ เรื่อง “จุดประเด็น การปลูกพืชทดแทนยาสูบ” ในวารสารก้าวทันวิจัยกับ ศจย.⁶ ได้นำเสนอผลการศึกษาวินิจฉัยความต้องการเลิกปลูกยาสูบและแนวทางการส่งเสริมการปลูกพืชทดแทนของเกษตรกรไวยาสูบในเขตภาคเหนือ เพื่อศึกษาหาพืชที่เหมาะสมที่ใช้ในการปลูกพืชทดแทนยาสูบ ศึกษาความเป็นไปได้และผลกระทบในการปลูกพืชทดแทนของเกษตรกรไวยาสูบ กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา ได้แก่ ผู้สูบบุหรี่ รวมทั้งเกษตรกรผู้ปลูกยาสูบ และเจ้าหน้าที่สำนักงานยาสูบในภาคเหนือของประเทศไทย ศึกษาในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ เพชรบูรณ์ สุโขทัย และแพร่ ผลการศึกษาพบว่าความเป็นไปได้ในการปลูกพืชทดแทน เกษตรกรผู้ปลูกยาสูบได้รับคำแนะนำจากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรให้มีการปลูกพืชร่วมกับยาสูบ (ร้อยละ 46.1) ในส่วนของการปลูกพืชทดแทน กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 36.6 ได้รับคำแนะนำให้มีการปลูกพืชทดแทนยาสูบ ร้อยละ 48.5 มีการปลูกพืชเศรษฐกิจอื่นร่วมกันกับการปลูกยาสูบแล้ว โดยกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 19.7 จะปลูกข้าวโพดร่วมกับยาสูบ รองลงมา ได้แก่ ผัก (กะหล่ำดอกและกะหล่ำปลี) ร้อยละ 19.3 พริก ร้อยละ 9.8 ไม่มีความคิดที่จะทำการปลูกพืชทดแทน ร้อยละ 68.8 และร้อยละ 31.2 มีความคิดที่จะปลูกพืชทดแทนยาสูบ ถ้าพืชชนิดนั้นมีราคาที่ดีเท่ากับหรือราคาแพงกว่ายาสูบ

สำหรับเกษตรกรผู้ปลูกยาสูบพันธุ์เบอร์เลย์จังหวัดเพชรบูรณ์และจังหวัดสุโขทัย ผลการวิจัยพบว่า ส่วนใหญ่เป็นสมาชิกของสมาคมชาวไร่ยาสูบพันธุ์เบอร์เลย์ (ร้อยละ 62.48) มีพื้นที่ปลูกยาสูบน้อยกว่า 7 ไร่ (ร้อยละ 50.82) ส่วนใหญ่ได้รับโควตาปลูกยาสูบจากการยาสูบแห่งประเทศไทย (ร้อยละ 54.95) รองลงมา ได้รับโควตาปลูกยาสูบจากเอกชน (ร้อยละ 36.63) และส่งขายให้พ่อค้าเร่ (ร้อยละ 2.51) ชาวไร่ยาสูบที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ปลูกยาสูบในปัจจุบันส่วนใหญ่ยังไม่มีความคิดจะเลิกปลูกยาสูบในอนาคต (ร้อยละ 67.80) ที่เหลือมีความคิดอยากเลิกปลูกยาสูบ โดยระบุเหตุผลว่าเพราะไม่มีลูกหลานทำต่อ (ร้อยละ 12.26) ไวยาสูบบรรดาตกต่ำ (ร้อยละ 10.78) ได้รับโควตาลดลง (ร้อยละ 9.16) ภัยพิบัติทางธรรมชาติ (ร้อยละ 8.71) และได้รับผลกระทบต่อสุขภาพ (ร้อยละ 6.94)

พืชทางเลือกที่ชาวไร่ยาสูบมีความคิดว่าจะนำมาปลูกแทนยาสูบมากที่สุดคือข้าว (ร้อยละ 59.38) รองลงมา คือ ข้าวโพด (ร้อยละ 22.75) และพริก (ร้อยละ 21.57) โดยชาวไร่ยาสูบกลุ่มนี้ต้องการความช่วยเหลือจากทางภาครัฐในช่วงเลิกปลูกยาสูบ คือ ต้องการสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ (ร้อยละ 48.15) ฝึกอาชีพเสริมหรืออาชีพทดแทน (ร้อยละ 31.76) และต้องการให้รัฐหาตลาดและรับประกันราคาผลผลิต (ร้อยละ 17.13)

นอกจากนี้ ได้มีการนำเสนอข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเกี่ยวกับการปลูกพืชทดแทนยาสูบ คือ

- 1) รัฐควรหาตลาดและรับประกันราคาผลผลิตพืชทดแทนยาสูบให้เกษตรกร
- 2) รัฐควรฝึกอาชีพเสริมหรืออาชีพทดแทนให้เกษตรกร
- 3) เกษตรกรควรตระหนักถึงสุขภาพที่เสียไปจากการสัมผัสยาสูบ ควรปรับเปลี่ยนโครงสร้างการเพาะปลูก โดยลดพื้นที่เพาะปลูกยาสูบไปสู่พืชผักทดแทนยาสูบ โดยค่อย ๆ ปรับลดพื้นที่ด้วยการปลูกพืชหมุนเวียนร่วมในแปลงยาสูบ จนเลิกปลูกยาสูบในที่สุด

- 4) เกษตรกรควรตระหนักเรื่องผลเสียต่อสุขภาพตนเองและครอบครัวจากการใช้สารเคมี ส่งเสริมการผลิตและควรปรับเปลี่ยนไปสู่เกษตรอินทรีย์ไร้สารเคมี โดยรัฐต้องส่งเสริมเกษตรอินทรีย์โดยการประกันราคาหาตลาดรองรับ เพื่อให้ได้ราคาดี

⁶ ศูนย์วิจัยและจัดการความรู้เพื่อการควบคุมยาสูบ. (2564). การปลูกพืชทดแทนยาสูบ. สืบค้น 29 สิงหาคม 2566 จาก <https://www.trc.or.th/th/attachments/article/538/RU%20การปลูกพืชทดแทนยาสูบ.pdf>

ส่วนแบ่งการตลาดบุหรี่

ตารางที่ 3.1 ส่วนแบ่งตลาดระหว่างบุหรี่ซิการ์ภายในประเทศและบุหรี่ซิการ์ต่างประเทศนำเข้าปี พ.ศ. 2555-2564⁷

ปีงบประมาณ	บุหรี่ซิการ์ภายในประเทศ (ร้อยละ)	บุหรี่ซิการ์ต่างประเทศนำเข้า (ร้อยละ)
2555	76	24
2556	76	24
2557	76	24
2558	76	24
2559	77	23
2560	79	21
2561	60	40
2562	58	42
2563	56	44
2564	54	46

หมายเหตุ: ข้อมูลจากรายงานสถานการณ์การบริโภคยาสูบของประเทศไทย พ.ศ. 2565

การดำเนินคดีผู้ค้าบุหรี่ปลอม

ตารางที่ 3.2 การดำเนินคดีกับผู้ค้าบุหรี่ปลอมเครื่องหมายการค้าของการยาสูบแห่งประเทศไทย⁸

ปีงบประมาณ	จำนวนคดี	จำนวนของกลาง (ซอง)			
		SMS	WONDER S	กรองทิพย์ 90	รวมบุหรี่ ของกลาง
2563	43	63,637	2,408	2,618	68,663
2564	40	53,905	4,190	4,062	62,157
2565	79	72,785	4,013	2,165	78,963
รวม	162	190,327	10,611	8,845	209,783

ที่มา: การยาสูบแห่งประเทศไทย

⁷ มหาวิทยาลัยมหิดล, ศูนย์วิจัยและจัดการความรู้เพื่อการควบคุมยาสูบ. (2566). สถานการณ์การบริโภคยาสูบของประเทศไทย พ.ศ. 2565. สืบค้น 29 สิงหาคม 2566 จาก https://www.trc.or.th/th/attachments/article/754/Art_สถานการณ์ยาสูบ-รวมเล่ม02.pdf

⁸ การยาสูบแห่งประเทศไทย. (2566). รายงานประจำปี 2565. สืบค้น 29 สิงหาคม 2566 จาก <https://www.thaitobacco.or.th/2023/01/0054623.html>

สำนักวิชาการ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

โทร. 0 2244 2070-2

Bureau of Academic Services

The Secretariat of the House of Representatives

0 2244 2070-2

พิมพ์ที่ : สำนักการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ด่วนที่สุด

ที่ สผ ๐๐๑๗.๐๕/๔๕

คณะกรรมการการการเงิน การคลัง
สถาบันการเงินและตลาดการเงิน
สภาผู้แทนราษฎร
ถนนสามเสน เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๔ มกราคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขอย้ายระยะเวลาการพิจารณาญัตติพิจารณาศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหายาสูบและยาเส้นราคาตกต่ำ
กราบเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

อ้างถึง หนังสือสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ด่วนที่สุด ที่ สผ ๐๐๑๔/๓๖๘๓ ลงวันที่ ๑๙ ตุลาคม ๒๕๖๖

ตามที่ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๖ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๒๕ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง)
วันพฤหัสบดีที่ ๑๙ ตุลาคม ๒๕๖๖ ที่ประชุมได้พิจารณาญัตติ เรื่อง ขอให้สภาผู้แทนราษฎรตั้ง
คณะกรรมการวิสามัญพิจารณาศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหายาสูบและยาเส้นราคาตกต่ำ
(นายจักร์ตัน พัวช่วย เป็นผู้เสนอ) และมีมติให้ส่งคณะกรรมการการการเงิน การคลัง สถาบันการเงินและ
ตลาดการเงินพิจารณา ตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๙๐ โดยกำหนด
ระยะเวลาการพิจารณาศึกษา ๙๐ วัน ซึ่งจะครบกำหนดในวันอังคารที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๖๗ นั้น
ความละเอียดตามเอกสารที่อ้างถึง

ในการนี้ คณะกรรมการฯ ได้พิจารณาแล้วเห็นว่า เพื่อให้การพิจารณาศึกษา
แนวทางการแก้ไขปัญหายาสูบและยาเส้นราคาตกต่ำ เป็นไปอย่างรอบคอบในทุกมิติจะเป็นการบรรเทาปัญหา
ความเดือดร้อนให้แก่เกษตรกรผู้ปลูกยาสูบเพื่อให้มีรายได้เพียงพอในการดำรงชีวิต และมีแนวทางในการ
ประกอบอาชีพที่เหมาะสมและยั่งยืนได้ต่อไปในอนาคต คณะกรรมการจึงได้มีมติในการประชุม
วันพุธที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๖๖ ขอย้ายระยะเวลาการพิจารณาศึกษาออกไปอีก ๖๐ วัน ตามข้อบังคับ
การประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๑๐๖

จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(นายณัฐพงษ์ สุปรียศิลป์)

ประธานคณะกรรมการการการเงิน การคลัง
สถาบันการเงินและตลาดการเงิน

สำนักกรรมการ ๑

กลุ่มงานคณะกรรมการการการเงิน การคลังฯ

โทร. ๐๒ ๒๕๒ ๕๙๐๐ ต่อ ๖๑๕๑

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ : Finance@parliament.go.th

ที่ สผ ๐๐๑๔/๓๒๗

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
ถนนสามเสน เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๑๑ มกราคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขอย้ายระยะเวลาการพิจารณาศึกษาญัตติแนวทางการแก้ไขปัญหายาสูบและยาเส้นราคาตกต่ำ

เรียน ประธานคณะกรรมการการเงิน การคลัง สถาบันการเงินและตลาดการเงิน

อ้างถึง หนังสือคณะกรรมการฯ ด่วนที่สุด ที่ สผ ๐๐๑๗.๐๕/๔๕ ลงวันที่ ๕ มกราคม ๒๕๖๗

ตามหนังสือที่อ้างถึง คณะกรรมการการเงิน การคลัง สถาบันการเงินและตลาดการเงิน
ได้ขอย้ายระยะเวลาการพิจารณาศึกษาญัตติแนวทางการแก้ไขปัญหายาสูบและยาเส้นราคาตกต่ำออกไปอีก
๖๐ วัน นั้น

ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๖ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๖ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง)
วันพุธที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๖๗ ที่ประชุมได้พิจารณาแล้วมีมติให้ขยายเวลาพิจารณาศึกษาได้ตามที่ร้องขอ
ตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๑๐๖ วรรคสอง

จึงเรียนมาเพื่อทราบ

ขอแสดงความนับถือ

ว่าที่ร้อยตำรวจตรี

(อาพิทธ์ สุขะนันท์)

เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

สำนักการประชุม

โทร. ๐๒ ๒๔๒ ๕๙๐๐ ต่อ ๗๕๒๑

ด่วนที่สุด

ที่ สผ ๐๐๑๗.๐๕/๒๒๓๒

คณะกรรมการการการเงิน การคลัง
สถาบันการเงินและตลาดการเงิน
สภาผู้แทนราษฎร
ถนนสามเสน เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๖ มีนาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขอย้ายระยะเวลาการพิจารณาญัตติพิจารณาศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหาสูบและยาเส้นราคาตกต่ำ
กราบเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

- อ้างถึง ๑. หนังสือสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ด่วนที่สุด ที่ สผ ๐๐๑๔/๗๖๘๓ ลงวันที่ ๑๙
ตุลาคม ๒๕๖๖
๒. หนังสือคณะกรรมการการการเงิน การคลัง สถาบันการเงินและตลาดการเงิน
ด่วนที่สุด ที่ สผ ๐๐๑๗.๐๕/๔๕ ลงวันที่ ๔ มกราคม ๒๕๖๗

ตามที่ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๖ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๒๓ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง)
วันพุธที่ ๑๘ ตุลาคม ๒๕๖๖ ที่ประชุมได้พิจารณาญัตติ เรื่อง ขอให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมการ
วิสามัญพิจารณาศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหาสูบและยาเส้นราคาตกต่ำ (นายจักร์ตัน พิวช่วย เป็นผู้เสนอ)
และมีมติให้ส่งคณะกรรมการการการเงิน การคลัง สถาบันการเงินและตลาดการเงิน พิจารณาตาม
ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๙๐ โดยกำหนดระยะเวลาการพิจารณาศึกษา
๙๐ วัน ซึ่งครบกำหนดในวันอังคารที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๖๗ โดยได้มีการขยายระยะเวลาพิจารณาศึกษา
ครั้งที่ ๑ จำนวน ๖๐ วัน ซึ่งจะครบกำหนดในวันอาทิตย์ที่ ๑๘ มีนาคม ๒๕๖๗ ความละเอียดตาม
เอกสารที่อ้างถึง

ในการนี้ คณะกรรมการฯ ได้พิจารณาแล้วเห็นว่า เพื่อให้การพิจารณาศึกษา
แนวทางการแก้ไขปัญหาสูบและยาเส้นราคาตกต่ำ เป็นไปอย่างรอบคอบในทุกมิติจะเป็นการบรรเทาปัญหา
ความเดือดร้อนให้แก่เกษตรกรผู้ปลูกยาสูบเพื่อให้มีรายได้เพียงพอในการดำรงชีวิต และมีแนวทางในการ
ประกอบอาชีพที่เหมาะสมและยั่งยืนได้ต่อไปในอนาคต คณะกรรมการจึงได้มีมติในการประชุม
วันพุธที่ ๖ มีนาคม ๒๕๖๗ ขอย้ายระยะเวลาการพิจารณาศึกษาออกไปอีก ๖๐ วัน ตามข้อบังคับการประชุม
สภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๑๐๖

จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(นายณัฐพงษ์ สุปรียศิลป์)

ประธานคณะกรรมการการการเงิน การคลัง
สถาบันการเงินและตลาดการเงิน

สำนักกรรมการ ๑ กลุ่มงานคณะกรรมการการการเงิน การคลังฯ

โทร. ๐๒ ๒๔๒ ๕๙๐๐ ต่อ ๖๑๕๑ ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ : Finance@parliament.go.th

ที่ สผ ๐๐๑๔/๒๗๑๙

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
ถนนสามเสน เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๑๕ มีนาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขอย้ายระยะเวลาการพิจารณาศึกษาญัตติแนวทางการแก้ไขปัญหายาสูบและยาเส้นราคาตกต่ำ

เรียน ประธานคณะกรรมการการเงิน การคลัง สถาบันการเงินและตลาดการเงิน

อ้างถึง หนังสือคณะกรรมการฯ ด่วนที่สุด ที่ สผ ๐๐๑๗.๐๕/๒๒๓๒ ลงวันที่ ๖ มีนาคม ๒๕๖๗

ตามหนังสือที่อ้างถึง คณะกรรมการการเงิน การคลัง สถาบันการเงินและตลาดการเงิน
ได้ขอย้ายระยะเวลาการพิจารณาศึกษาญัตติแนวทางการแก้ไขปัญหายาสูบและยาเส้นราคาตกต่ำออกไปอีก
๖๐ วัน นั้น

ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๖ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๒๖ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง)
วันพฤหัสบดีที่ ๑๔ มีนาคม ๒๕๖๗ ที่ประชุมได้พิจารณาแล้วมีมติให้ขยายเวลาพิจารณาศึกษาได้ตามที่ร้องขอ
ตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๑๐๖ วรรคสอง

จึงเรียนมาเพื่อทราบ

ขอแสดงความนับถือ

ว่าที่ร้อยตำรวจตรี

(อาพิทธ์ สุขะนันท์)

เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

สำนักการประชุม

โทร. ๐ ๒๒๔๒ ๕๙๐๐ ต่อ ๗๕๒๑

ด่วนที่สุด

ที่ สผ ๐๐๑๗.๐๕/๓๗๗/๙

คณะกรรมการการการเงิน การคลัง
สถาบันการเงินและตลาดการเงิน
สภาผู้แทนราษฎร
ถนนสามเสน เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๙

พฤษภาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขอย้ายระยะเวลาการพิจารณาญัตติเพื่อพิจารณาศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหาสุขภาพและยาเส้นราคาตกต่ำ
กราบเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

- อ้างถึง ๑. หนังสือสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ด่วนที่สุด ที่ สผ ๐๐๑๔/๗๖๘๓ ลงวันที่ ๑๙
ตุลาคม ๒๕๖๖
๒. หนังสือคณะกรรมการการการเงิน การคลัง สถาบันการเงินและตลาดการเงิน
ด่วนที่สุด ที่ สผ ๐๐๑๗.๐๕/๔๕ ลงวันที่ ๔ มกราคม ๒๕๖๗
๓. หนังสือคณะกรรมการการการเงิน การคลัง สถาบันการเงินและตลาดการเงิน
ด่วนที่สุด ที่ สผ ๐๐๑๔/๒๒๓๒ ลงวันที่ ๖ มีนาคม ๒๕๖๗

ตามที่ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๖ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๒๓ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง)
วันพุธที่ ๑๘ ตุลาคม ๒๕๖๖ ที่ประชุมได้พิจารณาญัตติ เรื่อง ขอให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมการ
วิสามัญพิจารณาศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหาสุขภาพและยาเส้นราคาตกต่ำ (นายจักรรัตน์ พัวช่วย เป็นผู้เสนอ)
และมีมติให้ส่งคณะกรรมการการการเงิน การคลัง สถาบันการเงินและตลาดการเงิน พิจารณาตาม
ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๙๐ ซึ่งกำหนดระยะเวลาการพิจารณาศึกษา
๙๐ วัน โดยได้ขอย้ายระยะเวลาพิจารณาศึกษาเพิ่มเติมครั้งที่ ๑ จำนวน ๖๐ วัน และครั้งที่ ๒ จำนวน
๖๐ วัน ความละเอียดตามเอกสารที่อ้างถึง นั้น

ในการนี้ คณะกรรมการฯ ได้พิจารณาแล้วเห็นว่า เพื่อให้การพิจารณาศึกษาข้อมูล
เป็นไปอย่างรอบคอบในทุกมิติอันจะเป็นการบรรเทาปัญหาความเดือดร้อนให้แก่เกษตรกรผู้ปลูกยาสูบ
เพื่อให้มีรายได้เพียงพอในการดำรงชีวิต และจัดทำรายงานผลการศึกษาอย่างครบถ้วนสมบูรณ์
จึงขอย้ายระยะเวลาการพิจารณาศึกษาออกไปอีก ๙๐ วัน ตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร
พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๑๐๖

จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(นายณัฐพงษ์ สุปรียศิลป์)

ประธานคณะกรรมการการการเงิน การคลัง
สถาบันการเงินและตลาดการเงิน

สำนักกรรมการ ๑ กลุ่มงานคณะกรรมการการการเงิน การคลังฯ

โทร. ๐๒ ๒๔๒ ๕๕๐๐ ต่อ ๖๑๕๑ ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ : Finance@parliament.go.th

ที่ สผ ๐๐๑๔/๒๗๗/๒

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
ถนนสามเสน เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๑๕ พฤษภาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขอย้ายระยะเวลาการพิจารณาศึกษาญัตติแนวทางการแก้ไขปัญหาหนี้และยาเส้นราคาตกต่ำ

เรียน ประธานคณะกรรมการการเงิน การคลัง สถาบันการเงินและตลาดการเงิน

อ้างถึง หนังสือคณะกรรมการฯ ด่วนที่สุด ที่ สผ ๐๐๑๗.๐๕/๓๗๗๙ ลงวันที่ ๙ พฤษภาคม ๒๕๖๗

ตามหนังสือที่อ้างถึง คณะกรรมการการเงิน การคลัง สถาบันการเงินและตลาดการเงิน
ได้ขอย้ายระยะเวลาการพิจารณาศึกษาญัตติแนวทางการแก้ไขปัญหาหนี้และยาเส้นราคาตกต่ำออกไปอีก
๙๐ วัน นั้น

ประธานสภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาแล้วอนุญาตให้ขยายเวลาพิจารณาศึกษาได้ตามที่ร้องขอ
ตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๑๐๖ วรรคสอง

จึงเรียนมาเพื่อทราบ

ขอแสดงความนับถือ

ว่าที่ร้อยตำรวจตรี

(อาพิทธ์ สุขะนันท์)

เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

สำนักการประชุม

โทร. ๐ ๒๒๔๒ ๕๙๐๐ ต่อ ๗๕๒๑

ภาคผนวก ข

เอกสารประกอบการพิจารณาจากหน่วยงาน

- การยาสูบแห่งประเทศไทย

บันทึกข้อความ

เอกสารแนบ 2

370 1227

1822

03'04'7

14-25

1.4 มี.ค. 2567

24b

9 28

ส่วนงาน ฝ่ายนโยบาย

โทร. 1656

ที่ ผบย.120004/72

วันที่ 12 มีนาคม 2567

กองจัดการใบยาและท่อ...

เรื่อง ขอรับความเห็นชอบการปรับราคาใบยาสูบในประเทศ ฤดูกาลผลิต 2566/2567

วันที่ 12

เรียน ผู้ว่าการ

วันที่ 4/4/65

1. เรื่องเดิม

เวลา 4 39

ตามมติที่ประชุมคณะกรรมการการยาสูบแห่งประเทศไทย ครั้งที่ 6 ประจำปีงบประมาณ 2567 วันที่ 21 กุมภาพันธ์ 2567 ระเบียบวาระที่ 4.4 เรื่อง ขอรับความเห็นชอบการปรับราคาใบยาสูบในประเทศ ฤดูกาลผลิต 2566/2567 ที่ประชุมคณะกรรมการ ยสท. มีมติรับทราบแนวทางการปรับเพิ่มราคาใบยาสูบในประเทศ ฤดูกาลผลิต 2566/2567 จำนวน 3 แนวทางตามเสนอ และให้ฝ่ายจัดการจัดทำข้อมูลเพิ่มเติม โดยวิเคราะห์โครงสร้างราคาใบยาสูบที่ได้ปัจจัยในการปรับเพิ่มราคาใบยาสูบที่สมมูล และเป็นราคาที่เหมาะสมกับราคาตลาดในเชิงของการดูแลเกษตรกร รวมทั้งต้องคำนึงถึงศักยภาพของ ยสท. ที่ต้องดูแลผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่ายให้มีความสมดุล (เอกสารแนบ 1)

2. ข้อเท็จจริง/ข้อพิจารณา

2.1 ฝ่ายใบยาได้พิจารณาบททวนต้นทุนการผลิตใบยาสูบของชาวไร่และผู้บ่มอิสระ พบว่าในปัจจุบันต้นทุนการผลิตมีการปรับตัวเพิ่มสูงขึ้นนับตั้งแต่ผลกระทบสงครามรัสเซีย ยูเครน ในปี 2565 ทำให้ต้นทุนการผลิตใบยาในฤดู 2566/2567 สูงขึ้นเมื่อเทียบกับฤดูกาลผลิต 2564/2565 การพิจารณาด้านต้นทุนการผลิตใบยาในแต่ละประเภทจึงพิจารณาจากต้นทุนใบยาแห้งที่เพิ่มขึ้นจริงของฤดูกาลผลิต 2566/2567 เปรียบเทียบกับฤดูกาลผลิต 2564/2565 มาเป็นเกณฑ์พิจารณา รายละเอียดดังนี้ (เอกสารแนบ 2)

ประเภทใบยา		64/65	66/67	ผลต่าง	ปีส่วน*	ต้นทุนที่เพิ่มขึ้น
		(บาท/กก)	(บาท/กก)	(บาท/กก)	(บาท/กก)	(บาท/กก)
เวอร์อีนีย์	ชาวไร่บ่มเอง	85.21	92.68	7.47	4.48	8.51
	ผู้บ่มอิสระ	87.86	97.93	10.07	4.03	
เบอร์เลย์		51.88	57.40	5.52	-	5.52
เตอร์กิช		58.24	62.83	4.59	-	4.59

หมายเหตุ * เป็นการปันส่วนต้นทุนการผลิตใบยาสูบของชาวไร่บ่มเองร้อยละ 60 และผู้บ่มอิสระร้อยละ 40

2.2 ในด้านโครงสร้างราคาในตลาด จากการเปรียบเทียบราคาใบยาแห้งในประเทศระหว่าง ยสท. กับบริษัทเอกชนที่รับซื้อใบยาเพื่อการส่งออก และราคาในตลาดโลก มีรายละเอียด ดังนี้ (เอกสารแนบ 3)

ผู้รับทราบ
ผู้รับทราบ
ผู้รับทราบ
ผู้รับทราบ

ผู้รับทราบ
(ผู้รับทราบ...)

ประเภทใบยา...

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน ฝ่ายโยธา โทร. 1656

ที่ ฝบย.120004/ 103 วันที่ 4 เมษายน 2567

เรื่อง นำส่งบันทึกข้อความขอรับความเห็นชอบการปรับราคาปรับซื้อโยธาภายในประเทศ ฤดูกาลผลิต 2566/2567

เรียน ผู้ว่าการ ผ่านรองผู้ว่าการด้านโยธา

ตามบันทึกข้อความของรองผู้ว่าการด้านบริหาร ฝบส.160001/136 ลงวันที่ 3 เมษายน 2567 เรื่อง ขอเอกสารเพื่อนำส่งคณะกรรมการการเงินและการคลัง ในคณะกรรมการการเงิน การคลัง สถาบันการเงินและตลาดการเงิน สภาผู้แทนราษฎร ให้รองผู้ว่าการด้านโยธาดำเนินการส่งข้อมูลเอกสารที่นำเสนอที่ประชุมคณะกรรมการการยาสูบแห่งประเทศไทย เรื่องขอรับความเห็นชอบการปรับเพิ่มราคาปรับซื้อโยธาในประเทศไทย ฤดูกาลผลิต 2566/2567 ให้ผู้ว่าการการยาสูบแห่งประเทศไทยให้ความเห็นชอบ ก่อนให้ฝ่ายอำนวยการและสื่อสารองค์กร นำส่งคณะกรรมการฯ ต่อไป (เอกสารแนบ 1)

ฝ่ายโยธาขอนำส่งสำเนาบันทึกข้อความที่ ฝบย.120004/72 ลงวันที่ 12 มีนาคม 2567 เรื่องขอรับความเห็นชอบการปรับราคาปรับซื้อโยธาในประเทศไทย ฤดูกาลผลิต 2566/2567 (เอกสารแนบ 2)

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความเห็นชอบก่อนให้ฝ่ายอำนวยการและสื่อสารองค์กร นำส่งคณะกรรมการฯ ต่อไป

(นางวนิดา สุขมลทิน)

รองผู้อำนวยการฝ่าย รักษาการแทน

ผู้อำนวยการฝ่ายโยธา

เพ็ญ

(นายภูมิจิตต์ พงษ์พันธุ์งาม)

ผู้ว่าการ

- 9 เม.ย. 2567

สอบทานแล้ว เห็นควรให้ความเห็นชอบตามเสนอ

(นายเอกรัตน์ ชโนวรรณะ)

รองผู้ว่าการด้านโยธา

- 9 เม.ย. 2567

ประเภท ใบยา	ราคาใบยา (บาท/กก.)				
	บริษัทเอกชน		ยสท.		ตลาดโลก
	ราคาประกาศสูงสุด	ราคาซื้อขายเฉลี่ย	ราคาประกาศสูงสุด	ราคาซื้อขายเฉลี่ย	ราคาเฉลี่ย
เวอร์ยีนี	108.50*	105.94	118	111.81	107
เบอร์เลย์	78*	74.50	71	68.63	130
เตอร์กิช	125	83.26	105	81.82	171

*หมายเหตุ: ราคาซื้อขายใบยาเวอร์ยีนีสูงสุดของบริษัทเอกชน บวกเพิ่มโบนัส 6.5 บาท/กก.

ราคาซื้อขายใบยาเบอร์เลย์สูงสุดของบริษัทเอกชน บวกเพิ่มโบนัส 8 บาท/กก.

2.3 ตามมติที่ประชุมคณะกรรมการการยาสูบแห่งประเทศไทย ครั้งที่ 12 ประจำปีงบประมาณ 2566 วันที่ 19 กรกฎาคม 2566 อนุมัติให้จัดหาใบยาในประเทศ ฤดูกาลผลิต 2566/2567 โดยให้เบิกจ่ายจากงบประมาณค่าใช้จ่ายปี 2567 รายการใบยาในประเทศ (511-261-2001) ภายในวงเงิน 1,218 ล้านบาท (เอกสารแนบ 4)

ใบยา	งบประมาณที่ได้รับอนุมัติ		
	(ล้านกก.)	(บาท/กก.)	(ล้านบาท)
เวอร์ยีนี	4.73	115	543.95
เบอร์เลย์	7.14	70	499.8
เตอร์กิช	2.05	85	174.25
วงเงิน			1,218.00

2.4 ตามคำสั่งการยาสูบแห่งประเทศไทย ที่ 10/2567 ลงวันที่ 5 มกราคม 2567 แต่งตั้งคณะทำงานพิจารณาการกำหนดราคาใบยาสูบ เพื่อศึกษาพิจารณาการกำหนดแนวทาง โครงสร้างราคาใบยาสูบ และการกำหนดอัตราการผลิตปรับขึ้นราคาของใบยาสูบที่เหมาะสม และศึกษาผลกระทบของการปรับขึ้นราคาใบยาสูบต่อการดำเนินงานกิจการของ ยสท. (เอกสารแนบ 5)

2.5 คณะทำงานพิจารณาการกำหนดราคาใบยาสูบได้พิจารณากำหนดอัตราการผลิตปรับขึ้นราคาซื้อขายใบยาสูบ แต่ละประเภท ดังนี้

2.5.1 ใบยาเวอร์ยีนี : ปรับเพิ่มราคาซื้อขายประมาณร้อยละ 8.21 ตามต้นทุนการผลิตใบยาที่เพิ่มสูงขึ้น โดยปรับเพิ่มราคาใบยาในกลุ่ม F1 กิโลกรัมละ 12 บาท ใบยาสี L และสี F กิโลกรัมละ 9 บาท ใบยาสี V กิโลกรัมละ 6 บาท (เอกสารแนบ 6)

2.5.2 ใบยาเบอร์เลย์ : ปรับเพิ่มราคาซื้อขายประมาณร้อยละ 10.68 ตามต้นทุนการผลิตใบยาที่เพิ่มสูงขึ้นและโครงสร้างราคาในตลาด โดยปรับเพิ่มราคาใบยาสี L และสี F กิโลกรัมละ 7 บาท ใบยาสี D กิโลกรัมละ 4 บาท (เอกสารแนบ 7)

2.5.3 ใบยาเตอร์กิช : ปรับเพิ่มราคาซื้อขายประมาณร้อยละ 11.26 ตามต้นทุนการผลิตใบยาที่เพิ่มสูงขึ้นและโครงสร้างราคาในตลาด โดยปรับเพิ่มราคาใบยาสี A และ B กิโลกรัมละ 10 บาท ใบยาสี K กิโลกรัมละ 5 บาท (เอกสารแนบ 8)

วงเงิน...

วงเงินค่าใช้จ่ายจากการปรับขึ้นราคาซื้อขายใบยาทั้ง 3 ประเภท ตามปริมาณจัดหาใบยา
ฤดูกาลผลิต 2566/2567 มีวงเงินค่าใช้จ่าย ดังนี้

ประเภท ใบยา	งบประมาณที่ได้รับอนุมัติ			งบประมาณที่ปรับเพิ่มราคาซื้อขาย		
	(ล้านบาท.)	(บาท/กก.)	(ล้านบาท)	(บาท/กก.)	(ล้านบาท)	เพิ่มเติม (ล้านบาท)
เวอร์จินเนีย	4.73	115	543.95	124	586.52	42.57
เบอร์เลย์	7.14	70	499.8	77	549.78	49.98
เตอร์กิช	2.05	85	174.25	95	194.75	20.50
วงเงิน			1,218.00		1,331.05	113.05

2.6 หากพิจารณาเห็นชอบการปรับขึ้นราคาซื้อขายใบยาสูบแต่ละประเภท ขออนุมัติวิธีการ
รับซื้อตามชั้นใบยาและราคาใบยา ตามข้อ 2.5 และขออนุมัติให้สำนักงบประมาณจัดสรรงบประมาณเพิ่มเติม
113.05 ล้านบาท ในงบประมาณค่าใช้จ่ายสอย ปี 2567 รหัส 01-0-51000100-00-67-261-000000-0-115110-
999-0-0 ใบยาในประเทศ (511-261-2001)

2.7 อำนาจพิจารณาอนุมัติ การปรับราคาซื้อขายใบยาภายในประเทศ อยู่ในอำนาจพิจารณา
อนุมัติของคณะกรรมการการยาสูบแห่งประเทศไทย ตามระเบียบฯ ว่าด้วยการจัดหาและซื้อขายใบยาในประเทศ
พ.ศ. 2561 “ข้อ 6 ในการจัดหาใบยาในแต่ละฤดูกาลผลิต ให้ฝ่ายใบยาจัดทำประมาณการ กำหนดแผนการ
จัดซื้อและรับซื้อใบยาในฤดูกาลผลิตนั้น ตามปริมาณความต้องการของ ยสท. โดยให้มีระดับคงคลังใบยา
อยู่ในระดับที่เหมาะสม และนำเสนอคณะกรรมการเพื่อขออนุมัติจัดหาใบยาและรับซื้อใบยาแต่ละประเภท
ในปริมาณและราคาใบยาตามชั้นมาตรฐานใบยาที่ ยสท. กำหนด”

3. ข้อเสนอ

3.1 เพื่อโปรดพิจารณาเห็นชอบการปรับเพิ่มราคาซื้อขายใบยาในประเทศ ฤดูกาลผลิต
2566/2567 ตามข้อ 2.5 ทั้งนี้ ให้ถือใช้ราคาซื้อขายดังกล่าว นับตั้งแต่วันที่ได้รับอนุมัติ เป็นต้นไป

3.2 ขออนุมัติวิธีการรับซื้อตามชั้นใบยาและราคาใบยา ตามข้อ 2.5 และขออนุมัติให้สำนัก
งบประมาณจัดสรรงบประมาณเพิ่มเติม 113.05 ล้านบาท ในงบประมาณค่าใช้จ่ายสอย ปี 2567 รหัส 01-0-
51000100-00-67-261-000000-0-115110-999-0-0 ใบยาในประเทศ (511-261-2001)

3.3 ขออนุมัติให้ผู้ว่าการการยาสูบแห่งประเทศไทย มีอำนาจดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหากเห็นชอบขอได้โปรดนำเสนอคณะกรรมการการยาสูบ
แห่งประเทศไทยเพื่อพิจารณาอนุมัติต่อไป

สอบทานแล้วเห็นควรนำเข้าสู่ที่ประชุมฯ

(นายเอกวัฒน์ ชโนวรรณ)

ผู้ว่าการค้าใบยา

๑๕ มิถุนายน ๒๕๖๗

กองการประชุม

ดำเนินการต่อไป

(นางนริสา ชัยอำนาจ)

ผู้ช่วยเลขาธิการ ปฏิบัติการแทน

ผู้อำนวยการกองประชุม

(นายณัฐพงษ์ สำราญใจ)

ผู้อำนวยการฝ่ายใบยา

จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย
(นายชัยณรงค์ ทรัพย์ประเสริฐ)
ผู้ช่วยหัวหน้ากอง ปฏิบัติการแทน
หัวหน้ากองการประชุม

ผลการดำเนินงานของการยาสูบแห่งประเทศไทย ปีงบประมาณ ๒๕๖๐ - ๒๕๖๖

การยาสูบแห่งประเทศไทย
Tobacco Authority of Thailand

Agenda

- ผลการดำเนินงาน
- สาเหตุที่เกิดวิกฤติ
- แนวทางการแก้ไข

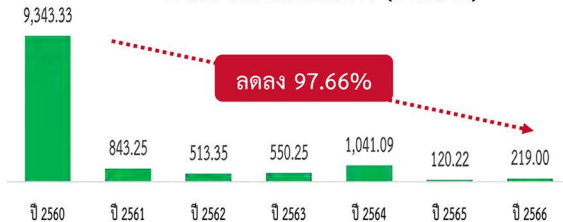
1. ผลการดำเนินงานด้านการจำหน่ายบุหรี่ในประเทศ ตั้งแต่ปี 2560 - 2566

รายการ	ปี 2560	ปี 2561	ปี 2562	ปี 2563	ปี 2564	ปี 2565	ปี 2566
ปริมาณการจำหน่าย (ล้านมวน)	28,807.87	18,508.15	18,611.79	17,473.44	18,686.55	13,322.34	14,027.57
ปริมาณการจำหน่าย (ซอง)	1,440,393,700.00	925,407,350.00	930,589,270.00	873,671,890.00	934,327,490.00	666,116,860.00	701,378,260.00
กำไรจากการดำเนินงาน (ล้านบาท)	9,343.33	843.25	513.35	550.25	1,041.09	120.22	219.00
กำไรต่อซอง (บาท)	6.49	0.91	0.55	0.63	1.11	0.18	0.31

ปริมาณการจำหน่าย (ล้านมวน)

กำไรจากการดำเนินการ (ล้านบาท)

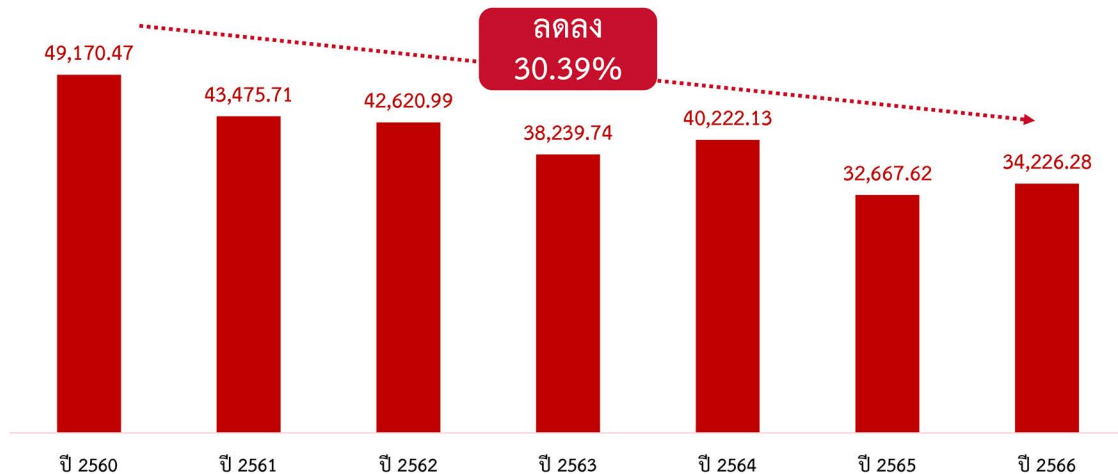

กำไรต่อซอง (บาท)

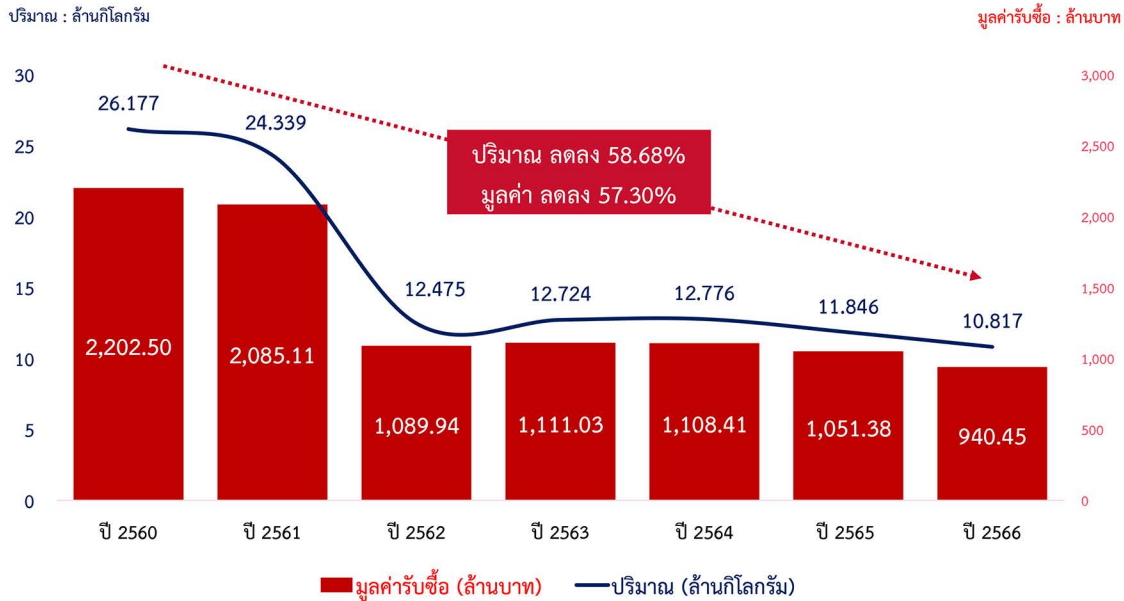
2. การนำส่งรายได้ภาครัฐ (ค่าแสตมป์ยาสูบและกองทุน) ตั้งแต่วันที่ 2560 - 2566

รายการ	ปี 2560	ปี 2561	ปี 2562	ปี 2563	ปี 2564	ปี 2565	ปี 2566
ค่าแสตมป์ยาสูบและกองทุนฯ (ล้านบาท)	49,170.47	43,475.71	42,620.99	38,239.74	40,222.13	32,667.62	34,226.28

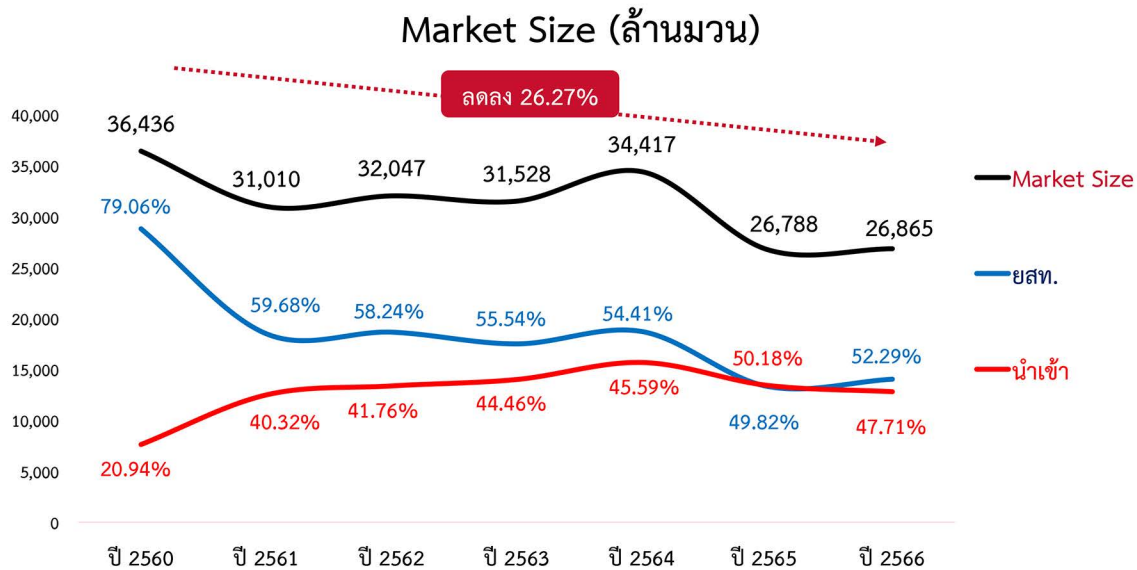

3. ปริมาณและมูลค่าการรับซื้อใบยาของ ยสท.

ปริมาณการรับซื้อใบยา (ล้านกิโลกรัม) และ มูลค่าการรับซื้อใบยา (ล้านบาท)

4. ส่วนแบ่งการตลาด ตั้งแต่ปี 2560 - 2566

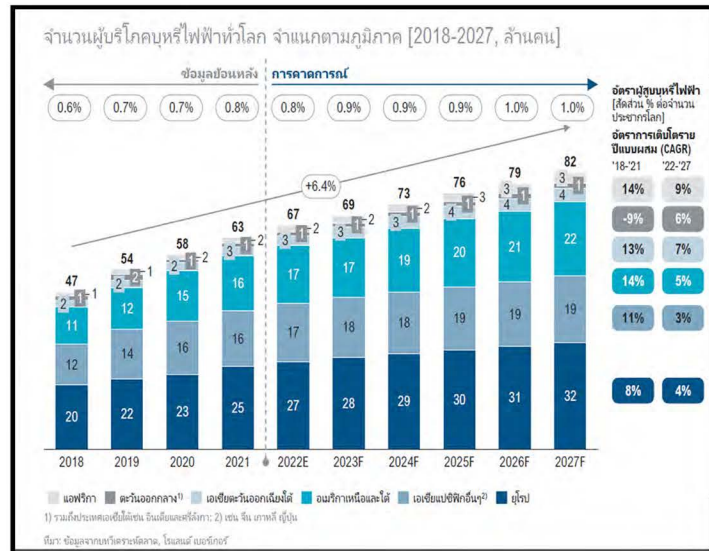

5. การเติบโตของผลิตภัณฑ์ทดแทนบุหรี่

ตั้งแต่ปี 2560 – ปัจจุบัน
ยาเส้นมวนเองมีอัตราเติบโต 1 เท่าตัว

บุหรี่ไฟฟ้าทั่วโลกมีการเติบโตอย่างต่อเนื่อง
6.40% ต่อปี

6. การแพร่ระบาดของบุหรี่ผิดกฎหมาย

แนวโน้มบุหรี่ที่มิได้เสียภาษี ปี 2566 Q2 มีสัดส่วนสูงถึง 22.3% จากเดิม ปี 2565 Q4 สัดส่วนเพียง 15.5%

สัดส่วนการบริโภคบุหรี่ที่มิได้เสียภาษี รายภาค

นอกจากการแพร่ระบาดของบุหรี่ที่มิได้เสียภาษีในภาคใต้

ปัจจุบันแพร่ระบาดมาในพื้นที่ กทม.

และเติบโตอย่างรวดเร็วเกือบ 2 เท่าตัว ภายในเวลา 6 เดือน

บุหรี่ลักลอบจากต่างประเทศ 6 ตรายอดนิยม เป็น 69% ของการบริโภคบุหรี่ที่มิได้เสียภาษี

ที่มา: จากการสำรวจกลุ่มตัวอย่างของเปล่าบุหรี่ (Empty Pack Survey)

สาเหตุที่ทำให้เกิดวิกฤต

1. โครงสร้างภาษี

2. การแข่งขันในอุตสาหกรรมบุหรี่

3. ความไม่เท่าเทียมกันในด้านภาษี

4. “Earmarked Tax”

5. Local Content

6. ความคล่องตัวของภาครัฐ

Earmarked Tax

Earmarked Tax

	ค่าแสตมป์ยาสูบ	เงินบำรุงกองทุนฯ สสส. 2%	เงินบำรุงองค์การ สสส. 1.5%	เงินบำรุงกองทุน พัฒนาการกีฬา 2%	เงินบำรุงกองทุน ผู้สูงอายุ 2%	ภาษีเก็บเพิ่มเพื่อ ราชการส่วน ท้องถิ่น 10%	ภาษีมูลค่าเพิ่ม	ภาษีองค์การ บริหารส่วน จังหวัด	รายได้นำส่งคลัง	รวม
ปีงบประมาณ 2560	45,744.67	914.89	686.17	914.90	-	10.50*	5,148.17	2,316.77	4,963.00	60,699.08
ปีงบประมาณ 2564	34,236.39	684.73	513.55	684.73	684.73	3,423.64	3,792.71	1,325.61	2,897.52	48,243.61

หน่วย : ล้านบาท

■ ปีงบประมาณ 2560 ■ ปีงบประมาณ 2564

*การเก็บภาษีเริ่มต้นวันที่ 16 กันยายน 2560

สรุปประเด็นหารือร่วมกับตัวแทนภาคีเครือข่ายชาวไร่ยาสูบและ นายกสมาคมผู้บ่มผู้เพาะปลูกและผู้ค้าใบยาสูบ

ประเด็นข้อหารือ

1. เรื่องการปรับขึ้นราคาใบยาสูบให้สอดคล้องกับต้นทุนที่เพิ่มขึ้น

เนื่องจากราคารับซื้อใบยาสูบไม่มีการปรับขึ้นตามภาวะเศรษฐกิจมากกว่า 10 ปี สวนทางกับต้นทุน โดยเฉพาะผู้ปลูกพันธุ์เวอร์จิเนียในภาคเหนือต้องแบกรับค่าปัจจัยการผลิต เช่น ปุ๋ย น้ำมัน เชื้อเพลิงจากไฟฟ้าและฟืน รวมถึงแรงงาน ที่เพิ่มขึ้นกว่า 30% หรือกว่า 12 บาทต่อกิโลกรัม นอกชาวไร่ยาสูบก็ยังโดนตัดโควตาค่ากว่า 50% ติดต่อกัน 6 ปี โดยสถานการณ์ไม่มีแนวโน้มที่จะดีขึ้นทั้งจากเรื่องภาษีและบุหรี่เถื่อนที่เถาถิ่นเข้ามา จึงขอให้การยาสูบพิจารณาในเรื่องการปรับราคารับซื้อให้คุ้มค่ากับต้นทุนในปัจจุบัน

2. การปรับโครงสร้างภาษีบุหรี่ให้เกิดอัตราที่เหมาะสม

ซึ่งในปัจจุบันไม่สามารถตอบโจทย์การปรับโครงสร้างภาษี ในช่วงที่ผ่านมาได้ ทั้งในแง่รายได้ที่จัดเก็บที่ลดลงอย่างมีนัยสำคัญจากรายได้ของการยาสูบแห่งประเทศไทยที่ลดลงอย่างมาก เนื่องจากโครงสร้างภาษีดังกล่าว ขณะที่จำนวนผู้สูบก็ไม่ได้ลดลงตามที่ควรจะเป็นแต่หันไปบริโภคบุหรี่ลักลอบหรือบุหรี่เถื่อนที่เติบโตขึ้นอย่างมาก

การดำเนินงาน

ระยะสั้น

1. ยสท. มีการปรับเพิ่มโควตาฤดูกาลผลิต 2566/2567 ใบยาเวอร์จิเนีย จาก 4.23 ล้านกก. เป็น 4.73 ล้านกก. และใบยาเตอร์กิช จาก 1.64 ล้านกก. เป็น 2.05 ล้านกก.

2. ยสท. อยู่ระหว่างนำเสนอขอรับความเห็นชอบรายละเอียดโครงการสนับสนุน ค่าใช้จ่ายการผลิตยาสูบที่สูงขึ้นให้กับเกษตรกรผู้เพาะปลูกยาสูบ เฉพาะฤดูกาลผลิต 2566/2567 ต่อคณะกรรมการอำนวยการ ยสท. ก่อนนำเสนอ กระทรวงการคลังเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบต่อไป

ระยะกลาง

1. ผลักดันการจำหน่ายใบยาเพื่อลดคงคลังใบยาที่เกิน (Overstock) โดยเฉพาะใบยาเวอร์จิเนีย ทั้งในส่วนของใบยาอบแล้ว (Stripfrom) และ ใบยาเม็ดกำ เพื่อสามารถปรับเพิ่มโควตาให้กับเกษตรกรผู้เพาะปลูกยาสูบได้

2. ทบทวนโครงสร้างราคาใบยาเพื่อให้ ยสท. สามารถจำหน่ายใบยาได้โดยไม่ผิดกฎระเบียบที่กำหนด

3. ทบทวนขั้นตอนกระบวนการผลิตและส่งเสริมให้สอดคล้องกับสถานการณ์ ทั้งในแง่ของการลดต้นทุนและเทคโนโลยีการผลิต

สรุปประเด็นหารือร่วมกับตัวแทนภาคีเครือข่ายชาวไร่ยาสูบและ นายกสมาคมผู้บ่มผู้เพาะปลูกและผู้ค้าใบยาสูบ

ประเด็นข้อหารือ

การดำเนินงาน

3. เรื่องร่างกฎกระทรวงสาธารณสุขที่ห้ามการเติมสารปรุงแต่ง ใน บุหรี่

ที่ผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบแห่งชาติแล้ว ขณะนี้กำลังรอเสนอต่อครม. ว่ายังเป็นร่างที่มีปัญหา ซึ่งอาจตีความได้ว่าไม่ให้เติมส่วนประกอบใด ๆ เลย เป็นสัญญาณที่ไม่ดี อาจทำลายอาชีพของชาวไร่ยาสูบทั่วประเทศ เพราะการบริโภคทั้งหมดคงไปอยู่ที่สินค้าทดแทน สินค้าผิดกฎหมาย ทั้งหมด ถึงแม้ว่าจะเลื่อนบังคับใช้ออกไป 4 ปีเพื่อให้ผู้ประกอบการ และผู้เกี่ยวข้องปรับตัว ซึ่งก็เป็นสิ่งที่กำหนดในร่างขอยอยู่แล้ว จึงขอฝากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหาจุดสมดุลและร่วมหาทางออกด้วย

ระยะยาว

ให้มีการตั้งกรมการวิสามัญ ทำการศึกษาในเรื่องผลกระทบจากนโยบายภาครัฐที่มีต่ออุตสาหกรรมยาสูบทั้งระบบและหาทางออก โดยการศึกษาทุกมิติที่เกี่ยวกับยาสูบ อาทิ

- พิจารณาโครงสร้างอัตราภาษีบุหรี่ในประเทศทั้งระบบอย่างเหมาะสม อาทิ แนวทางจัดทำระบบภาษีด้านมูลค่าให้เป็นอัตราเดียวหรือสองอัตรา การกำหนดให้เป็นอัตราเดียวไม่ควรเกินกว่าที่เป็นปัจจุบัน หรือปรับลดด้านมูลค่าลงและให้ปรับกลไกภาษีด้านปริมาณเพิ่มขึ้นตามอัตราเงินเฟ้อ เน้นคำนึงถึง รายได้รัฐบาล รายได้ เกษตรกรผู้ปลูกยาสูบ ลดแรงจูงใจให้ประชาชนสูบเพิ่มขึ้น ป้องกันบุหรี่เถื่อน

- แนวทางกำหนดให้ผู้ประกอบการหรือเอกชน ที่นำเข้าบุหรี่มาจำหน่ายในประเทศต้องใช้ใบยาสูบที่เพาะปลูกในประเทศ (การพิจารณาสัดส่วนวัตถุดิบภายในประเทศ Local Content: LC)

- แนวทางจัดตั้งกองทุนจากภาษีสรรพสามิตยาสูบ เพื่อดูแลและช่วยเหลือเกษตรกรชาวไร่ยาสูบ โดยแบ่งจากกองทุนที่มีการ เรียกเก็บซ้ำซ้อน เช่น กองทุนมหาดไทย และ ภาษีบำรุงท้องที่ เป็นต้น

สรุปประเด็นหารือร่วมกับตัวแทนภาคีเครือข่ายชาวไร่ยาสูบและ นายกสมาคมผู้บ่มผู้เพาะปลูกและผู้ค้าใบยาสูบ

ประเด็นข้อหารือ

การดำเนินงาน

ระยะยาว

- ผลักดันให้รัฐกำหนดนโยบายหรือให้แนวทางการควบคุม บุหรี่ ไฟฟ้าผ่าน ยสท เพื่อการควบคุมมาตรฐานและคุณภาพของ ผลิตภัณฑ์ในการที่รัฐจะเก็บภาษีจากบุหรี่ไฟฟ้าให้ถูกกฎหมาย โดยใช้ ใบยาที่เพาะปลูกในประเทศ กำหนดให้กระทรวงการคลัง เก็บค่าธรรมเนียมจากผู้ประกอบการนำเข้าและจำหน่ายบุหรี่ ไฟฟ้า มาจัดตั้งกองทุนเพื่อดูแลและช่วยเหลือชาวไร่ยาสูบในอนาคต

- ศึกษาความเหลื่อมล้ำกันในด้านภาษีศุลกากร (ผลิตภัณฑ์/ วัตถุดิบที่ใช้ในกระบวนการผลิต ฯลฯ) ระหว่างผู้ผลิตบุหรี่ ภายในประเทศ และผู้นำเข้าบุหรี่เพื่อจำหน่ายภายในประเทศ

- ผลกระทบของร่างกฎกระทรวงกำหนดส่วนประกอบ ผลิตภัณฑ์ ยาสูบและสารที่เกิดจากการเผาไหม้ของส่วนประกอบ ผลิตภัณฑ์ ยาสูบ

- การดำเนินการปราบปรามบุหรี่ผิดกฎหมาย

- ฯลฯ

- กรมสรรพสามิต

การปรับโครงสร้างภาษียาสูบ

คณะกรรมการการการเงิน การคลัง สถาบันการเงินและตลาดการเงิน

วันอังคารที่ 23 มกราคม 2567

ความยืดหยุ่นของอุปสงค์ต่อราคาของบุรีในต่างประเทศและในประเทศไทย

ความยืดหยุ่นของอุปสงค์ต่อราคาของบุรีในต่างประเทศ

ชื่อประเทศ	Price Elasticity of Demand
สหราชอาณาจักร	-0.35 ถึง -0.78
อินเดีย	-0.26 ถึง -0.83
สหภาพยุโรป	-0.4 ถึง -0.8
สหรัฐอเมริกา	-0.25 ถึง -0.50
จีน	-0.5

ความยืดหยุ่นของอุปสงค์ต่อราคาของบุรีในประเทศไทย

	ผู้ประกอบการ	ยี่ห้อ	Price Elasticity of Demand	
Tier ต่ำ	บริษัท ก	A	-2.70	
		B	-1.45	
		C	10.75	
		D	-2.17	
		E	-2.75	
		F	-4.32	
	บริษัท ข บริษัท ค	G	-9.15	
		H	-0.82	
		I	-0.22	
		J	-0.86	
		บริษัท ง	K	-0.41
			L	1.05
Tier บน	บริษัท ก	M	-4.91	
		N	-2.19	
		o	-5.12	
		P	0	
	บริษัท ข	Q	-6.63	
		R	NA	
		S	NA	
	บริษัท ค	T	NA	
		U	-4.87	
		V	-1.60	

แนวทางการปรับโครงสร้างภาษีบุหรี่

สมมติฐานในการคำนวณ : 1. ใช้ Price Elasticity of Demand ของบุหรี่แต่ละยี่ห้อ 2.ราคาบุหรี่ Tier บน ที่คิดเป็น 5% ของตลาดคงที่

ตัวอย่างบุหรี่ ยี่ห้อ A และ B		ปัจจุบัน	นำเสนอ									
			แนวทางที่ 1	แนวทางที่ 2	แนวทางที่ 2.1	แนวทางที่ 2.2	แนวทางที่ 3	แนวทางที่ 4	แนวทางที่ 5	แนวทางที่ 6	แนวทางที่ 7	แนวทางที่ 7.1
			$\leq 72, 25\%+1.25$	$25\%+1.25$	$25\%+1.30$	$25\%+1.30$ Q คงที่	$25\%+1.30$ Q คงที่	$30\%+1.25$	$30\%+1.30$	$42\%+1.25$	$25\%+1.20$	$20\%+1.20$
ยี่ห้อ A Tier ล่าง E=-2.70	ราคาต่อซอง	70	70	71	71	72	74	75	84	69	65	65
	ภาระภาษีต่อซอง	41.36	41.36	42.65	42.65	42.82	45.78	47.13	57.97	40.06	36.08	36.08
ยี่ห้อ B Tier บน E=-4.91	ราคาต่อซอง	105	105	105	105	105	105	105	105	105	105	105
	ภาระภาษีต่อซอง	66.21	49.53	50.53	50.53	50.53	54.44	55.44	66.21	48.53	43.63	43.63

ภาพรวมอุตสาหกรรมยาสูบ

ปริมาณรวมทั้งหมด (ล้านซอง/ปี)	1,352.45	0	-35.55	0	0	-116.80	-152.29	-396.97	35.43	152.17	236.49
รายได้รวมทั้งหมด (ล้านบาท/ปี)	58,250.30	-1,268.29	-1,054.91	464.6	687.30	-489.56	-518.46	-1,441.72	-1,573.51	-3,055.83	0

ราคาขายบุหรี

สืบค้นจากการจำหน่ายบนแพลตฟอร์มออนไลน์ ณ วันที่ 23 มกราคม 2567

ตรายี่ห้อ	ราคา (บาท/คอตตอน)	ราคา (บาท/ซอง)
KRONGTHIP 90 (ซองแข็ง)	300 - 450 บาท/คอตตอน	30 - 45
KRONGTHIP 90 (ซองอ่อน)	240 - 450 บาท/คอตตอน	24 - 45
SMS เขียว (ซองแข็ง)	300 - 450 บาท/คอตตอน	30 - 45
SMS แดง (ซองแข็ง)	300 - 450 บาท/คอตตอน	30 - 45
TEXUS ฟ้า	240 บาท/คอตตอน	24
TEXUS แดง	240 บาท/คอตตอน	24
TEXUS เขียว	240 บาท/คอตตอน	24
TEXUS ทอง	240 บาท/คอตตอน	24
WONDER S	380 บาท/คอตตอน	38
L&M	380 บาท/คอตตอน	38

ผลการปราบปรามการกระทำผิดกฎหมายสรรพสามิต (สินค้ายาสูบ)
ปีงบประมาณ 2566 และปีงบประมาณ 2567

ปีงบประมาณ	จำนวนคดี (คดี)	ค่าปรับ (ล้านบาท)	จำนวนของกลาง (ซอง)
2566	8,489	231.64	1,496,961
2567 (ต.ค. - ธ.ค. 2566)	2,678	75.94	754,544

ข้อคิดเห็น
การปรับอัตราภาษี
สรรพสามิตบุหรี่

การยาสูบแห่งประเทศไทย
มกราคม 2567

แนวคิดการปรับภาษีสรรพสามิตบุหรี่

ด้านเศรษฐกิจ

- เพื่อลดช่องว่างราคากระหว่างบุหรี่ถูกกฎหมาย กับ บุหรี่ผิดกฎหมาย
- ผู้บริโภคกลับมาบริโภคบุหรี่ถูกกฎหมาย
- มูลค่าตลาดบุหรี่ถูกกฎหมายที่หายไปจากระบบกลับคืนมา

ด้านสาธารณสุข

- ผู้บริโภคได้ใช้ผลิตภัณฑ์ที่มีการควบคุมสารต่างๆ ได้ ซึ่งบุหรี่ผิดกฎหมายไม่สามารถควบคุมได้
- ด้านสุขลักษณะ อายุของสินค้า ไม่มีกำหนดอายุของสินค้า เสี่ยงเป็นสินค้าหมดอายุ อาจเกิดเชื้อโรค เชื้อราได้

ด้านสังคม

- เพื่อสนับสนุนเกษตรกรผู้ปลูกยาสูบภายในประเทศขายใบยาสูบให้มากขึ้น

แนวคิดโครงสร้างภาษีสรรพสามิตบุหรี่

ภาษีสรรพสามิต	Segment	อัตราปัจจุบัน	นำเสนอแบบที่ 1	นำเสนอแบบที่ 2	
ด้านปริมาณ		1.25 บาท/มวน	1.25 บาท/มวน	1.00 บาท/มวน	1.25 บาท/มวน
ด้านมูลค่า	Economy		≤ 60 บาท/ซอง = 15%	≤ 60 บาท/ซอง = 15%	
	Saving	≤ 72 บาท/ซอง = 25%	≤ 72 บาท/ซอง = 25%		≤ 72 บาท/ซอง = 25%
	Regular + Premium	> 72 บาท/ซอง = 42%	> 72 บาท/ซอง = 42%		> 72 บาท/ซอง = 42%

กำหนด Segment Economy

- Local Content เพื่อสนับสนุนการใช้ใบยาสูบภายในประเทศ เพื่อเพิ่มรายได้และความมั่นคงให้เกษตรกรผู้ปลูกยาสูบภายในประเทศ

คาดการณ์ปริมาณการจำหน่ายบุหรี่ ยสท. และการใช้ใบยา

รายการ		ปัจจุบัน	นำเสนอแบบที่ 1	นำเสนอแบบที่ 2
			1.25 + ≤ 60 = 15%	1.00 + ≤ 60 = 15%
		1.25 + ≤ 72 = 25%	1.25 + ≤ 72 = 25%	1.25 + ≤ 72 = 25%
		1.25 + > 72 = 42%	1.25 + > 72 = 42%	1.25 + > 72 = 42%
Economy	ราคาต่อซอง		60	52
	ปริมาณ (ล้านมวน/ปี)		6,000	9,000
	การใช้ใบยา (กก./ปี)		4.60	7.00
Saving	ราคาต่อซอง	70	70	70
	ปริมาณ (ล้านมวน/ปี)	11,400	11,400	11,400
	การใช้ใบยา (กก./ปี)	8.8	8.80	8.80
Regular + Premium	ราคาต่อซอง	105	105	105
	ปริมาณ (ล้านมวน/ปี)	600	600	600
	การใช้ใบยา (กก./ปี)	0.5	0.50	0.50
ปริมาณรวมทั้งสิ้น (ล้านมวน/ปี)		12,000	18,000	21,000
การใช้ใบยารวมทั้งสิ้น (กก./ปี)		9.30	13.90	16.30

คาดการณ์บนสมมุติฐาน มีการใช้ Local Content และ มีการปราบปรามบุหรี่ผิดกฎหมายอย่างจริงจัง

- กรมศุลกากร

บันทึกข้อความ

E588983

ทปช. พันธทอง
เลขรับที่ ๑๒๕๐
วันที่ ๑๕ พ.ย. ๒๕๖๖

ส่วนราชการ ส่วนสืบสวนปราบปราม ๒ กองสืบสวนและปราบปราม โทร. ๒๐-๖๗๙๐

ที่ กค ๐๕๒๑(๔)/๙๓๕ วันที่ ๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๖

เรื่อง พิจารณานุมัติแผนแนวทางการปฏิบัติร่วมในการป้องกันและปราบปรามการลักลอบนำเข้าบุหรี่และบุหรี่ไฟฟ้าในพื้นที่ประเทศไทย กรมศุลกากร

เรียน ทปช. พันธทอง (ผ่าน ผอ.กสป. และ ผอ.สปป.๒)

๑. ความเป็นมา

ตามที่คณะกรรมการการเงิน การคลัง สถาบันการเงินและตลาดการเงิน สมาผู้แทนราษฎร ได้ขอความร่วมมือให้กรมศุลกากรพิจารณาทามาตรการในการป้องกันและปราบปรามการลักลอบสินค้าบุหรี่ย และบุหรี่ไฟฟ้าผิดกฎหมายอย่าง เป็นรูปธรรม เนื่องจากพบว่าปริมาณบุหรี่ยผิดกฎหมายมีการเติบโตอย่างมีนัยสำคัญ ทั้งนี้เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาราคาใบยาสูบและยาเส้นภายในประเทศตกต่ำ รวมถึงปกป้องผู้ประกอบการธุรกิจเกี่ยวกับบุหรี่ยภายในประเทศที่ดำเนินการอย่างถูกต้องตามกฎหมาย และ กสป. ได้ดำเนินการแจ้งเวียนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบเพื่อถือปฏิบัติ และดำเนินการต่อไป ตามที่กรมฯ ได้สั่งการแล้ว นั้น (รายละเอียดตามเอกสารแนบ)

๒. ข้อเท็จจริง

เพื่อให้การป้องกันและปราบปรามการลักลอบสินค้าบุหรี่ย และ บุหรี่ไฟฟ้าผิดกฎหมายเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ มีการประสานงานการปฏิบัติ การสืบสวนประมวลข่าว ร่วมกันในทุกภาคส่วนของกรมศุลกากร การป้องกันและปราบปรามครอบคลุมในทุกกลุ่มเป้าหมาย เกิดผลสัมฤทธิ์ในการแก้ไขปัญหา ได้อย่างเป็นรูปธรรม กรมฯ จึงได้มอบหมายให้ กสป. ดำเนินการจัดทำแผน แนวทางการปฏิบัติร่วมในการป้องกันและปราบปรามการลักลอบนำเข้าบุหรี่ยและ บุหรี่ไฟฟ้าในพื้นที่ประเทศไทย และเป็นหน่วยงานหลักในการทำงานร่วมกับหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติตามแผนฯ ทั้งนี้ เพื่อให้เป็นไปตามยุทธศาสตร์ของกรมศุลกากร ในการตรวจสอบและควบคุมทางศุลกากรมีประสิทธิภาพและสร้างสังคมปลอดภัย ป้องกันไม่ให้เกิดความเสียหายต่อระบบเศรษฐกิจ และระบบจัดเก็บภาษีของประเทศ ในภาพรวม บรรเทาและลดความเดือดร้อนของเกษตรกรชาวไร่ยาสูบในประเทศ โรงงานยาสูบ และผู้ประกอบการที่นำเข้าบุหรี่ยต่างประเทศโดยสุจริต ป้องกันไม่ให้ขบวนการค้าบุหรี่ยสามารถนำเงินที่ได้จากการกระทำผิดกฎหมายไปหมุนเวียนฟอกเงิน ในระบบเศรษฐกิจ และเพื่อปกป้องสังคมในด้านสุขอนามัยต่อสินค้าที่ไม่มีคุณภาพ และไม่ได้รับรองมาตรฐาน

๓. ข้อพิจารณา

กสป. ได้ดำเนินการจัดทำแผนแนวทางการปฏิบัติร่วมในการ ป้องกันและปราบปรามการลักลอบนำเข้าบุหรี่ยและบุหรี่ไฟฟ้าในพื้นที่ประเทศไทย เรียบร้อยแล้ว รายละเอียดตามเอกสารที่แนบมาพร้อมนี้ หากกรมฯ พิจารณาให้ความ เห็นชอบ กสป. จะได้แจ้งให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องปฏิบัติตามแผนฯ และจะรายงาน ผลการดำเนินการให้กรมฯ ทราบต่อไป

/กรณีอยู่ใน...

ความเห็น/คำสั่ง

พันธทอง

(นายพันธทอง ลอยกุลันท์)
ที่ปรึกษาด้านการพัฒนาและบริหารการจัดเก็บภาษี
๑๕ พ.ย. ๒๕๖๖

กรณีอยู่ในอำนาจของที่ปรึกษาฯ หรือรองอธิบดีที่ปฏิบัติราชการแทนอธิบดี ตามคำสั่งกรมฯ ที่ ๖๐/๒๕๖๕ ลงวันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ เรื่อง การมอบอำนาจให้ปฏิบัติราชการแทนอธิบดีกรมศุลกากร ข้อ ๗ ประกอบกับคำสั่งกรมศุลกากรที่ ๕๘๓/๒๕๖๖ ลงวันที่ ๒ ตุลาคม ๒๕๖๖ เรื่อง มอบอำนาจให้ปฏิบัติราชการแทนอธิบดีกรมศุลกากร ข้อ ๒.๑

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

(นายเฉลิมพล คุณประทุม)
หัวหน้าฝ่ายสืบสวนปราบปรามที่ ๒

(นายชลัฐ ปทุมพรจิจ)
ผู้อำนวยการส่วนสืบสวนปราบปราม ๒

(นายอภิชาติ ใจงาม)
ผู้เชี่ยวชาญด้านการสืบสวนและปราบปราม รักษาการแทน
ผู้อำนวยการกองสืบสวนและปราบปราม

แผนแนวทางการปฏิบัติร่วมในการป้องกันและปราบปรามการลักลอบนำเข้าบุหรี่และบุหรี่ไฟฟ้า ในพื้นที่ประเทศไทย กรมศุลกากร

๑. หลักการและเหตุผล

ตามที่กองสืบสวนและปราบปราม (กสป.) ได้รับมอบหมายให้เป็นผู้แทนกรมฯ ในการเข้าร่วมประชุมกับคณะกรรมการการเงิน การคลัง สถาบันการเงินและตลาดการเงิน เพื่อให้ข้อมูล ข้อเท็จจริง เกี่ยวกับการลักลอบนำเข้าบุหรี่และบุหรี่ไฟฟ้าผิดกฎหมาย จนทำให้โรงงานยาสูบรวมไปถึงผู้ประกอบการที่มีการดำเนินธุรกิจ บุหรี่อย่างถูกต้อง ไม่สามารถที่จะผลิตและจำหน่ายแข่งขันกับบุหรี่ผิดกฎหมายที่มีราคาต่ำกว่ามากได้ ซึ่งเป็นหนึ่งในปัจจัยสาเหตุสำคัญที่ทำให้ใบยาสูบและยาเส้นภายในประเทศมีราคาตกต่ำ และกระบวนการลักลอบในกลุ่มสินค้าดังกล่าวยังทำให้รัฐสูญเสียรายได้ที่พึงจัดเก็บไปเป็นจำนวนมาก ซึ่งจากการเก็บข้อมูลของโรงงานยาสูบพบว่า สินค้าบุหรี่ปิดกฎหมายมีอัตราการเติบโตสูงขึ้นถึงร้อยละ ๒๖ ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๖ อันเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างการจัดเก็บภาษีสรรพสามิต รวมไปถึงพฤติกรรมที่เปลี่ยนไปของผู้บริโภคที่นิยมใช้บุหรี่ไฟฟ้าลักลอบนำเข้าที่มีราคาถูก มีความสะดวก สามารถให้นิโคตินได้เหมือนบุหรี่ทั่วไป และสามารถหาซื้อได้ง่าย ทั้งช่องทางหน้าร้านหรือในระบบออนไลน์ โดยทั้งบุหรี่ปิดกฎหมายและบุหรี่ไฟฟ้าลักลอบนำเข้าต่างเป็นปัจจัยหลักที่กดดันให้ยอดขายของบุหรี่ภายในประเทศลดต่ำลงเป็นจำนวนมาก ซึ่งในอดีตจะมีการระบาดของสินค้ากลุ่มดังกล่าวเฉพาะพื้นที่ทางภาคใต้ของประเทศไทย แต่ในปัจจุบันจากการเก็บข้อมูลของโรงงานยาสูบด้วยวิธีเก็บของเปล่า พบว่าบุหรี่ปิดกฎหมายได้มีการระบาดเพิ่มขึ้นไปยังทุกภูมิภาคของไทย คณะกรรมการฯ จึงได้ขอให้กรมศุลกากรพิจารณาหามาตรการในการป้องกันและปราบปรามการลักลอบสินค้าบุหรี่ปิดกฎหมายและบุหรี่ไฟฟ้าผิดกฎหมายอย่างเป็นรูปธรรมเพื่อแก้ไขปัญหา โดยทั้งนี้กรมฯ ได้ให้ความเห็นชอบในการให้กองสืบสวนและปราบปรามเป็นผู้ดำเนินการแจ้งเวียนให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบเพื่อถือปฏิบัติในการดำเนินการเข้มงวดกวดขันการปฏิบัติพิธีการศุลกากร ตรวจสอบสินค้าที่นำเข้า - ส่งออก หรือนำผ่าน ที่อาจมีการชุกซ่อนและหลีกเลี่ยงการตรวจสอบของเจ้าหน้าที่ พร้อมทั้งให้ดำเนินการป้องกันและปราบปรามการลักลอบนำเข้าสินค้านี้ดังกล่าวในพื้นที่ความรับผิดชอบของตนเองแล้วตามหนังสือ กสป. ที่ กค ๐๕๒๑(ก)/๖๓๙ ลงวันที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๖

๒. วัตถุประสงค์

เพื่อให้การสกัดกั้นบุหรี่ปิดกฎหมายและบุหรี่ไฟฟ้าลักลอบนำเข้าได้สัมฤทธิ์ผลตามมาตรการที่ได้แจ้งเวียนและมีการปฏิบัติงานร่วมกันอย่างเป็นรูปธรรมและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น กองสืบสวนและปราบปรามจึงมีความจำเป็นต้องกำหนดแนวทาง การปฏิบัติร่วมในการป้องกันและปราบปรามการลักลอบนำเข้าบุหรี่และบุหรี่ไฟฟ้าในพื้นที่ประเทศไทย โดยมีวัตถุประสงค์การปฏิบัติ ดังนี้

๒.๑ เพื่อเป็นไปตามยุทธศาสตร์กรมฯ ในเรื่องการพัฒนากระบวนการให้มีประสิทธิภาพและเชื่อมโยงกัน เพื่อให้การตรวจสอบและควบคุมทางศุลกากรมีประสิทธิภาพและสร้างสังคมปลอดภัย

๒.๒ เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดความเสียหายต่อระบบเศรษฐกิจ และระบบการจัดเก็บภาษีของประเทศ
ในภาพรวม

๒.๓ เพื่อบรรเทาและลดความเดือดร้อนของเกษตรกรชาวไร่ยาสูบในประเทศ โรงงานยาสูบ และผู้ประกอบการที่สุจริตที่นำเข้าบุหรี่จากต่างประเทศ

/๒.๔ เพื่อป้องกัน...

๒.๔ เพื่อป้องกันไม่ให้ขบวนการค้าบุหรี สามารถนำเงินที่ได้จากการกระทำผิดกฎหมายไปหมุนเวียนฟอกเงินในระบบเศรษฐกิจ

๒.๕ เพื่อปกป้องสังคมในด้านสุขอนามัยต่อสินค้าที่ไม่มีคุณภาพและไม่ได้รับรองมาตรฐาน

๓. เป้าหมายและผลสัมฤทธิ์

๓.๑ สามารถเพิ่มปริมาณจับกุมสินค้าในกลุ่มบุหรีและบุหรีไฟฟ้าที่ไม่ผ่านพิธีการศุลกากรโดยถูกต้องในแต่ละพื้นที่มากขึ้น

๓.๒ สามารถสร้างแรงกดดันให้กับขบวนการค้าบุหรีในพื้นที่ นำบุหรีที่นำเข้ามาจากต่างประเทศมาผ่านพิธีการศุลกากรมากขึ้น

๓.๓ สามารถลดช่องทางการจำหน่ายของบุหรีไฟฟ้าทั้งแบบขายหน้าร้านและออนไลน์

๓.๔ สามารถตัดเส้นทางการเงินของขบวนการค้าบุหรีผิดกฎหมายในพื้นที่ ไม่ให้นำเงินที่ได้จากการกระทำผิดกฎหมายไปหมุนเวียนฟอกเงินในระบบเศรษฐกิจ

๓.๕ สามารถเสริมสร้างความเข้มแข็งของงานการข่าว และเครือข่ายงานการข่าวในแต่ละพื้นที่ ให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น

๓.๖ สามารถเสริมสร้างความร่วมมือที่ดีในการปฏิบัติงาน ระหว่างหน่วยงานผู้ปฏิบัติในพื้นที่ เช่น เจ้าหน้าที่ศุลกากร เจ้าหน้าที่สรรพสามิต ทหาร ตำรวจ ฝ่ายปกครอง และโรงงานยาสูบ

๓.๗ สามารถสร้างความรู้ความเข้าใจให้แก่ประชาชนในพื้นที่ เพื่อลดการกระทำความผิดตาม พ.ร.บ. ศุลกากร พ.ศ. ๒๕๖๐

๔. พื้นที่ปฏิบัติงาน

พื้นที่ที่รับผิดชอบทั่วประเทศ ตามประกาศกระทรวงการคลัง เรื่องกำหนดและการแบ่งส่วนราชการตามกฎหมายกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมศุลกากร กระทรวงการคลัง พ.ศ. ๒๕๖๒ และประกาศกระทรวงการคลัง เรื่องกำหนดและการแบ่งส่วนราชการตามกฎหมายกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมศุลกากร กระทรวงการคลัง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๕

๕. วิธีการและขั้นตอนในการปฏิบัติงาน

๕.๑ ให้แต่งตั้งเจ้าหน้าที่ในสังกัดเพื่อประสานข้อมูลและร่วมกันปฏิบัติงาน ดังนี้

๕.๑.๑ ให้ ศภ.๒ ศภ.๓ สภท. สทก. สสส. สทบ. สมพ. และสนค. ร่วมกับ สปป.๑ กสพ. แต่งตั้งเจ้าหน้าที่ในสังกัดเข้าร่วมเป็นชุดปฏิบัติการในพื้นที่รับผิดชอบ โดยให้ผู้อำนวยการสำนักงานศุลกากรแต่ละแห่งเป็นหัวหน้าคณะทำงาน ผอ.สปป.๑ กสพ. เป็นรองหัวหน้าคณะฯ และผอ.สคศ. ของสำนักงานศุลกากรเป็นรองหัวหน้าคณะฯ และเลขานุการ

๕.๑.๒ ให้ ศภ.๑ ศภ.๔ และศภ.๕ ร่วมกับ สปป.๒ กสพ. แต่งตั้งเจ้าหน้าที่ในสังกัดเข้าร่วมเป็นชุดปฏิบัติการในพื้นที่รับผิดชอบ โดยให้ผู้อำนวยการสำนักงานศุลกากรแต่ละแห่งเป็นหัวหน้าคณะทำงาน ผอ.สปป.๒ กสพ. เป็นรองหัวหน้าคณะฯ และผอ.สคศ. ของสำนักงานศุลกากรเป็นรองหัวหน้าคณะฯ และเลขานุการ

/๕.๑.๓ ให้ สสภ...

๕.๑.๓ ให้ สสภ. สผภ. และสคตม. ร่วมกับ สปป.๓ กสป. แต่งตั้งเจ้าหน้าที่ในสังกัดเข้าร่วมเป็นชุดปฏิบัติการในพื้นที่รับผิดชอบ โดยให้ผู้อำนวยการสำนักงานศุลกากรแต่ละแห่งเป็นหัวหน้าคณะทำงาน ผอ.สปป.๓ กสป. เป็นรองหัวหน้าคณะฯ และผอ.สคตค. ของสำนักงานศุลกากรเป็นรองหัวหน้าคณะฯ และเลขานุการ

๕.๒ มีขอบเขตการดำเนินการ ดังนี้

๕.๒.๑ ดำเนินการสืบสวนหาข่าวเกี่ยวกับแหล่งที่มา วิธีการลักลอบ เส้นทาง สถานที่เก็บรวบรวม และแหล่งจำหน่ายในพื้นที่ รวมถึงดำเนินการตรวจค้น - จับกุม ตามที่ได้รับข้อมูลจากการสืบสวนหรืองานข่าว

๕.๒.๒ ประสานข้อมูล งานข่าว และการปฏิบัติงานระหว่างหน่วยงานในสังกัดกรมฯ และหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

๕.๒.๓ ลาดตระเวนด้วยรถยนต์และเรือตรวจการณ์ตามแนวชายแดนทางบก ทางทะเล และลำน้ำที่เป็นพรมแดนธรรมชาติ รวมถึงเขตพื้นที่รับผิดชอบทั้งหมด

๕.๒.๔ ตรวจสอบยานพาหนะทุกชนิดในขณะหรือหลังผ่านพิธีการศุลกากร ที่มีเหตุอันควรสงสัยว่าจะมีการนำบุหรี่ปริศหรือไฟฟ้าจากต่างประเทศเข้ามาในราชอาณาจักรโดยไม่ผ่านพิธีการศุลกากร

๕.๒.๕ จัดชุดเคลื่อนที่เร็ว เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานของชุดปฏิบัติการประจำในแต่ละพื้นที่ในกรณีที่มีความจำเป็นเร่งด่วน หรือเป็นไปตามที่หน่วยงานอื่นร้องขอ เพื่อเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพของการปฏิบัติการฯ

๕.๒.๖ สนธิกำลังกับหน่วยงานอื่นในพื้นที่ เช่น สรรพสามิต ตำรวจ ปกครอง ทหาร ในการสืบสวนหาข่าว ตรวจค้นและจับกุมขบวนการค้าบุหรี่ปริศและไฟฟ้าตามที่ได้รับแจ้งการร้องขอ

๕.๒.๗ ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนในพื้นที่ที่ได้รับทราบถึงการกระทำที่เป็นความผิดตาม พ.ร.บ. ศุลกากร พ.ศ. ๒๕๖๐ โทษตามกฎหมายที่จะได้รับจากการกระทำความผิด และผลเสียจากการใช้สินค้าที่ไม่ผ่านพิธีการศุลกากร รวมถึงช่องทางในการแจ้งข้อมูลข่าวสารแก่เจ้าหน้าที่ในกรณีที่พบเห็น หรือทราบข่าวการลักลอบนำเข้า - ส่งออกบุหรี่ปริศและไฟฟ้าที่ไม่ผ่านพิธีการศุลกากร

๕.๓ จัดตั้งศูนย์อำนวยการแผนฯ โดยให้ กสป. เป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการ

๖. กำลังพล ยานพาหนะ และวัสดุอุปกรณ์

๖.๑ ให้จัดเจ้าหน้าที่ในสังกัดของแต่ละสำนักงานศุลกากร และเจ้าหน้าที่ในสังกัด กสป. ประกอบเข้าด้วยกันเป็นชุดปฏิบัติการฯ

๖.๒ ให้ใช้รถยนต์และเรือตรวจการณ์ในสังกัดแต่ละสำนักงานศุลกากร และ กสป. เป็นยานพาหนะประจำชุดปฏิบัติการฯ

๖.๓ ให้ใช้วัสดุอุปกรณ์ของแต่ละสำนักงานศุลกากร เป็นอุปกรณ์ประจำชุดปฏิบัติการฯ

๗. งบประมาณ

ให้ใช้งบประมาณจากเงินงบประมาณปกติ หรือจากงบประมาณอื่นตามแล้วแต่ที่จะได้รับการจัดสรรของแต่ละหน่วยงาน

๘. ระยะเวลาการปฏิบัติตามแผน

๑ ตุลาคม ๒๕๖๖ - ๓๐ กันยายน ๒๕๖๗

/๙. ผู้รับผิดชอบ...

๙. ผู้รับผิดชอบและควบคุมการปฏิบัติ

๙.๑ ศูนย์อำนวยการแผนฯ

ผอ.กสป.

ผู้อำนวยการศูนย์ฯ

ผอ.ศภ.๑

รองผู้อำนวยการศูนย์ฯ

ผอ.สปป.๒ กสป.

เลขานุการ

๙.๒ คณะทำงาน

ผอ.สำนักงานศุลกากร

หัวหน้าคณะทำงาน

ผอ.สปป.๑-๓ กสป. ที่รับผิดชอบแต่ละพื้นที่

รองหัวหน้าคณะทำงาน

ผอ.สคศ. สำนักงานศุลกากร

รองหัวหน้าคณะทำงานและเลขานุการ

นายด่านศุลกากรในสังกัด

คณะทำงาน

ผอ.สคศ.ด้านศุลกากร

คณะทำงาน

หน.ฝ่ายปราบปรามในสังกัด

คณะทำงานและผู้ช่วยเลขานุการ

๑๐. การประเมินผลการปฏิบัติ

๑๐.๑ ให้หัวหน้าคณะทำงาน รายงานผลการปฏิบัติ ข้อมูลการจับกุม ข้อมูลการออกลาดตระเวน ข้อมูลการออกปฏิบัติการ และสถิติการจับกุมสินค้าประเภทบุหรี่และบุหรี่ไฟฟ้าให้ผู้อำนวยการศูนย์ฯ ทราบใน ทุก ๓๐ วัน เพื่อพิจารณาปรับปรุงแนวทางการปฏิบัติให้มีความเหมาะสมมากขึ้น และหากมีการจับกุมให้ รายงานให้ทราบภายใน ๓ วัน นับจากการจับกุม (ตามแบบฟอร์มที่แนบมาพร้อมนี้)

๑๐.๒ ให้ผู้อำนวยการศูนย์ฯ รายงานสรุปผลการดำเนินการตามแผนฯ ให้อธิบดีกรมศุลกากร ทราบในทุกไตรมาสพร้อมความเห็น เพื่อพิจารณาปรับปรุงแผนการปฏิบัติให้มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับ สถานการณ์ในแต่ละช่วงเวลาต่อไป

๑๐.๓ เมื่อสิ้นสุดระยะเวลาการดำเนินการตามแผน ให้ผู้อำนวยการแผนฯ จัดทำรายงานสรุปผลการ ปฏิบัติ รวมทั้งความเห็นที่เกี่ยวข้องต่ออธิบดีกรมศุลกากรเพื่อพิจารณาสั่งการต่อไป

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ กองสืบสวนและปราบปราม ส่วนสืบสวนปราบปราม ๒ โทร. ๒๐-๖๗๙๐

ที่ กค ๐๕๒๑(ก)/๖๓๙ วันที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๖

เรื่อง ขอให้เข้มงวดกวดขันในการป้องกันและปราบปรามการลักลอบนำเข้าสินค้าบุหรี่และบุหรี่ไฟฟ้า

เรียน ผอ.สทก. ผอ.สทบ. ผอ.สสภ. ผอ.สภท. ผอ.สสส. ผอ.สมพ. ผอ.สผภ. ผอ.สตม. ผอ.สนค. ผอ.ศภ.๑-๕
และ ผอ.สปป.๑-๔

ด้วยคณะกรรมการการการเงิน การคลัง สถาบันการเงินและตลาดการเงิน สภาผู้แทนราษฎร ได้ขอความร่วมมือให้กรมศุลกากรพิจารณาหามาตรการในการป้องกันและปราบปรามการลักลอบสินค้าบุหรี่ และ บุหรี่ไฟฟ้าผิดกฎหมายอย่างเป็นรูปธรรม เนื่องจากพบว่าปริมาณบุหรี่ผิดกฎหมายมีการเติบโตอย่างมีนัยสำคัญ ทั้งนี้ เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาราคาใบยาสูบและยาเส้นภายในประเทศตกต่ำรวมถึงปกป้องผู้ประกอบการทางธุรกิจ เกี่ยวกับ บุหรี่ภายในประเทศที่ดำเนินการอย่างถูกต้องตามกฎหมาย และกรมฯ ได้พิจารณาให้ความเห็นชอบให้ กสป. ดำเนินการ แจ้างเวียนให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบเพื่อถือปฏิบัติและดำเนินการต่อไป (รายละเอียดตามเอกสารแนบ)

ในการนี้ จึงขอให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการเข้มงวดกวดขันการปฏิบัติพิธีการศุลกากรตรวจสอบ สินค้าที่นำเข้า ส่งออก หรือนำผ่าน ที่อาจมีการชุกซ่อนและหลีกเลี่ยงการตรวจสอบของเจ้าหน้าที่ พร้อมทั้งให้ดำเนินการ ป้องกันและปราบปรามการลักลอบนำเข้าสินค้าดังกล่าวในพื้นที่ความรับผิดชอบของตนเอง ทั้งนี้ กสป. จะได้ดำเนินการ ตรวจสอบเส้นทางการกระทำผิด สืบสวนหาข่าวในเชิงลึกเพื่อเป็นข้อมูล และร่วมสนับสนุนการปฏิบัติงานของแต่ละพื้นที่ ตามที่ได้รับการร้องขอต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และพิจารณาดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

(นายอภิชาติ ใจงาม)

ผู้เชี่ยวชาญด้านการสืบสวนและปราบปราม รักษาการแทน
ผู้อำนวยการกองสืบสวนและปราบปราม

ด่วนที่สุด บันทึกข้อความ

E911

ทปช. พันธุ์ทอง
เลขรับที่ ๑๕๐๓
วันที่ ๓๑ ต.ค. ๒๕๖๖

ส่วนราชการ ส่วนสืบสวนปราบปราม ๒ กองสืบสวนและปราบปราม โทร. ๐ ๒๖๖๗ ๖๗๙๐

ที่ กค ๐๕๒๑(๔)/ ๙๙๕ วันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๖๖

เรื่อง การเข้าร่วมประชุมกับคณะกรรมการการเงิน การคลัง สถาบันการเงินและตลาดการเงิน

เรียน ทปช. พันธุ์ทอง (ผ่าน ผอ.กสป. และ ผอ.สปป.๒)

ความเห็น/คำสั่ง

๑. ความเป็นมา

ตามหนังสือคณะกรรมการการเงิน การคลัง สถาบันการเงินและตลาดการเงิน สภาผู้แทนราษฎร ด่วนที่สุด ที่ สผ ๐๐๑๗.๐๕/๑๓๙๔ ลงวันที่ ๑๙ ตุลาคม ๒๕๖๖ เรื่อง ขอเชิญเข้าร่วมประชุมกับคณะกรรมการการเงิน การคลัง สถาบันการเงินและตลาดการเงิน เนื่องจากคณะกรรมการฯ จะกำหนดให้มีการประชุมเพื่อพิจารณาศึกษาเรื่อง แนวทางการแก้ไขปัญหาสุบและยาเส้นราคาตกต่ำ เพื่อให้การพิจารณาเป็นไปด้วยความรอบคอบ จึงขอเชิญเข้าร่วมประชุมในวันพุธที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๖๖ เวลา ๐๙.๓๐ น. ณ ห้องประชุมกรรมการ N ๔๐๓ ชั้น ๔ อาคารรัฐสภา เพื่อให้ข้อมูล ข้อเท็จจริง หรือแสดงความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์เกี่ยวกับประเด็นการลักลอบนำเข้าบุหรี่ปริศกฤหมาย โดยมี สปป.๒ กสป. เป็นผู้แทนกรมฯ ในการเข้าร่วมประชุม นั้น

ก้าไปกรมฯ

(นายพันธุ์ทอง ลอยกุลนันท์)
ที่ปรึกษาด้านการพัฒนาระบบบริหารการจัดเก็บภาษี
๓๑ ต.ค. ๒๕๖๖

๒. ข้อเท็จจริง

จากการเข้าร่วมประชุมดังกล่าว สปป.๒ ขอรายงานผลการประชุมฯ โดยสรุปดังนี้

๑. การประชุมคณะกรรมการฯ ดังกล่าวมีประเด็นสืบเนื่องจากการที่สมาคมกลุ่มผู้ปลูกใบยาสูบได้ร้องเรียนกับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรถึงปัญหาสภาพราคาใบยาสูบตกต่ำอย่างต่อเนื่อง ซึ่งก่อให้เกิดผลกระทบเป็นอันมากต่อเกษตรกรผู้ปลูกใบยาสูบในหลายจังหวัด จึงได้มีการนำประเด็นดังกล่าวเข้าสู่ญัตติของคณะกรรมการฯ เพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น

๒. คณะกรรมการฯ ได้มีข้อพิจารณาถึงสาเหตุที่ทำให้ราคาของใบยาสูบในประเทศตกต่ำใน ๒ ประเด็นหลักที่เกี่ยวข้องกับกรมศุลกากร คือ

๒.๑ ประเด็นการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างภาษีสรรพสามิตของยาสูบตาม พ.ร.บ. สรรพสามิต พ.ศ. ๒๕๖๐ โดยใช้โครงสร้างอัตราภาษียาสูบแบบ ๒ อัตรา คือ

(๑) อัตราภาษีบุหรี่ปริศกฤหมาย จัดเก็บภาษีตามมูลค่า ๒๕% ของราคาขายปลีกแนะนำของละไม่เกิน ๗๒ บาท และ ๔๒% ของราคาขายปลีกแนะนำที่เกินของละ ๗๒ บาท และจัดเก็บภาษีตามปริมาณ ๑.๒๕ บาทต่อมวน

(๒) อัตราภาษียาเส้นที่มีปริมาณการผลิตไม่เกิน ๑๒,๐๐๐ กิโลกรัมต่อปี จัดเก็บอัตราภาษีตามปริมาณที่ ๐.๐๒๕ บาทต่อกรัม และยาเส้นที่มีปริมาณการผลิตเกิน ๑๒,๐๐๐ กิโลกรัมต่อปี จัดเก็บอัตราภาษีตามปริมาณที่ ๐.๑๐ บาทต่อกรัม

/ซึ่งการเปลี่ยนแปลง...

ซึ่งการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวทำให้เกิดการแข่งขันกันทำตลาดของบุหรี่ปริมาณสูง ส่งผลให้ โรงงานยาสูบสูญเสียส่วนแบ่งทางการตลาดให้กับบุหรี่ปริมาณสูงจากต่างประเทศที่นำเข้ามาโดยถูกต้องตามกฎหมาย มากกว่าร้อยละ ๕๐ ก่อให้เกิดผลกระทบต่อเนื่องไปยังเกษตรกรชาวไร่ยาสูบ รวมถึงผู้ประกอบการ โรงบ่มใบยา และแรงงานส่วนที่เกี่ยวข้อง เนื่องจากปริมาณการรับซื้อใบยาตามโควตาของเกษตรกรได้ลดลงตาม ปริมาณการผลิตของโรงงานยาสูบ

๒.๒ ประเด็นการลักลอบนำเข้าบุหรี่ปริมาณสูงและบุหรี่ปริมาณสูงไฟฟ้าที่เพิ่มมากขึ้นภายหลังการ เปลี่ยนแปลงการจัดเก็บภาษีสรรพสามิตยาสูบ ทำให้มีความแตกต่างของราคาจำหน่ายภายในประเทศและ ต่างประเทศค่อนข้างมาก ก่อให้เกิดแรงจูงใจในการลักลอบ โดยจากข้อมูลการสำรวจของโรงงานยาสูบพบว่า ปริมาณบุหรี่ปริมาณสูงที่มีการเติบโตสูงถึงร้อยละ ๒๓ นับแต่ปี พ.ศ. ๒๕๖๐ ถึง ปี พ.ศ. ๒๕๖๖ รวมไปถึง พฤติกรรมที่เปลี่ยนไปของผู้บริโภคที่นิยมใช้บุหรี่ปริมาณสูงไฟฟ้าที่มีราคาถูกกว่า มีความสะดวก สามารถให้นิโคตินได้ เหมือนบุหรี่ปริมาณสูงทั่วไปและสามารถหาซื้อได้ง่ายทั้งช่องทางหน้าร้าน หรือในระบบออนไลน์ ทำให้ได้รับความนิยม อย่างรวดเร็ว โดยทั้งบุหรี่ปริมาณสูงและบุหรี่ปริมาณสูงไฟฟ้าที่มีการแพร่ระบาดเพิ่มขึ้น ถือเป็นปัจจัยสำคัญในการ กีดกันยอดการขายบุหรี่ปริมาณสูงที่มีในประเทศ ทั้งของโรงงานยาสูบและผู้นำเข้ามำจัดจำหน่ายรายอื่นๆ มีปริมาณยอด การขายลดลงเป็นอันมาก

๓. ในประเด็นด้านอัตราสรรพสามิต ผู้แทนกรมสรรพสามิตแจ้งว่ากำลังมีการดำเนินการแก้ไข อัตราสรรพสามิตยาสูบให้เป็นอัตราเดียว เพื่อแก้ไขปัญหาการแข่งขันของบุหรี่ปริมาณสูง เพื่อให้โรงงานยาสูบ กลับมามีความสามารถในการแข่งขันในตลาด และจะรับไปดำเนินการปราบปรามบุหรี่ปริมาณสูงให้ลดลงต่อไป

๔. สำหรับกรมศุลกากรได้ชี้แจงในด้านสถิติการนำเข้า-ส่งออก และการผ่านแดนของสินค้า ประเภทบุหรี่ปริมาณสูงและยาสูบ รวมถึงสถิติการจับกุมดำเนินคดี การดำเนินการป้องกันและปราบปรามบุหรี่ปริมาณสูงและบุหรี่ปริมาณสูงไฟฟ้าที่มีการลักลอบนำเข้าและจำหน่ายในพื้นที่ต่างๆ ของประเทศ โดยเฉพาะในพื้นที่ภาคใต้ ที่มีการแพร่ ระบาดมากที่สุด กรมฯ ได้มีแผนการปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามสินค้าลักลอบและสินค้าผิดกฎหมาย ในทุกประเภทอยู่แล้ว รวมถึงมีการปฏิบัติการในพื้นที่ต่างๆ อย่างเต็มที่เสมอมา แต่อาจมีข้อจำกัดบางประการ ด้านเครื่องมือเช่น กรณีการเข้มงวดตรวจสอบการลักลอบทางทะเล ก็มีข้อจำกัดด้านน้ำมันเชื้อเพลิงในการ ใช้กับเรือตรวจการณ์ศุลกากร ซึ่งกรมฯ ได้รับงบประมาณด้านนี้ไม่มากนัก ดังนั้นจากกรณีข้างต้นกรมฯ จึงต้อง นำระบบการบริหารความเสี่ยงเข้ามาใช้เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพมากที่สุดในงบประมาณและเครื่องมือที่มีอยู่ ทั้งนี้คณะกรรมการได้ขอความร่วมมือให้กรมศุลกากรพิจารณาหามาตรการในการป้องกันและปราบปราม สินค้าดังกล่าวให้มากขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม เพื่อให้บุหรี่ปริมาณสูงที่ถูกกฎหมายสามารถดำเนินการต่อไปได้ และ โรงงานยาสูบมีกำลังการผลิตมากขึ้น ซึ่งจะเป็นการบรรเทาปัญหาของเกษตรกรผู้ปลูกใบยาสูบให้มีรายได้ มากขึ้นต่อไป โดยในปัจจุบัน กสพ. ได้มีการปฏิบัติการเพื่อสกัดกั้นสินค้าประเภทดังกล่าวอยู่แล้วตามแผนเพื่อ การป้องกันการลักลอบหนีภาษีสินค้าประเภทบุหรี่ปริมาณสูงและสุราเถื่อนร่วมกับ ศก.๔ ตามหนังสือ สปป.๒ กสพ. ที่ กค ๐๕๒๑(๔)/๕๐๕ ลงวันที่ ๙ กันยายน ๒๕๖๔ เรื่อง แจ้งแนวทางการปฏิบัติร่วมกันในการป้องกันและ ปราบปรามการลักลอบนำเข้าบุหรี่ปริมาณสูงและสุราในพื้นที่ภาคใต้ ตามที่แนบมาพร้อมนี้

/๓. ข้อเสนอ...

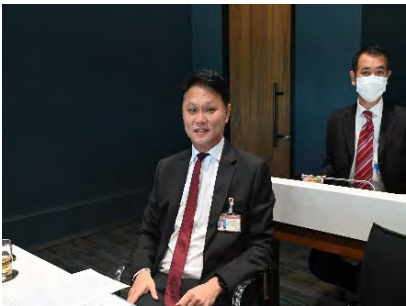
ภาคผนวก ค

ประมวลภาพการดำเนินงาน

ภาพการประชุมคณะกรรมการการเงิน การคลัง สถาบันการเงินและตลาดการเงิน
สภาผู้แทนราษฎร

ภาพการประชุมคณะกรรมการการเงิน การคลัง

ภาพการประชุมคณะกรรมการร่วมกับผู้แทนจากหน่วยงาน

ภาพการประชุมคณะอนุกรรมการร่วมกับผู้แทนจากหน่วยงาน (ต่อ)

ภาพการประชุมคณะกรรมการร่วมกับผู้แทนจากหน่วยงาน (ต่อ)

ด่วนที่สุด

ที่ สผ ๐๐๑๗.๐๕/๖๒ ๐๘

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
เลขที่รับ ๑๐๗๑/๖๒๗
วันที่ ๑.๑.๖๗
เวลา ๑๕.๖๐ ชม.

คณะกรรมการการการเงิน การคลัง
สถาบันการเงินและตลาดการเงิน
สภาผู้แทนราษฎร
ถนนสามเสน เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๘ สิงหาคม ๒๕๖๗

เรื่อง รายงานผลการพิจารณาศึกษาญัตติ เรื่อง แนวทางการแก้ไขปัญหายาสูบและยาเส้นราคาตกต่ำ
กราบเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

สิ่งที่ส่งมาด้วย รายงานผลการพิจารณาศึกษาญัตติ เรื่อง แนวทางการแก้ไขปัญหายาสูบและยาเส้น
ราคาตกต่ำ จำนวน ๑ ชุด

ตามที่ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๖ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๒๓ (สมัยสามัญประจำปี
ครั้งที่หนึ่ง) วันพุธที่ ๑๘ ตุลาคม ๒๕๖๖ ที่ประชุมได้พิจารณาญัตติ เรื่อง ขอให้สภาผู้แทนราษฎร
ตั้งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหายาสูบและยาเส้นราคาตกต่ำ (นายจักร์ตัน
พั้วช่วย เป็นผู้เสนอ) และได้มีมติให้คณะกรรมการการการเงิน การคลัง สถาบันการเงินและตลาดการเงิน
เป็นผู้พิจารณาตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๙๐ โดยได้กำหนด
ระยะเวลาการศึกษาไว้ ๙๐ วัน ซึ่งต่อมาประธานสภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาอนุญาตให้
ขยายระยะเวลาการศึกษาเพิ่มเติม ในครั้งที่ ๑ จำนวน ๖๐ วัน ครั้งที่ ๒ จำนวน ๖๐ วัน และ
ครั้งที่ ๓ จำนวน ๙๐ วัน นั้น ซึ่งคณะกรรมการคณะนี้ ประกอบด้วย

๑. นายณัฐพงษ์ สุปรียศิลป์	ประธานคณะกรรมการ
๒. นายอภิชาติ ตีรสวัสดิ์ชัย	รองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. นายวรภพ วิริยะโรจน์	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง
๔. นายพิบูลย์ รัชกิจประการ	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สาม
๕. นายวารุจ ศิริวัฒน์	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สี่
๖. นายจิตติพงษ์ วิริยะโรจน์	กรรมการและประธานที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๗. นายจตุ ไกรฤกษ์	กรรมการและที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๘. นายธนธร โล่ห์สุนทร	โฆษกคณะกรรมการ
๙. นายชัยวัฒน์ สถาวรวิจิตร	โฆษกคณะกรรมการ
๑๐. นายธนยศ ทิมสุวรรณ	กรรมการ
๑๑. นายวรท ศิริรักษ์	กรรมการ
๑๒. นายวิรัช พิมพะนิตย์	กรรมการ
๑๓. นายวุฒิพงษ์ นามบุตร	กรรมการ
๑๔. นางสาวแอนศิริ วลัยกนก	กรรมการ

/๑๕. นายอรรถกร...

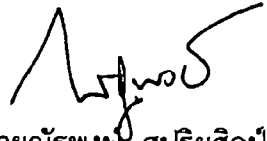
๑๕. นายอรรถกร ศิริลัทธยากร เลขานุการคณะกรรมการ

ต่อมา นายอรรถกร ศิริลัทธยากร ได้พ้นจากกรรมการ เนื่องจากได้มีหนังสือขอลาออกจากการเป็นกรรมการ เป็นผลให้ตำแหน่งกรรมการในคณะกรรมการว่างลง ตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๑๐๘ และในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๖ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๒๗ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง) วันพฤหัสบดีที่ ๗ มีนาคม ๒๕๖๗ ที่ประชุมเห็นชอบให้ตั้ง นายอัคร ทองใจสด เป็นกรรมการในคณะกรรมการการเงิน การคลัง สถาบันการเงินและตลาดการเงิน แทน ทั้งนี้ ที่ประชุมคณะกรรมการ ครั้งที่ ๒๔ วันพุธที่ ๑๙ มิถุนายน ๒๕๖๗ ได้มีมติตั้ง นายอัคร ทองใจสด เป็นเลขานุการคณะกรรมการ

บัดนี้ คณะกรรมการได้ดำเนินการพิจารณาศึกษาญัตติ เรื่อง แนวทางการแก้ไขปัญหาสุขภาพและยาเส้นราคาตกต่ำ เสร็จเรียบร้อยแล้ว จึงขอเสนอรายงานเพื่อบรรจุระเบียบวาระเข้าที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรเพื่อพิจารณารายงานและข้อสังเกตของคณะกรรมการต่อไป

จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(นายณัฐพงษ์ สุปรียศิลป์)

ประธานคณะกรรมการการเงิน การคลัง
สถาบันการเงินและตลาดการเงิน

สำนักกรรมการ ๑

กลุ่มงานคณะกรรมการการเงิน การคลัง

สถาบันการเงินและตลาดการเงิน

โทรศัพท์ ๐๒ ๒๔๒ ๕๙๐๐ ต่อ ๖๑๕๑

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ : finance@parliament.go.th

กลุ่มงานระเบียบวาระ

รับที่ ๔๐๘ / ๒๕๖๗

วันที่ ๕ / ส.ค. / ๖๗ เวลา ๑๕.๕๕ น.

กลุ่มงานพระราชบัญญัติและญัตติ ๒

รับที่ ๑๙๐ / ๒๕๖๗

วันที่ ๕ / ส.ค. / ๖๗ เวลา ๑๕.๕๕ น.

กลุ่มงานบริหารทั่วไป สำนักการบัญชี

รับที่ ๑๐๕๕ / ๒๕๖๗

วันที่ ๕ / ส.ค. / ๖๗ เวลา ๑๖.๐๗ น.

ส่งกลุ่มงาน _____ ส่วนงาน _____